

2016 – 2025

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT

PRAI

infraed

REGIUNEA DE DEZVOLTARE **BUCUREȘTI - ILFOV**

**PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE
PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI)**

2016 - 2025

**REGIUNEA DE DEZVOLTARE
BUCUREȘTI - ILFOV**

Componenta Consorțiului regional al Regiunii de Dezvoltare București-Ilfov

Președinte: Agenția de Dezvoltare Regională București Ilfov

Vicepreședinte: Universitatea Politehnică din București

Secretar: Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic

Membri:

- Inspectoratul Școlar al Municipiului București
- Inspectoratul Școlar Județean Ilfov
- Primăria Municipiului București
- Consiliul Județean Ilfov
- Agenția Municipală pentru Ocuparea Forței de Muncă București
- Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă a județului Ilfov
- Uniunea Generală a Industriașilor din România (filiala București) - Reprezentant CLDPS al municipiului București
- Uniunea Generală a Industriașilor din România (structura teritorială Ilfov) - Reprezentant CLDPS al județului Ilfov
- Sindicatul Învățământ Preuniversitar Sector 6 (FSLI) - Reprezentant CLDPS al municipiului București
- Sindicat Învățământ Preuniversitar Ilfov
- Camera de Comerț și Industrie a Municipiului București
- Camera de Comerț și Industrie a județului Ilfov
- Universitatea din București
- Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București
- Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București
- Universitatea Tehnică de Construcții din București
- Academia de Studii Economice din București
- Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București

Experții care au elaborat PRAI al Regiunii de Dezvoltare București – Ilfov, 2016-2025:

1. Săndulescu Ioana Felicia, Inspector, Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
2. Popescu Castanela, Președinte, Sindicatul Învățământ Preuniversitar Sector 6 (FSLI)
3. Păunescu Carmen, Profesor universitar doctor, Academia de Studii Economice din București

Cuprins

Cuvânt înainte.....	6
1. Rezumat	7
2. Contextul european, național și regional	9
2.1. Contextul european	9
2.2. Contextul național	11
2.3. Contextul regional	15
3. Aspecte demografice	19
3.1. Evoluții și situația actuală	19
3.1.1. Statistica recensământului populației 2011	19
3.1.2. Structura pe grupe de vârstă.....	20
3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)	21
3.1.4. Distribuția pe sexe.....	21
3.1.5. Structura etnică	22
3.1.6. Mișcarea migratorie.....	23
3.1.7. Nivelul de trai	24
3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060	26
3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT	27
4. Profilul economic regional	29
4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici.....	29
4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)	29
4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active	32
4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții.....	35
4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create.....	37
4.2. Proiecția principalilor indicatori economici	39
4.3. Alte informații și informații parțiale	40
4.3.1. Cercetarea – dezvoltare.....	40
4.3.2. Industria	41
4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu	41
4.3.4. Agricultură	42
4.3.5. Turismul	42
4.3.6. Dezvoltarea durabilă	43
4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru IPT	43
5. Piața muncii la nivel regional	44
5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)	44
5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii	44

5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii	48
5.1.3. Șomajul de lungă durată	49
5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)	49
5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică	49
5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale	50
5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați	52
5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante	54
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale	54
5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații	55
5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei	55
5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)	56
5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați	56
5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului	57
5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat	57
5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă	58
5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European – CEDEFOP	58
5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale	59
5.7.3. Anchete în firme	68
5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT	71
6. Învățământul profesional și tehnic din regiune	75
6.1. Indicatori de intrare în IPT	75
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență	75
6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)	77
6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	78
6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional	79
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal	81
6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2016-2017	82
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017	83
6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional	84
6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici	85
6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT	86

6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi	86
6.1.12. Resursele umane din ÎPT	87
6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT	88
6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație	88
6.2. Indicatori de proces	89
6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	89
6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT	90
6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar	91
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere	92
6.3. Indicatori de ieșire	93
6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație	93
6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED	94
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație	95
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	96
6.3.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	97
6.3.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)	97
6.3.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)	98
6.3.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)	99
6.4. Indicatori de impact	99
6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului	99
6.4.2. Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație	100
6.5. Concluzii din analiza ÎPT	100
6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire	102
6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)	103
7. Monitorizarea implementării PRAI	104
7.1. Procesul de monitorizare	104
7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI	105
8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea	106
9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri	108
10. Planul de măsuri	110
11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională	121

Cuvânt înainte

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu se poate rezuma, în sens restrâns, la satisfacerea cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru dezvoltarea unei cariere de succes care presupune integrare socio – profesională, inclusiv în plan antreprenorial, și/sau continuarea studiilor. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie să asigure absolvenților șansa ocupării unui loc de muncă, văzută ca o etapă, imediată sau ulterioară, în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care include și învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia. Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus și implementat începând cu anul 2003 urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT **relevantă** în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii. Relevanța ofertei de formare profesională se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii), cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării). Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

- o descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local;
- o realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali multipli (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consilii de Administrație al unității de învățământ);
- o combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus
- o elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) - nivelul comunității din aria de acțiune a școlii.

Scopul PRAI este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025.

PRAI cuprinde:

- ✓ analiza contextului regional din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice;
- ✓ analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului regional;
- ✓ prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel regional ca răspuns la nevoile identificate;
- ✓ contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională.

Rolul PRAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local (PLAI, PAS).

¹ Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „prognoză” pe termen mediu de 5 – 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT.

1. Rezumat

Actualizarea PRAI București Ilfov s-a realizat pe baza datelor disponibile din surse statistice oficiale furnizate de Institutul Național de Statistică, din studii previzionale la orizontul anului 2013 și 2020 („Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020” – realizat de INCSMPS în cadrul proiectului POSDRU/55/1.1/S/37932, „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, beneficiar Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic), precum și folosind surse oficiale la nivel european (de exemplu, Eurostat, CEDEFOP).

Analiza demografică – populația se regăsește într-un declin accentuat, iar în mod deosebit, populația de vârstă școlară are o scădere accentuată. Acest aspect, în corelare cu îmbătrânirea populației, vor conduce la asumarea de măsuri coerente de raționalizare a rețelei școlare pentru a răspunde provocărilor și din perspectiva corelării cu cerințele pieței și din cea a folosirii eficiente a resurselor umane și materiale. Din perspectiva declinului demografic, se recomandă crearea și funcționarea de rețele viabile de școli în vederea atragerii unui număr mai mare de elevi către IPT, subliniind astfel importanța acestui segment pentru o piață a muncii care să beneficieze de forță de muncă bine pregătită.

Unitățile de învățământ profesional și tehnic trebuie să aibă în vedere diversificarea grupului țintă căruia i se adresează, respectiv să se orienteze și către populația adultă, căreia să îi ofere cursuri de formare profesională, acestea fiind o posibilitate de creștere a veniturilor cadrelor didactice și astfel, de creștere a motivării acestora pentru îmbunătățirea activității proprii.

Analiza economică – se remarcă tendința de creștere a ponderii serviciilor și construcțiilor, în paralel cu menținerea ponderii în agricultură în formarea VAB la nivelul regiunii București-Ilfov. Se apreciază că domenii de formare prioritară inițială sunt: mecanică, economic, construcții, instalații și lucrări publice. Se remarcă un trend crescător în economie datorită investițiilor brute, al investițiilor străine și valorilor mari înregistrate în produsul intern brut. Se recomandă implicarea operatorilor economici în parteneriate viabile în vederea realizării de stagii de pregătire practică, în formarea cadrelor didactice conform noilor tehnologii, în adaptarea curriculum-ului, în furnizarea de angajați care să fie formați în cursuri de FPC în cadrul școlilor IPT.

Analiza pieței muncii - Rata de activitate pentru regiunea București-Ilfov are în 2015 o tendință crescătoare față de anii precedenți, ajungând la valoarea de 69,9%, fiind mai mare pentru persoanele de sex masculin (77,9%), față de cele de sex feminin (62,6%). Valoarea acestui indicator este mai mare în anul 2015 pentru persoanele aflate în mediul urban (70,8%), față de cele aflate în mediul rural (62,2%). Pentru grupa de vârstă 15-24 de ani, rata de activitate variază destul de mult în intervalul 2002-2015, ajungând la 27,1%, față de 31,3% cât se înregistrează la nivel național, însă mai mare față de cea înregistrată în regiunile Nord Vest (26,4%), Centru (25,6%), Sud Vest Oltenia (25,7%).

Rata de ocupare la grupa de vârstă 15-24 de ani a înregistrat o scădere în intervalul 2011-2014, crescând ușor în anul 2015 la 23,2%, față de cea înregistrată la nivel național de 24,5%. Creșterea mai accentuată este pentru persoanele de sex feminin, de la 16% în anul 2014 la 21,9% în anul 2015.

Rata șomajului BIM este foarte scăzută pentru regiunea București Ilfov în anul 2015 (14,6%), singura regiune care are o rată mai mică (9,3%), fiind Nord Est. Această rată este considerabil mai mică și decât rata înregistrată la nivel național, de 21,7%. Rata șomajului BIM este mai mare pentru persoanele de sex masculin (17,5%) decât cea înregistrată pentru cele de sex feminin (11,1%).

Din anchetele derulate în cadrul angajatorilor rezultă necesitatea creșterii calității formării profesionale inițiale și a unei consilieri prealabile a viitorilor absolvenți de clasa a VIII-a pentru a alege în cunoștință de cauză anumite domenii care ar fi mult mai aproape de abilitățile fiecăruia. Aceste aspecte se pot obține prin promovarea coerentă a IPT în rândul școlilor cu elevi în clasele V-VIII și prin dezvoltarea resurselor umane și materiale din IPT. Un rol important îl constituie și parteneriatele viabile între școală și operatorii economici.

Analiza învățământului profesional și tehnic – prin Strategia Europa 2020, învățământul profesional și tehnic trebuie să joace un rol hotărâtor în dezvoltarea unei societăți informaționale bazate pe comunicare și înțelegerea interesului fiecărui participant la acest proces.

În acest context trebuie depuse toate eforturile pentru un IPT de calitate care să fie dezvoltat în condițiile descentralizării funcționale și al implicării partenerilor sociali la adoptarea deciziilor în acest segment. În capitolul destinat IPT se analizează evoluția populației școlare, situația resurselor umane în IPT, numărul de elevi care revin unui cadru didactic, orientarea școlară a elevilor de clasa a VIII-a, oferta de formare profesională, care este în mare parte adaptată la cerințele pieții muncii stabilite în urma analizelor în cadrul ședințelor CLDPS.

În același timp, inspectoratele școlare ale municipiului București, respectiv județul Ilfov trebuie să realizeze acțiuni concrete pentru creșterea ponderii IPT de la nivel regional, de la 35,6% înregistrată în anul școlar 2015-2016, în scădere continuă din anul școlar 2009-2010 de la 47%, în așa fel încât să se atingă ponderea de 60% recomandată de Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020, strategie aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 317/2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 347 bis/06.05.2017.

În ceea ce privește gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici, se poate observa că la nivelul regiunii, această pondere este pentru anul școlar 2016-2017 de aproximativ 76%, în condițiile în care, la nivelul județului Ilfov, acesta este maxim de 100%, iar la nivelul municipiului București este de numai 72,8%.

Având în vedere că regiunea București Ilfov are cel mai mic număr de parteneriate încheiate pentru formarea profesională inițială prin învățământ profesional (133), față de 4.726 de parteneriate încheiate la nivel național, se recomandă realizarea de acțiuni concrete pentru atragerea operatorilor economici către unitățile de învățământ profesional și tehnic.

În capitolul 11 este prezentată **contribuția învățământului superior la dezvoltarea regiunii București Ilfov**. Acest capitol este abordat din perspectiva prezentării ofertei educaționale a universităților din București, o ofertă foarte diversă și adaptată nu numai nevoilor regiunii, ci și solicitărilor din alte regiuni din țară. De asemenea, sunt prezentate proiecte de succes care au avut un impact asupra dezvoltării regiunii. Este recomandat pe viitor întărirea și multiplicarea parteneriatelor între unitățile de învățământ profesional și tehnic și universități pentru asigurarea tranziției cât mai bune între sistemul de învățământ preuniversitar și cel universitar.

2. Contextul european, național și regional

2.1. Contextul european

Educația și formarea profesională din România din perspectiva Țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

- a) creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%²;
- b) alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;
- c) obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;
- d) reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii³ la maximum 10%⁴ și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%⁵ în 2020;
- e) reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008⁶.

2. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

- 1) până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții⁷;
- 2) până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte⁸, ar trebui să fie mai mic de 15 %;
- 3) până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁹, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- 4) până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii¹⁰ din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;
- 5) până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;
- 6) până în 2020, proporția de absolvenți angajați¹¹ cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010¹².

² Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

³ Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

⁴ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁵ Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁶ Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

⁷ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

⁸ Sursă: OCDE/PISA

⁹ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

¹⁰ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscriși într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

¹¹ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar (ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

¹² Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nici o altă activitate de educație și formare profesională.

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene, 28 de state:

Indicatori	Unitate		România Perioada de referință								Media UE-28	Ținta RO	Ținta UE
			2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2020	2020
Rata de părăsire timpurie a școlii ¹³	%(18-24ani)		19,6	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	17,3	17,3	12	11,3	10
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar ¹⁴	%(30-34 ani)		11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	38,7	26,7	40
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ¹⁵	%(15 ani)	Citire		40,4			37,3			38,7	19,7		15,0
		Matematică		47,0			40,8			39,9	22,1		15,0
		Științe		41,4			37,3			38,5	23,5		15,0
Participarea adulților în ÎPV ¹⁶	%(25-64 ani)		1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	1,3	10,7	10	15
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6) ¹⁷	%(20-34 ani)	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	68,1	76,9		82
		ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	59,8	70,9		
		ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	77,1	81,9		
Rata de ocupare ¹⁸	%(20-64 ani)		63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	66,0	70,1	70,0	75

Sursa: Pentru datele Eurostat, baza de date online

4. Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

- a) rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;
- b) ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25,6% în 2015. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 38,7% în 2015, ținta europeană de 40% pentru 2020.

¹³ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_40)

¹⁴ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_41)

¹⁵ Sursa: Educational Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012),

¹⁶ Sursa: Eurostat (date online, code: trng_lfs_13)

¹⁷ Sursa: Eurostat (date online, code: edat_lfse_32)

¹⁸ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_10)

- c) impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;
- d) România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA¹⁹. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 față de testarea din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competențe scăzute la citire și la științe față de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La științe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. Ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică și științe;
- e) în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire în anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2015 a fost de 59,8%, față de 69,1% în 2009 și față de media UE 28 DE 70,9%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;
- f) în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;
- g) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2015, de 1,3 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,7% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%²⁰, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,3% în 2015.

2.2. Contextul național

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională se numără:

- Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020;
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020;
- Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România;
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020;
- Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020;

¹⁹ OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education

²⁰ Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code: *educ_uoe_enra13*)

- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020;
- Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni;
- Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020;
- Strategia guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității române pentru perioada 2014-2020;
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020;
- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020;
- Strategia națională de gestionare a deșeurilor 2014-2020;
- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030;
- Planul strategic național multianual privind activitatea 2014-2020;
- Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020;
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020.

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii;
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii;
3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare;
4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională;
5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale;
6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014;
- b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră;

9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile;

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 ;
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014;
- c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

11. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem;
12. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării;
13. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal;
14. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue;
15. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

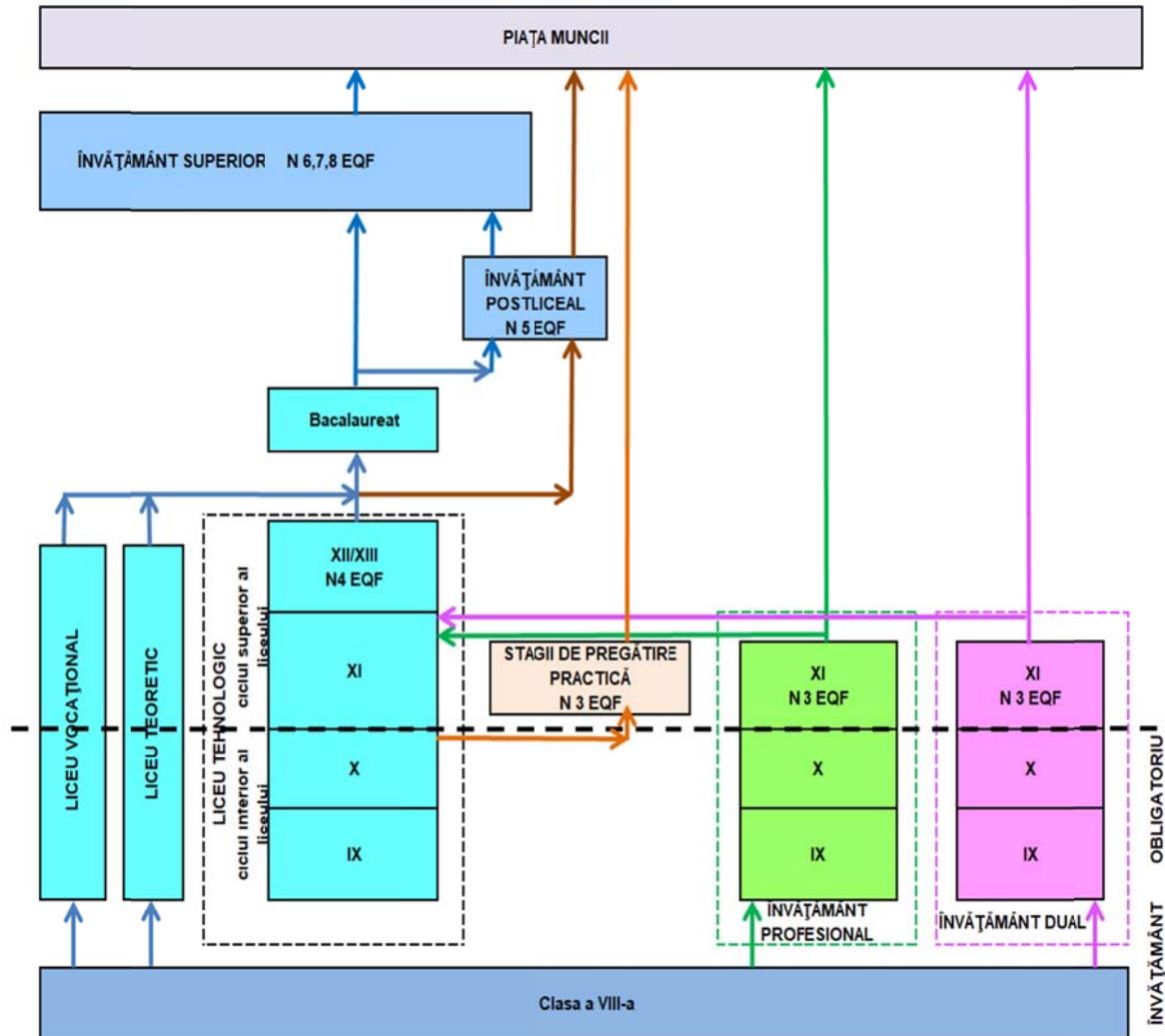
- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltarea spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014;
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

16. Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională;
17. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională;
18. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare.

Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos:

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- a) filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
b) filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
c) filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în **învățământul postliceal** și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ, operatorul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;
- învățământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017/ 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară. unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu , formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2.3. Contextul regional

Regiunea București - Ilfov, constituită din municipiul București – capitala României - și județul Ilfov, este situată în **sud-estul țării**, în partea centrală a Câmpiei Române, la aproximativ 100 km sud de Munții Carpați, 200 km de Marea Neagră și 60 km de Fluviul Dunărea. Suprapunându-se în întregime unor subunități ale Câmpiei Române, regiunea are un cadru natural relativ monoton, în care predomină văile create de apele curgătoare ce traversează regiunea, numeroase lacuri naturale și artificiale.

Suprafața totală a Regiunii București-Ilfov este de 1821 km², din care teritoriul administrativ al Municipiului București reprezintă 13,07%, iar cel al județului Ilfov 86,93% (Sursa: INS, Anuarul Statistic al României). Cele două entități care alcătuiesc regiunea sunt totodată și cele mai mici unități teritorial administrative ale României din punct de vedere al întinderii.

Planul de Dezvoltare Regională a Regiunii București-Ilfov 2014-2020 (PDR BI)

Strategia regiunii București-Ilfov 2014-2020, cuprinsă în PDR BI are în vedere:

- **trei obiective strategice globale** puternic interconectate:

- consolidarea competitivității regionale;
- reducerea disparităților intra-regionale;
- dezvoltarea (urbană și rurală) durabilă.

- **șase obiective specifice:**

- OS 1. Creșterea competitivității IMM-urilor;
- OS 2. Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
- OS 3. Întărirea coeziunii sociale și teritoriale în cadrul regiunii

- OS 4. Promovarea sistemelor de transport durabile și reducerea blocajelor din cadrul rețelelor de transport
- OS 5. Îmbunătățirea calității mediului și sprijinirea dezvoltării durabile;
- OS 6. Tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

Strategia regiunii București Ilfov, prin obiectivele sale specifice, **va contribui substanțial și la îndeplinirea obiectivelor Strategiei Uniunii Europene pentru regiunea Dunării** după cum urmează: îmbunătățirea mobilității și multimodalității, încurajarea energiilor durabile, promovarea culturii, îmbunătățirea și întreținerea calității apelor, conservarea biodiversității și a calității aerului și solurilor, dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere prin cercetare, educație și tehnologii ale informației, sprijinirea competitivității întreprinderilor.

Strategia de dezvoltare regională pune accent și pe mediul rural, obiectivele și acțiunile cheie propuse promovând îmbunătățirea calității vieții, atractivitatea și dezvoltarea strategică și economică a spațiului rural.

Regiunea București-Ilfov va fi o regiune în care oamenii se bucură de mediile de viață urbane și rurale, distincte dar interconectate, în care pot valorifica oportunitățile de viață și de muncă bine plătită și posibilități variate de locuire, servicii publice performante și facilități culturale și de recreere.

Premise favorabile pentru învățământul superior: cea mai mare pondere a populației absolvente de învățământ superior (atrage studenți din toată țara) față de media națională și față de fiecare regiune de dezvoltare în parte; cel mai mic procent al absolvenților cu nivel scăzut de educație (majoritatea elevilor continuă studiile); pondere ridicată a absolvenților de învățământ superior cu vârsta între 30 și 34 ani (peste media europeană); cea mai extinsă rețea de instituții de învățământ superior.

Premise nefavorabile pentru învățământul superior: adecvare mai redusă la cerințele pieței muncii, orientare către un număr redus de specializări, calitatea și accesibilitatea infrastructurii de învățământ neadecvate în spațiul rural, participare scăzută a adulților la învățarea pe parcursul vieții și formarea de competențe.

Măsuri și acțiuni specifice care vizează rolul învățământului superior:

- a) Investiții în consolidarea accesului la educație și formarea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții;
- b) Furnizarea de servicii integrate la nivelul comunității: ocupare și formare profesională a forței de muncă, educație, sănătate, servicii sociale etc.

Obiective, măsuri și acțiuni la nivelul Regiunii București-Ilfov privind educația și formarea profesională:

1. Dezvoltarea parteneriatelor pentru inovare în educație și formare profesională:

- a) Dezvoltarea și extinderea parteneriatelor între furnizorii de formare profesională, instituțiile de învățământ superior, institutele de cercetare și dezvoltare și o gamă largă de actori interesați, inclusiv parteneri sociali, companii private și societatea civilă;
- b) Dezvoltarea sistemului partenerial de formare inițială și continuă care să contribuie la asigurarea forței de muncă necesară la nivel regional și local;
- c) Stabilirea la nivelul universității a unor structuri consultative formate din reprezentanți ai mediului economic, academic, cultural și profesional extern menite să ofere sprijin universității, dar și instituțiilor/organizațiilor din comunitățile locale;
- d) Implementarea unor sisteme de colectare și evaluare continuă a feedback-ului de la instituții și companii, de la angajatori la universități cu privire la cantitatea și calitatea absolvenților și de la instituțiile de învățământ terțiar la angajatori cu privire la eventualele oportunități legate de necesarul de cunoștințe și competențe specifice;

2. Dezvoltarea și implementarea programelor de educație și formare profesională pe tot parcursul vieții:

- a) Asigurarea de servicii de formare și îndrumare personalizate, centrate pe învățare, pe formarea de abilități și competențe individuale, într-o societate a conectivității;
- b) Asigurarea formării profesionale/ actualizarea profesională pentru educatorii și formatorii de adulți;
- c) Îmbunătățirea calificării inspectorilor școlari, directorilor de școli, profesorilor și altor categorii de personal din educație și sprijinirea formării inițiale și continue a acestora;
- d) Diversificarea programelor educaționale și de formare profesională și promovarea învățării pe tot parcursul vieții;
- e) Formarea profesională pe tot parcursul vieții, calificarea și recalificarea forței de muncă pentru a facilita adaptarea acestora la noile procese tehnologice și ocuparea în sectoare cu potențial de creștere economică;
- f) Susținerea investițiilor în dezvoltarea programelor de orientare și formare profesională pentru creșterea nivelului de competențe ale forței de muncă;
- g) Modernizarea infrastructurii zonelor rurale și înființarea de unități/ instituții de învățământ și centre de formare profesională, precum și furnizarea de programe integrate pentru facilitarea mobilității ocupaționale și geografice a persoanelor inactive din mediul rural.

3. Flexibilizarea parcursurilor educaționale ale elevilor și studenților:

- a) Promovarea unor pasarele flexibile între învățământul profesional și tehnic și învățământul superior, între specializări/profile și în cadrul unui program de studii, în contextul cadrelor naționale de calificări;
- b) Elaborarea unor trasee clare de tranziție de la învățământul profesional și forme de învățământ secundar la învățământul terțiar;
- c) Facilitarea transferurilor și a traseului profesional al tinerilor între diverse forme și niveluri de învățământ, în special de la învățământul secundar către cel terțiar și mai departe către învățarea pe tot parcursul vieții;
- d) Recunoașterea competențelor dobândite în contexte non-formale și informale;
- e) Formarea personalului din universități cu atribuții în evaluarea și certificarea învățării anterioare.

4. Extinderea participării la învățământul superior și la învățământul profesional și tehnic:

- a) Adoptarea unor măsuri specifice pentru grupurile slab reprezentate (grupuri dezavantajate și studenți netradiționali -- tineri din mediul rural, din rândul populației sărace, al minorităților, al persoanelor cu dizabilități);
- b) Introducerea unor modalități de învățare flexibile;
- c) Dezvoltarea, acolo unde nu există, a unui învățământ superior orientat spre domeniul profesional sau tehnic, în completarea educației universitare;
- d) Lansarea unui program de acordare de credite pentru continuarea studiilor în condiții favorabile pentru elevi;

Dezvoltarea campusurilor educaționale preuniversitare și a parcurilor tehnologice de nivel superior care să ofere baza logistică pentru sistemele de reîmprospătare a cunoștințelor, de recalificare și de dobândire de noi statusuri ocupaționale adecvate cerințelor de pe piața muncii pentru adulți, alături de alte facilități create anume în acest scop

Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni

Analiza accesibilității universităților în teritoriu evidențiază inegalități între diferitele teritorii și susține ideea unei mai bune valorizări a rețelei urbane în vederea asigurării accesului unui număr cât mai mare de potențiali studenți și a unei colerări între centrele universitare și zonele cu potențial competitiv. Populația cu studii superioare este

concentrată în mare măsură în marile centre urbane, care sunt și centre universitare și care concentrează locurile de muncă pentru astfel de persoane. Regiunea București-Ilfov reprezintă cel mai mare centru universitar din țară cu 29,09% (respectiv 16 din totalul de 55) dintre universitățile publice și 42,42% (respectiv 14 din totalul de 33) dintre universitățile private, respectiv 35,75% dintre instituțiile de învățământ superior, concentrate în această regiune.

Orașele mici și mijlocii au o pondere mai redusă a populației cu studii superioare în defavoarea celei cu studii medii, în condițiile în care acestea nu dispun, în general, de instituții de învățământ superior și se confruntă cu o migrație a absolvenților de studii liceale și postliceale către marile centre urbane, în lipsa unei oferte corespunzătoare de locuri de muncă pentru persoanele înalt calificate.

Cea mai scăzută pondere a populației cu studii superioare se înregistrează în mediul rural, cu precădere în comunele relativ izolate față de polii urbani și de coridoare de dezvoltare, unde accesul la instituțiile de învățământ superior implică resurse financiare însemnate și unde locurile de muncă pentru persoane cu un nivel ridicat de studii sunt foarte reduse și se rezumă la sectorul public (administrație, sănătate, învățământ, etc.).

Centre urbane importante au atras resurse de dezvoltare importante din zonele pe care le polarizează, concentrând în prezent o forță de muncă cu un nivel superior de calificare, activitățile economice cu valoare-adăugată ridicată, cu precădere din sfera serviciilor, și dispunând de o infrastructură urbană și de locuire superioară celei din orașele mici și mijlocii.

În ultimii ani abandonul școlar afectează, în principal, populația școlară de la sate, în timp ce majoritatea absolvenților învățământului superior domiciliază în mediul urban (90%). Totdată, Există doar câteva universități din România care predau urbanismul (în special în București, Cluj-Napoca și Iași), iar acestea nu pot acoperi necesitatea actuală de specialiști în domeniul amenajării teritoriului.

Conceptul Strategic București 2035

Premise nefavorabile pentru învățământul superior: suprasolicitarea sistemului de educație la nivelul întregului teritoriu, probleme majore regăsindu-se în special pe direcția București-Urziceni și în zona aglomerației urbane București; rata mică a ocupării persoanelor cu handicap; inserția redusă a absolvenților de învățământ profesional; procesul foarte scăzut al formării continue; rata mică a participării copiilor la educația timpurie.

Educația și formarea profesională reprezintă o prioritate de acțiune în regiune. O preocupare aparte o reprezintă educația populației pentru înțelegerea și păstrarea aspectelor importante de peisaj cultural (tradiții, obiceiuri, cutume locale, practici, expresii, cunoștințe, abilități, accesorii, artefacte, obiecte și spații culturale asociate acestora).

Analiza indicelui de competitivitate regională situează regiunea București-Ilfov pe poziția 177 din cele 268 de regiuni europene. Principalele puncte care amână dezvoltarea și care reprezintă priorități de acțiune pentru dezvoltarea competitivității locale, sunt, pe de o parte, la nivel național – guvernarea și politicile de sănătate publică, educație, cercetare și dezvoltare și, pe de altă parte, la nivelul companiilor – îmbunătățirea pregătirii tehnologice și creșterea mărimii pieței regionale. Ambele direcții indică un rol esențial al administrației publice – naționale și locale.

Strategia culturală a municipiului București 2016-2026

Măsură și acțiuni specifice care vizează rolul învățământului superior:

- a) Dezvoltarea programelor de formare profesională pentru cadrele didactice interesate de mijloacele artistice ca metode educaționale;

- b) Susținerea dezvoltării competențelor în domeniul antreprenorial prin dezvoltarea de programe de formare și de mobilitate pentru schimburi de bune practici destinate actorilor culturali publici și privați;
- c) Susținerea dezvoltării competențelor necesare domeniului cultural – artistice, tehnice, manageriale, administrative, de programare, promovare, educație etc., plecând de la o cartografiere a nevoilor pentru toate tipurile de actori culturali și domenii. Susținerea unor programe de formare, schimburi de bune practici, mobilitate, incubatoare, mentorizare, job shadowing, stagiatură, burse și alte formate care contribuie la dezvoltarea competențelor.

3. Aspecte demografice

Rețeaua de localități a regiunii București-Ilfov este constituită din 9 orașe, 32 de comune și 91 de sate. Din cele 9 orașe, doar unul singur are rang de municipiu (București). Ca număr de locuitori, dintre orașele regiunii se detașează Bucureștiul, capitala țării, cu 1.883.425 locuitori, urmat de Voluntari (circa 42.944 locuitori), Pantelimon (circa 25.596 locuitori), Buftea, Buciumeni (circa 22.178 locuitori), Popești-Leordeni (circa 21.895 locuitori), Bragadiru (circa 15.329 locuitori) Chitila, Rudeni (circa 14.184 locuitori), Otopeni, Odăile (circa 13.861 locuitori) și Măgurele, Aluniș, Dumitrana, Pruni, Vârtjeu (circa 11.041 locuitori).

Municipiul București cuprinde șase sectoare administrative, cu disparități semnificative în termeni de structură a populației, ocupare, acces la educație, număr total de întreprinderi operaționale și performanțe economice. Fiecare dintre cele șase sectoare administrative este condus de o primărie proprie și reprezentat de un consiliu local. Cea mai mare populație se regăsește în sectorul 3 (385.439 de locuitori, 21% din populația municipiului București), iar cei mai puțini locuitori se regăsesc în sectorul 1 (225.453 locuitori, 12% din populația municipiului București). Cel mai întins sector este cel reprezentat de sectorul 1.

Existența oportunităților economice, în regiunea București-Ilfov face ca numărul real al populației care locuiește aici să fie mai ridicat decât cel înregistrat oficial. Prezența capitalei țării în centrul Regiunii este importantă, nu numai datorită mărimii populației, ci și a forței economice și a concentrării activităților umane, a echipării fizice și instituționale. Puterea de polarizare a capitalei iradiază mult dincolo de granițele sale administrative. Densitatea mare a populației și concentrarea serviciilor și activităților economice fac din Municipiul București cea mai mare piață din România, precum și din Sud-Est-ul Europei

3.1. Evoluții și situația actuală²¹

3.1.1. Statistica recensământului populației 2011

Analiza datelor statistice privind populația, poziționează România printre țările de mărime medie în cadrul Uniunii Europene (concluzie pe baza ponderii de cca. 4,4% a populației României din totalul țărilor membre ale UE).

Populația regiunii București Ilfov, de 2.272.163 locuitori în anul 2011, este distribuită invers proporțional cu dimensiunea celor două entități administrative. Municipiul București este cea mai mare aglomerare urbană din România (cu o densitate de aproximativ 8.160 locuitori/km²), populația sa (1.883.425 locuitori) reprezentând circa 82,9% din populația regiunii, respectiv, 9,36% din populația totală a României și aproximativ 17,34% din populația urbană a țării. Populația județului Ilfov (388.738 locuitori) reprezintă numai 17,1% din totalul regional, respectiv 1,93% din populația totală a României, acesta fiind situat în categoria județelor mici ale țării cu o densitate

²¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„01 DEMOGRAFIE” – pentru vizualizare clic aici](#)

de aproximativ 245 locuitori/km². La nivelul regiunii București – Ilfov, deși mică din punct de vedere geografic, populația reprezintă un procent de 11,3% din populația țării, lucru confirmat și de faptul că municipiul București constituie o mare atracție pentru toți locuitorii României.

3.1.2. Structura pe grupe de vârstă

Luând în considerare structura pe grupe de vârstă, se poate observa o piramidă a unei populații stabile, în care comportamentul demografic compensează cu îmbătrânirea naturală a populației, cu o bază mare reprezentată de tineri (1.555.815 persoane cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani), în descreștere către vârf (322.111 persoane în grupa de vârstă de peste 65 de ani). Evident, cu cât baza este mai mare, cu atât mai bine (desigur, în măsura în care populația de vârstă 20-64 ani este suficientă pentru susținerea economică a persoanelor mai tinere și mai în vârstă). În această privință, se poate observa că proporția din total populație din grupa de vârstă 0-19 ani pentru București-Ilfov (17,35%), deși comparabilă cu proporția populației mai tinere din alte regiuni-capitală din Europa, este mai mică decât cifra la nivel național (21,36%).

În anul 2011, conform recensământului populației, se poate observa, comparativ cu media în Uniunea Europeană (UE-27), că grupa de vârstă 0-14 ani are ponderi ceva mai scăzute (13,24%) atât la nivel național (15,85%), cât și în majoritatea regiunilor (cu excepția Regiunii Nord - Est). La nivelul regiunii, în grupa de vârstă 15-19 ani (care formează grupul țintă principal pentru ÎPT) ponderea este de 4,11%, mai scăzută cu 1,4% față de cea înregistrată la nivel național.

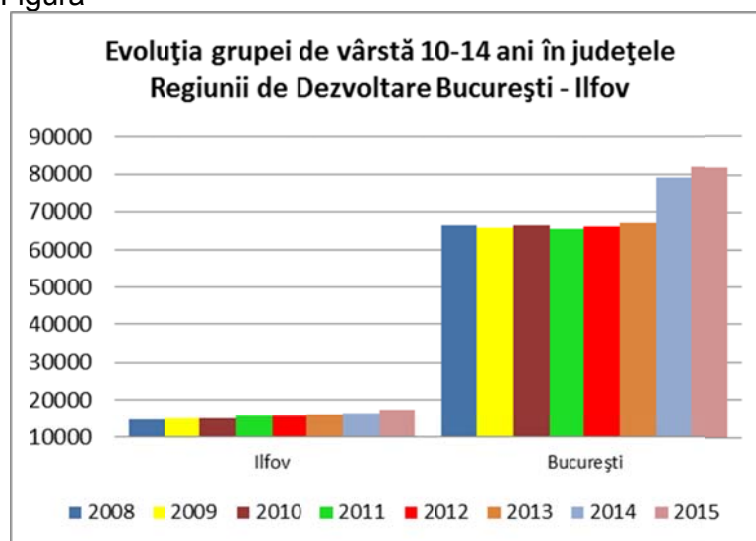
Tabel

Regiunea	Județul	Grupa de vârstă (ani)							Total populație
		0-9 ani	10-14 ani	15-19 ani	20-24 ani	25-29 ani	30-64 ani	peste 65 ani	
București - Ilfov	București	12,07%	5,07%	4,81%	6,92%	7,47%	50,81%	12,85%	100,00%
București - Ilfov	Ilfov	8,97%	3,47%	3,97%	8,02%	8,59%	52,54%	14,45%	100,00%
Total București - Ilfov		9,50%	3,74%	4,11%	7,83%	8,40%	52,24%	14,18%	100,00%
Total România		10,43%	5,42%	5,51%	6,79%	6,48%	49,23%	16,14%	100,00%

În ceea ce privește evoluția populației din grupa 10 – 14 ani la data de 1 iulie, se poate observa o creștere a acesteia cu 21,94% în anul 2015 față de anul 2008. Acest lucru poate conduce la proiectarea unui plan de școlarizare care să țină cont de cuprinderea în învățământ a tuturor elevilor de clasa a VIII-a din regiune, dar și ținând cont de particularitățile zonei, respectiv, opțiunea unui număr mare de elevi care vin din provincie și numărul destul de mare al unităților de învățământ particulare din București. *Vezi anexa 1a.*

În grupa de vârstă 15 – 20 ani, se observă o scădere foarte mare, de 27,8% la nivelul regiunii București Ilfov în anul 2015 față de anul 2008. Scăderea este resimțită mai mult în municipiul București (31,12%) față de județul Ilfov (11,43%). La nivel național, această scădere este mai mică, de numai 19,28%. Pentru grupa de vârstă 20 – 24 de ani, se înregistrează o scădere îngrijorătoare, de 44% în anul 2015 față de anul 2008, față de media națională de 25,99%.

Figura

În anul 2015, față de anul 2008, pentru grupa de vârstă 25-29 de ani, se înregistrează la nivelul regiunii o ușoară creștere de 1,63%, mai mică decât cea de la nivel național de 5,87%, iar pentru grupa de vârstă 30 – 64 de ani, la nivelul regiunii se înregistrează o creștere de 19,01%, mai mare decât media națională de 10,63%.

Pentru mai multe detalii, vezi Anexa A1e.

3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

Regiunea are o populație majoritar urbană (90,24%), rezidenții din mediul rural fiind, în fapt, rezidenți ai unui rural situat în exclusivitate în județul Ilfov. Media națională este de 53,97% populație urbană. Populația regiunii reprezintă 19,36% din populația României. Întreaga regiune București-Ilfov se clasifică ca o ZONĂ URBANĂ, iar municipiul București deține peste 17,35% din populația urbană totală a României. (Sursa: INS, Anuarul Statistic al României – 2013), conform datelor statistice la nivelul anului 2011 (vezi Anexa 1a). Este o regiune atipică față de celelalte regiuni ale țării, având numai două componente, dintre care una o reprezintă capitala țării; are o întindere mică, dar cu un număr mare de populație stabilă.

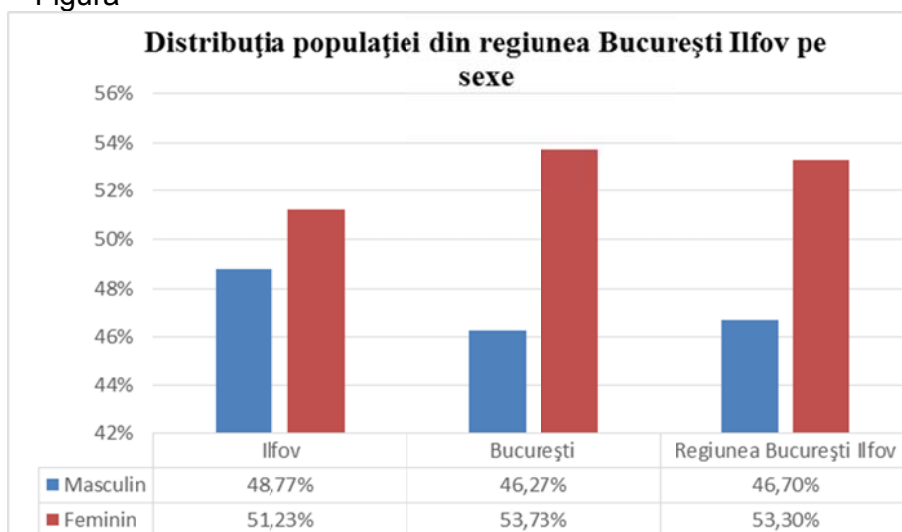
Totuși, există o scădere a ponderii persoanelor din cele trei grupe de vârstă (10-14 ani, 15-19 ani, 20-24 ani) care sunt înregistrate în mediul urban, pe perioada 2008-2015. Acest lucru poate avea drept cauză mobilitatea cetățenilor care au început să aleagă să locuiască în afara municipiului București, astfel, alegând localitățile limitrofe capitalei. Însă, de cele mai multe ori, copiii acestora studiază tot în capitală, efort care trebuie susținut prin asigurarea unei infrastructuri adecvate de transport.

Pentru mai multe detalii, vezi Anexa A1f.

3.1.4. Distribuția pe sexe

Structura pe sexe indică pe ansamblul populației la nivel regional o ușoară preponderență a persoanelor de sex feminin (53,30%), mai mare față de ponderea la nivel național (51,35%). Municipiul București are valori puțin peste media regională și națională a numărului de femei raportat la 100 de locuitori, respectiv de 53,73%, iar în județul Ilfov numărul populației feminine (51,23%) este aproximativ același cu cel al celei de sex masculin (48,77%).

Figura

Pentru grupa de vârstă 10-14 ani, se observă la nivelul regiunii o creștere mică a ponderii populației de gen masculin, de la 51,3% în anul 2008 la 51,9% în anul 2015. Aceeași creștere se poate observa și la componentele regiunii, la București, de la 51,2% la 51,9%, iar la județul Ilfov, de la 51,7% la 52%. La nivel național, ponderea populației de gen masculin rămâne aproape constantă în perioada 2008-2015, de aproximativ 51,3%.

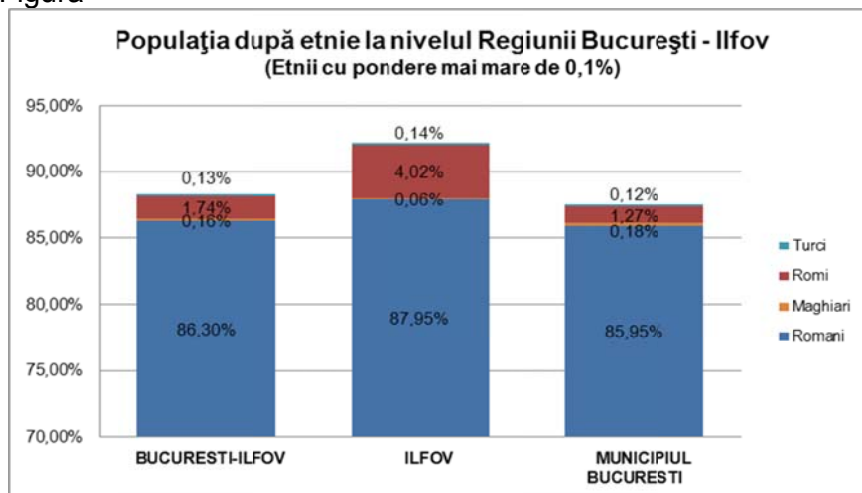
Aceleași evoluții, destul de nesemnificative, sunt și pentru grupa de vârstă 15-19 ani și 20-24 de ani, populația fiind distribuită aproape egal între cea de sex feminin și cea de sex masculin.

Pentru mai multe detalii, vezi Anexa A1g.

3.1.5. Structura etnică

Din punct de vedere al componenței etnice, rezultatele recensământului populației din octombrie 2011 arată că populația regiunii București-Ilfov are următoarea structură: români – 86,30%; romi – 1,74%; maghiari – 0,16%; turci – 0,13%; chinezi – 0,08%; germani – 0,06%; evrei – 0,06%; alte etnii – 0,35%. De remarcat că pentru un procent de 10,91% nu există date despre etnia de care aparțin.

Figura

Comunitatea rromă reprezintă cel mai mare grup minoritar din regiune, numărând 15.634 persoane în județul Ilfov și 23.973 persoane în București. Majoritatea rromilor sunt localizați în câteva zone ale sectoarelor 1, 2 și 5, în centrul istoric al capitalei și în 13 localități din Ilfov. Problemele de natură socială și economică, cu care acest grup

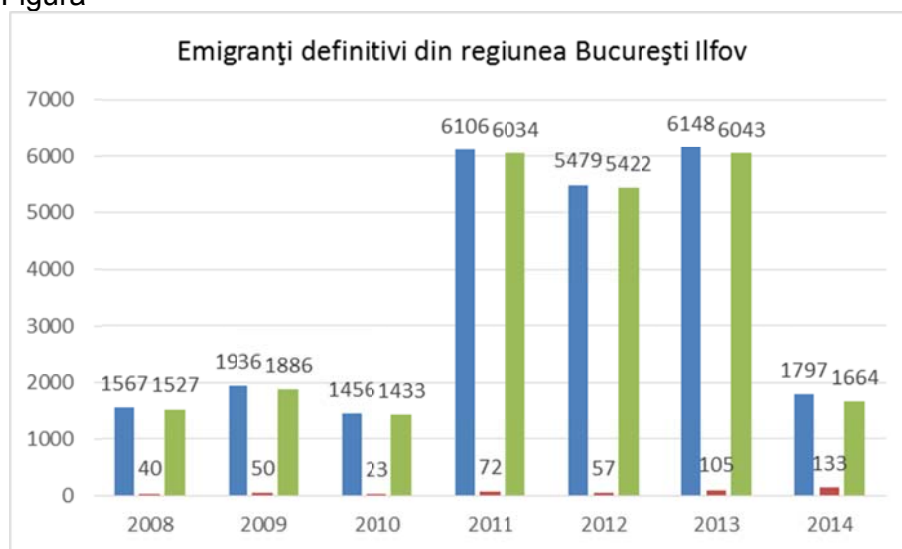
etnic se confruntă, sunt numeroase și de aceea se recomandă dezvoltarea unor pachete integrate pentru creșterea participării la învățământul profesional și tehnic a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile (populația de etnie rromă, familii cu venituri scăzute etc.): „școala după școală”, învățarea asistată și educația remedială, „educația de a doua șansă”.

La nivel național, în urma recensământului din anul 2011, se observă un număr mai mare de romi în grupa 0 – 4 ani, de respectiv 73.860 persoane. Cei mai puțini se regăsesc în grupa de vârstă 15 – 19 ani, de respectiv 53.768 persoane. La nivel regional sau local nu există date.

3.1.6. Mișcarea migratorie

Institutul Național de Statistică a înregistrat o fluctuație destul de mare a persoanelor care au ales să plece din regiunea București Ilfov. Cel mai mare număr de emigranți din perioada 2008-2014 s-a înregistrat în anul 2013, la nivelul regiunii fiind înregistrați 6.148 de persoane care au ales să părăsească regiunea.

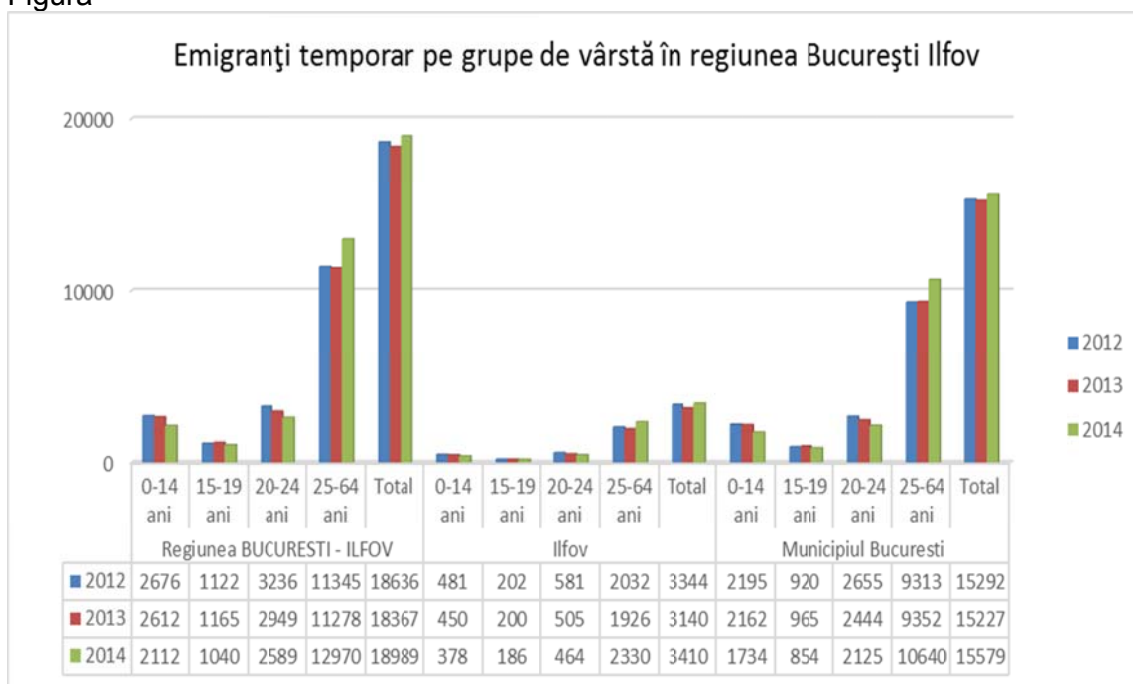
Figura

Cel mai mare număr de emigranți definitivi sunt, bineînțeles, în municipiul București, numărul acestora în județul Ilfov fiind nesemnificativ. În anul 2014 numărul emigranților definitivi s-a diminuat considerabil la nivel regiunii București Ilfov (de la 6.148 persoane în anul 2013 la 1.797 persoane în anul 2014).

Cea mai numeroasă grupă a emigranților temporari pentru regiunea București Ilfov este de 25-64 ani (12.970 persoane), însă nu este lipsit de interes faptul că un număr de 2.112 persoane au plecat din grupa de vârstă 0 – 14 ani, precum și 1.040 persoane din grupa de vârstă 15 – 19 ani. Cauzele plecării acestora sunt din cele mai diverse: își urmează părinții care decid să plece în interes de serviciu în altă zonă a țării sau în străinătate, iar tinerii caută locuri de muncă mai bine plătite.

Figura

Datele statistice oficiale înregistrează doar migrația internă și externă rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate nu poate fi însă ignorat **fenomenul îngrijorător al emigrației la nivel național**, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu în perspectiva integrării în UE.

Potrivit datelor furnizate de Organizația Internațională pentru Migrație, peste 15.000 de persoane au părăsit oficial România în perioada 2008-2014. În mod neoficial, estimarea numărului de români plecați pentru a-și găsi loc de muncă în străinătate este mult mai mare, de ordinul milioane. Țările preferate de aceștia sunt: Marea Britanie, Germania, Franța, Belgia.

3.1.7. Nivelul de trai

O valoare ridicată a PIB pe locuitor relevă un rezultat bun al activității economiei naționale, reflectându-se în nivelul de trai al populației. Principalii indicatori analizați pentru a compara nivelul de trai la nivel național și regional sunt:

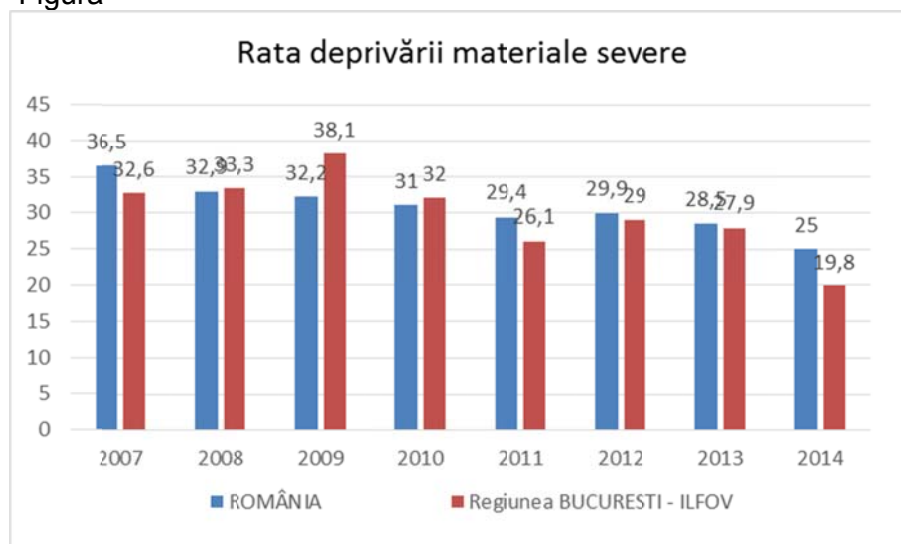
- rata deprivării materiale severe, pe regiuni de dezvoltare
- rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), pe regiuni de dezvoltare.

Rata deprivării materiale severe reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare, nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, pește (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie);
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

Rata deprivării materiale severe a suferit o scădere considerabilă la nivel național, de la 36,5% în anul 2007 la 25% în anul 2014. Regiunea București Ilfov a înregistrat fluctuații în perioada 2007 – 2014, ajungând în anul 2014 la 19,8%, sub media națională.

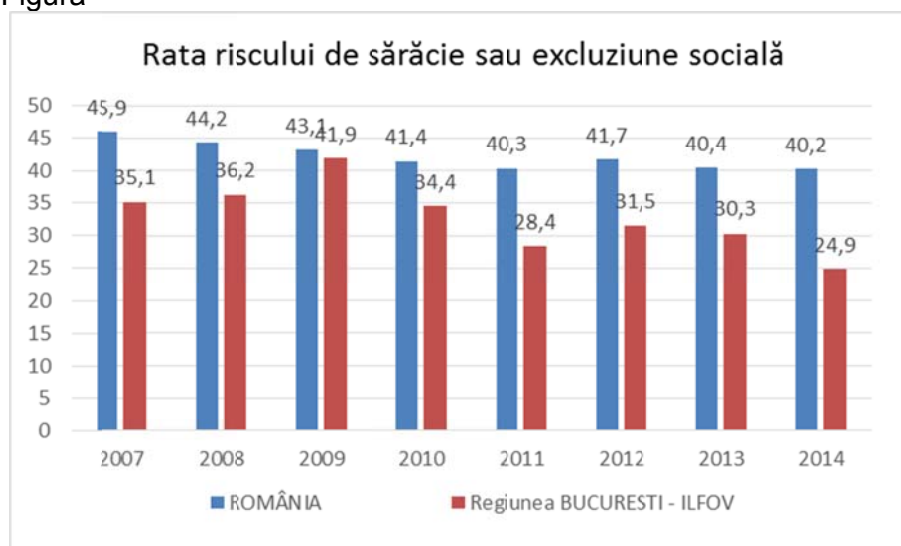
Figura

Cea mai mică valoare a acestui indicator se înregistrează în regiunea Nord Vest (17,7%). PIB-ul ridicat la nivel de regiune determină o rată scăzută a deprivării materiale severe pentru București Ilfov. În București, în special, sunt persoane care au câștiguri salariale foarte mari, dar care nu compensează numărul mare de persoane aflate în sărăcie în toată regiunea.

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE) este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială.

Figura

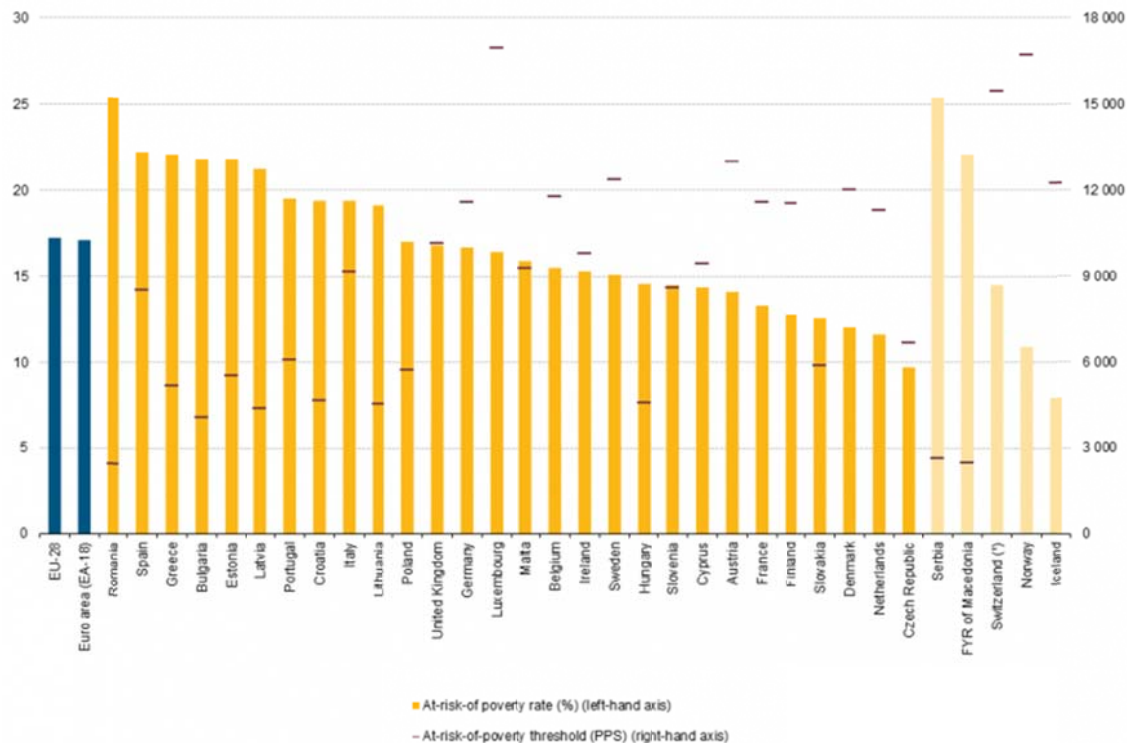
Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Acest indicator a suferit o scădere în anul 2014 și la nivelul regiunii București – Ilfov, asemănătoare cu cea de la nivel național. Astfel, ponderea înregistrată la nivelul regiunii este de 24,9%, cel mai mic procent de la nivel național, după regiunea Nord Vest (31,3%).

O valoare ridicată a acestor indicatori au ca rezultat abandonul școlar și o mai mare incidență a șomajului în rândul tinerilor, în special. Din această cauză, la nivel european se iau măsuri și se caută posibilități de finanțare pentru a avea ca efect accesul copiilor la educație și creșterea angajabilității.

Figura

(*) 2013.

Source: Eurostat (online data codes: ilc_li01 and ilc_li02)

http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:At-risk-of-poverty_rate_and_threshold_2014_YB16bis.png

De aceea strategiile la nivel european și-au propus diminuarea cu 580.000 persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

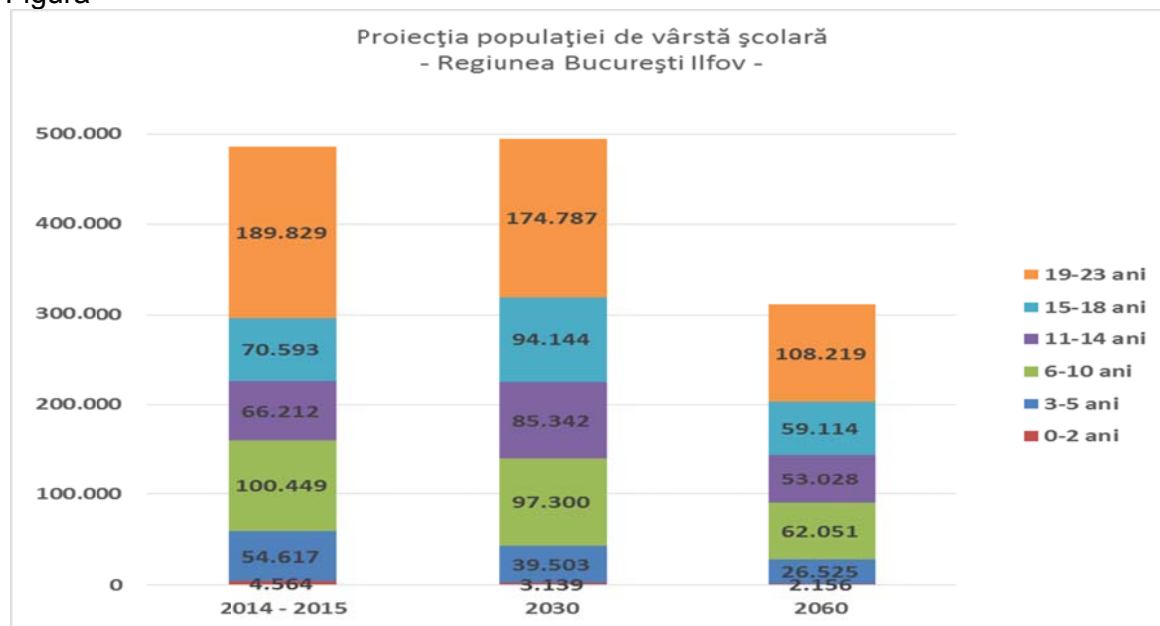
3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060²²

Publicația „Proiectarea populației României la orizontul anului 2060” oferă o imagine asupra evoluției probabile a populației active a României pe termen lung. Plecând de la datele de populație și cele privind structura populației după situația economică cât și de la ipoteze explicite cu privire la componentele mișcării populației (fertilitate, mortalitate și migrație) lucrarea prezintă posibile schimbări în mărimea și structura populației active.

La nivel național, populația tânără scade pe viitor și crește ponderea persoanelor adulte și vârstnice. Se preconizează creșterea ponderii persoane aflate în vârstă de peste 65 de ani de la 16,1% în anul 2011 la 26,7% în anul 2060.

²² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Proiectarea populației școlare BI” – pentru vizualizare clic aici

Mai jos este prezentată situația care se va înregistra la nivelul regiunii București Ilfov:
Figura

Cu ajutorul proiecțiilor realizate de INS, putem realiza o estimare brută a evoluțiilor la orizontul anului 2030 și 2060. Astfel, regiunea București-Ilfov va cunoaște o scădere până în anul 2060, extrem de importantă de cca. 36% a populației școlare 0-23 de ani și o scădere de cca 32,5% a populației școlare 11-23 de ani. Populația școlară din segmentul de vârstă 15-23 ani scade la orizontul anului 2060 cu cca 16,3%, dar, populația în vârstă de muncă se va menține la nivele relativ constante în viitorul apropiat, evoluțiile grupei de vârstă 15-25 neafectând și evoluțiile pe termen mediu și scurt ale populației în vârstă de muncă (vezi Anexa 11 - Demografie).

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT

Analiza datelor în ceea ce privește demografia la nivel regional, pot conduce la următoarele concluzii și recomandări:

a) Populația de vârstă școlară pare să aibă, față de **previziunile anului 2030**, un **trend descrescător** pentru grupele de vârstă **0-2 ani** (cu 1.425 persoane), **3-5 ani** (cu 15.114 persoane), **6-10 ani** (cu 3.149 persoane), **19-23 ani** (cu 15.042 persoane) și un **trend crescător** pentru grupele de vârstă **11-14 ani** (cu 19.130 persoane), **15-18 ani** (cu 23.551 persoane). Față de **previziunile anului 2060**, pentru toate grupele de vârstă se preconizează un declin extrem de consistent, astfel: la grupele de vârstă **6-10 ani** cu 38.398 persoane, la **11-14 ani** cu 13.184 persoane, la **15-18 ani** cu 11.479 persoane și la **19-23 ani** cu 81.610 persoane. Astfel, pot fi propuse următoarele recomandări:

- stabilirea la nivelul regiunii a unor politici educaționale care să conducă la dezvoltarea eficientă, previzională a resurselor umane, cu investiții direcționate focusat către ce se preconizează a se cere pe piața muncii regionale;
- direcționarea fundamentată a investițiilor către acele unități de învățământ profesional și tehnic care au potențial de dezvoltare în viitor și din perspectiva solicitărilor directe a operatorilor economici, dar și a atractivității lor pentru elevii care optează pentru continuarea studiilor în aceste școli;
- focalizarea ofertei educaționale în unități de învățământ profesional și tehnic din perspectiva realizării coerente a investițiilor în educație;
- optimizarea colaborării în rețele parteneriale între unități de învățământ, dar și cu reprezentanții mediului economic / pieții muncii;

- analiză mai atentă asupra proiectului planului de școlarizare la nivelul regiunii București Ilfov, luând în considerare și oferta din ce în ce mai crescută a numărului de locuri disponibile în învățământul particular, care poate determina nerealizarea planului de școlarizare la învățământul profesional și tehnic .

b) proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2025) o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii, ceea ce va conduce la o **nevoie crescândă de formare continuă**. Astfel, se recomandă conștientizarea unităților de învățământ profesional și tehnic de oportunitatea de a se implica în programe de formare profesională pentru adulți.

c) **Creșterea populației în vârstă de peste 65 de ani** conduce la următoarele recomandări: creșterea numărului de personal calificat pentru asistență socială și medicală și pentru implicarea în gestionarea activității persoanelor cu nevoi educaționale specifice (educație non-formală).

d) La nivelul regiunii București – Ilfov **reducerea naturală prognozată a populației tinere va fi agravată de migrația externă**. În același timp, ne confruntăm și cu o migrație destul de puternică a persoanelor tinere care vin către București, în detrimentul județului Ilfov sau al județelor limitrofe capitalei. Există un **deficit de forță de muncă tânără înalt calificată** (IT, științe și tehnologie, medicină, etc.), dar și de tineri lucrători cu diverse calificări profesionale căutate pe piața europeană a muncii (construcții, asistență socială și medicală, etc.). Din aceste perspective se pot propune câteva recomandări care țin de:

- motivarea tinerilor de a rămâne în regiunea București Ilfov după finalizarea studiilor la orice nivel, accentuând relația cu operatorii economici la care să se realizeze stagiile de pregătire practică, dar care să și poată previziona o cerere de forță de muncă pe termen mediu și lung;

- creșterea vizibilității învățământului profesional și tehnic și a posibilității implicării operatorilor economici în formarea profesională inițială;

- creșterea nivelului de calificare pentru tinerii din regiune, prin creșterea ponderii învățământului profesional și tehnic din regiune și a calității formării profesionale.

e) **Ponderea semnificativă a populației feminine** (53,3 % la nivel regional în 2015), conduce la necesitatea oferirii de calificări profesionale specifice populației feminine, dar și de programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs).

f) Populația rurală - structura pe grupe de vârstă indică o populație mai îmbătrânită și o pondere mai mică a populației în vârstă de muncă din mediul rural, combinat cu tendința tinerilor de a părăsi ruralul. Sistemul de educație și formare profesională este chemat să contribuie prin măsuri specifice vizând: ofertă de pregătire adecvată și asigurarea condițiilor de învățare în unitățile de învățământ din mediul rural, pentru a atrage elevii să rămână cât mai aproape de domiciliu; educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural; îmbunătățirea condițiilor de studiu în mediul rural prin dotarea corespunzătoare a atelierelor și laboratoarelor unde se realizează pregătire de specialitate.

g) Diversitatea etnică nu este prea accentuată în regiunea București – Ilfov, dar sunt totuși necesare o serie de măsuri, cum ar fi: educație multiculturală; soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor; programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate (conf. recensământului din 2011, 1,72% din populația regiunii București – Ilfov este de etnie romă, și, chiar dacă procentul este relativ mic, numărul de 15.634 persoane în județul Ilfov și 23.973 în București este de luat în seamă și din perspectiva dimensiunii teritoriale mici a regiunii).

4. Profilul economic regional

4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici

Capitala României a cunoscut un ritm de creștere economică mult mai alert decât celelalte regiuni ale țării, s-a adaptat cel mai rapid la schimbările economice și sociale produse de tranziție și a atras cele mai multe investiții străine directe. În regiune sunt prezente toate ramurile industriale, București-Ilfov reprezentând principala aglomerare industrială din țară, dar forța de muncă s-a reorientat masiv, pe parcursul ultimilor ani, spre servicii, care în prezent contribuie cel mai mult la economia regiunii.

Tot aici se înregistrează cel mai alert ritm de creștere a unor sectoare precum construcțiile și imobiliarele, evoluții rapide înregistrând și activitățile de retail, de distribuție și de management. (<http://www.adrbi.ro/regiunea-bucuresti-ilfov.aspx>)

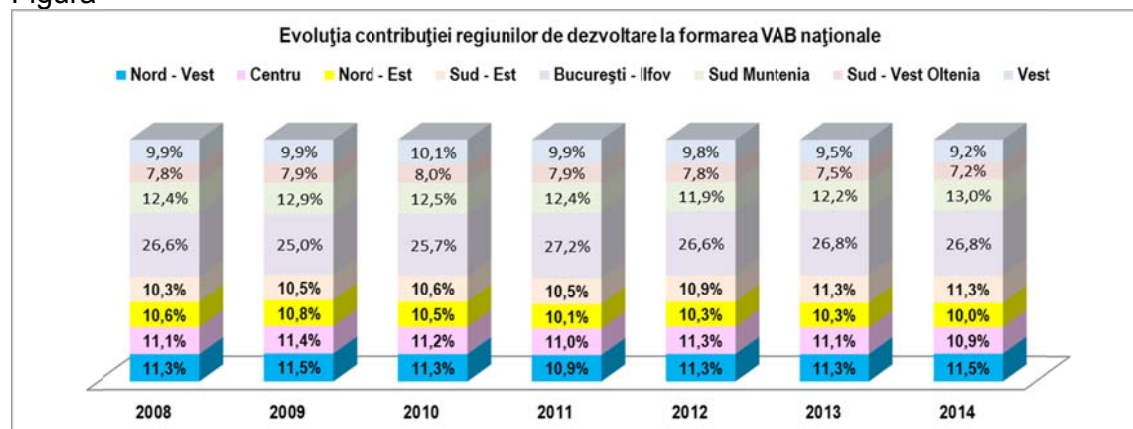
4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)²³

Evoluția Valorii adăugate brute (VAB)

Acest indicator reprezintă valoarea nou creată, rezultată din valoarea noilor produse și servicii create minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora. Pentru scopurile analizei de față este relevantă desprinderea unor concluzii din evoluția structurii VAB pe sectoare de activitate și compararea structurii VAB la nivel național și județean / al municipiului București.

Regiunea București - Ilfov contribuie la substanțial la formarea valorii adăugate brute de la nivel național, înregistrând, totuși mici variații pe parcursul anilor, așa cum sunt prezentate în figura de mai jos:

Figura

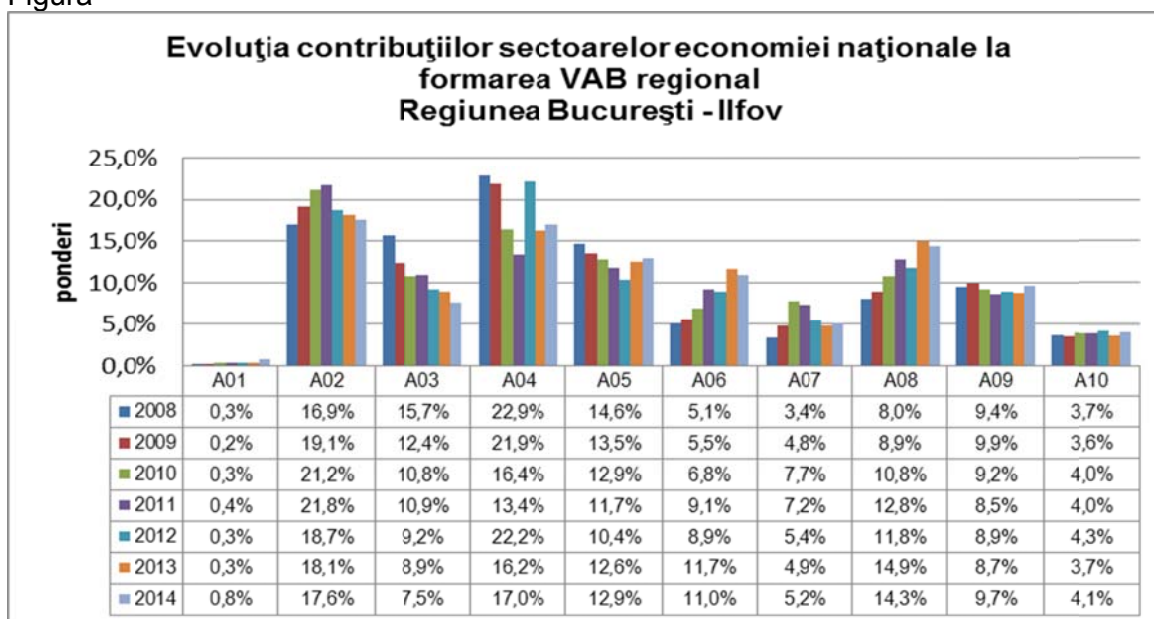
Cea mai mică valoare a VAB se înregistrează în anul 2009 (114.904,9 mil. lei), iar cea mai mare valoare se înregistrează în anul 2014 (158.369,1 mil. lei). – *Anexa 2a*

La nivel național, sectorul Industrie (A02) aduce cea mai mare contribuție în formarea VAB, de 28,6% în anul 2014.

La nivelul regiunii București Ilfov, în anul 2014, principalele sectoare care au o pondere mai mare a VAB sunt: Industrie (A02) – 17,6% și Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare (A04) – 17,0%.

²³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 ECONOMIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura

Evoluția structurii valorii adăugate brute (VAB) la nivel regional pe activități ale economiei naționale în anul 2014 față de anul precedent evidențiază **o tendință de creștere a ponderii VAB** în Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; învățământ; sănătate și asistență socială (A09) de 1,0%, Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante (A04) cu 0,8%, Agricultură, silvicultură și pescuit (A01) cu 0,4% și Activități de spectacole, culturale și recreative; reparații de produse de uz casnic și alte servicii (A10) cu 0,4%. **Cea mai mare scădere a ponderii VAB** în anul 2014 față de anul 2013 se înregistrează în activitatea de Construcții (A03) de 1,3%, urmată de Intermedieri financiare și asigurări (A06) cu 0,7% și Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport (A08) cu o scădere de 0,6%.

Comparația pe componentele regiunii București - Ilfov a structurii VAB în 2014 evidențiază următoarele aspecte relevante:

Municipiul București:

- o după cum era de așteptat, activitatea de **Agricultură, vânătoare și silvicultură, pescuit și piscicultură** (A01) este **aproape inexistentă** privind valoarea VAB, respectiv de 892,3 mil. lei, comparativ cu 1.223,8 mil. lei cât este cea regională și cu 31.568,5 mil. lei la nivel național;
- o activitatea de **Activități culturale și spectacole; reparații de produse de uz casnic și alte servicii** (A10) este într-o **creștere** a VAB la 6.078,6 mil lei în anul 2014 față de 5.176,1 mil lei în anul 2013; procentual, valoarea este aceeași cu cea care se înregistrează la nivel regional, respectiv de 4%, mai mare față de numai 3,1% înregistrată la nivel național;
- o cele mai mari valori ale VAB se înregistrează pentru activitățile de Industrie inclusiv energie electrică și termică, gaze și apă, salubritate, gestionarea deșeurilor (A02) – 23.898,2 mil. lei, în creștere cu 1.072,5 mil. lei față de anul 2013 (o pondere de 17% din VAB la nivelul municipiului București, față de 18% de la nivelul regiunii și de 28,6% la nivelul României) și de Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare (A04) – 22.853,7 mil. lei, în creștere cu 2.435,5 mil. lei față de anul 2013 (o pondere de

16% din VAB la nivelul municipiului București, față de 17% de la nivelul regiunii și 16,9% la nivel național).

Județul Ilfov:

- o cea mai mică valoare a VAB în județul Ilfov se înregistrează în anul 2014 în activitatea de Intermedieri financiare și asigurări (A06), de 228,8 mil lei (o pondere de 2% din VAB la nivelul județului, față de 11% din VAB la nivelul regiunii și de 4,1% în România);
- o o situație asemănătoare se înregistrează pentru Agricultură, silvicultură și pescuit (A1), de 331,5 mil. lei (o pondere de 2% din VAB la nivelul județului, față de 1% din VAB la nivelul regiunii și de 5,3% în România);
- o se observă valoarea destul de crescută a VAB pentru Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante (A04), aceasta având în anul 2014 o pondere mult superioară față de cea națională (27% față de 16,9% național) și față de cea regională (17% pentru București – Ilfov).

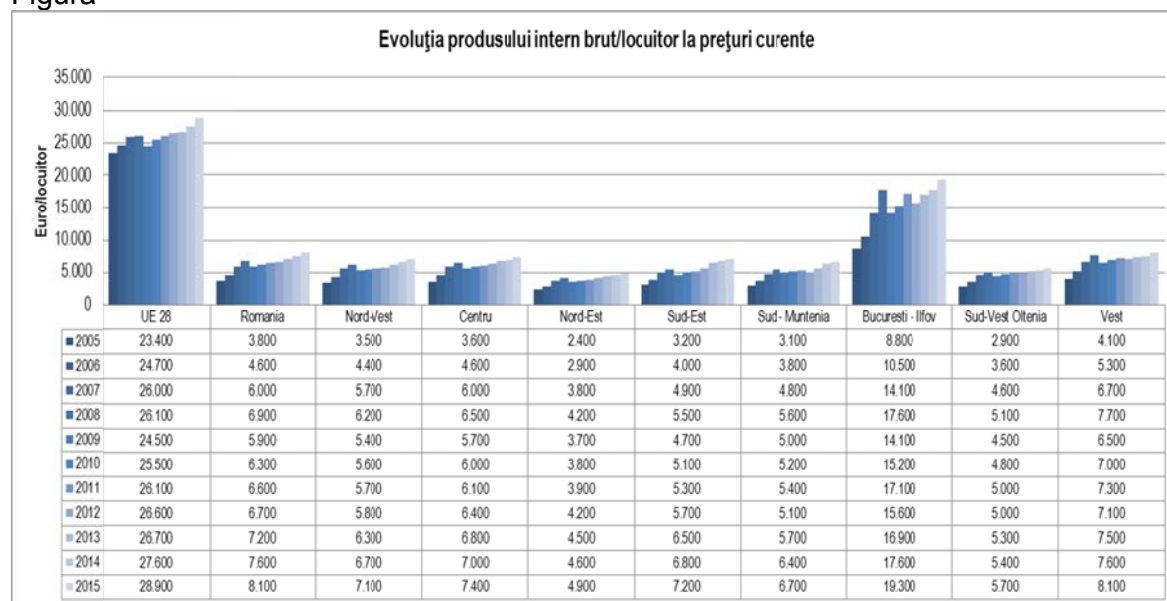
Evoluția produsului intern brut/locuitor la prețuri curente

Produsul intern brut (prescurtat PIB) este un indicator macroeconomic care reflectă suma valorii de piață a tuturor mărfurilor și serviciilor destinate consumului final, produse în toate ramurile economiei în interiorul unei țări în decurs de un an. Acest indicator poate să ne dea o imagine de ansamblu asupra competitivității și productivității economiei naționale, fiind un indicator sintetic utilizat pentru aprecierea gradului de dezvoltare a unei țări.

La nivel național, PIB / locuitor a înregistrat o creștere de la 3.800 euro/locuitor în anul 2005 la 8.100 euro/locuitor în anul 2015, neputând fi comparat, însă, cu PIB la nivelul UE 28, care a crescut de la 23.700 euro/locuitor în anul 2005 la 28.900 euro în anul 2015.

Dintre toate regiunile țării, București Ilfov a avut în permanență cea mai ridicată valoare a PIB / locuitor, care a crescut din anul 2005 de la valoarea de 8.800 euro/locuitor la 19.300 euro/locuitor în anul 2015. Creșterea nu a fost constantă, așa cum se poate vedea din figura de mai jos:

Figura

Evoluția indicelui de disparitate a produsului intern brut/locuitor la prețuri curente cunoaște în perioada 2005 – 2015 o variație permanentă la nivelul regiunii București Ilfov. Fiind pe toată perioada analizată peste 200%, acest indice înregistrează un maxim

în anul 2011 (259,1%), intrând pe un trend descrescător până în anul 2014 și înregistrând o ușoară creștere de 6,7% în anul 2015.

Între componentele regiunii de dezvoltare se observă o scădere a acestui indicator la nivelul județului Ilfov și o creștere la nivelul municipiului București (există date detaliate la nivel județean / al municipiului București, numai până la nivelul anului 2011), după cum se poate observa în tabelul de mai jos:

Tabel

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
București - Ilfov	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Ilfov	75,6%	83,5%	76,1%	72,2%	74,6%	68,8%	65,8%
Municipiul București	103,5%	101,9%	103,7%	104,3%	103,8%	105,1%	106,5%

Produsul intern brut pe locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS)

Calculat pe baza parității puterii de cumpărare standard (PCS), PIB/locuitor la nivel național în anul 2015 reprezintă 57,09% din media europeană (UE-28=100), având o valoare absolută de 16.500 euro/locuitor în România, față de 28.900 euro / locuitor în Europa. Comparativ, în anul 2015, două din regiuni se plasează peste media națională și europeană, având valorile de 39.400 euro / locuitor în București Ilfov și 16.500 euro / locuitor în Vest, iar la polul opus Regiunea Nord - Est cu doar 9.900 euro / locuitor.

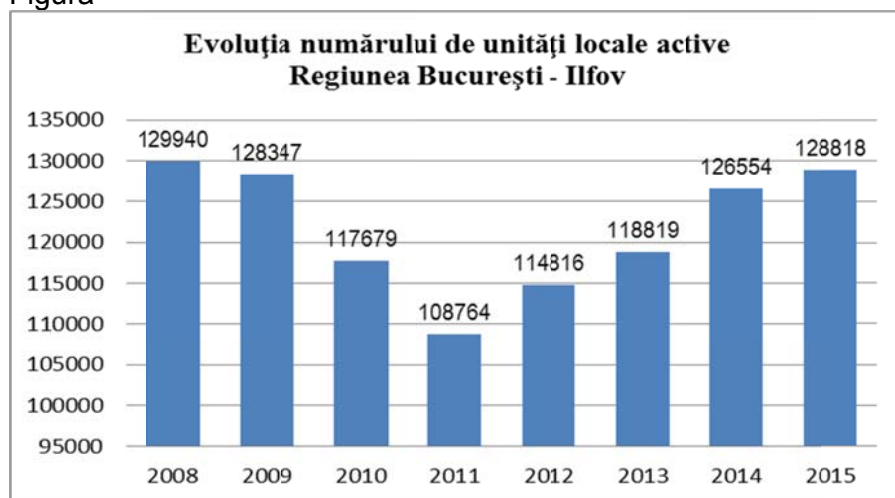
Pentru perioada de programare 2014-2020, este prioritară sprijinirea regiunilor mai puțin dezvoltate. Acest lucru presupune o serie de eforturi susținute care trebuie să răspundă provocărilor precum: concurența globală, economia bazată pe cunoaștere și trecerea la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active²⁴

Unități locale active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2

Institutul Național de Statistică arată o evoluție pozitivă a numărului de unități locale active, de la 126.554 în anul 2014 la 128.818 în anul 2015. Scăderea înregistrată de la 129.940 unități în anul 2008 la 108.764 unități în anul 2011, a început să se compenseze în condițiile unei creșteri economice și a ieșirii din criza economică și financiară.

Figura

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 ECONOMIE” – pentru vizualizare [clac aici](#)

Unități locale active pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, clase de mărime după numărul de salariați

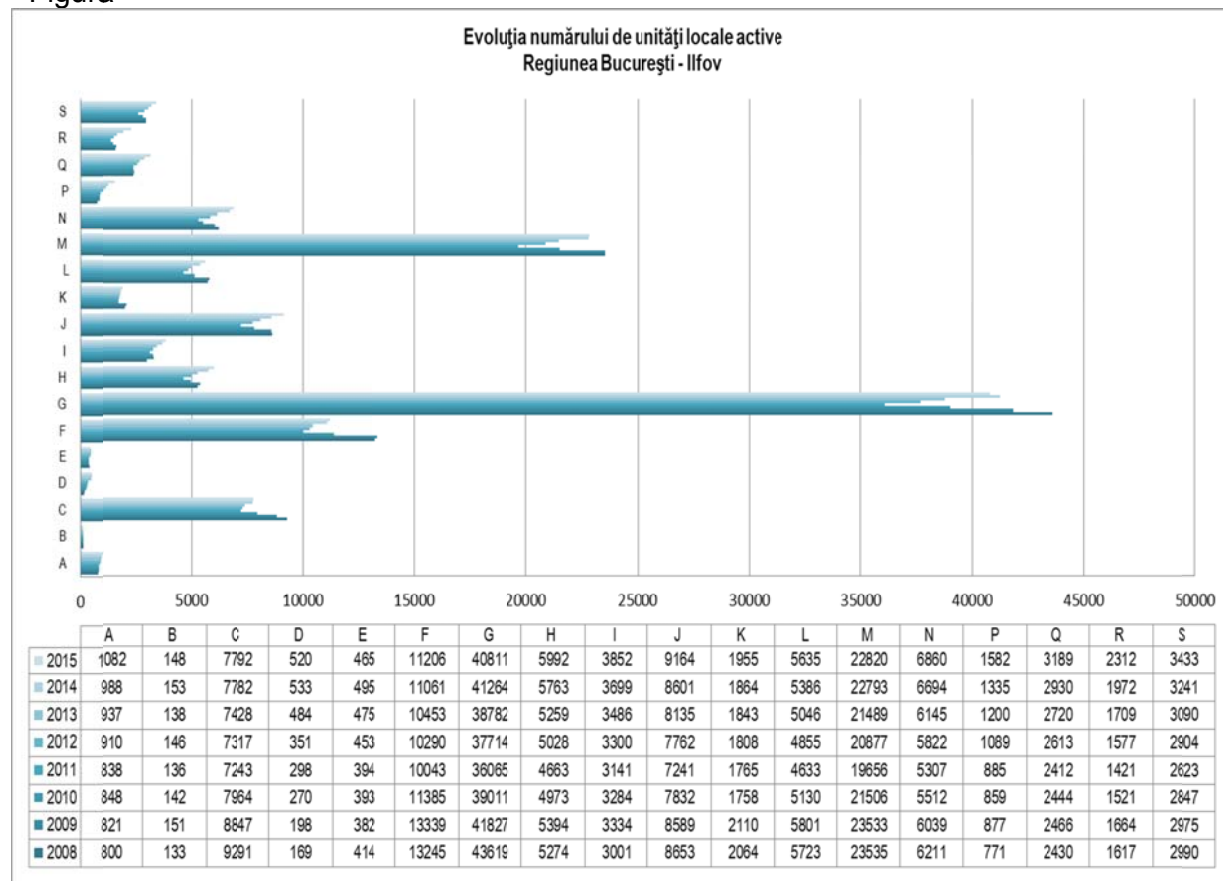
Analiza în ceea ce privește sectoarele economice, cele mai multe unități locale active se regăsesc la nivelul regiunii București Ilfov în G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (40.811 unități) și în M Activități profesionale, științifice și tehnice (22.820 unități).

La nivelul municipiului București, cele mai multe unități locale active în anul 2015, se regăsesc în aceleși sectoare, respectiv G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (33.471 unități) și în M Activități profesionale, științifice și tehnice (20.546 unități).

Pentru județul Ilfov, cele mai multe se regăsesc în G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (7.340 unități) și în M Activități profesionale, științifice și tehnice (2.274 unități).

În anul 2015 se observă o creștere a numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice, precum se vede în graficul de mai jos:

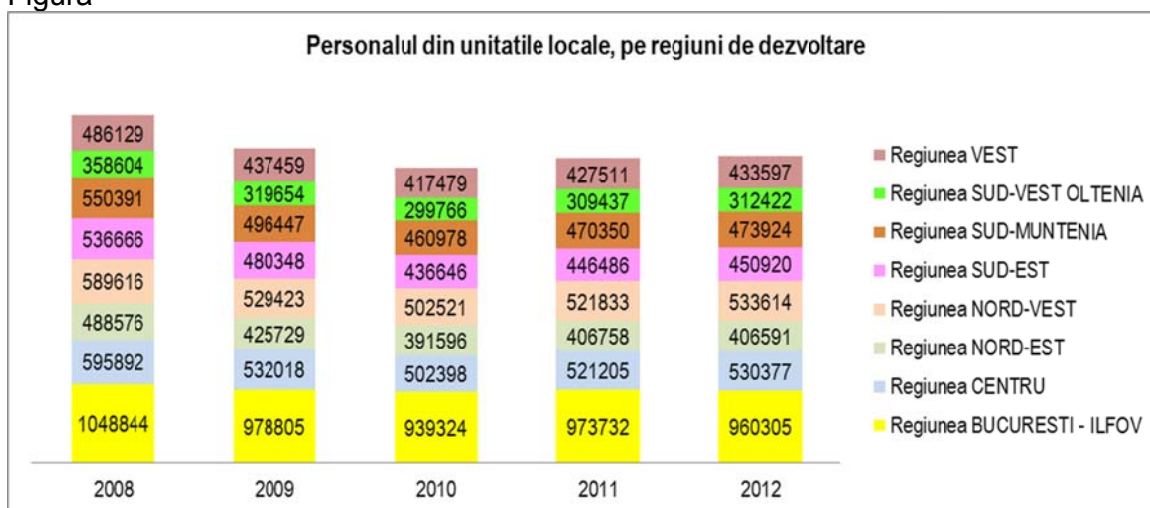
Figura

Personalul din unitățile locale, pe regiuni de dezvoltare

Numărul total al personalului din unitățile locale active înregistrează o scădere până în anul 2010, după care o ușoară creștere până în anul 2012. Numărul cel mai mare de personal se înregistrează în regiunea București Ilfov, în scădere totuși în anul 2012 față de anul 2011 cu un număr de 13.427.

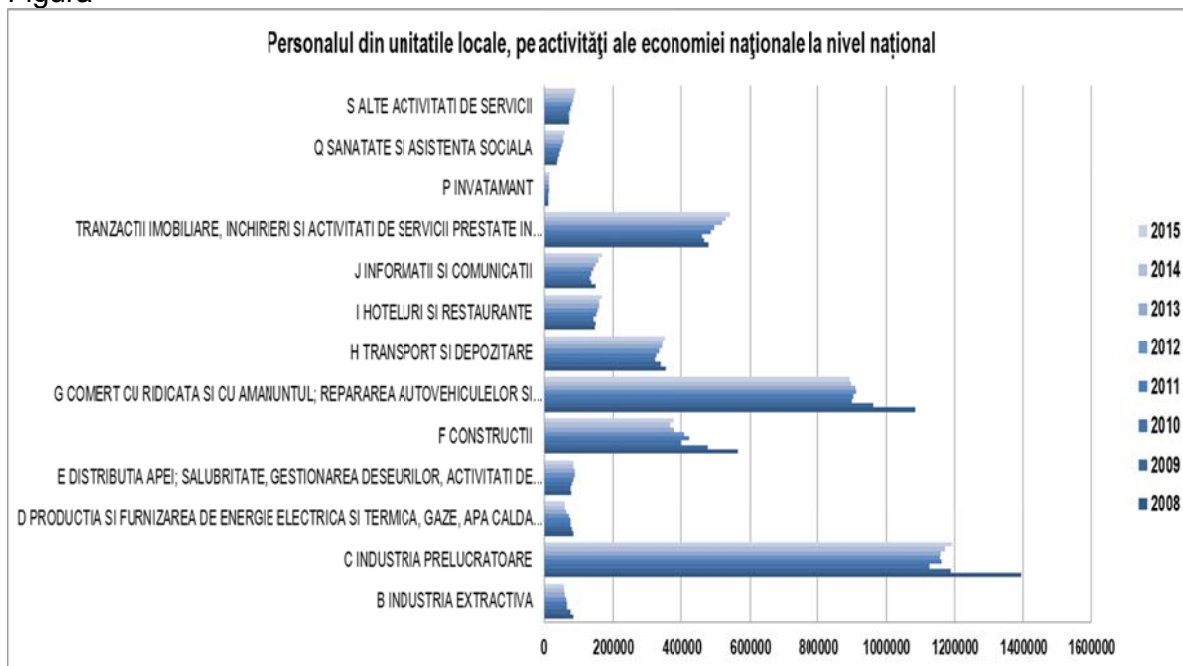
Figura

Personalul din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, regiuni de dezvoltare

Conform celor prezentate mai jos, personalul cel mai numeros în regiunea București Ilfov se regăsește în sectorul G Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor

Figura

Personalul din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, regiuni de dezvoltare și județe

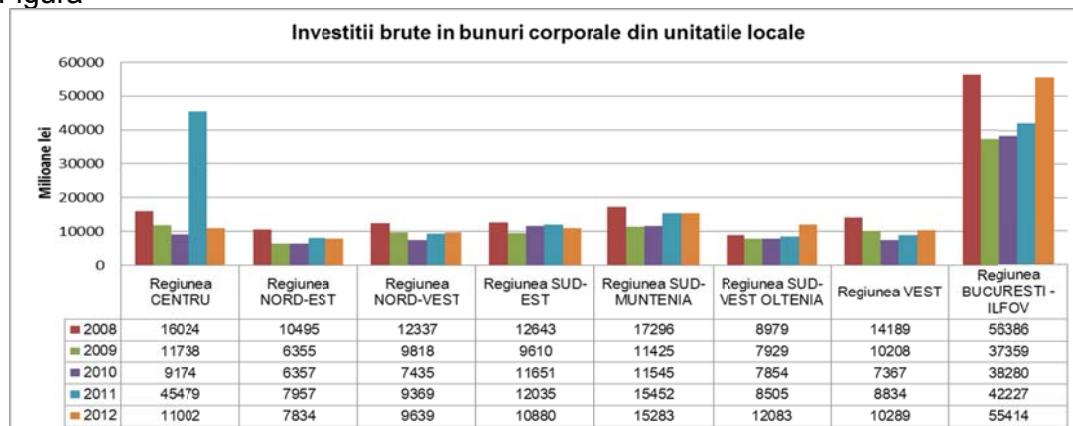
La nivelul celor două componente ale regiunii, se observă disparități foarte mari între București și județul Ilfov. Chiar dacă este o tendință de creștere a personalului din zonele limitrofe capitalei, aceasta nu se poate compara cu numărul mare de personal angajat din București. Aceste aspecte conduc la o necesitate de dezvoltare a infrastructurii de transport din capitală pentru a putea gestiona mobilitatea salariaților.

4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții²⁵

Investiții brute în bunuri corporale din unitățile locale, pe regiuni de dezvoltare

Investițiile brute realizate în Regiunea București - Ilfov în anul 2012 au reprezentat 41,84% din totalul la nivel național. Majoritatea investițiilor au fost realizate de firmele mari și mijlocii, ponderea deținută de firmele mici fiind însă în creștere de la an la an

Figura

Investiții brute în bunuri corporale din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, regiuni de dezvoltare

La nivelul regiunii, cele mai mari investiții brute precum și cea mai mare dinamică s-au înregistrat în Construcții (21.165 mil. lei), urmată de Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport) (7.538 mil. lei).

Avem de remarcat totuși că valoarea investițiile brute ale unităților locale active din Învățământ (73 mil. lei), precum și din Sănătate și asistență socială (387 mil. lei) la nivelul regiunii București – Ilfov a înregistrat o creștere în anul 2015 față de anul precedent.

Investiții brute în bunuri corporale din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, regiuni de dezvoltare și județe

Dacă la nivelul municipiului București, cele mai mari investiții brute se regăsesc în anul 2012 în Construcții (20.724 mil. lei), în anul 2014 se pare că acestea au scăzut dramatic (8.874 mil. lei), urmând să crească în anul 2015 (13.740 mil lei). Cele mai mici investiții rămân în perioada analizată în Învățământ (69 mil. lei).

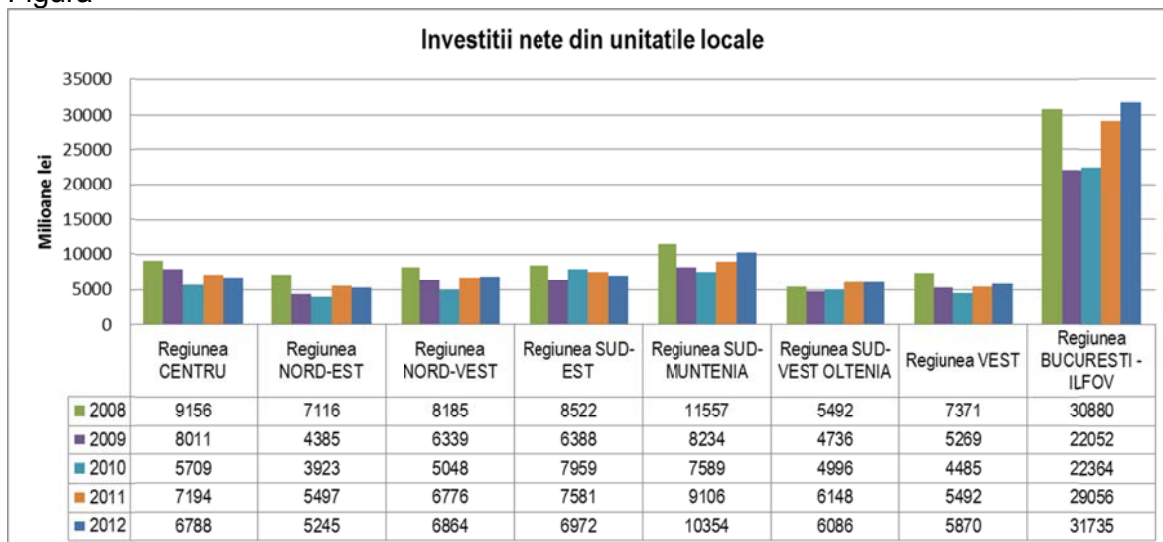
În județul Ilfov, cele mai mari investiții în bunuri corporale din unitățile locale sunt în anul 2012 în Transport și depozitare (1.025 mil. lei) și în Industria prelucrătoare (1.020 mil. lei). În anul 2015, cele mai multe investiții sunt în Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (2.351 mil. lei) și în Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (1.180 mil. lei).

Investiții nete din unitățile locale, pe regiuni de dezvoltare

Investițiile nete care s-au înregistrat în regiunea București Ilfov parcurg același trend crescător în perioada analizată, ele fiind cele mai mari în regiunea noastră, comparativ cu celelalte regiuni ale țării.

²⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„03 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici](#)

Figura

Investiții nete din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, regiuni de dezvoltare

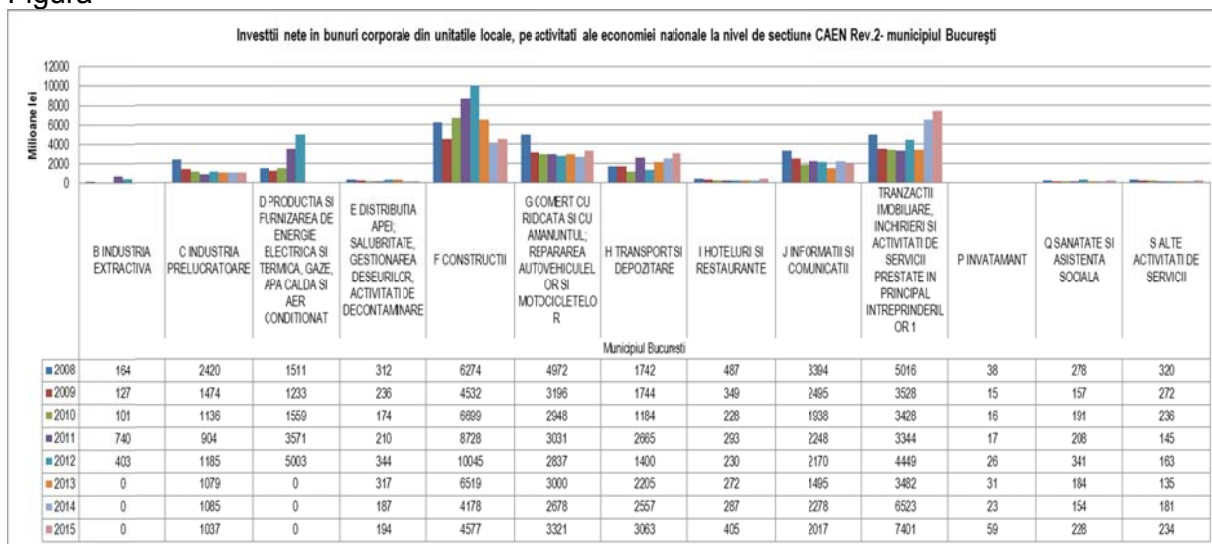
În regiunea București Ilfov, în anul 2015, cele mai mari investiții se regăsesc în Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport) – 8.631 mil. lei, în creștere cu 1.694 mil. lei față de anul 2014, ceea ce conduce la concluzia că acest sector a început să fie unul care să aducă mai mult profit în zonă și poate să conducă la revigorarea sectorului imobiliar.

La nivel național, cele mai mari valori ale investițiilor nete se înregistrează în Industria prelucrătoare – 17.068 mil. lei în anul 2015, în ușoară creștere cu 1.605 mil. lei față de anul precedent. Cele mai mici investiții nete se regăsesc tot în sectorul de Învățământ, numai 110 mil. lei în anul 2015, în ușoară creștere cu 33 mil. lei față de anul 2014.

Investiții nete din unitățile locale, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, regiuni de dezvoltare și județe

În cadrul regiunii de dezvoltare, este de înțeles că cea mai mare valoare al investițiilor nete se regăsește în municipiul București, respectiv de 28.194 mil. lei în 2015, în creștere cu 988 mil lei față de anul 2014. Și în județul Ilfov se observă o creștere a acestor investiții nete, de la 2.226 mil. lei în anul 2014 la 3.254 mil. lei în anul 2015.

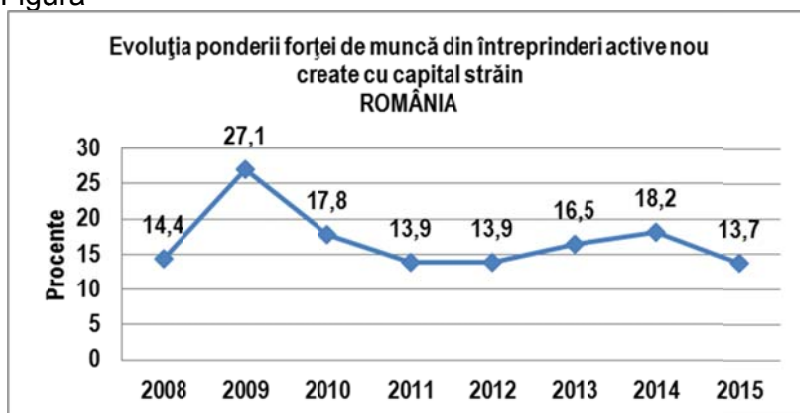
Figura

4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create²⁶

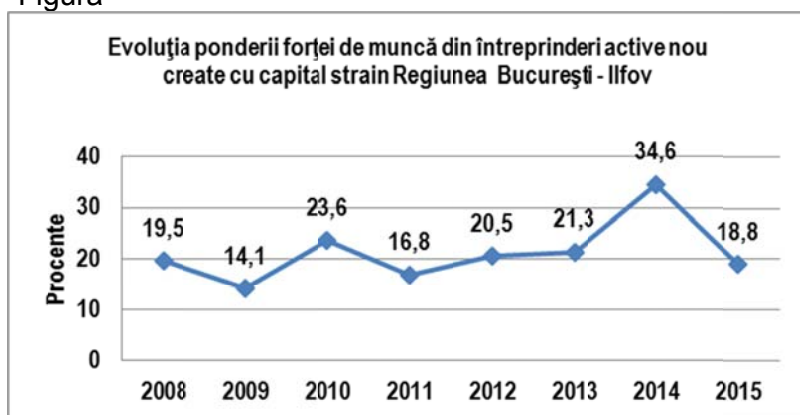
La nivel național, ponderea forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin a atins un vârf de 27,1% din totalul forței de muncă în anul 2009, a scăzut ulterior până la 13,9% în anii 2011 și 2012, după care, a avut un trend crescător, ajungând la 18,2% în anul 2014, scăzând apoi la 13,7% în anul 2015.

Figura

Regiunea București Ilfov a înregistrat cea mai mare pondere a forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin în anul 2014, ajungând la 34,6%, scăzând în anul 2015 la 18,8%. Indiferent de efectele crizei economice, regiunea București Ilfov rămâne una de interes pentru investitorii străini.

Figura

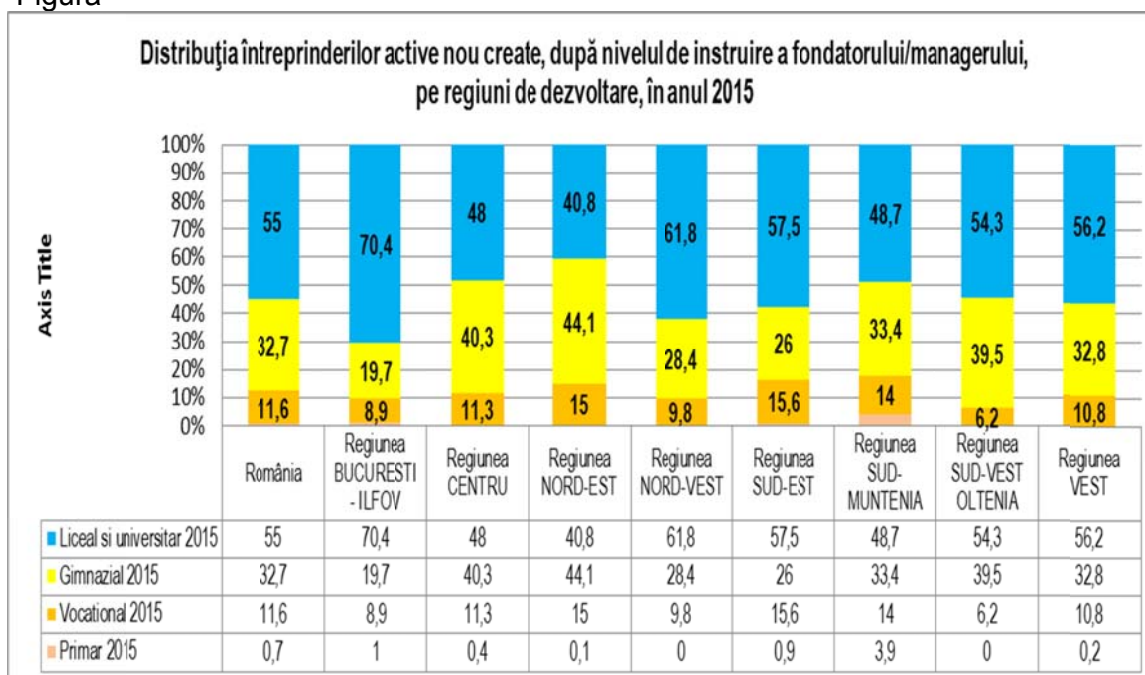
Distribuția întreprinderilor active nou create, după nivelul de instruire a fondatorului/managerului, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2015

Din punctul de vedere al profilului educațional al întreprinzătorilor, din datele furnizate de Institutul Național de statistică, se poate observa că în anul 2015, regiunea București Ilfov are un procent de 70,4% dintre manageri cu studii liceale și universitare, spre deosebire de celelalte regiuni ale țării care au nivel de instruire mai mic. Regiunea se mai poate compara cu regiunea Nord Vest – 61,8% și cu regiunea Sud Est – 57,5%.

Distribuția în cadrul regiunii a managerilor cu un anumit nivel de instruire ne arată că numărul întreprinzătorilor este aproape nul pentru cei care au studii primare, de 8,9% cu studii vocaționale, 19,7% cu studii gimnaziale, toate aceste procente fiind mai mici decât cele înregistrate la nivel național.

²⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 ECONOMIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

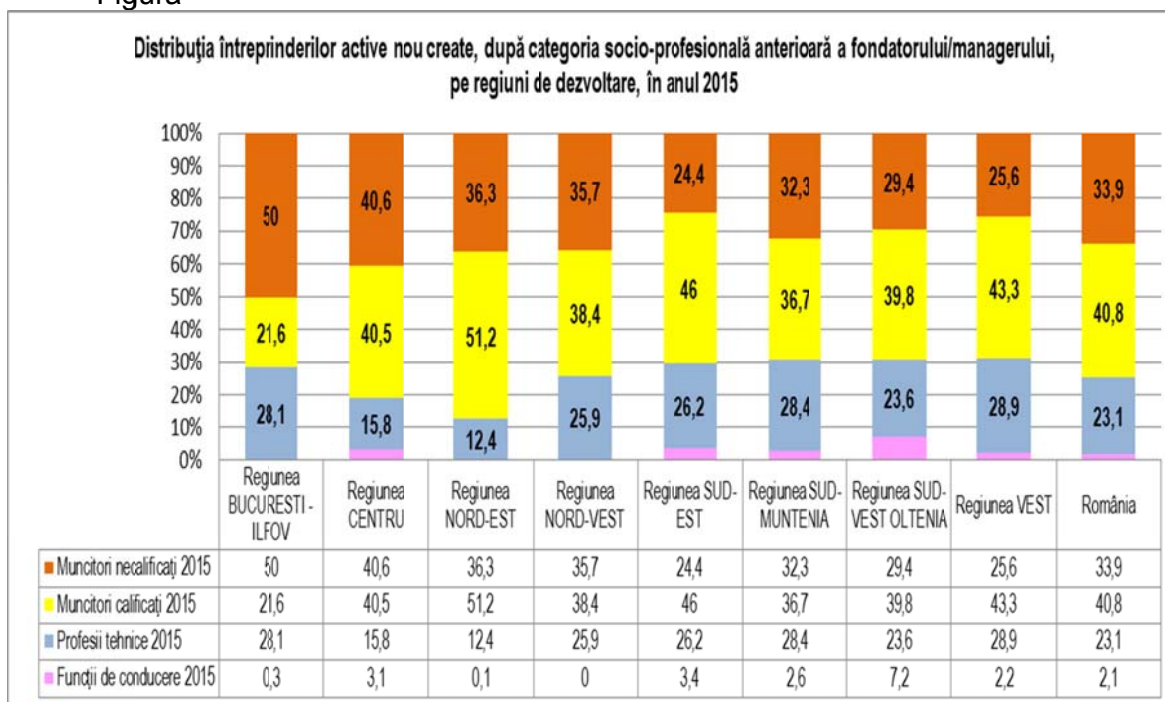
Figura

Distribuția întreprinderilor active nou create, după categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului, pe regiuni de dezvoltare, în anul 2014

Din punctul de vedere al categoriei socio-profesionale anterioare a fondatorului/managerului, regiunea București Ilfov are în anul 2015 cele mai multe întreprinderi active nou create de persoane din categoria de muncitori necalificați – 50%, urmate de persoane din profesii tehnice – 28,1%, muncitori calificați – 21,6% și cu funcții de conducere – 0,3%.

Figura

Situația întreprinderilor nou create la un an de la înființare

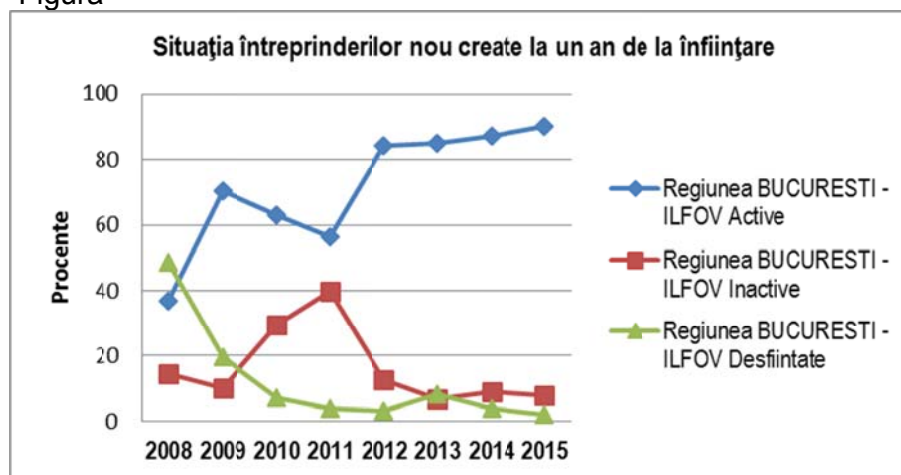
Se poate observa din tabelul de mai jos situația în creștere a întreprinderilor nou create la un an de la înființare. La nivelul regiunii București Ilfov întreprinderile active au înregistrat un trend crescător de la 36,8% în anul 2008 la 87,2% în anul 2014.

Tabel

Starea întreprinderilor	Ani							
Anii	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Active	36,8	70,4	63,1	56,5	84,4	85	87,2	90,3
Inactive	14,4	10,1	29,6	39,7	12,6	6,9	9	7,7
Desfiintate	48,8	19,5	7,3	3,8	3	8,1	3,8	2

Cele mai multe întreprinderi s-au desființat în anul 2008 – 48,8%, în plină criză economică, iar cele mai puține s-au înregistrat în anul 2015 – 2%.

Figura

4.2. Proiecția principalilor indicatori economici ²⁷

Comisia Națională de Prognoză (CNP) elaborează prognoze privind dezvoltarea economico-socială a României pe termen scurt, mediu și lung în corelare cu prevederile Programului de guvernare, a strategiilor naționale, sectoriale și regionale precum și pe baza tendințelor din economia națională și cea mondială.

Mai jos sunt prezentate câteva concluzii privind proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial, până în 2020, publicate de Comisia Națională de Prognoză, în luna mai 2017.

Evoluția principalilor indicatori economico – sociali pe regiuni

În cele ce urmează vom analiza principalii indicatori ai economiei (PIB și VAB) din perspectiva evoluției prognozate până în anul 2020.

Analizând ritmurile susținute de creștere a PIB din ultimii ani se constată o tendință de micșorare progresivă în timp a decalajului față de media europeană. Evoluțiile prognozate prevăd în continuare, în următoarea perioadă, până în anul 2020, creșteri ale PIB la nivel național, ajungând în 2020 de 5,7%.

Tabel

Proiecția Produsului Intern Brut – modificări procentuale față de anul anterior						
Anii	2015	2016	2017	2018	2019	2020
România	3,9	4,8	5,2	5,5	5,7	5,7
Regiunea București Ilfov	6,2	5,4	5,0	5,2	5,4	5,4

²⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „05 Prognoza profil teritorial mai 2016” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Analizând evoluțiile prognozate ale VAB pe sectoare de activitate, se constată că la nivel național, cele mai ridicate ritmuri de creșteri anuale se vor înregistra în construcții, asemănător cu cele înregistrate la nivel regional. Numărul mediu de salariați are un trend crescător și la nivel regional (de la 4612 în anul 2015 la 5600 în anul 2020), dar și la nivel regional (de la 967 în anul 2015 la 1146 în anul 2020).

Tabel

Evoluția prognozată a VAB pe sectoare de activitate							
Anii		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Industrie	România	5,4	1,8	6,0	5,7	5,4	4,6
	Regiunea București Ilfov	14,8	0,4	6,0	5,5	5,5	4,3
Agricultură, silvicultură, piscicultură	România	-11,8	0,0	1,9	1,9	1,9	0,9
	Regiunea București Ilfov	-17,7	0,9	0,7	1,2	0,1	0,0
Construcții	România	6,8	1,8	5,0	7,0	7,2	7,7
	Regiunea București Ilfov	5,7	1,2	5,1	7,0	7,0	7,3
Servicii	România	3,7	7,0	5,3	5,7	6,1	6,4
	Regiunea București Ilfov	4,3	7,2	5,0	5,2	5,4	5,6
Numărul mediu de salariați - mii persoane	România	4612	4750	4954	5160	5380	5600
	Regiunea București Ilfov	966,1	989	1027	1065	1105	1146

4.3. Alte informații și informații parțiale

4.3.1. Cercetarea – dezvoltare

Principalul pol pentru cercetare dezvoltare din cadrul regiunii București Ilfov se regăsește pe platforma Măgurele din județul Ilfov, unde este în curs de finalizare asamblarea unuia dintre cel mai mare laser din Europa. Prin Hotărârea Guvernului nr. 653/04 iulie 2012, s-au **aprobat indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Extreme Light Infrastructure – Nuclear Physics” (ELI-NP), proiect realizat pe platforma Magurele**. Finanțarea obiectivului de investiții s-a realizat din fonduri externe nerambursabile, alocate de Comisia Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională, și de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației - Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, în limita sumelor prevăzute anual cu această destinație. Valoarea totală a investiției a fost de aproximativ 1.471.380 mii lei.

Infrastructura **Extreme Light Infrastructure - Nuclear Physics (ELI-NP)** se bazează pe următoarele două componente:

- un sistem laser de putere ultra înaltă, unde fasciculele de la două lasere de 10 PW sunt adăugate în mod coerent pentru a se obține intensități de ordinul 10^{23} W/cm^2 sau câmpuri electrice de 1015V/m;
- un fascicul de radiație γ foarte intens și strălucitor (10^{13} y/s), cu o lățime de bandă - 0.1 % și energie reglabilă E_γ până la 19.5 MeV, obținut prin retroîmprăștiere incoerentă prin efect Compton a unei radiații laser pe un fascicul intens de electroni accelerați ($E_e = 720 \text{ MeV}$) produs de un accelerator cu tehnologie clasică.

Această infrastructură va crea un nou laborator european cu o gamă foarte largă de domenii științifice, acoperind fizica fundamentală de frontieră, fizica nucleară și astrofizica, precum și aplicații în domeniul materialelor nucleare, gestionarea deșeurilor radioactive, știința materialelor și științele vieții. Pentru crearea ELI-NP, s-au avut în vedere următoarele două principii, ca linii directoare:

- o realizare etapizată a ELI-NP;
- un design flexibil al infrastructurii ELI-NP.

Potrivit declarațiilor inițiatorilor acestui proiect, cercetătorii își propun să găsească soluții și răspunsuri pentru o serie de probleme pe care încă nu le știm sau nu le putem rezolva. Spre exemplu, o aplicație care ar putea rezulta din experimentele făcute la Măgurele este o metodă revoluționară pentru tratarea cancerului, acolo unde nu se mai poate interveni chirurgical. Alte aplicații ar fi simularea radiației cosmice pentru a vedea cum se comportă materialele din care sunt făcute stațiile spațiale sau navele spațiale pentru o călătorie de lungă durată cum ar fi o viitoare misiune spre Marte.

<http://www.eli-np.ro/ro/eli-pe-scurt.php>

4.3.2. Industria

Industria ilfoveană se remarcă printr-o gamă variată de produse, de la energie electrică și termică, la anvelope și articole din cauciuc, acumulatori, aparate și instrumente de măsurare și control, până la utilaje de transporturi, fire și fibre artificiale, produse chimice, oxigen industrial, ambalaje pentru industria alimentară, confecții, tricotaje, țesături, fire de in și de cânepă, prefabricate din beton, cărămidă, plăci și dale din ceramică, nutrețuri combinate, mobilier și obiecte din lemn, seruri și vaccinuri, conserve din legume și fructe, preparate din carne și lapte, băuturi alcoolice, bere, băuturi răcoritoare, produse de panificație și altele.

O ramură aparte o reprezintă industria cinematografică, dezvoltată mai ales de Studiourile Mediapro din orașul Buftea.

Activitatea operatorilor economici care acoperă aproape toate subramurile industriei prelucrătoare, câteva având o pondere importantă în producția județului, se reflectă și la nivel național.

Cele mai reprezentative ramuri ale industriei ilfovene sunt: industria alimentară, băuturi și tutun; pielărie și încălțăminte; celuloză, hârtie și carton; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice.

În subsolul județului Ilfov resursele naturale sunt limitate, fiind depistate câteva zăcăminte de țiței și gaze naturale în special în localitățile Periș, Moara Vlăsiei, Pasărea, Cățelu, Bragadiru, Jilava. Exploatarea de nisip și balast se efectuează în albiile râurilor mari, în special în lunca Argeș – Sabar (la Bragadiru și Jilava).

Cea mai importantă ramură o constituie industria alimentară, a băuturilor și tutunului care în prezent deține o pondere de 72.5% în valoarea producției totale a județului și o pondere de 8.0% în valoarea producției naționale a ramurii respective. La unele produse s-au înregistrat creșteri semnificative – preparate din carne, legume conservate prin sterilizare, produse zaharoase de cofetărie, băuturi alcoolice, încălțăminte, medicamente, iar la alte produse s-au înregistrat scăderi, unele destul de mari. Ramurile care au înregistrat creșteri sunt ramurile care dețin și o pondere importantă în cadrul județului. Acest lucru atestă o reorientare a producției și axarea pe anumite ramuri specifice zonei.

Un aspect pozitiv este determinat de evoluția livrărilor produselor industriale atât pe piața internă, cât și externă, la unele produse creșterea de la o perioadă la alta fiind destul de mare.

Serviciile publice descentralizate din cadrul județului au favorizat și ele desfășurarea în mai bune condiții a activității agenților economici. Un obiectiv important a fost și este asigurarea unui mediu concurențial normal în vederea promovării și stimulării agenților economici.

http://www.cjilfov.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=8&Itemid=123&lang=ro

4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Planul de mobilitate urbană durabilă 2016-2030 pentru regiunea București Ilfov, elaborat pentru municipiul București cu sectoarele sale și județul Ilfov, este un

document strategic care cuprinde intervenții (măsuri sau proiecte complexe) prin care sunt propuse rezolvări pentru problemele identificate la nivelul regiunii sau care sunt considerate ca strategice în contextul asigurării unei mobilități urbane și rurale optime. Planul de mobilitate urbană durabilă a pornit de la șapte politici, după cum urmează:

1. Întărirea capacității instituționale (5 propuneri).
2. Îmbunătățirea transportului public (15 propuneri, respectiv o propunere în rezerva de proiecte).
3. Promovarea deplasărilor nemotorizate (7 propuneri).
4. Siguranță rutieră (3 propuneri).
5. Transport rutier și politică integrată de parcare (7 propuneri, respectiv 7 propuneri în rezerva de proiecte).
6. Integrarea mobilității cu planificarea urbană
7. Managementul Mobilității și (4 propuneri).

Un sistem de transport eficient, integrat, durabil și sigur, proiectat să promoveze dezvoltarea economică și teritorială incluzivă din punct de vedere social și să asigure o calitate ridicată a vieții.

Planul de mobilitate urbană durabilă a interpretat viziunea pentru regiune în ***cinci obiective operaționale realizabile:***

- I. ***Accesibilitate*** – Asigură că tuturor cetățenilor le sunt oferite opțiuni de transport ce le facilitează accesul la destinații și servicii esențiale;
- II. ***Siguranță și Securitate*** – Îmbunătățirea siguranței și securității în circulație;
- III. ***Mediu*** – Reducerea poluării aerului și a zgomotului, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului de energie;
- IV. ***Eficiență economică*** – Îmbunătățirea eficienței și a eficacității economice a transportului de persoane și mărfuri;
- V. ***Calitatea mediului urban*** – Contribuie la creșterea atractivității și calității mediului urban și a designului urban în beneficiul cetățenilor, al economiei și al societății, în ansamblu.

Politicile și măsurile definite în Planul de mobilitate urbană durabilă vor acoperi toate modurile și formele de transport din aglomerație urbană, publice și private, de pasageri și de marfă, motorizate și nemotorizate, în mișcare și staționare.

(http://www.pmb.ro/servicii/transporturi_drumuri/docs/planul_de_mobilitate_durabila_2016-2030.pdf)

4.3.4. Agricultură

Agricultura este foarte puțin reprezentată la nivelul regiunii București Ilfov, suprafața cultivată reprezentând în anul 2015 un procent de numai 0,68% din totalul înregistrat la nivelul țării. Potrivit datelor de la Institutul Național de Statistică, suprafața cultivată a scăzut în anul 2015 (64.781 ha cultivate) față de anul 2014 (64.771 ha cultivate). Producția agricolă vegetală reprezintă 0,72% în anul 2015 în regiune, raportată la cea înregistrată la nivel național; producția agricolă vegetală a scăzut în anul 2015 la 147.457 tone față de 153.089 tone în anul 2014.

4.3.5. Turismul

Regiunea București – Ilfov are un potențial turistic ridicat, mai ales în ceea ce privește turismul de afaceri. Turismul de afaceri din București e limitat de numărul locurilor de cazare disponibile. Locurile de cazare și sălile de conferințe ale hotelurilor de 3-5i stele nu sunt suficiente pentru satisfacerea cererii de turism de afaceri, business travel, din București, consideră majoritatea reprezentanților din domeniul turistic românesc. "Capacitatea de business travel a Bucureștiului este cam la limită. Hotelurile de trei - patru stele au o capacitate de 7.000 - 8.000 de locuri, cu mult sub orașe ca Budapesta sau Praga", conform Asociației Naționale a Agențiilor de Turism din România (ANAT).

Însă, în ultimul timp trendul de sosire a marilor branduri hoteliere se menține, astfel că în cinci ani vom avea în București toate marile branduri hoteliere, iar cererea de business travel va fi acoperită. Bucureștiul deține 60-70% din cota turismului de business de la nivel național, dar și marile orașe unde există aeroporturi - Timișoara, Cluj, Iași, Constanța - ar putea găzdui astfel de evenimente.

4.3.6. Dezvoltarea durabilă

Obiectivele strategice pe termen mediu și lung menționate în Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013–2020–2030 sunt:

- **Orizont 2020:** Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile.

- **Orizont 2030:** Aproximarea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale UE din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.

Aceste obiective sunt luate în considerare în realizarea PRAI București Ilfov, în vederea asigurării creșterii economice la nivelul regiunii, care poate conduce la reducerea decalajelor economico-sociale față de Uniunea Europeană.

4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

Principalele concluzii care pot evidenția în urma analizei profilului economic la nivelul regiunii București – Ilfov sunt:

- în anul 2014, regiunea București Ilfov înregistrează 26,8% din VAB la nivel național, rămânând constantă față de anul precedent;

- sectoarele economice care contribuie mai puternic la VAB regional în anul 2014 sunt Industrie (A02) – 17,6%, în scădere față de anul 2013 și Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare (A04) – 17%, în creștere față de 2013, ceea ce conduce la necesitatea întăririi formării profesionale pentru calificări tehnice, precum și din comerț;

- dinamica încurajatoare a investițiilor brute și a investițiilor străine directe în anul 2014 au fost înregistrate, în mod deosebit, în Construcții și în Tranzacții imobiliare și servicii pentru întreprinderi, urmată de comerț și de sectorul transport, depozitare, comunicații;

- prevederile Planului de mobilitate urbană durabilă 2016-2030 pentru regiunea București Ilfov, conduc la necesitatea dezvoltării ofertei educaționale pentru calificări profesionale care pot contribui la asigurarea forței de muncă calificate în domeniile de pregătire care se află la baza ocupațiilor necesare implementării acestei strategii;

- necesitatea asigurării calității formării profesionale și actualizarea cunoștințelor teoretice ale cadrelor didactice care predau în învățământul profesional și tehnic la noile tehnologii;

- școlarizarea în calificări profesionale care să răspundă nevoilor de formare de la nivelul regiunii București Ilfov;

- creșterea nivelului de calificare a persoanelor ocupate din regiune, în vederea adaptării la ritmul crescut al schimbărilor tehnologice;

- adaptarea curriculum-ului în dezvoltare locală (CDL) la nevoia de dezvoltare locală, în parteneriat consolidat cu operatorii economici;

- încurajarea dialogului constructiv dintre unitățile de învățământ profesional și tehnic și operatorii economici în vederea implicării acestora din urmă în furnizarea de calitate a instruirii practice a elevilor;

- încurajarea studiilor / monitorizărilor inserției absolvenților la nivelul unităților de învățământ și la nivel județean / al municipiului București în vederea stabilirii necesarului de competențe solicitate de piața muncii, în paralel cu cele oferite de sistemul de educație;

- oferirea de programe de orientare și consiliere pentru elevii din gimnaziu în vederea conștientizării asupra posibilităților de angajare după finalizarea studiilor, asupra calificărilor profesionale solicitate pe piața muncii regionale și locale, asupra unităților de învățământ profesional și tehnic unde pot să își continue studiile în învățământul secundar inferior;
- orientarea unităților de învățământ profesional și tehnic către oferirea de programe de formare pentru adulți;
- participarea tutorilor de la operatorii economici la programe de formare pentru însușirea / actualizarea / îmbunătățirea competențelor pedagogice.

5. Piața muncii la nivel regional

Pentru caracterizarea fenomenelor de pe piața forței de muncă din România se utilizează două serii de date statistice diferite: Balanța forței de muncă (BFM) și Ancheta asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO). Indicatorii statistici din cele două serii de date nu sunt comparabili deoarece metodele de colectare, unele definiții și metode de calcul sunt diferite. Pe de altă parte, doar analiza datelor din ambele serii poate oferi o imagine completă și reală asupra pieței muncii din România. AMIGO asigură comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și compatibilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT). BFM permite comparabilitatea teritorială, la nivel național, pe regiuni și pe județe.

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)

Ancheta forței de muncă în gospodării (AMIGO) este un indicator statistic care se realizează trimestrial, ca o cercetare continuă, permițând astfel obținerea de date conjuncturale asupra mărimii și structurii ofertei de forță de muncă și evidențierea fenomenelor cu caracter sezonier care se manifestă pe piața forței de muncă. Rezultatele anchetei sunt disponibile trimestrial și anual (date medii).

5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁸

Populația activă totală (peste 15 ani) continuă trendul crescător din 2013, ajungând în anul 2015 la 1.145 mii persoane, ceea ce reprezintă 12,5% din populația activă totală de la nivel național. Comparativ cu anul 2002, numărul persoanelor active din regiunea București Ilfov a crescut cu 149 mii persoane. În anul 2015, populația activă de sex masculin este în procent de 53,5% din populația regiunii, în creștere ușoară față de anul precedent atât procentual – de la 53,3% în anul 2014, cât și în valori absolute – de la 610 mii persoane în 2014 la 613 mii persoane în 2015. Poziționarea capitalei în regiunea București Ilfov determină un procent foarte mare al populației active din mediul urban de 90,7%, în scădere față de anul 2014 cu 1,15%.

Evoluția **populației ocupate** prezintă fluctuații în perioada 2002 – 2015, în trend crescător începând din anul 2013, ajungând la 1.084 mii persoane în anul 2015. Totuși, față de anul 2002, creșterea populației ocupate la nivelul regiunii este destul de semnificativă, de aproximativ 175 mii persoane. Populația ocupată de sex masculin reprezintă 52,9% la nivelul regiunii, iar 90,5% se regăsesc în mediul urban.

În ceea ce privește **șomerii**, se observă că numărul acestora este în scădere în perioada 2002-2008 cu aproximativ 51 mii persoane, apoi crește cu 55 mii persoane

²⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 a,b PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

până în anul 2013, ajungând la 91 mii persoane. În anul 2015 numărul acestora este de 60 mii persoane, cu 31 mii persoane mai puțin decât în anul 2013.

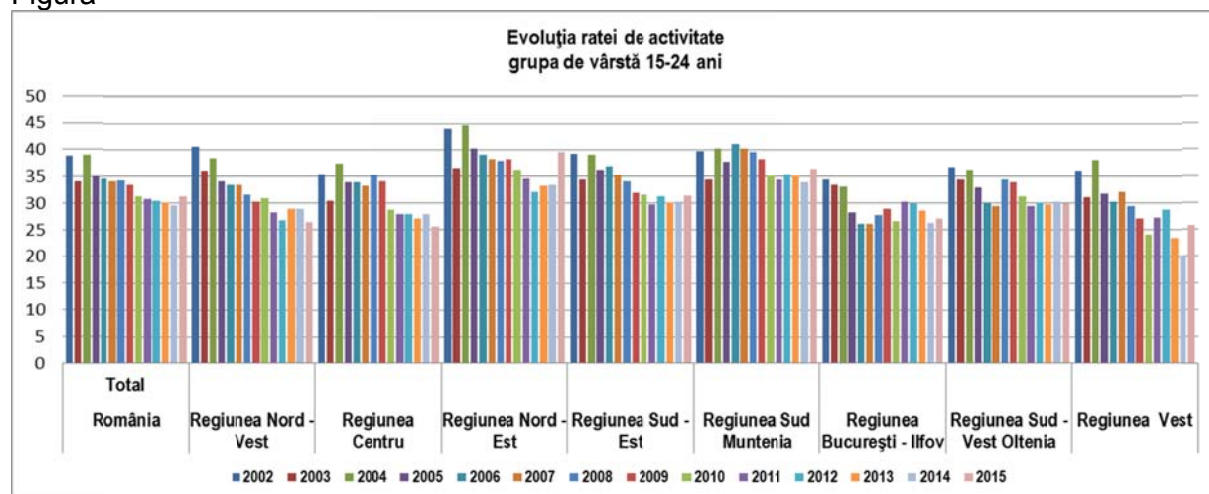
Numărul șomerilor este mai mare pentru cei de sex masculin - o pondere de 63% în anul 2015 din totalul șomerilor înregistrați.

Pe medii rezidențiale, se remarcă faptul că numărul șomerilor la nivelul județului Ilfov este nesemnificativ.

Rata de activitate reprezintă ponderea populației active din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă x. Această rată a crescut din anul 2002, de la 62,4% la 69,9% în anul 2015, fiind mai mare pentru persoanele de sex masculin (77,9%), față de cele de sex feminin (62,6%). Valoarea acestui indicator este mai mare în anul 2015 pentru persoanele aflate în mediul urban (70,8%), față de cele aflate în mediul rural (62,2%).

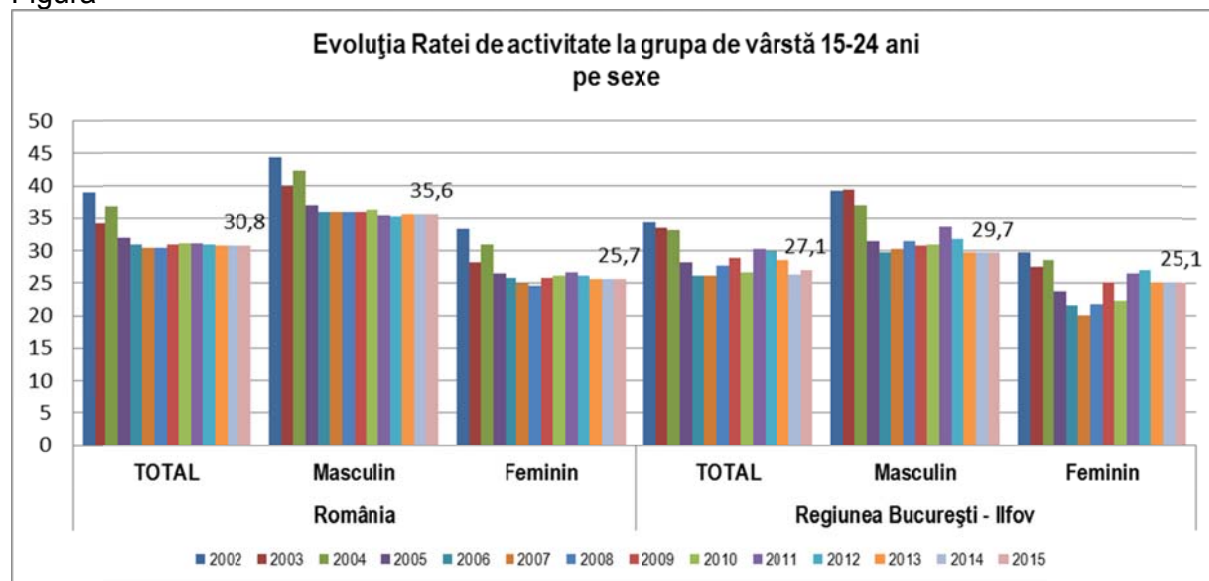
Pentru **grupa de vârstă 15-24 de ani**, rata de activitate variază destul de mult în intervalul 2002-2015, ajungând la 27,1%, față de 31,3% cât se înregistrează la nivel național, însă mai mare față de cea înregistrată în regiunile Nord Vest (26,4%), Centru (25,6%), Sud Vest Oltenia (25,7%).

Figura

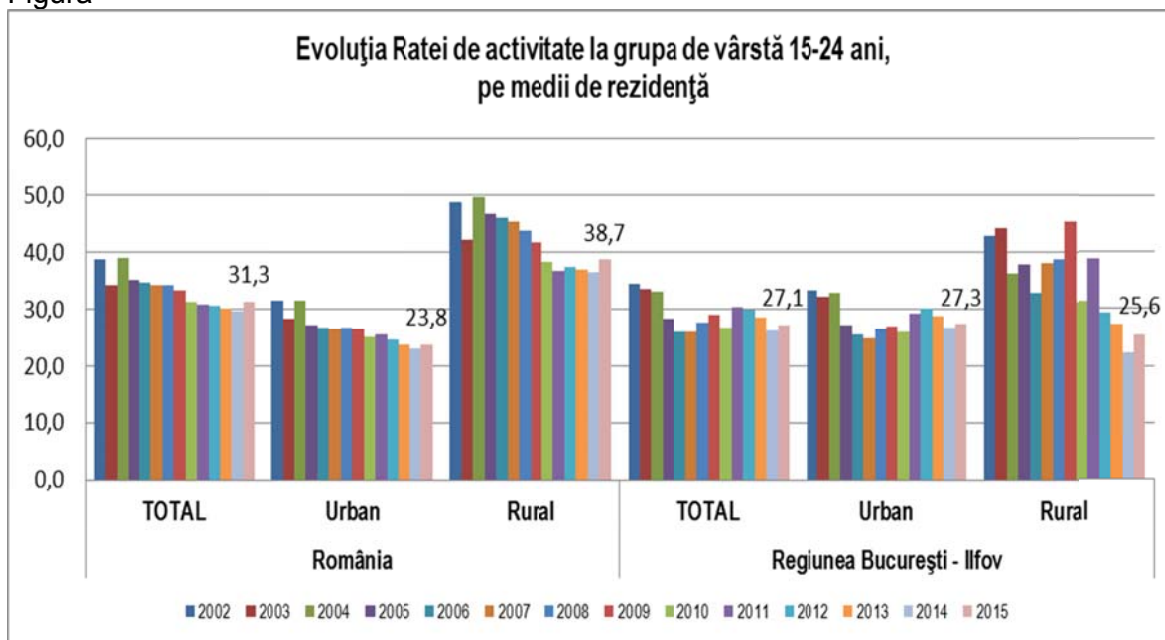
Detalierea pe sexe, ne arată că rata de activitate rămâne aproape constantă în ultimii ani, în jurul valorii de 29,7% pentru persoanele de sex masculin și 25,1% pentru cele de sex feminin.

Figura

În ceea ce privește **distribuția teritorială**, rata de activitate în anul 2015, în regiunea București Ilfov, este de 27,5% în mediul urban și 25,6% în mediul rural, în evoluție crescătoare față de anul 2014.

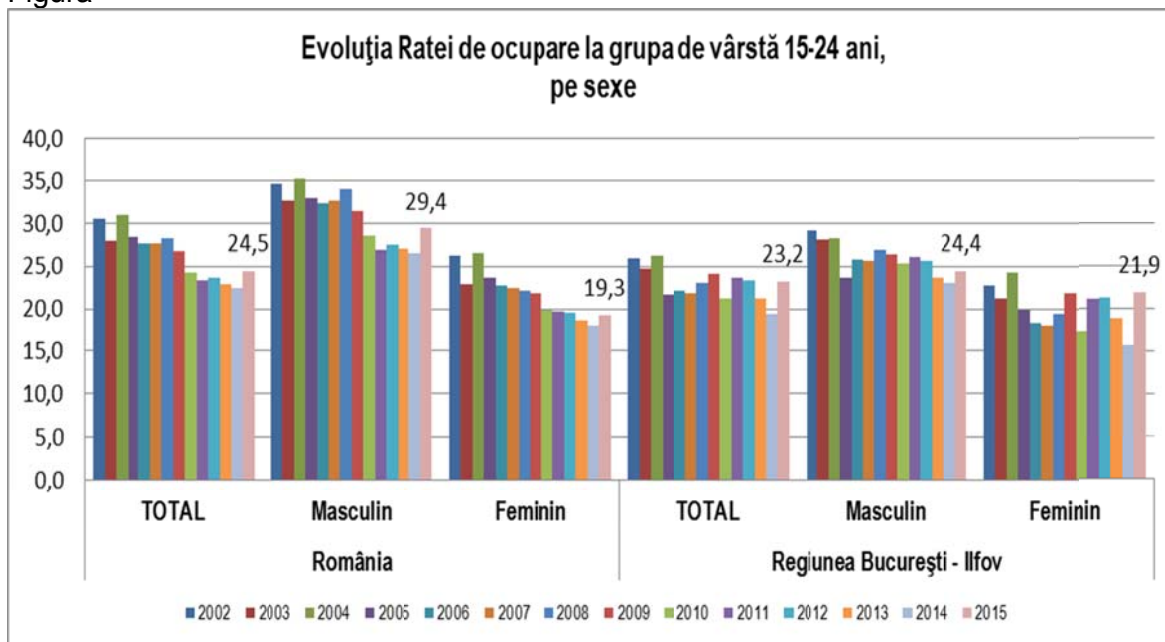
Figura

Rata de ocupare reprezintă ponderea populației active din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă x.

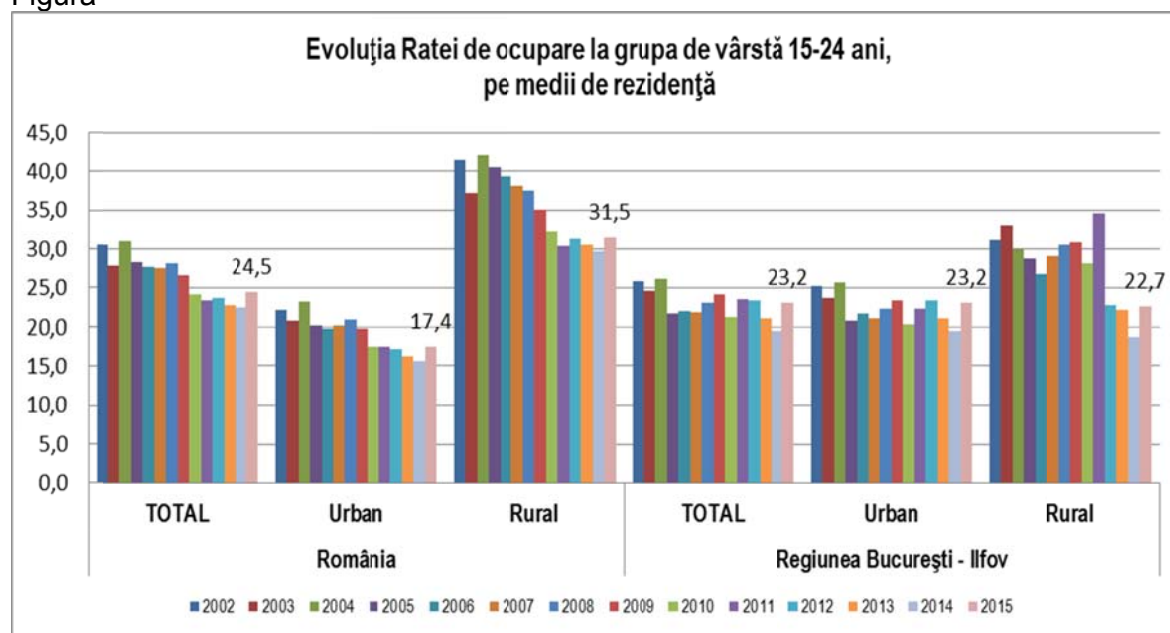
Rata de ocupare la grupa de vârstă 15-24 de ani a înregistrat o scădere în intervalul 2011-2014, crescând ușor în anul 2015 la 23,2%, față de cea înregistrată la nivel național de 24,5%. Creșterea mai accentuată este pentru persoanele de sex feminin, de la 16% în anul 2014 la 21,9% în anul 2015.

Figura

În ceea ce privește detalierea pe medii rezidențiale, situația se prezintă în mod asemănător, având o scădere de la 23,5% pentru urban în 2012, la 19,5 în anul 2014, având apoi o creștere la 23,2% în anul 2015.

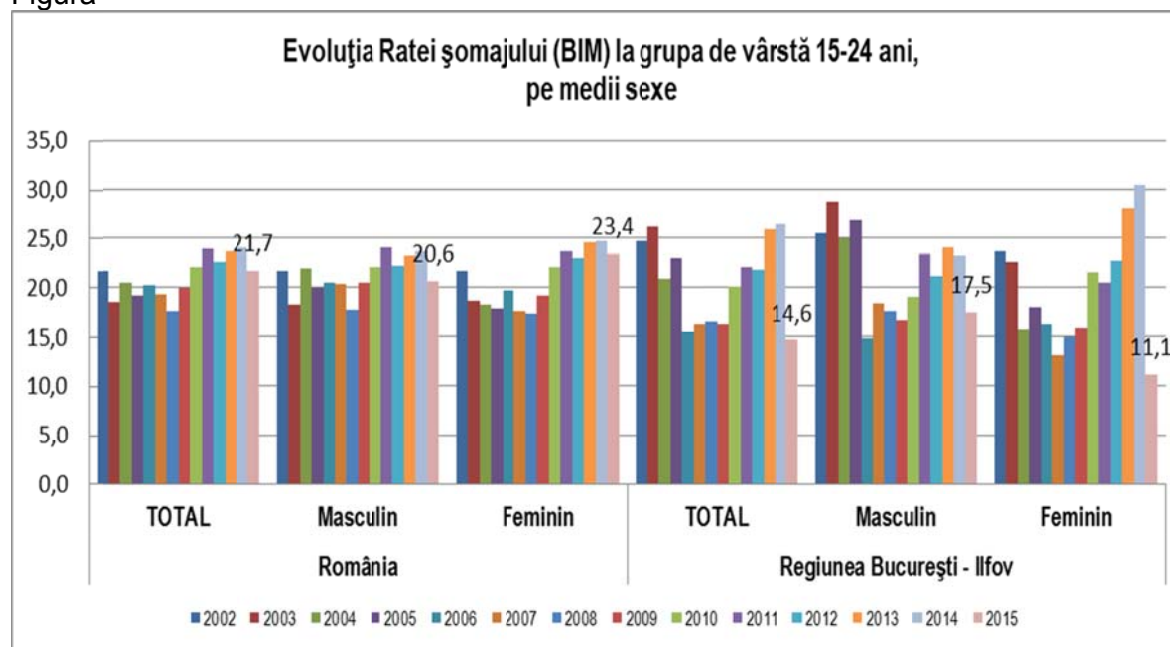
Figura

Rata șomajului BIM reprezintă proporția șomerilor BIM (conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii) din grupa de vârstă x în populația activă din grupa de vârstă x.

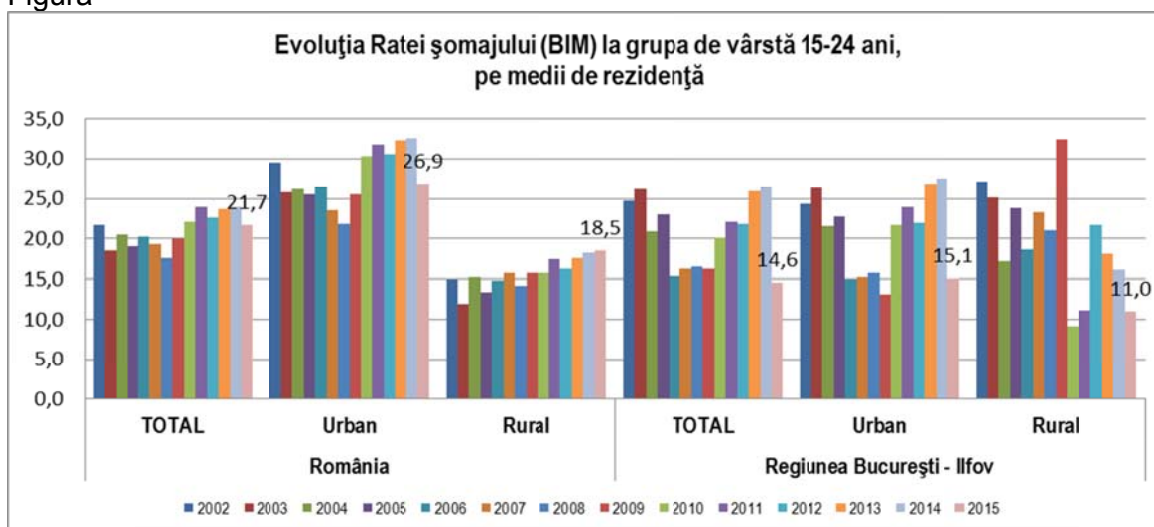
Este de evidențiat că această rată este foarte scăzută pentru regiunea București Ilfov în anul 2015 (14,6%), singura regiune care are o rată mai mică (9,3%), fiind Nord Est. Această rată este considerabil mai mică și decât rata înregistrată la nivel național, de 21,7%. Rata șomajului BIM este mai mare pentru persoanele de sex masculin (17,5%) decât cea înregistrată pentru cele de sex feminin (11,1%).

Figura

Distribuția teritorială ne arată o evoluție descrescătoare față de anul 2014 a ratei șomajului BIM pentru grupa de vârstă 15-24 ani, mai mare în mediul urban (15,1%) față de cea înregistrată în mediul rural (11,0%).

Figura

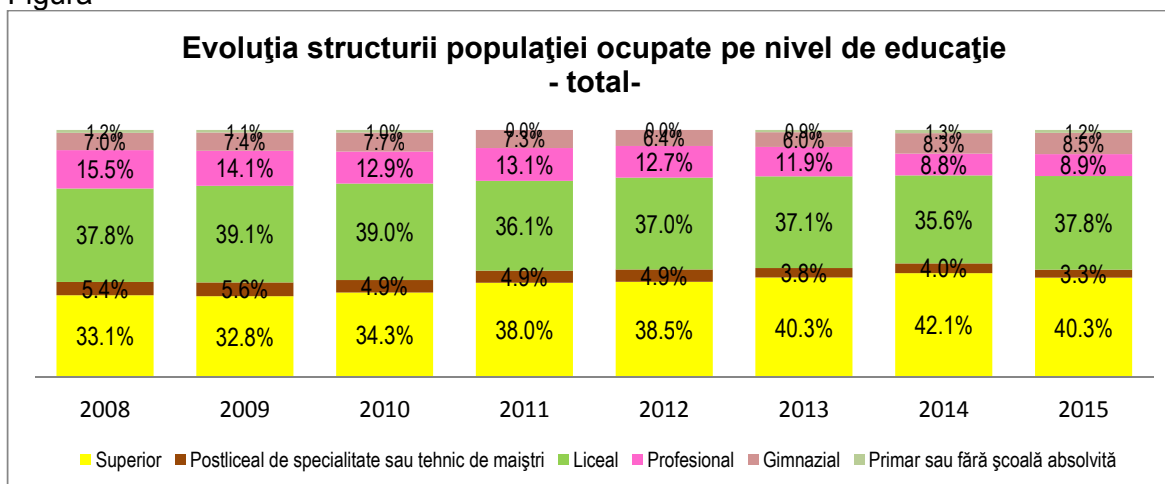
Distribuția teritorială ne arată o evoluție descrescătoare față de anul 2014 a ratei șomajului BIM pentru grupa de vârstă 15-24 ani, mai mare în mediul urban (15,1%) față de cea înregistrată în mediul rural (11,0%).

5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁹
Populația ocupată, după nivelul de educație, la nivelul regiunii București Ilfov a crescut pentru persoanele cu nivel de educație superior, de la 33,1% în anul 2008 la 40,3% în anul 2015, în detrimentul celor care au un nivel de educație profesional, care au scăzut de la 15,5% în anul 2008 la 8,9% în anul 2015. Detalierea pentru structura populației ocupate care au un nivel de educație profesional pe sexe, ne arată un procent de 11,5% pentru cea de sex masculin și 6,0% pentru cea de sex feminin. Detalierea pe medii ne rezidență ne arată un procent de 8,7% pentru cei din mediul urban, față de 11,1% pentru cei din mediul rural.

Populația ocupată cu nivel de educație postliceal de specialitate sau tehnic de maiștri a scăzut de la 5,4% în anul 2008 la 3,3% în anul 2015, fiind mai scăzută pentru cei de sex masculin (2,1%) față de cei de sex feminin (4,6%), mai ridicată pentru cei din mediul urban (4,6%) față de cei din mediul rural (3,6%).

Populația ocupată cu nivel de educație liceal înregistrează același procent în anul 2015 (37,8%) față de anul 2008, cea mai mică valoare fiind înregistrată în anul 2014 (35,6%).

Figura

²⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 a,b PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

5.1.3. Șomajul de lungă durată³⁰

Șomajul de lungă durată se referă la șomerii înregistrați de agențiile de ocupare care au depășit 12 luni în șomaj, respectiv 6 luni în cazul tinerilor sub 25 de ani.

În regiunea București Ilfov, numărul șomerilor înregistrați, conform înregistrărilor EUROSTAT, a scăzut consistent de la 13,1 mii persoane în anul 2012 la 8,4 mii persoane în anul 2015, față de 274 mii persoane cât se înregistrează la nivel național și 11.054,4 mii persoane la nivelul Uniunii Europene. Pentru regiunea București Ilfov, în anul 2015, se înregistrează cea mai mică valoare a procentului șomerilor de lungă durată (13,9%) din totalul șomerilor înregistrați, precum și cel mai mic procent din populația activă (0,7%). Rata șomajului de lungă durată în rândul tinerilor este una din cele mai mici valori la nivelul regiunii București Ilfov față de celelalte regiuni din țară, valori mai mici înregistrându-se în anul 2014 numai în regiunile Nord Vest (8,9%) și Nord Est (7,9%). Cea mai mare rată a șomajului de lungă durată în rândul tinerilor se înregistrează în regiunea Sud Muntenia (21,9%).

Rata șomajului de lungă durată este în scădere în anul 2014 la 1,1% față de cel înregistrat în anul 2013, de 2%.

Îngrijorătoare este rata șomajului de lungă durată pentru tineri, de 10,2% în anul 2014, în scădere ușoară față de anul 2013, când s-a înregistrat cea mai mare valoare a acestui indicator (10,5%) din perioada 2009-2014. Acest indicator este mai mare (12,7%) pentru femei decât valoarea înregistrată pentru bărbați (8,3%), mai mare pentru mediul rural (13,8%) față de mediul urban (9,8)%. Incidența șomajului de lungă durată pentru tineri înregistrează cea mai mică valoare la nivelul regiunii București Ilfov față de restul regiunilor din țară, respectiv de 38,7% în anul 2014, în scădere de la 40,7% în anul 2013, mai mică pentru bărbați (35,7%), față de femei (41,8%), mai mare în rural (85,2%), față de urban (35,7%).

5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică³¹

Evoluția resurselor de muncă ne indică o variație a numărului de persoane pe perioada 2002-2014, ajungând la 1.542,4 mii persoane în anul 2014, în creștere de la 1.410,9 mii persoane în anul 2002 și de la 1.530,4 mii persoane în anul 2013. La nivel național, resursele de muncă înregistrează 12.598 mii persoane.

Populația activă este în scădere ușoară la 1.278,6 mii persoane în anul 2014 față de 1.282,2 mii persoane înregistrate în anul 2013, însă, semnificativ mai mult față de 937 mii persoane cât se înregistrau în anul 2002.

Populația ocupată civilă scade la 1.254,3 mii persoane în anul 2014 față de 1.256,9 mii persoane în anul 2013, înregistrând o valoare mai mare decât cea înregistrată în anul 2002 (906,4 mii persoane).

Șomerii înregistrați la agențiile de ocupare scad de la 25.261 persoane înregistrate în anul 2013 la 24.296 persoane înregistrate în anul 2014. Acest indicator arată o scădere de 6.368 persoane șomere față de anul 2002.

Populația în pregătire profesională și alte categorii de populație în vârstă de muncă este în creștere ușoară de la 248,2 mii persoane înregistrate în anul 2013 la 236,8 mii

³⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 h PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 c PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

persoane înregistrate în anul 2014, aproape la jumătate față de numărul de 473,8 mii persoane înregistrate în anul 2002.

În tabelul următor se regăsește situația comparativă între cele două componente ale regiunii București Ilfov, după participarea la activitatea economică.

Tabel

Anii/Indicatorul	Regiunea București Ilfov			Municipiul București			Județul Ilfov		
	2002	2013	2014	2002	2013	2014	2002	2013	2014
Resurse de muncă - mii pers.	1410,9	1530,4	1542,4	1246,1	1279,2	1252,5	164,8	251,2	289,9
Populație activă civilă - mii pers.	937	1282,2	1278,6	820,6	1113,1	1105,3	116,4	169,1	173,3
Populație ocupată civilă - mii pers.	906,4	1256,9	1254,3	796,2	1091,0	1083,6	110,2	165,9	170,7
Șomeri înregistrați - nr. pers.	30664	25261	24296	24429	22070	21662	6235	3191	2634
Populația în pregătire profesională și alte categorii de populație în vârstă de muncă - mii pers.	473,8	248,2	263,8	425,5	166,1	147,2	48,4	82,1	116,6
Rata de ocupare a resurselor de muncă - %	64,2	82,1	71,2	63,9	85,3	86,5	66,9	66	58,9
Rata de activitate a resurselor de muncă - %	66,4	83,8	82,9	65,9	87	88,2	70,6	67,3	59,8
Rata șomajului înregistrat - %	3,3	2	1,9	3	2	2	5,4	1,9	1,5

Rata de ocupare a resurselor de muncă este în scădere cu 10,9% în anul 2014 față de anul 2013, la nivel regional, în scădere cu 7,1% la nivelul județului Ilfov și în creștere cu 1,2% la nivelul municipiului București.

Rata de activitate a resurselor de muncă este în scădere în anul 2014 cu 0,9% la nivel regional față de anul 2013, în scădere cu 7,5% în județul Ilfov și în creștere cu 1,2% în municipiul București.

Rata șomajului înregistrat este în scădere cu 0,1% în anul 2014 față de anul 2013 la nivelul regiunii București Ilfov, cu 0,4% în județul Ilfov și constantă la 2% în municipiul București.

5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale³²

Numărul populației ocupate civile a scăzut în regiunea București Ilfov de la 1.281,7 mii persoane în anul 2008 la 1.254,3 mii persoane în anul 2014, atingând un minim relativ în anul 2010 (1.214,8 mii persoane), dar și un maxim relativ în anul 2013 (1.256,9 mii persoane).

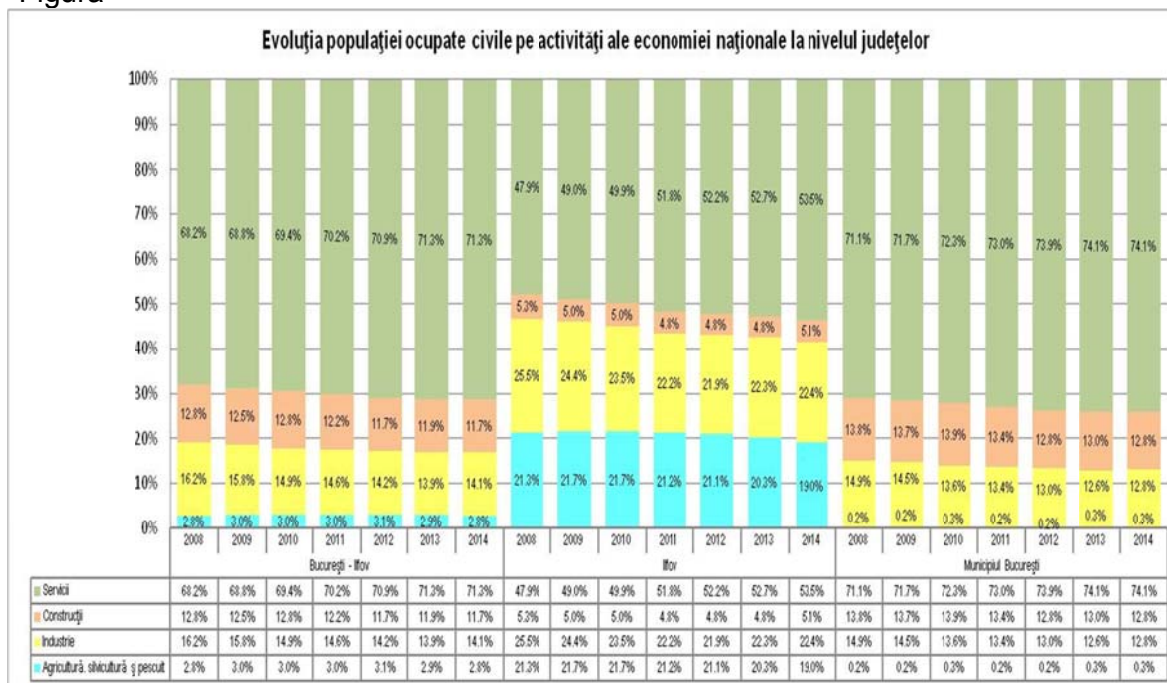
La nivelul regiunii, ponderea populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale este împărțită astfel:

- **Agricultură, silvicultură și pescuit** – în anul 2014 ponderea este de 2,8%, rămânând aproape constantă din anul 2008, cu mici variații pe parcursul anilor; ponderea înregistrată la nivelul regiunii București Ilfov este nesemnificativă față de cea înregistrată la nivel național de 27,3% în anul 2014;
 - o ponderea înregistrată pentru județul Ilfov este de 19,0%, în scădere ușoară față de anul 2013 (20,3%);

³² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 d PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

- o pentru capitală ponderea este de 0,3% în anul 2014, constantă față de anul anterior, însă numărul persoanelor crescând ușor de la 2,9 mii persoane în anul 2013 la 3,1 mii persoane în anul 2014;
- **Industrie** – în anul 2014 ponderea este de 14,1%, în scădere față de anul 2008, când s-a înregistrat cea mai mare valoare din perioada analizată, de 16,2%; această pondere este mai mică cu 7% decât cea înregistrată la nivel național în anul 2014;
 - o cea mai mare valoare din acest sector economic se înregistrează pentru **Industria prelucrătoare**, 11,5% în anul 2014, în creștere cu 0,1% față de anul 2013, însă în scădere cu 1,9% față de anul 2008);
 - o pentru județul Ilfov scade cu 0,2% în anul 2014 (19,7%) față de anul precedent;
 - o pentru capitală crește cu 0,1% în anul 2014 (10,2%) față de anul precedent;
- **Construcții** – în anul 2014 ponderea este de 11,7%, în scădere față de anii 2008 și 2010, în care s-au înregistrat cele mai mari ponderi de 12,8%; ponderea este mai mare cu 4,3% față de ponderea înregistrată la nivel național în anul 2014;
 - o ponderea pentru județul Ilfov este în anul 2014 de 5,1%, în creștere cu 0,3% față de 2013, însă în scădere cu 0,2% față de anul 2008; în valori absolute, anul 2014 reprezintă anul cu cel mai mare număr de persoane ce reprezintă populația ocupată civilă din perioada analizată (8,7 mii persoane);
 - o pentru capitală se observă o scădere în anul 2014 la 12,8% față de anul 2013 (13,0%) și față de anul 2010 (13,9%), când s-a înregistrat cea mai mare pondere a populației ocupate civile; în valori absolute, numărul persoanelor scade cu 3,4 mii persoane în anul 2014 față de 141,7 mii persoane înregistrate în anul 2013;
- **Servicii** – în anul 2014 ponderea este de 71,3%, rămânând constantă față de anul 2013 și cu cea mai mare valoare în perioada 2008-2014; ponderea este considerabil mai mare decât cea înregistrată la nivel național, de 44,1% în anul 2014;
 - o cea mai mare pondere se înregistrează la **Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor** (19,3%), mai mare decât cea înregistrată la nivel național, de 14,3% în anul 2014;
 - o sectorul **Servicii** înregistrează o creștere ușoară la nivelul județului Ilfov de la 52,7% în anul 2013 la 53,5% în anul 2014, cele mai relevante activități fiind **Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor** (22,2%), **Transportul și depozitarea** (8,1%), **Activitățile de servicii administrative și activitățile de servicii suport** (4,6%);
 - o pentru capitală, **Serviciile** rămân constante ca pondere (74,1%), însă, în valori absolute se înregistrează o scădere a numărului de persoane cu 5,2 mii persoane în anul 2014 (803,3 mii persoane) față de anul 2013; detalierea pe activități ale economiei ne arată că cele mai importante în anul 2014 sunt: **Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor** (18,8%, 204,1 mii persoane, în scădere cu 6,2 mii persoane față de anul 2013), **Activitățile de servicii administrative și activitățile de servicii suport** (8,5%, 91,7 mii persoane, în creștere cu 0,3 mii persoane față de anul 2013), **Informații și comunicații** (7,2%, 78,3 mii persoane, în creștere cu 6,5 mii persoane față de anul 2013).

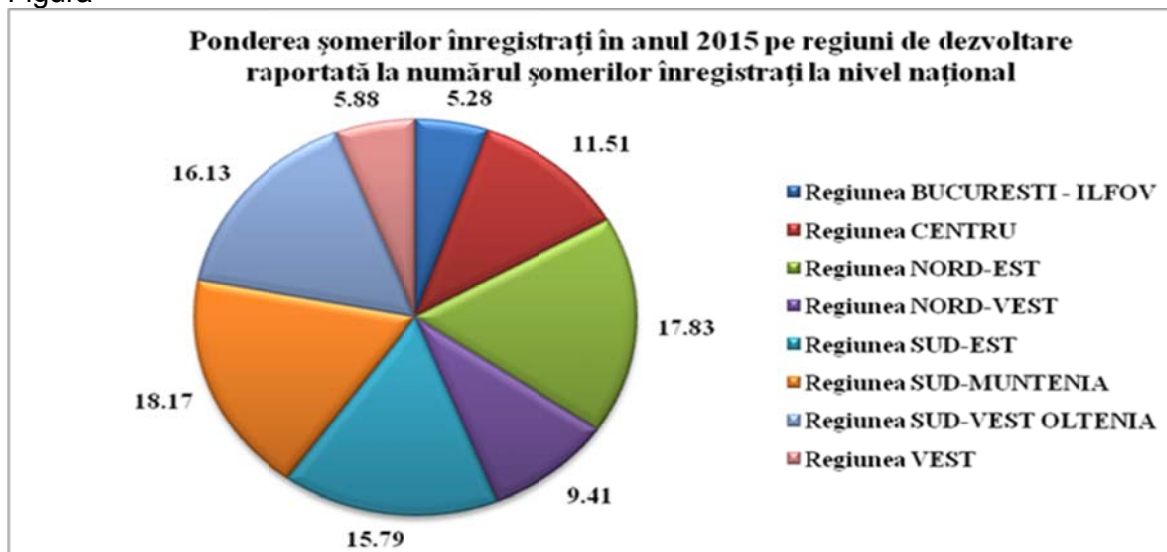
Figura

5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați³³

În anul 2015, numărul șomerilor înregistrați, potrivit datelor furnizate de Institutul Național de Statistică (Baza de date TEMPO), era la nivelul regiunii București Ilfov de **23.021 persoane**, din care 20.847 persoane în capitală și 2.174 în județul Ilfov. Numărul șomerilor din regiune reprezintă 5,28% din numărul șomerilor înregistrați la nivel național, de 436.242 persoane. Cele mai mici ponderi ale șomerilor înregistrați față de numărul șomerilor înregistrați la nivel național, se înregistrează în regiunile: București Ilfov (5,28%), Vest (5,88%), Nord Vest (9,41%). Cele mai mari ponderi ale șomerilor înregistrați față de numărul șomerilor înregistrați la nivel național se înregistrează în regiunile: Sud Muntenia (18,17%), Nord Est (17,83%), Sud Vest Oltenia (16,13%).

Figura

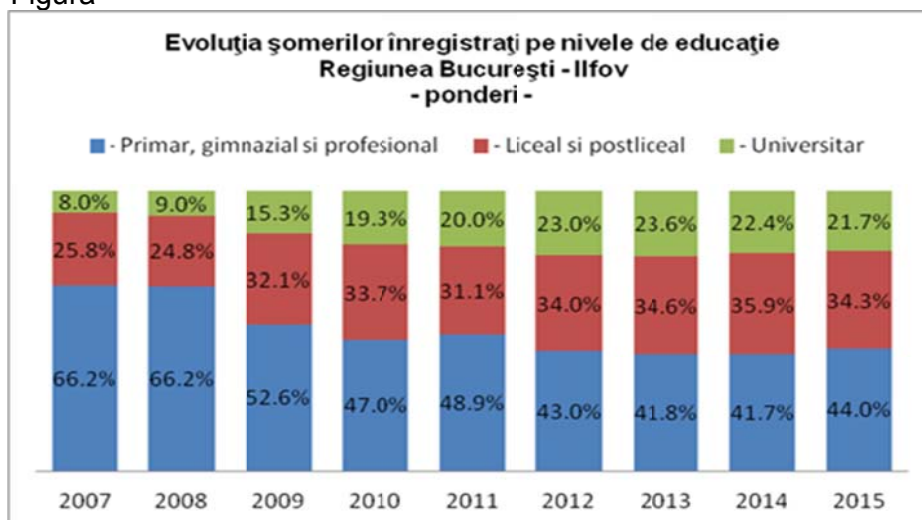

³³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 e PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

În ceea ce privește evoluția șomerilor înregistrați pe nivele de educație, se poate observa creșterea semnificativă a celor cu pregătire universitară, de la 8,0% în anul 2007 la 21,7% în anul 2015. Cea mai mare valoare înregistrată în perioada analizată la această categorie este în anul 2013, când această valoare era de 23,6%. Se observă, totuși, o ușoară scădere de 0,7% în anul 2015 față de anul 2014, când se înregistra 22,4%. Ponderea înregistrată la nivel regional este cu 16,7% mai mare față de cea de la nivel național, fiind foarte diferită între componentele regiunii: în județul Ilfov ponderea este de 6,6%, iar în municipiul București, ponderea este de 23,3%.

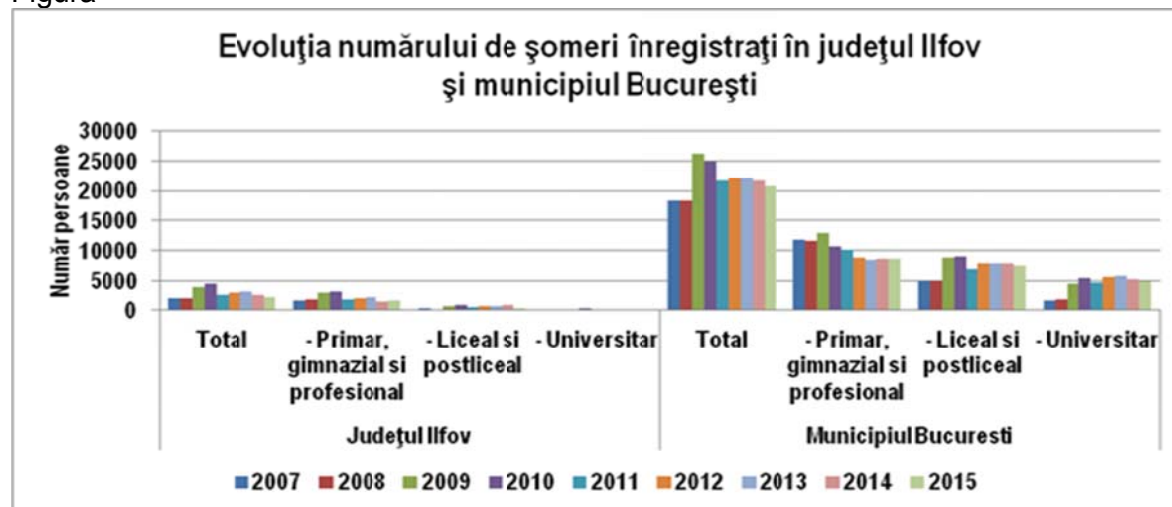
În ceea ce privește șomerii cu nivel de educație liceal și postliceal, ponderea acestora din totalul șomerilor înregistrați la nivel regional înregistrează fluctuații în intervalul studiat, crescând cu 8,5% față de anul 2007, ajungând la 34,3% în anul 2015. Ponderea de la nivel regional este aproape dublă față de cea de la nivel național (18%), mai mare în capitală (35,9%) și mai mică la nivelul județului Ilfov (19,5%).

Figura

Ce este de remarcat este, însă, scăderea cu 22,2% a ponderii șomerilor înregistrați care au un nivel de educație primar, gimnazial și profesional, ajungând în anul 2015 la 44%, față de 66,2% în anul 2007. La nivelul regiunii București Ilfov, ponderea acestor șomeri este cu 32,9% mai mică decât cea de la nivel național (76,9%), fiind apropiată de cea de la nivel național în județul Ilfov (73,9%) și mult mai mică în capitală (40,8%). Evoluția numărului de șomeri înregistrați în perioada 2007-2015 în părțile componente ale regiunii București Ilfov se poate regăsi în figura de mai jos:

Figura

5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale³⁴

Datele furnizate de Institutul Național de Statistică (Baza de date TEMPO) pentru regiunea București Ilfov, ne arată că locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale au crescut în anul 2015 cu 3.087 față de anul precedent, ajungând la 12.372. Creșterea continuă începând cu anul 2010, când se înregistrau numai 5.478 locuri vacante, nu a făcut totuși să se egaleze cifra record a numărului de locuri vacante înregistrate în anul 2008, de 24.045. În anul 2015, numărul locurilor vacante la nivelul regiunii București Ilfov reprezintă 24,77% din numărul total al locurilor de muncă vacante de la nivel național.

Tabel

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
TOTAL	24045	10391	5478	6171	6749	8218	9285	12372
A - Agricultură, silvicultură și pescuit	129	62	17	47	31	40	40	84
B - Industria extractivă	10	4	1	:	:	2	3	7
C - Industria prelucrătoare	3452	807	371	450	540	431	503	630
D - Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	42	12	4	3	3	:	3	3
E - Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	316	36	137	270	452	653	346	560
F - Construcții	1564	506	263	118	136	75	69	128
G - Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	1226	610	551	924	581	601	1192	1739
H - Transport și depozitare	370	196	80	175	125	171	376	775
I - Hoteluri și restaurante	313	50	43	289	145	165	147	164
J - Informații și comunicații	480	471	663	662	389	405	524	1043
K - Intermedieri financiare și asigurări	1146	373	387	294	349	314	382	399
L - Tranzacții imobiliare	22	17	6	12	34	28	37	43
M - Activități profesionale, științifice și tehnice	869	409	398	247	336	497	428	524
N - Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	926	401	372	707	623	587	796	946
O - Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public	6496	2001	1727	1488	1661	2620	2874	3048
P - Învățământ	2273	1075	35	18	79	128	184	124
Q - Sănătate și asistență socială	3902	3075	271	324	1067	982	1050	1530
R - Activități de spectacole, culturale și recreative	401	176	112	84	123	445	253	500
S - Alte activități de servicii	108	110	40	59	75	74	78	125

³⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații³⁵

La nivelul regiunii București Ilfov, în anul 2015, cele mai multe locuri de muncă vacante au fost în grupa majoră **Specialiști în diverse domenii de activitate** (4.867 locuri), urmată de **Lucrători în domeniul serviciilor** (1.981 locuri) și de **Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic** (1.348 locuri).

În ceea ce privește evoluția în perioada 2011-2015, numărul locurilor de muncă au crescut pentru toate grupele majore de ocupații, mai puțin pentru Muncitori necalificați pentru care se înregistrează în anul 2015 o scădere cu 42 de locuri de muncă vacante.

Tabelul

Grupe majore de ocupatii (ISCO-08)	Ani				
	2011	2012	2013	2014	2015
Total	6171	6749	8218	9285	12372
Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori	430	472	557	644	896
Specialiști în diverse domenii de activitate	2274	2547	3745	4182	4867
Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	764	868	1134	1090	1348
Funcționari administrativi	319	335	408	959	1288
Lucrători în domeniul serviciilor	809	927	754	1018	1981
Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit	4	17	46	25	13
Muncitori calificați și asimilați	249	289	282	422	578
Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	313	406	338	371	434
Muncitori necalificați	1009	888	954	574	967

5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei³⁶

Efectivele de salariați pentru regiunea București Ilfov au crescut în anul 2014 față de anul precedent pentru trei activități ale Industriei, scăzând pentru una singură, respectiv cu 338 pentru D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apa caldă și aer condiționat.

Numărul de salariați aproape s-a dublat pentru Industria extractivă în anul 2014, când s-a ajuns la 4.698 salariați față de anul 2008, când se înregistrau 2.765 salariați.

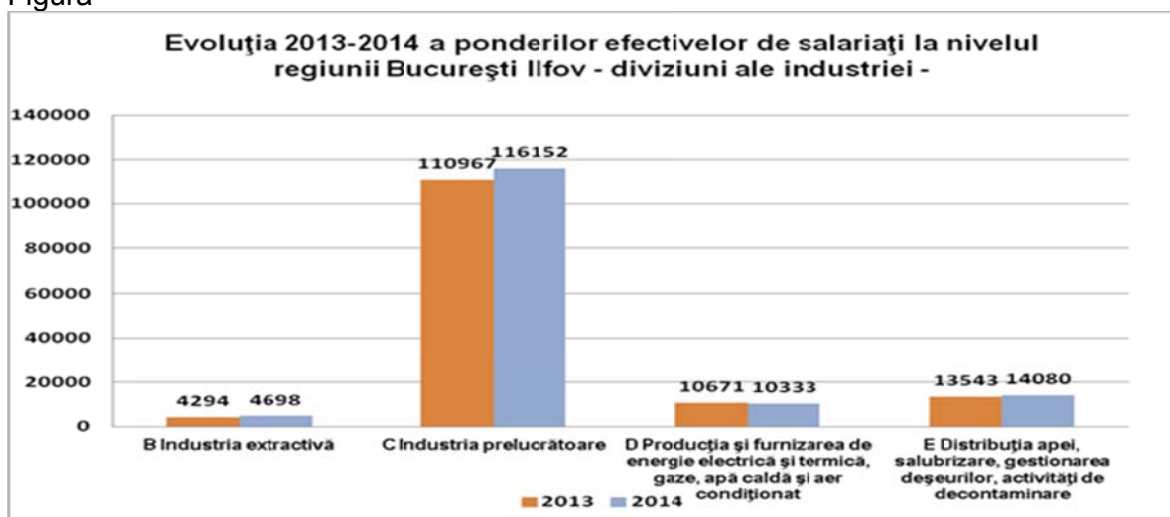
Chiar dacă Industria prelucrătoare înregistrează în anul 2014, circa 80% din totalul Industriei prezente în regiunea București Ilfov, numărul de salariați aferent acestei activități a scăzut în anul 2014 cu 28.273 față de anul 2008.

Pentru Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă se înregistrează o scădere cu 2.682 salariați în anul 2014 față de anul 2008, iar pentru Distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități se înregistrează o scădere cu 905 salariați față de anul 2008.

³⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – pentru vizualizare [clic aici](#)

³⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 g PIATA MUNCII” – pentru vizualizare [clic aici](#)

Figura

În ceea ce privește detalierea pe activitățile componente ale Industriei prelucrătoare, cea mai importantă este Industria alimentară (13,5%), Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (6,7%), Tipărire și reproducerea pe suporti a înregistrărilor (6,2%), Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații (6,0%), Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a. (5%), Fabricarea de mobilă (4,8%).

5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognază)

5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați³⁷

În publicația „Prognaza în profil teritorial – varianta de primăvară 2016”, apărută în decembrie 2016, Comisia Națională de Prognază estimează că numărul mediu de salariați va înregistra un trend crescător în perioada 2014-2019 și la nivel național (de la 4.507,7 mii persoane în anul 2014 la 5.210 mii persoane în anul 2019), precum și la nivelul regiunii București Ilfov (de la 932,7 mii persoane în anul 2014 la 1.050 mii persoane în anul 2019).

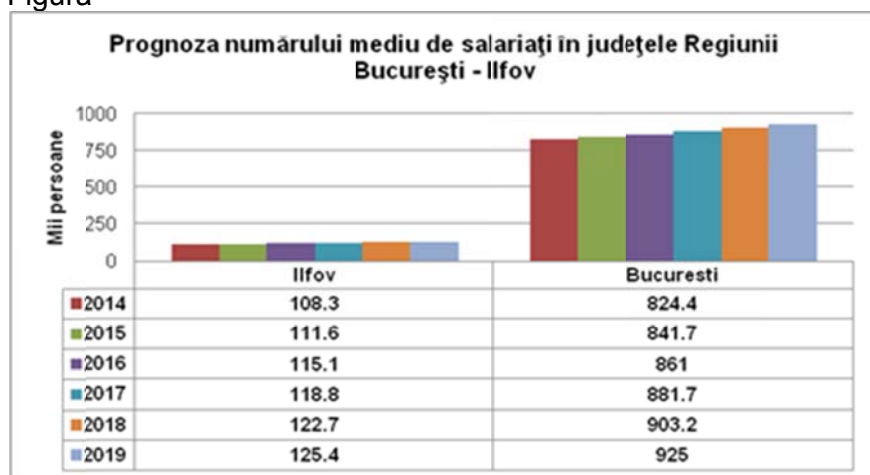
Acest trend crescător se va menține și la nivelul componentelor regiunii București Ilfov, numărul mediu de salariați înregistrând o creștere cu 100,6 mii persoane în municipiul București și cu 17,1 mii persoane în județul Ilfov.

Dacă la nivel național, creșterea numărului mediu de salariați se preconizează a fi de aproximativ 15% față de anul 2014, la nivelul regiunii București Ilfov această creștere este mai mică, de aproximativ 12,61%, la nivelul capitalei de 12,2%, iar la nivelul județului Ilfov de 15,7%.

În anul 2019 se prognozează cel mai mare număr de salariați în regiunea București Ilfov, aproximativ 20,2% din totalul salariaților din țară; următoarele regiuni cu număr mare de salariați se preconizează a fi: Nord Vest (13,9%), Centru (13,2%), Sud Muntenia (11,6%).

³⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 i Prognaza profil teritorial mai 2016” – pentru vizualizare clic aici](#)

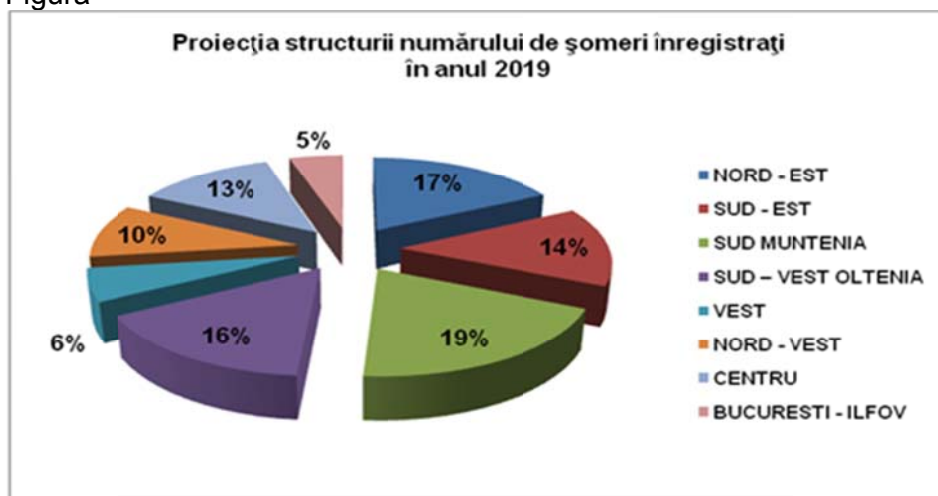
Figura

5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului³⁸

Potrivit aceleiași publicații, amintite la subcapitolul anterior, numărul de șomeri înregistrați în anul 2019 va rămâne în continuare cel mai mic în regiunea București Ilfov (19 mii persoane), reprezentând numai 4,8% din totalul șomerilor înregistrați la nivel național, fiind urmată de regiunea Vest (5,9%, 24 mii persoane) și regiunea Nord Vest (9,7%, 39 mii persoane). Ponderea cea mai mare a șomerilor din numărul total care se va înregistra la nivel național va fi în regiunea Sud Muntenia (19,5%, 79 mii persoane) și în regiunea Nord Est (17,5%, 71 mii persoane).

Figura

Ca evoluție, la nivelul regiunii București Ilfov se preconizează o scădere cu 5,3 mii persoane în anul 2019 față de anul 2014, față de 73 mii persoane cât se estimează a se diminua numărul de șomeri înregistrați la nivel național.

5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat³⁹

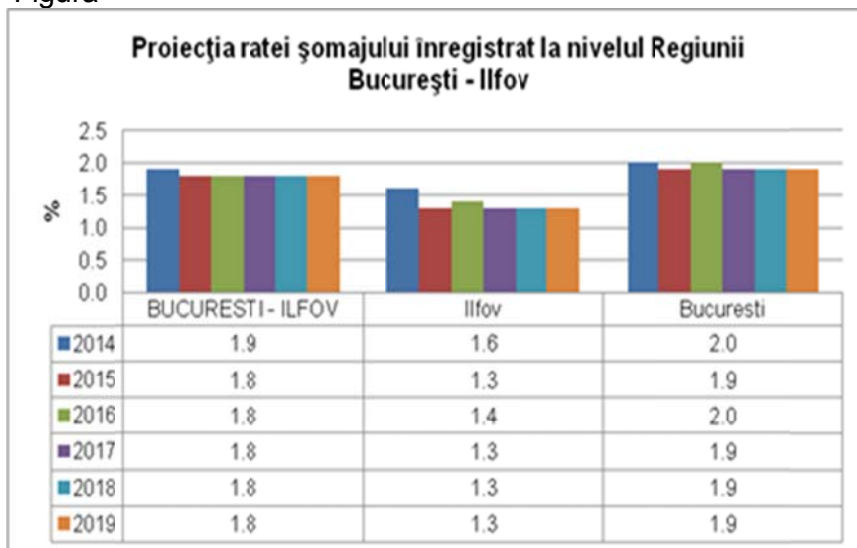
Rata șomajului înregistrat se estimează a păstra trendul descrescător, destul de nesemnificativ ca diferențe, față de anul 2014. Astfel, la nivelul regiunii rata șomajului înregistrat va fi de 1,9%, față de 4,3% cât se va înregistra la nivel național. Un

³⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2016” – [pentru vizualizare clic aici](#)

³⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3iPrognoza profil teritorial mai 2016” – [pentru vizualizare clic aici](#)

comportament asemănător se va înregistra și pentru capitală, pentru care rata șomajului înregistrat va scade de la 2,0% în anul 2014 la 1,9% în anul 2019, dar și pentru județul Ilfov, pentru care va scade procentul de la 1,6% în 2014 la 1,3% în anul 2019.

Figura

5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă

5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European – CEDEFOP

Datele din prognoza CEDEFOP Skill Supply and Demand up to 2025, disponibile online, prezintă evoluțiile previzionate la nivel european și detaliate în rapoarte de țară (CEDEFOP, 2015) privind populația ocupată, agregate pe sectoare mari ale economiei și detaliate pe ramuri de activitate (secțiuni NACE rev.2), ocupații (10 grupe majore, ISCO 08) și niveluri de calificare (înalt, mediu și scăzut).

Oportunități de locuri de muncă

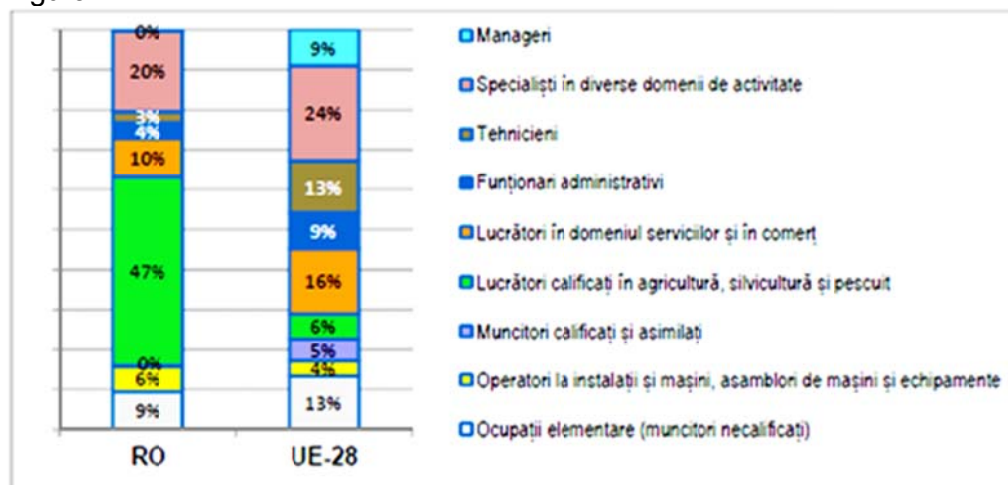
CEDEFOP a utilizat tehnici de modelare econometrică pentru a estima proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen lung.

Locurile de muncă disponibile au fost calculate ca rezultat al sumei algebrice dintre expansion demand (aproximată prin modificarea cererii potențiale/populației ocupate) în intervalul analizat și cererea înlocuită ca urmare a retragerilor din activitate (pensionări, migrație etc.).

Distribuția procentuală a locurilor de muncă disponibile, trebuie interpretate cu multă precauție, nu în ultimul rând, datorită dinamicii anuale a joburilor pe piața muncii - ca rezultată combinată a locurilor de muncă nou create și a fluctuațiilor de personal - ceea ce este dificil de surprins într-o modelare matematică a evoluțiilor pe termen lung (motiv pentru care prognozele pentru acest indicator pot doar să estimeze, cu destulă aproximare, modificările între capetele intervalului analizat). În consecință, este prudent ca datele prognozate pentru acest indicator să fie interpretate, nu atât în cheia valorilor absolute, ci, mai degrabă, ca indicii privind incidența, mai mare sau mai mică, a locurilor de muncă disponibile în diverse grupe ocupaționale.

Distribuția procentuală a locurilor de muncă disponibile, pe grupe majore de ocupații, conform prognozei CEDEFOP, pentru România și Uniunea Europeană, este prezentată în figura de mai jos:

Figura

Alte grupe ocupaționale pentru care datele în valori absolute furnizate de prognoza CEDEFOP pot fi judecate prin completarea analizei, luând în considerare repere oferite de alți indicatori economici sectoriali, ar fi grupa muncitorilor calificați și asimilați și grupa operatorii la instalații și mașini, asamblori de mașini și echipamente. Dacă avem în vedere ponderea de peste 20% a industriei din totalul populației ocupate, și de peste 28% din totalul salariaților din economie, din care cel puțin 50% reprezintă muncitori calificați și diverși operatori la instalații și mașini, la care se adaugă muncitorii calificați și operatori din alte sectoare economice, pare rezonabil să considerăm că ponderea acestora din totalul locurilor disponibile ar trebui să fie sensibil mai mare față de ponderea prognozată de 0% în cazul muncitorilor calificați și asimilați, respectiv de doar 6% în cazul operatorilor la instalații și mașini, asamblori de mașini și echipamente.

5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale

În 2011, **Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS)** a realizat, Studiu previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020. Studiul a fost realizat de către INCSMPS în calitate de partener în cadrul Proiectului strategic cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013 „**Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii**”, proiect al cărui lider de parteneriat a fost Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată utilizând o metodologie similară cu cea utilizată de Universitatea Cambridge în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite. Astfel, s-a realizat o proiecție a cererii potențiale de forță de muncă (definită ca cererea de forță de muncă rezultată din dinamica economică - descrisă prin indicatori ai investițiilor brute interne și extreme și ai valorii adăugate brute) de-a lungul orizontului de prognoză. Evaluarea cererii potențiale indică modul în care populația ocupată reacționează la dinamica economică. De aceea pentru estimarea ei s-a utilizat o tehnică de modelare econometrică.

A fost estimată și *cererea înlocuită* (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor). Este de menționat că cererea înlocuită este o variabilă intermediară, astfel încât valorile ei nu descriu decât evoluții ale unor structuri economice trecute. Mai mult, lipsa unor

informații detaliate cu privire la structura pe vârste a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vârstă și în ipoteze care induc un anumit grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Utilizând cele două variabile (cererea potențială și cererea înlocuită) s-a estimat cererea agregată de forță de muncă pentru anul 2013 și s-a extins prognoza pentru orizontul 2020.

Analizând informațiile cu privire la dinamica cererii potențiale (măsura creării sau distrugerii de locuri de muncă în viitor) și a cererii înlocuite s-au estimat locurile de muncă disponibile, în ipotezele de calcul al celor două variabile. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă există cerere potențială sau dacă aceasta indică distrugere de locuri de muncă dar nivelul cererii înlocuite este mai mare decât distrugerea de locuri de muncă.

Modelul econometric macroeconomic utilizat pentru estimarea cererii de forță de muncă la nivel național a utilizat serii de date de la Institutul Național de Statistică, pentru perioada 2000-2008 privind:

- populația ocupată în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea investițiilor brute în bunuri corporale în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea adăugată brută în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)
- valoarea costului mediu lunar al salariaților în activități ale economiei naționale (diviziuni CAEN REV1)

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată în trei tipuri de scenarii:

Scenariul MODERAT a fost construit pe baza următoarelor ipoteze:

- evoluția **valorii adăugate brute (VAB)** conform prognozelor Comisiei Naționale de Prognoză (Prognoza de primăvară 2011) pentru perioada 2011-2013;
- pentru perioada 2014 – 2020 s-a presupus **următoarea evoluție a valorii adăugate brute**: un ritm anual de creștere în industrie de 1.0325, un ritm de 1.0305 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1.0165 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2012). S-a considerat că în cadrul fiecărei ramuri, diviziunile componente urmează evoluția ramurii. S-a optat pentru alegerea pentru perioada 2014-2020 a unor ritmuri de creștere a VAB inferioare anului 2013 deoarece s-a dorit luarea în considerare a prezumtivei crize economice pe care specialiștii o previzionează după anul 2013;
- pentru evoluția **Costului forței de muncă** pentru anii 2009 și 2010 s-a ținut cont de valorile reale publicate de Institutul Național de Statistică, în timp ce pentru anii 2011-2020 s-a considerat un ritm anual de creștere constant și egal cu 1.015.
- pentru evoluția **Investițiilor brute** s-a pornit de la ritmul de scădere anual pentru 2009 (0.76) pe total industrie calculat din datele de la INS - tempo online. În lipsa altor informații s-a considerat că această scădere a fost înregistrată identic la nivelul fiecărei diviziuni CAEN. Pentru perioada 2010 – 2020 s-a estimat trendul liniar al variabilei pe baza datelor observate pe întreaga perioadă de analiză.

Scenariul OPTIMIST a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1.1 față de 2009 în industrie, un ritm de scădere de 0.9 față de 2009 în construcții, în timp ce în servicii se menține constantă pe perioada 2010-2011. Pentru perioada 2012 - 2013 se mențin evoluțiile prognozate de Comisia Națională de Prognoză, în timp ce pentru perioada 2014 - 2020 s-a considerat un ritm anual de creștere în industrie de 1.036, un ritm de 1.044 în construcții și respectiv un ritm anual de creștere în servicii de 1.032 (valori calculate ca o medie aritmetică a ritmurilor anuale de creștere așteptate pentru perioada 2011 – 2013).

- **Investițiile brute** în 2010 înregistrează un ritm de creștere de 1.15 față de 2009. Pentru perioada 2011- 2020 s-a estimat apoi trendul liniar al variabilei.

Scenariul PESIMIST a presupus următoarele variații față de scenariul MODERAT:

- **VAB** în perioada 2014 - 2020 se menține la nivelul prognozat pentru anul 2011. De asemenea, s-a ținut cont și de rezultatele anchetei în firme, conform cărora peste jumătate dintre cei intervievați sunt de părere că România nu își va reveni din criza economică până în anul 2013.

- **Costul forței de muncă** în 2010 își menține ritmul de creștere pe care l-a avut în 2009 comparativ cu 2008, în timp ce pentru anii 2011 - 2020 s-a considerat un ritm anual de creștere de 1.015 constant.

A fost prognozată separat și evoluția celor 18 diviziuni CAEN (Rev.1) ce au fost excluse din modelul econometric din cauza lipsei de date. Pentru acestea s-a emis ipoteza conform căreia evoluția populației ocupate din cadrul lor își menține trendul observabil pentru perioada 2000- 2008. În final, s-a corectat modelul cu eroarea obținută din predicția populației ocupate totale la nivel național pentru anii 2009 și 2010 (engl. nowcast) cu valorile reale (erorile au fost de aprox. 1-2%).

Prognoza cererii potențiale și a cererii înlocuite

Rezultatele prognozei cererii potențiale de forță de muncă (funcție de dinamica economică ce generează sau distruge locuri de muncă) la nivel național pentru perioada 2011 – 2020 indică scăderea acesteia în ipotezele scenariului pesimist și a celui moderat și creșterea acesteia în ipoteza scenariului optimist.

Tabel

Anul / Scenariu	Scenariu PESIMIST	Scenariu MODERAT (de bază)	Scenariu OPTIMIST
2009	9243	9243	9243
2010	9239	9239	9239
2011	8939	9161	9400
2012	8951	9095	9414
2013	8972	9045	9437
2014	8937	9032	9440
2015	8903	9021	9444
2016	8867	9009	9447
2017	8831	8996	9450
2018	8794	8982	9452
2019	8756	8968	9454
2020	8718	8954	9456

În ipotezele scenariului de bază (moderat) proiecția cererii potențiale relevante pentru învățământul profesional și tehnic indică, la nivel regional, trenduri de reducere continuă între 2012-2020 în regiunile Nord-Est, Nord-Vest, Sus-Est, Sud-Vest și trenduri de scădere în perioada 2012-2014 urmate de trenduri de creștere între 2015 și 2020 în regiunile Sud, Centru, Vest, București-Ilfov.

Proiecția cererii potențiale de forță de muncă la nivel județean a fost estimată prin dezagregarea proiecțiilor la nivel regional privind populația ocupată. Proiecția în structură de ocupații pentru fiecare județ în parte a plecat de la asumția că este puțin probabil să se producă în următorii trei ani modificări structurale semnificative față de anul 2009.

Pornind de la ratele de pensionare pe ocupații la nivel național (sursa: CEDEFOP din LFS (AMIGO)), s-a coborât la nivel regional luându-se în considerare diferențele dintre rata de ocupare a persoanelor vârstnice (peste 55 de ani) la nivel național și pe regiuni. Apoi, ratele de pensionare au fost rafinate la nivel de județ prin raportarea la ponderea

populației de 55 ani și peste în populația totală ocupată a județului respectiv și compararea acesteia cu ponderea populației de 55 ani și peste în populația totală ocupată a regiunii din care face parte județul.

Cererea agregată de forță de muncă la nivel național a fost obținută din însumarea cererii potențiale cu cererea înlocuită de forță de muncă. Se observă faptul că – la nivel național - în fiecare an de prognoză, cererea înlocuită compensează scăderile cererii potențiale rezultată din evoluția potențială a activităților economice. Diferența dintre cererea înlocuită și modificarea cererii potențiale față de anul anterior este explicată de existența unor locuri de muncă disponibile. Estimarea dinamicii acestora, ca și a cererii potențiale, înlocuite și agregate în ipotezele scenariului de bază (moderat) arată existența unor oportunități pentru ocuparea tinerilor absolvenți sau a inactivilor, respectiv a șomerilor. Dacă acceptăm ipoteza că ponderea populației inactive nu se modifică și nici nu au loc reduceri ale ratei șomajului, putem să considerăm ca aceste locuri de muncă vor putea fi disponibile pentru absolvenții din diferite domenii relevante pentru învățământul profesional și tehnic.

Tabel

Regiunea București Ilfov	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Proгноze ale cererii potențiale	666660	668589	672986	661290	660297	662162	663577	664499	664877	664697
Proгноze ale cererii înlocuite	2224	2226	2237	2199	2196	2202	2207	2210	2211	2210
Proгноze ale cererii agregate	668884	670815	675223	663489	662492	664364	665784	666708	667087	666907

La nivel național, **proiecția cererii potențiale de muncă** (determinată pe baza modelelor econometrice de tip panel) pentru scenariul moderat și cel optimist tendințele de evoluție pe orizontul de prognoză sunt staționare, astfel că la orizontul anului 2020 cererea potențială se previzionează a fi cu 1% mai mare decât în 2010 în ipoteza scenariului moderat și cu 0,2% în ipoteza scenariului optimist, în timp ce pentru scenariul pesimist cererea potențială se previzionează a fi cu 5% mai mică în 2020 față de 2010.

Pentru **cererea înlocuită de forță de muncă** tendințele la nivel național sunt de creștere în ipotezele scenariului optimist și staționare în ipotezele scenariului moderat și ale celui pesimist.

Proiecțiile locurilor de muncă disponibile la nivel național (determinate prin însumarea valorilor care reprezintă modificarea cererii potențiale față de anul anterior cu volumul cererii înlocuite) estimează o evoluție staționară pe întreg intervalul de prognoză în scenariul moderat,

iar în scenariul pesimist o tendință de scădere până la valori negative semnificând desființare de locuri de muncă. Nici în ipotezele scenariului optimist, la nivel național nu se previzionează locuri de muncă disponibile în creștere decât după anul 2014.

Proiecțiile privind cererea potențială de forță de muncă pe activități economice (la nivel de secțiune CAEN Rev1) se referă la cererea relevantă pentru IPT. La nivel național, dintre activitățile economice pentru care se previzionează scăderi semnificative ale cererii potențiale de forță de muncă, în ipotezele scenariului moderat, se evidențiază: agricultura, silvicultura și piscicultura, precum și administrația publică și apărarea, în care se estimează scăderi pe întreg intervalul de prognoză până în 2020. Creșteri pe tot parcursul intervalului de prognoză se estimează în comerț, precum și în intermediari financiare. Scăderi în perioada 2009-2013, urmate de creșteri între 2014 și

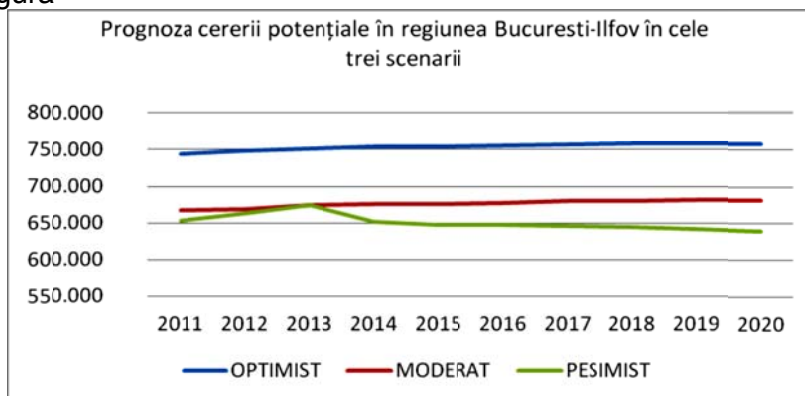
2020 se previzionează în sectoarele industrie extractivă, industrie prelucrătoare, construcții și în transport, depozitare și comunicații

Pe grupe ocupaționale, cererea potențială prognozată la nivel național, în ipotezele scenariilor moderat și optimist, descrie configurații ocupaționale orientate către Agricultori și lucrători calificați în agricultură, Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați, Alte ocupații asimilate tehnicienilor și Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse. În schimb, în ipotezele scenariului pesimist, nu se previzionează locuri de muncă disponibile pentru nici o sub-grupă ocupațională.

Evoluția **cererii de formare profesională pe domenii de pregătire ale învățământului profesional și tehnic** este estimată prin raportarea la distribuția cererii de forță de muncă într-o structură matriceală, realizată ca intersecție dintre structura pe grupe ocupații și structura pe activități CAEN. Calcularea proiecției cererii potențiale la intersecția COR și CAEN – în lipsa unor date valide cu privire la probabilitatea angajării într-o ocupație după finalizarea studiilor dintr-un anumit domeniu – permite o evaluare prin metode analitice a distribuției pe domenii de pregătire profesională a cererii potențiale de forță de muncă. Studiul menționează că pentru ocupațiile din subgrupa agricultori și lucrători calificați în agricultură, s-a luat în considerare numai populația salariată nu și alte categorii ale populației ocupate în această activitate (ca de exemplu lucrători familiari neremunerați). Prin această corecție s-a dorit să se evite inducerea unor concluzii eronate bazate pe o falsă cerere de înlocuire. Pe de altă parte, nu trebuie neglijat potențialul acestui sector, care reclamă ca o parte din forța de muncă îmbătrânită care se va retrage din agricultura de subzistență să fie înlocuită de tineri fermieri pregătiți pentru o agricultură competitivă. Deoarece datele avute la dispoziție au permis realizarea proiecțiilor doar în intersecția subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN Rev2, pentru a detalia industria prelucrătoare pe diviziuni s-a utilizat structura pe ocupații și activități economice din Recensământul din anul 2002. Presupunând că structura populației ocupate pe diviziuni în cadrul industriei prelucrătoare nu s-a modificat de la data ultimului recensământ, s-a aplicat această structură la rezultatele proiecției cererii de forță de muncă pe subgrupe majore de ocupații și secțiuni CAEN. Autorii studiului subliniază caracterul informativ al estimărilor deoarece acestea s-au bazat pe informații statistice incomplete și pe ipoteza că au avut loc alocări ale forței de muncă (și se va respecta înclinația și în viitor) strict în domeniul de activitate și în ocupația în care se face pregătirea.

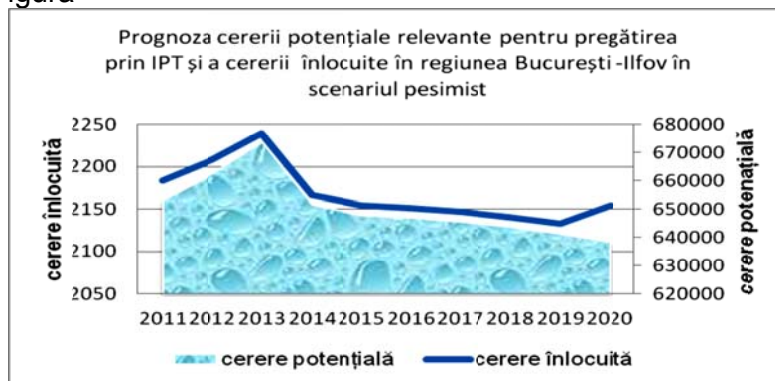
În **regiunea București-Ilfov, în scenariile moderat și optimist se întrevade o tendință ușor ascendentă a cererii potențiale de-a lungul perioadei 2011-2020**, creșterea fiind de 2,1% în scenariul moderat și de 2,2% în scenariul optimist. Scenariul pesimist evidențiază o tendință de scădere a cererii potențiale, astfel că la finele intervalului de prognoză aceasta va fi cu 2% mai mică decât în 2011.

Figura

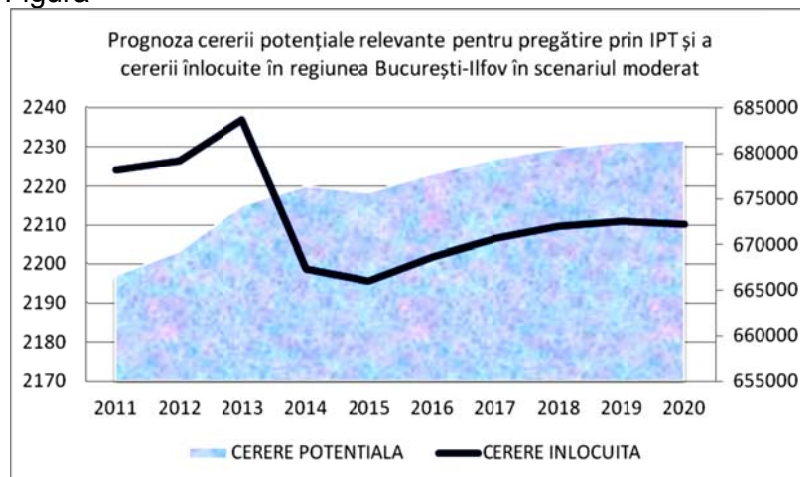
În cazul scenariului pesimist, cererea potențială manifestă o tendință descendentă, previzionându-se o scădere de circa 2% pe întreg intervalul de prognoză. De asemenea, cererea înlocuită se încadrează pe un trend descrescător în perioada 2011-2020, iar scăderea de-a lungul perioadei se previzionează a fi de circa 1%.

Figura

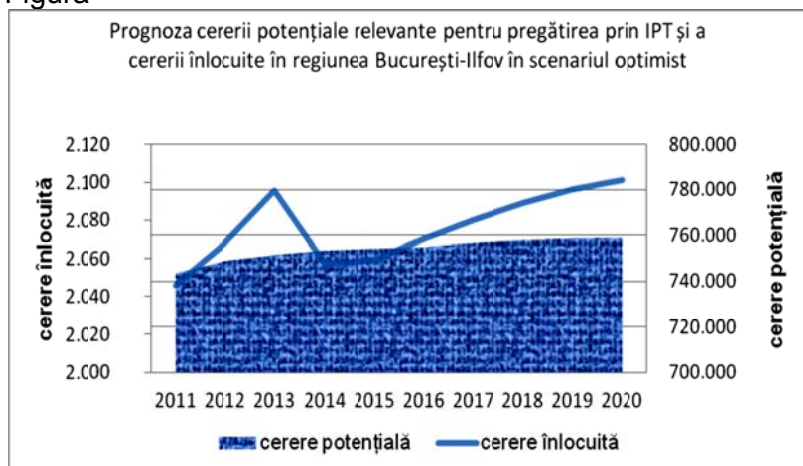
În cazul scenariului moderat, cererea potențială în regiunea București-Ilfov manifestă o tendință ascendentă de-a lungul perioadei analizate, în timp ce pentru cererea înlocuită se prognozează o ușoară scădere de-a lungul intervalului de prognoză, astfel încât ea va fi cu 0,6% maimică în 2020 față de 2011.

Figura

În scenariul optimist, se estimează creșteri ale cererii potențiale și ale celei înlocuite, astfel că de-a lungul perioadei 2011-2020 cererea potențială va crește cu aproximativ 2.1%, iar cererea înlocuită cu aproximativ 3%.

Figura

În regiunea București-Ilfov, spre orizontul anului 2020, în ipotezele scenariului moderat, cererea potențială de forță de muncă înregistrează ușoare creșteri per total. Activitățile economice în cazul cărora se observă o cerere potențială de forță de muncă în scădere sunt agricultura, industria prelucrătoare, construcțiile și comerțul. Creșteri se pot nota în sectoarele transport, depozitare și comunicații, hoteluri și restaurante, tranzacții imobiliare, intermediari financiare, tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor, în învățământ și în sănătate și asistență socială. Proiecția cererii potențiale de forță de muncă pentru regiunea București-Ilfov, în scenariul moderat, pe activități economice (persoane):

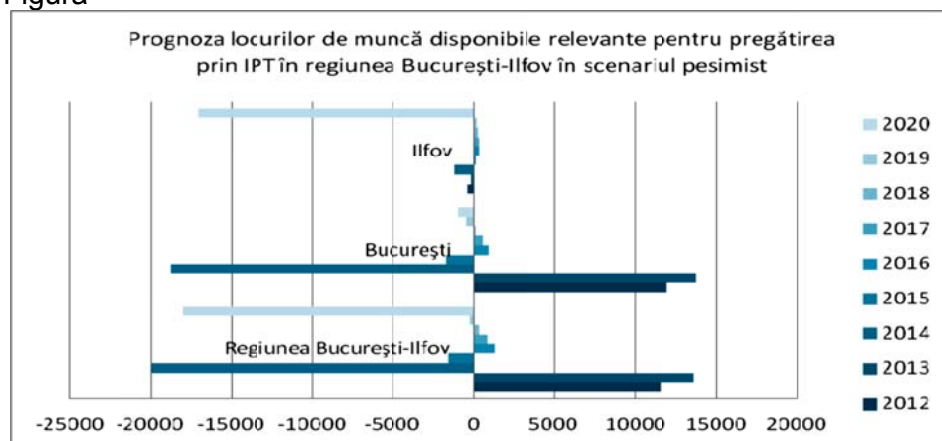
Tabel

BUCUREȘTI-ILFOV	2009	2011	2013	2015	2017	2020
Agricultură, silvicultură și piscicultură	7.557	2.876	392	872	537	233
Industria extractivă	1.986	2.084	2.147	2.506	2.716	3.047
Industria prelucrătoare	156.861	144.377	128.384	132.291	126.598	119.423
Energie electrică și termică, gaze și apă	20.183	19.935	19.378	20.769	21.113	21.670
Construcții	105.823	112.885	124.603	103.379	100.835	112.193
Comerț	191.984	193.088	191.212	172.796	172.556	169.683
Hoteluri și restaurante	25.625	26.685	28.108	28.672	28.771	28.538
Transport, depozitare și comunicații	120.639	126.008	131.776	139.558	143.922	149.538
Intermedieri financiare	31.936	35.780	39.386	39.562	42.188	45.835
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii	73.404	73.989	74.771	80.088	81.256	82.515
Administrație publică și apărare	92.213	93.453	93.752	88.443	87.564	85.854
Învățământ	57.738	58.372	59.904	61.969	63.625	66.080
Sănătate și asistență socială	79.949	83.467	88.456	90.546	93.533	97.281
Celelalte activități ale economiei naționale	50.012	51.304	51.949	53.246	54.524	56.569
Total	1.015.910	1.024.305	1.034.219	1.014.697	1.019.738	1.038.459

Proгноza locurilor de muncă disponibile

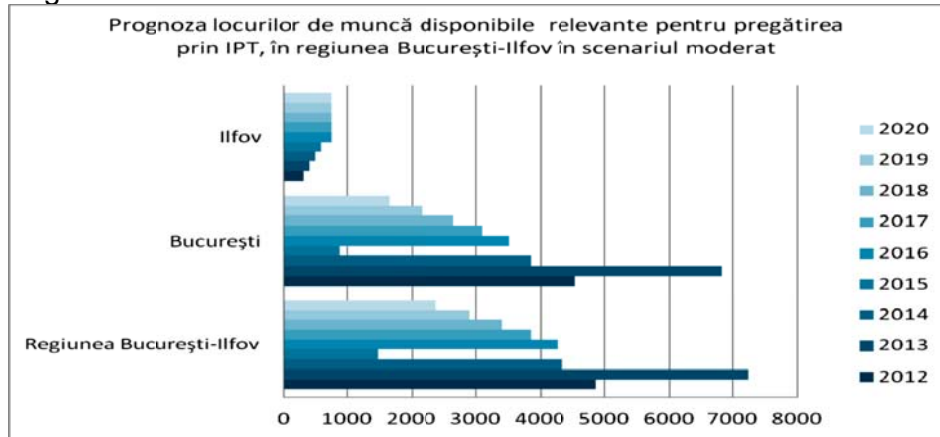
În ipotezele scenariului pesimist, în regiunea București-Ilfov se previzionează o evoluție fluctuantă, cu locuri de muncă disponibile doar pentru primii ani ai intervalului de proiecție, după care se previzionează pierderi ale acestora, evoluția fiind similiară și la nivelul municipiului București. În județul Ilfov se previzionează o lipsă de locuri de muncă pe ansamblul perioadei 2012-2020 și chiar pierderi de locuri de muncă la începutul și sfârșitul intervalului de prognoză.

Figura

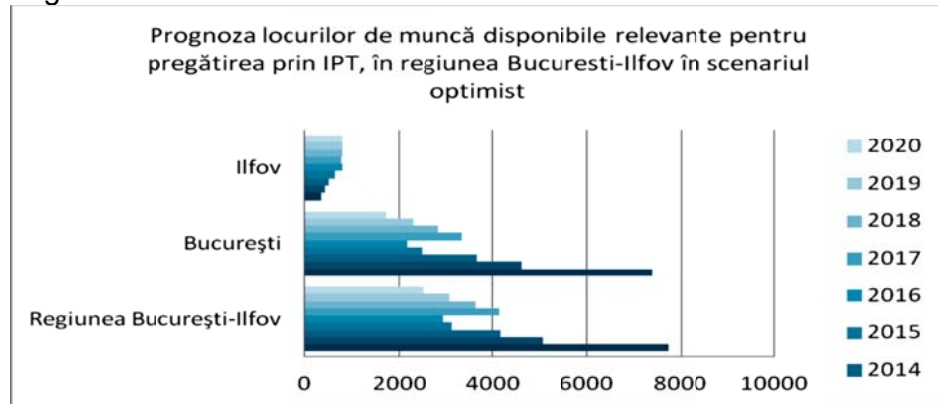
În scenariul moderat, pentru ansamblul regiunii și pentru București, după o creștere în 2013 se estimează o tendință descrescătoare a locurilor de muncă disponibile. În județul Ilfov, evoluția prognozată este crescătoare până în 2016, apoi rămâne relativ constantă, numărul locurilor de muncă disponibile fiind însă mult mai mic decât în cazul Bucureștiului.

Figura

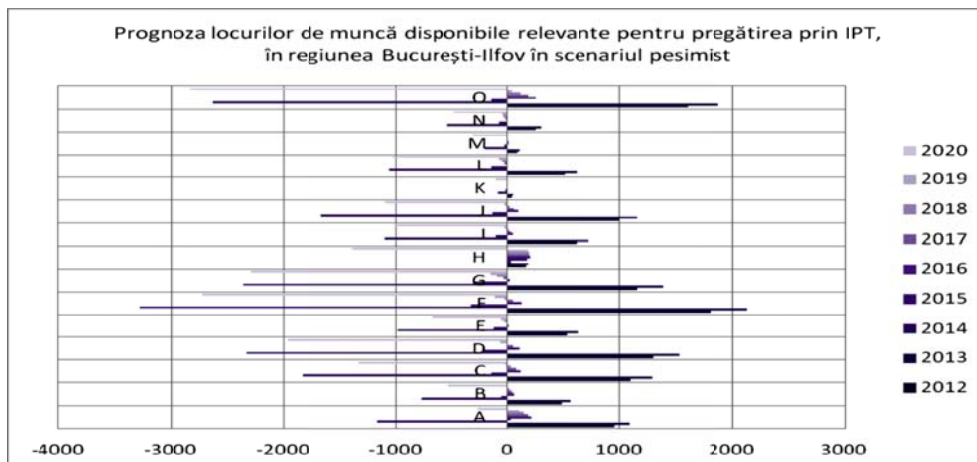
În cazul scenariului optimist, după 2013 se estimează o scădere accentuată a numărului de locuri de muncă disponibile per total regiune și la nivelul Bucureștiului. În cazul județului Ilfov, se estimează un nivel redus al locurilor de muncă disponibile, în ușoară creștere în prima jumătate a intervalului de prognoză.

Figura

În ceea ce privește analiza locurilor de muncă disponibile în funcție de principalele ocupații în scenariul pesimist sunt proiectate scăderi semnificative după primii doi ani în toate grupele ocupaționale.

Figura

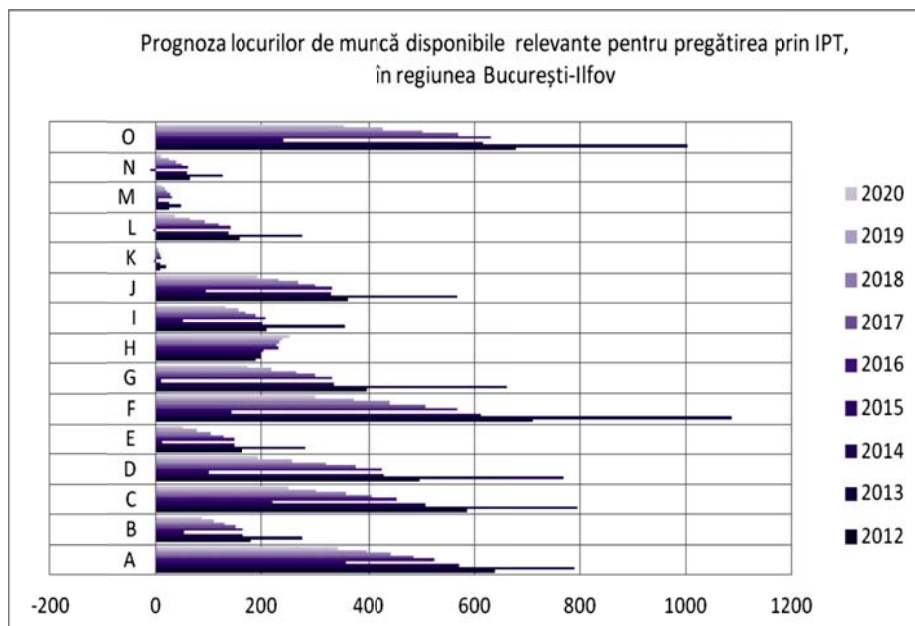

Legenda

- A Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii
- B Tehnicienii în științele vieții, ocrotirea sănătății și asimilați
- C Alte ocupații asimilate tehnicienilor
- D Funcționari de birou
- E Funcționari în servicii cu publicul
- F Lucrători în servicii personale și de protecție
- G Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe
- H Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit
- I Meseriași și muncitori calificați în industria extractivă și construcții
- J Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați
- K Meseriași și muncitori calificați în mecanică fină, artizanat, imprimerie și asimilați
- L Meseriași și muncitori calificați în industria alimentară și alte meseri artisanale
- M Operatori la instalațiile fixe și lucrători asimilați
- N Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse
- O Conducători de vehicule și operatori la instalații mobile

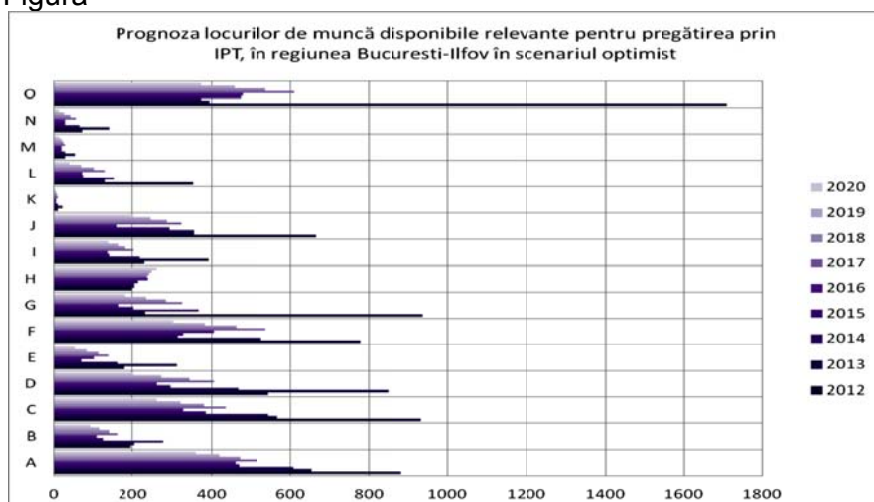
Analizând evoluția locurilor de muncă disponibile în funcție de principalele ocupații în cazul scenariului moderat de-a lungul perioadei 2012-2020, se poate observa faptul că cele mai multe locuri de muncă disponibile se estimează pentru Lucrători în servicii persoanele și de protecție, Conducători de vehicule și operatori de instalații mobile, Alte ocupații asimilate tehnicienilor, Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați, Funcționari de birou, evoluția proiectată fiind însă descendentă de-a lungul întregii perioade 2012-2020.

Figura

Analizând evoluția locurilor de muncă disponibile în funcție de principalele ocupații în cazul scenariului optimist de-a lungul perioadei 2012-2020, se poate observa faptul că cele mai multe locuri de muncă disponibile sunt estimate pentru Conducătorii de vehicule și operatori de instalații mobile, Lucrători în servicii personale, Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați, Funcționarii de birou, Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe. Evoluția este una ascendentă doar până în 2013 pentru ca ulterior trendul să fie unul descendent de la an la an până la finele lui 2020.

Figura

Proгноza cererii de formare profesională

Structura cererii potențiale de forță de muncă în ipotezele scenariului moderat, la nivel național în funcție de domeniile de formare ale IPT este prezentată în tabelul de mai jos, în evoluție prognozată la orizontul anilor 2017-2020. Domeniul Mecanică concentrează în jur de un sfert din cererea potențială de forță de muncă, iar importanța acestuia pare să crească la orizontul 2020, la fel ca și domeniile Comerț și Economic care totalizează peste 25% din cererea potențială relevantă pentru IPT. Și domeniile Electric, Electromecanică și Electronică automatizări cresc ca și pondere în cererea potențială relevantă pentru absolvenții de IPT, însă ponderea lor se situează la nivele relativ reduse. Cererea potențială pentru absolvenții domeniilor Fabricarea produselor din lemn și Industrie alimentară este în scădere la orizontul 2020, la nivel național.

Proгноza structurii cererii potențiale, în ipotezele scenariului moderat, pe domenii de formare profesională din IPT, la nivel național în perspectiva 2017-2020 (%):

Tabel

Domenii de formare	%
Agricultură	3,9
Chimie industrială	1,3
Construcții instalații și lucrări publice	8,2
Comerț	12,6
Economic	14,5
Electric	5,3
Electromecanică	3,6
Electronică automatizări	4,2
Fabricarea produselor din lemn	1,4
Industria alimentară	0,8
Industria textilă și pielărie	9,0
Materiale de construcții	1,3
Mecanică	24,1
Turism și alimentație	7,8
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,2

5.7.3. Anchete în firme

Ancheta în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt reprezintă componenta **“Investigații de teren în rândul angajatorilor”** a „Studiului previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013” realizat de Institutul

Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) – partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”.

Culegerea datelor a fost realizată de Centrul de Sociologie Urbană și Regională (CURS) în perioada 14 august – 14 septembrie 2011. Ancheta de teren în rândul angajatorilor s-a realizat prin interviuri „față în față” pe baza unui chestionar aplicat pe un eșantion regional de 484 firme, reprezentativ la nivel regional. Marja de eroare a eșantionului este de $\pm 4.37\%$ la un nivel de încredere de 95%.

Obiectivele anchetei în firme au fost următoarele:

- Investigarea cererii de forță de muncă pentru absolvenți de învățământ profesional și tehnic pe termen scurt.

- Investigarea gradului de satisfacție a angajatorilor față de nivelul de pregătire profesională a absolvenților de învățământ profesional și tehnic.

Principalele rezultate obținute din prelucrarea informațiilor obținute din ancheta de teren pentru regiunea București Ilfov sunt următoarele:

- în anul 2009, s-a înregistrat pe total eșantion regional o scădere de 3,5% a numărului de salariați comparativ cu anul anterior. În anul următor, volumul salariaților continuă să scadă cu 4,7% comparativ cu anul 2009. În primele opt luni ale anului 2011, evoluția negativă a continuat printr-o scădere semnificativă la nivel regional cu 3,1% față de anul 2010 a personalului din firmele investigate; practic toți cei trei ani analizați sunt caracterizați de evoluții negative în municipiul București, în vreme ce anul 2011 pare a marca revirimentul județului Ilfov printr-o ușoară creștere a numărului de salariați. La nivel sectorial, firmele din comerț, construcții și tranzacții imobiliare au fost cele mai afectate de declinul numărului de salariați în perioada 2009-2011.

- la nivel regional, la momentul anchetei, doar 0,6% din totalul locurilor de muncă existente în firmele investigate erau vacante, valoarea ratei locurilor de muncă vacante fiind una dintre cele mai mici la nivel național. Rata locurilor de muncă vacante este aproape nulă la nivelul județului Ilfov. Sectoarele tranzacții imobiliare și hoteluri și restaurante sunt caracterizate de cele mai ridicate rate ale locurilor de muncă vacante. Pe de altă parte, industria extractivă, producția și furnizarea de energie electrică și termică, distribuția apei și salubritate, transport și depozitare, intermediari financiare și asigurări, alte activități de servicii și învățământul au reprezentat zone ”închise” pentru angajare, înregistrând rate nule ale locurilor de muncă vacante. Rata locurilor de muncă vacante atinge cele mai înalte nivele pentru grupele ocupaționale ale lucrătorilor în servicii (1,6%), muncitorilor necalificați (1,0%), muncitorilor calificați (0,9%) urmate, cu nivele la media regională de specialiști cu ocupații intelectuale și științifice (0,6%) și tehnicieni (0,5%).

- la nivel regional, din punctul de vedere a domeniului de calificare relevant pentru pregătirea prin liceu tehnologic și învățământ profesional, la momentul anchetei, cea mai semnificativă cerere de forță de muncă se adresează domeniilor comerț (26,2%), industrie textilă și pielărie (20,5%), turism și alimentație (17,3%) și construcții, instalații și lucrări publice (15,6%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cele mai multe locuri de muncă vacante se adresează domeniului servicii (81,1%). În medie, locurile de muncă vacante la momentul anchetei erau neocupate de cca. 1,5 luni.

- rezultatele analizei indică o evoluție ușor negativă a cererii de forță de muncă la orizontul următoarelor 6 luni și una pozitivă la orizontul următoarelor 12 luni. Cele mai optimiste, atât la 6, cât și la 12 luni sunt micro-firmele, acestea fiind urmate de firmele mari. La orizontul următoarelor 12 luni atât Bucureștiul, cât și Ilfovul estimează creșteri ale efectivelor de salariați. La același orizont de timp, în profil sectorial remarcăm că cele mai dinamice firme se estimează a fi cele din Sănătate și asistență socială și Informații și comunicații. Cele mai pesimiste cu privire la evoluțiile efectivelor de salariați

pe termen scurt (12 luni) sunt firmele din Transport și depozitare, Producția și furnizarea de energie electrică și termică, Tranzacții imobiliare, Activități profesionale, științifice și tehnice, Activități de servicii administrative și activități de servicii suport și Alte activități de servicii care estimează scăderi ale efectivelor de personal.

- comparând structura numărului curent de locuri de muncă, cu cea a locurilor de muncă estimate a exista în firmele investigate peste 12 luni, se constată că întreprinderile din regiunea de dezvoltare București Ilfov anticipează o ușoară creștere a ponderii ocupațiilor din GO 4 (Funcționari), GO 8 (Operatori pe instalații, mașini, asamblori) și GO 9 (Muncitori necalificați).

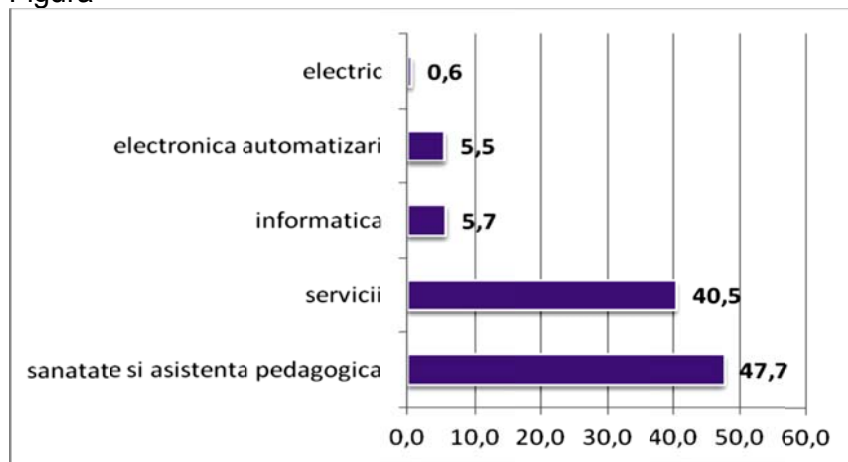
- din punctul de vedere al domeniilor de calificare relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional, la nivel regional, cea mai ridicată cerere de forță de muncă la orizontul următoarelor 12 luni se adresează domeniilor mecanică (26,4%), comerț (24,6%) și construcții, instalații și lucrări publice (16,6%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cea mai ridicată cerere de forță de muncă se adresează domeniilor sănătate și asistență pedagogică (47,7%) și servicii (40,5%).

- pe fondul unei perioade în care firmele au manifestat prudență sporită în acțiunile de recrutare și angajare, aproximativ 14% dintre firmele investigate în regiunea de dezvoltare București-Ilfov au angajat tineri absolvenți ai promoției 2010. Firmele au avut tendința de a recruta în mai mare măsură absolvenți de învățământ superior (32,5%), absolvenți de învățământ postliceal (8%) sau absolvenți de liceu tehnologic/industrial (29,4%). Peste 90% dintre firmele care au angajat absolvenți ai promoției 2010 s-au declarat a fi mulțumite și foarte mulțumite de nivelul absolvenților de calificare. Ponderea celor care se declară foarte mulțumiți este mai mare în cazul absolvenților de liceu teoretic/vocațional, precum și în cazul absolvenților de învățământ profesional. Nici unul dintre angajatorii intervievați nu se declară "nemulțumit" și nici "foarte nemulțumit" față de nivelul de calificare al tinerilor absolvenți.

- din punctul de vedere al domeniului de calificare specific liceului tehnologic și învățământului profesional, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți ai promoției 2010 necesitau calificări din domeniile comerț (29,2%), turism și alimentație (16,5%), industrie alimentară (13,5%) și mecanică (11,5%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice școlilor postliceale, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți ai promoției 2010 necesitau calificări din domeniile informatică (35,7%), sănătate și asistență pedagogică (27%) și servicii (26,5%).

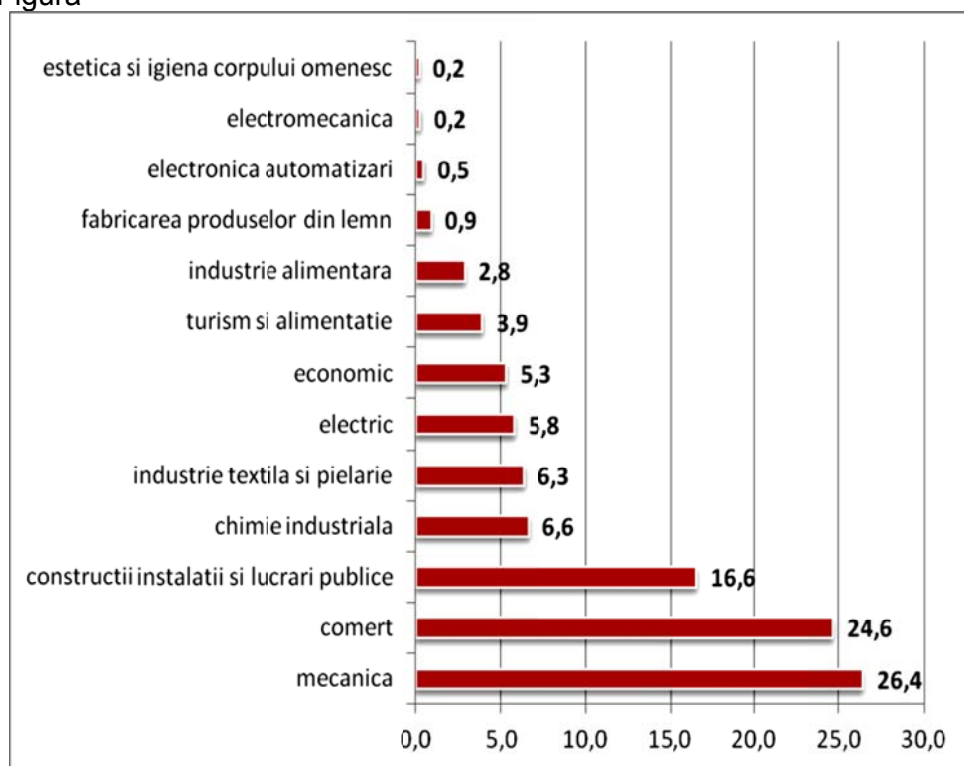
Distribuția locurilor de muncă pentru care se estimează creșteri, după domeniul de calificare - ocupații relevante pentru învățământul postliceal (%) se poate regăsi în figura de mai jos:

Figura

Distribuția locurilor de muncă pentru care se estimează creșteri, după domeniul de calificare – ocupații relevante pentru liceul tehnologic sau învățământul profesional (%) se poate regăsi în figura de mai jos:

Figura

5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

Concluzii din analiza populației active și a populației ocupate

Populația activă totală (peste 15 ani) continuă trendul crescător din 2013, ajungând în anul 2015 la 1.145 mii persoane, ceea ce reprezintă 12,5% din populația activă totală de la nivel național. Comparativ cu anul 2002, numărul persoanelor active din regiunea București Ilfov a crescut cu 149 mii persoane. În anul 2015, populația activă de sex masculin este în procent de 53,5% din populația regiunii, un procent foarte mare al populației active fiind în mediul urban (90,7%), în scădere față de anul 2014 cu 1,15%.

Evoluția **populației ocupate** prezintă fluctuații în perioada 2002 – 2015, în trend crescător începând din anul 2013, ajungând la 1.084 mii persoane în anul 2015. Totuși, față de anul 2002, creșterea populației ocupate la nivelul regiunii este destul de semnificativă, de aproximativ 175 mii persoane. Populația ocupată de sex masculin reprezintă 52,9% la nivelul regiunii, iar 90,5% se regăsesc în mediul urban.

Concluzii din analiza ratei de activitate și a ratei de ocupare

Rata de activitate a crescut din anul 2002, de la 62,4% la 69,9% în anul 2015, fiind mai mare pentru persoanele de sex masculin (77,9%), față de cele de sex feminin (62,6%). Valoarea acestui indicator este mai mare în anul 2015 pentru persoanele aflate în mediul urban (70,8%), față de cele aflate în mediul rural (62,2%). Pentru grupa de vârstă 15-24 de ani, rata de activitate variază destul de mult în intervalul 2002-2015, ajungând la 27,1% în anul 2015. Detalierea pe sexe, ne arată că rata de activitate rămâne aproape constantă în ultimii ani, în jurul valorii de 29,7% pentru persoanele de sex masculin și 25,1% pentru cele de sex feminin.

Rata de ocupare la grupa de vârstă 15-24 de ani a înregistrat o scădere în intervalul 2011-2014, crescând ușor în anul 2015 la 23,2%, față de cea înregistrată la nivel național de 24,5%. Creșterea mai accentuată este pentru persoanele de sex feminin, de

la 16% în anul 2014 la 21,9% în anul 2015. Detalierea pe medii rezidențiale ne arată o scădere de la 23,5% pentru urban în 2012, la 19,5 în anul 2014, având apoi o creștere la 23,2% în anul 2015.

Concluzii din analiza șomajului

Rata șomajului BIM este scăzută la nivel regional în anul 2015 (14,6%), față de cea înregistrată la nivel național (21,7%). Ea este mai mare pentru persoanele de sex masculin (17,5%) decât cea înregistrată pentru cele de sex feminin (11,1%). Distribuția teritorială ne arată o evoluție descrescătoare față de anul 2014 a ratei șomajului BIM pentru grupa de vârstă 15-24 ani, mai mare în mediul urban (15,1%) față de cea înregistrată în mediul rural (11,0%). Distribuția teritorială ne arată o evoluție descrescătoare față de anul 2014 a ratei șomajului BIM pentru grupa de vârstă 15-24 ani, mai mare în mediul urban (15,1%) față de cea înregistrată în mediul rural (11,0%).

Concluzii din analiza structurii populației ocupate civile

Populația ocupată civilă este distribuită în anul 2014 pe sectoare economice astfel:

- Servicii – 71,3%
- Industrie – 14,1%
- Construcții – 11,7%
- Agricultură, silvicultură și pescuit – 2,8%

Serviciile: ponderea populației ocupate este în anul 2014 semnificativ mai mare în regiunea București Ilfov (71,3%) față de cea înregistrată la nivel național (44,1%). Ponderea populației ocupate este mai mare în municipiul București (74,1%) față de cea înregistrată la nivelul județului Ilfov (53,5%). În capitală, activitățile cu cele mai multe persoane ocupate din acest sector sunt: Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (204,1 mii persoane), Activități profesionale, științifice și tehnice (91 mii persoane), Informații și comunicații (78,3 mii persoane). Pentru județul Ilfov, cele mai multe persoane ocupate se înregistrează în anul 2014 în: Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (37,8 mii persoane), Transport și depozitare (13,8 mii persoane), Activități de servicii administrative și activități de servicii suport (7,9 mii persoane).

Industria: este cel de-al doilea sector economic reprezentativ pentru regiunea București Ilfov, cu o pondere de 14,1% în anul 2014 față de 21,1% de la nivel național. La nivelul capitalei, industria reprezintă 12,8%, cea mai importantă activitate fiind Industria prelucrătoare cu 110,7 mii persoane. La nivelul județului Ilfov, Industria prelucrătoare este reprezentată de 33,7 mii persoane, fiind cea mai importantă activitate, după Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare cu 3,9 mii persoane.

Construcții – ponderea înregistrată la nivelul regiunii București Ilfov este de 11,7%, față de cea înregistrată la nivel național de 7,4%, mai mare în capitală (12,8%, 148,3 mii persoane) decât în județul Ilfov (5,1%, 8,7 mii persoane).

Agricultura, silvicultura și pescuitul – este de așteptat ca acest sector economic să fie cel mai puțin reprezentat în regiunea București Ilfov, cu o pondere de numai 2,8%, față de ponderea de la nivel regional de 27,3%. Numărul persoanelor ocupate din municipiul București este nesemnificativ, de numai 3,1 mii persoane, pe când în județul Ilfov, numărul acestora este de 32,5 mii persoane, în scădere cu 1,1 mii persoane față de anul 2013.

Concluzii din analiza proiecției cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu

Din analiza realizată de Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS), în anul 2005, în ipotezele unui scenariu moderat, cererea potențială la nivel regional se estimează că va evolua pe un trend de scădere în regiunile Sud-Vest, Nord-Est și Sud-Est, în mod staționar în regiunea Vest și pe un trend de creștere în regiunile Centru, Sud, Nord-Vest și București-Ilfov. Cea mai mare scădere a cererii potențiale se estimează în regiunea Sud-Est (18,3 mii pers), în timp ce

cea mai importantă creștere a cererii potențiale se estimează pentru regiunea Centru (50,8mii pers).

În regiunea București-Ilfov, spre **orizontul anului 2020**, în ipotezele scenariului moderat, cererea potențială de forță de muncă înregistrează ușoare creșteri per total.

Activitățile economice în cazul cărora se observă o cerere potențială de forță de muncă în scădere sunt Agricultură, Industria prelucrătoare, Construcțiile și Comerțul.

Creșteri se pot nota în sectoarele Transport, depozitare și comunicații, Hoteluri și restaurante, Tranzacții imobiliare, Intermedieri financiare, Închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor, în Învățământ și în Sănătate și asistență socială.

Implicații pentru învățământul profesional și tehnic

Rata ridicată a șomajului de lungă durată în rândul tinerilor (10,2% în anul 2014) conduce la următoarele recomandări:

- adaptarea permanentă a ofertei educaționale la nevoile pieței muncii pentru liceul tehnologic și creșterea ponderii de răspuns pozitiv la solicitările directe ale operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional;
- creșterea numărului de acțiuni de consiliere și orientare profesională pentru elevii din gimnaziu pentru a conștientiza avantajele parcurgerii unui traseu profesional, care poate să le ofere și un certificat de competențe, dar și posibilitatea continuării studiilor la nivel superior, inclusiv către învățământul superior;
- orientarea unităților de învățământ spre programe de formare profesională atât pentru formarea profesională inițială, cât și pentru cea continuă, din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții;
- informarea, folosind toate căile mass media, a unui număr considerabil de operatori economici din regiunea București Ilfov asupra posibilității de implicare în derularea stagiilor de pregătire practică a elevilor din învățământul profesional, în vederea selectării ulterioare din rândul absolvenților a viitoarei forțe de muncă;
- întărirea parteneriatului instituțional al Inspectoratelor Școlare cu Agențiile pentru Ocuparea Forței de Muncă din regiune și cu autoritățile publice locale în vederea adoptării de măsuri active pentru ocuparea forței de muncă și pentru scăderea șomajului în rândul tinerilor.

Evoluțiile prognozate ale numărului de locuri de muncă la nivel sectorial și pe activități ale sectoarelor economice, ne conduc spre următoarele recomandări:

- identificarea periodică a necesarului de formare profesională prin realizarea de studii la nivel regional, cu detalieri la nivelul municipiului București și al județului Ilfov; aceste studii se pot realiza în parteneriat cu asociațiile profesionale, confederațiile patronale din regiune, entități interesate în a se implica în asigurarea de forță de muncă bine pregătită și de calitate companiilor pe care le reprezintă;
- adaptarea proiectelor planurilor de școlarizare la solicitările pieței muncii, cu orientare spre noile tehnologii și către sectoarele economice cu potențial de creștere la nivel regional;
- actualizarea cunoștințelor de specialitate a cadrelor didactice care predau în învățământul profesional și tehnic prin participarea la stagii de pregătire la operatorii economici;
- îmbunătățirea competențelor pedagogice ale tutorilor de practică de la operatorii economici care se implică în stagiile de pregătire practică a elevilor;
- recunoașterea competențelor dobândite pe cale nonformală și informală;
- creșterea accesului la educație în condiții de calitate a procesului instructiv educativ, derulat în unitățile de învățământ profesional și tehnic și la operatorii economici;
- identificarea cauzelor pentru care elevii din gimnaziu și părinții acestora nu aleg într-o măsură mai mare continuarea studiilor în învățământul profesional și tehnic;
- identificarea măsurilor care se pot lua pentru elevii din rural și din categorii socio economice defavorizate care nu pot continua studiile.

Având la bază recomandările de mai sus, dar și structura cererii potențiale, în perspectiva anului 2020, se recomandă următoarele ponderi pe domenii de pregătire la nivelul regiunii București Ilfov:

Domeniul de pregătire	Ținte PRAI București Ilfov
Agricultură	1,5%
Chimie industrială	1,0%
Comerț	5,0%
Construcții, instalații și lucrări publice	4,0%
Economic	22,0%
Electric	4,5%
Electromecanică	4,0%
Electronică automatizări	4,5%
Estetica și igiena corpului omenesc	1,0%
Fabricarea produselor din lemn	0,5%
Industrie alimentară	3,0%
Industrie textilă și pielărie	1,0%
Materiale de construcții	0,0%
Mecanică	24,5%
Producție media	2,0%
Protecția mediului	3,5%
Silvicultură	1,0%
Tehnici poligrafice	1,0%
Turism și alimentație	16,0%
Total	100%

6. Învățământul profesional și tehnic din regiune

6.1. Indicatori de intrare în IPT

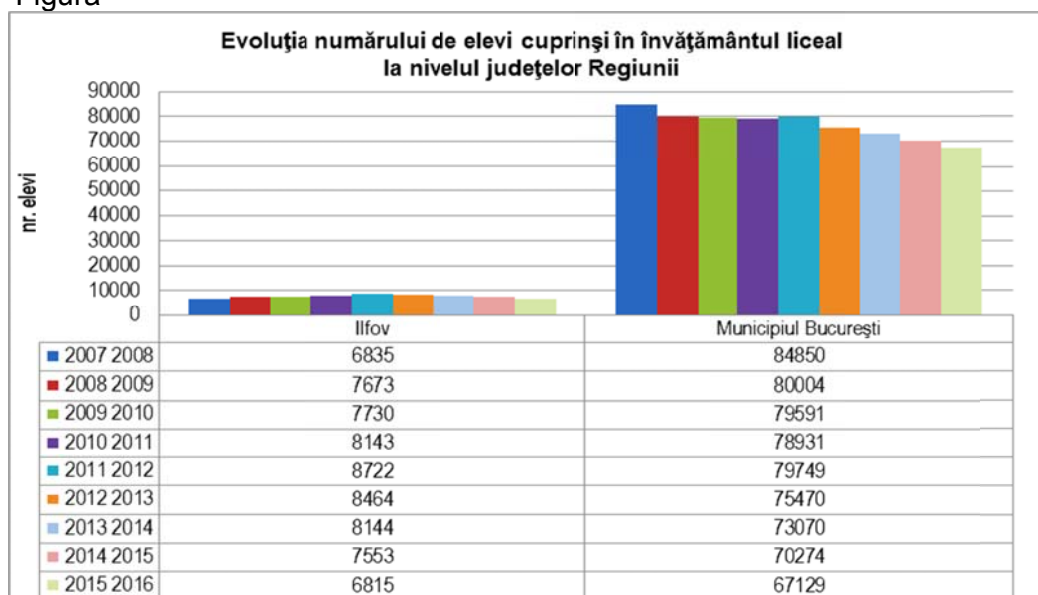
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență⁴⁰

În **învățământul primar**, numărul elevilor a crescut considerabil cu 52,3% de la 66.903 persoane în anul școlar 2007-2008 la 101.894 persoane în anul școlar 2015-2016. Această creștere va afecta pe viitor și învățământul profesional și tehnic din regiune care se așteaptă a se consolida, în special datorită solicitărilor directe venite din ce în ce mai mult din partea operatorilor economici. Creșterea se resimte și la nivelul județului Ilfov cu 52,35% de la 12.166 persoane în anul școlar 2007-2008 la 18.536 în anul școlar 2015-2016. Cea mai accentuată creștere cu 28.621 persoane se înregistrează în municipiului București.

Populația școlară cuprinsă în **învățământul gimnazial** a suferit variații în perioada 2007-2015, scăzând la nivelul regiunii cu 1.574 persoane, ceea ce reprezintă un procent de aproximativ 2%, considerabil mai mic decât cel ce reprezintă scăderea de la nivel național de aproape 16%. Scăderea s-a înregistrat numai pentru municipiul București, de la 59.982 elevi înscriși în anul 2007-2008 la 58.290 elevi înscriși în anul 2015-2016; în județul Ilfov se remarcă o ușoară creștere de la 12.192 elevi în 2007-2008 la 12.310 elevi în 2015-2016.

În ceea ce privește **învățământul liceal**, la nivelul regiunii București Ilfov se remarcă o **scădere cu 19,35%** în perioada 2007-2015, scădere resimțită aproape în totalitate la nivelul capitalei, de la 84.850 elevi în anul 2007-2008 la 67.129 elevi în anul 2015-2016.

Figura

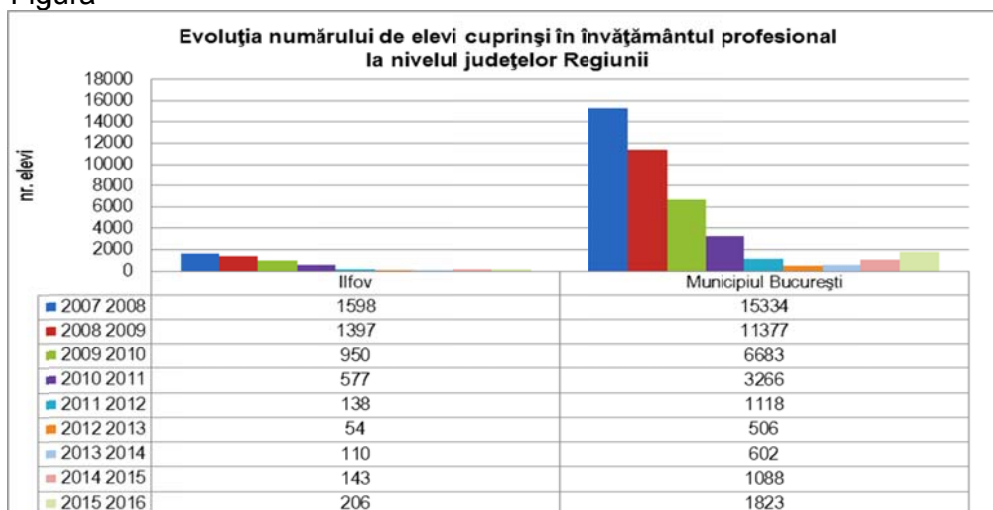
Trendul descrescător al numărului de elevi de la nivelul regiunii București Ilfov este asemănător cu cel de la nivel național, înregistrându-se în România, în anul 2011-2012 cea mai mare valoare a numărului de elevi înscriși la învățământul liceal (888.768 persoane).

Învățământul profesional a suferit o scădere extremă din anul școlar 2007-2008, în care erau înregistrați un număr de 220.335 elevi la nivel național și 16.932 elevi la nivel regional, până în anul școlar 2011-2012 când s-a atins minimul de 12.382 elevi la nivel

⁴⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01Populația școlară (INS)” – pentru [vizualizare clic aici](#)

național și până în anul școlar 2012-2013, când s-a atins minimul la nivel regional de 560 elevi înscriși.

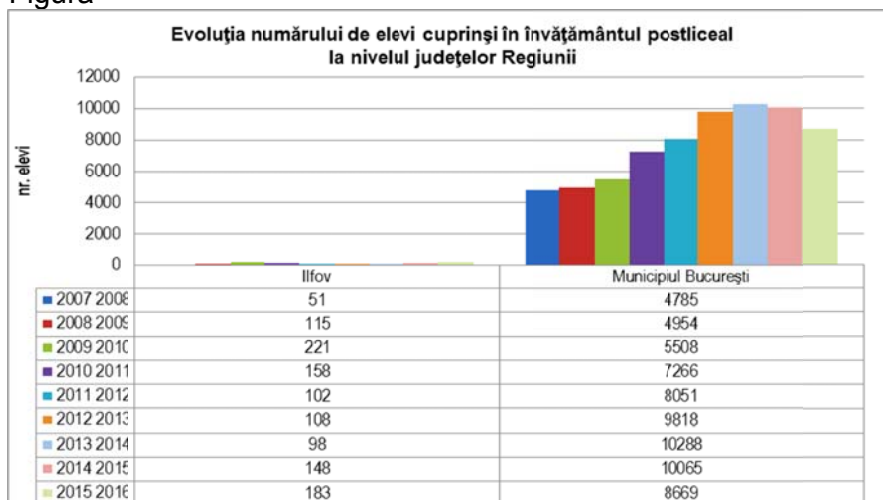
Figura

Numărul elevilor înscriși la învățământul profesional este în continuă creștere și datorită măsurilor luate în ultimii ani pentru revigorarea învățământului profesional și, pe viitor, înființarea și funcționarea învățământului dual.

Învățământul postliceal înregistrează creșteri atât la nivel național, precum și la nivelul regiunii București Ilfov și al componentelor regiunii. Pentru județul Ilfov numărul elevilor din învățământul profesional s-a triplat în anul 2015-2016 (183 elevi) față de cel înregistrat în anul 2007-2008 (51 elevi). Pentru municipiul București, creșterea numărului de elevi a fost continuă de la 4.785 elevi în 2007-2008 până la 10.288 elevi în 2014-2015, scăzând la 8.669 în anul 2015-2016.

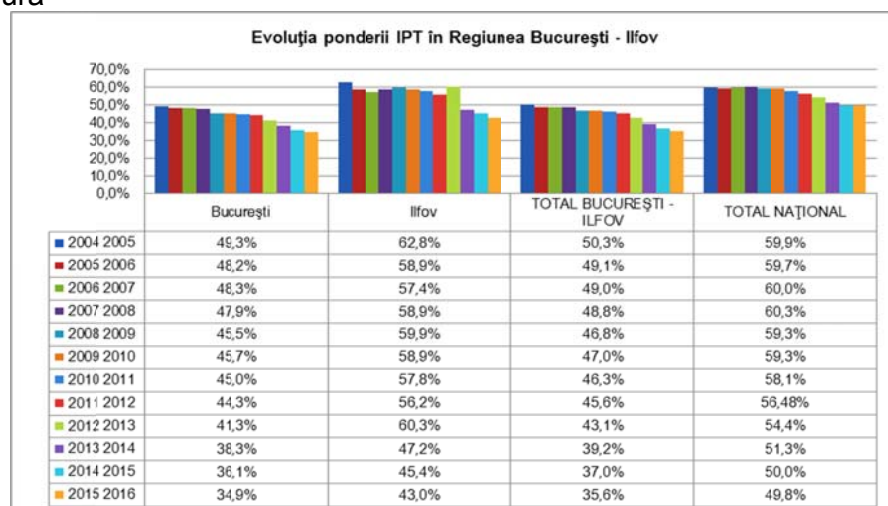
Figura

Și pentru învățământul superior se înregistrează o scădere dramatică, de la 389.517 studenți înscriși în anul universitar 2007-2008 la 170.353 studenți în anul universitar 2015-2016.

Însumând toate cifrele, se poate concluziona că învățământul profesional și tehnic din regiunea București Ilfov este în scădere continuă din anul 2004-2005, când se înregistra la nivel regional o pondere de 50,3%, ajungându-se în anul 2015-2016 la 35,6%, în condițiile în care obiectivul strategic 2 din Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 se referă la **„Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014”**.

Figura

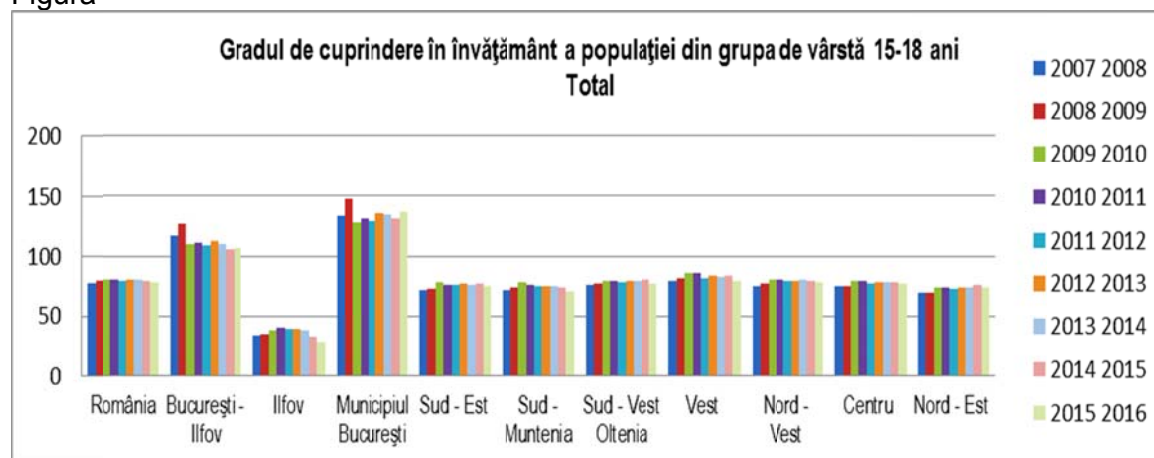

6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)⁴¹

Gradul de cuprindere în învățământ pentru populația școlară din regiunea București ilfov pentru **grupa de vârstă 3-23 ani** este cel mai mare în anul școlar 2015-2016 (99,8%) dintre toate regiunile țării, dar și față de cel înregistrat la nivel național (72,5%); mai ridicat pentru municipiul București (117%) și mult mai scăzut pentru județul Ilfov (42,6%), mai crescut pentru persoanele de sex feminin (104,1%) și mai scăzut pentru cel de sex masculin (95,7%). Toate valorile înregistrate par să crească ușor față de anul școlar precedent. Diferențele sunt foarte mari față de anul școlar 2007-2008 când se înregistrau cele mai mari valori ale gradului de cuprindere în învățământ a populației din grupa de vârstă 3-23 de ani, astfel: la nivelul regiunii București Ilfov, se înregistra ponderea de 144%, față de ponderea d la nivel național de 79,7%, mai mare la nivelul capitalei de 161% și mai mică la nivelul județului Ilfov de 54,3%.

Pentru grupa de vârstă 15-18 ani, relevantă pentru învățământul profesional și tehnic, se poate observa că, în continuare, gradul de cuprindere înregistrează cea mai mare valoare (107%) față de toate celelalte regiuni din țară, dar și față de cea înregistrată la nivel național (78,2%), mai mare la nivelul capitalei (137%) și mult mai scăzută la nivelul județului Ilfov.

Figura

⁴¹Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Gradul de cuprindere (INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#)

Pentru grupa de vârstă 19-23 ani, gradul de cuprindere este în creștere la 187% față de anul trecut (171,6%), cu valoarea record de 234% în municipiul București, mai mare pentru populația de sex feminin din regiune (200,6%) față de cea de sex masculin (171,9%).

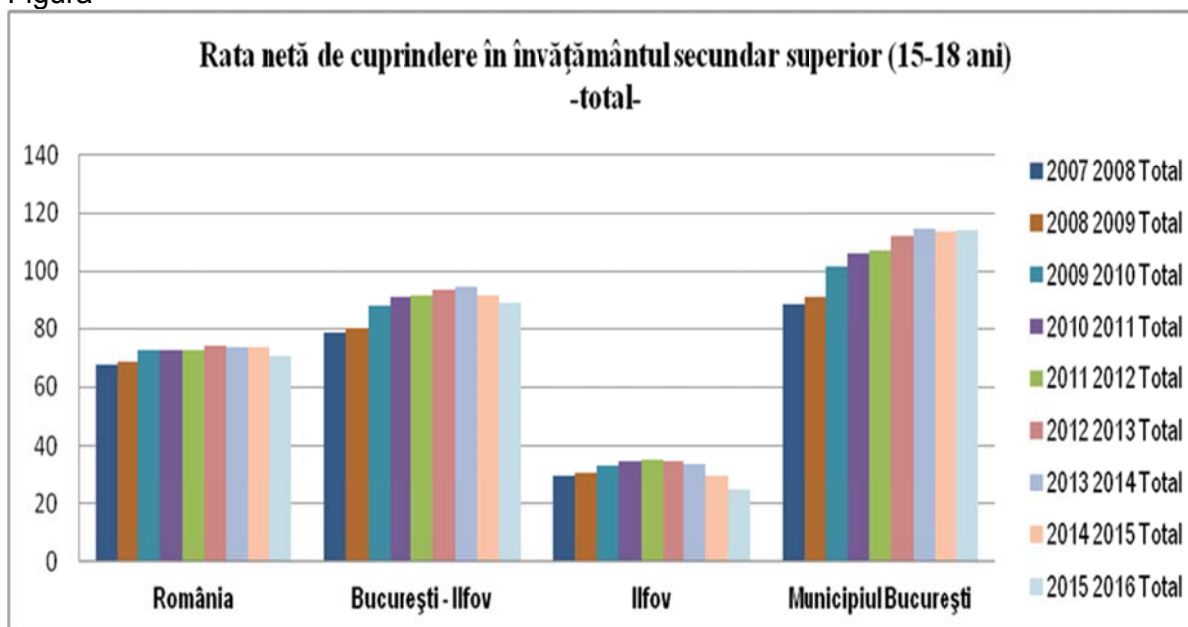
6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională⁴²

Această rată măsoară gradul de participare la educație a copiilor de vârstă oficială corespunzătoare nivelului respectiv de educație, diferențele față de vârstă reglementate de începere a școlii, respectiv de încadrare față de vârstele “standard” din seria curentă influențând valoarea indicatorului.

În anul școlar 2015-2016 rata de cuprindere în învățământul secundar superior (15-18 ani) înregistrează o ușoară scădere la 89% față de 91,5% în anul școlar precedent, rămânând totuși cea mai mare ca valoare dintre toate regiunile țării, valoare mai ridicată decât cea înregistrată la nivel național (70,4%), mai mare pentru elevii de sex feminin (90,2%) față de cei de sex masculin (87,9%). Este de așteptat ca această rată să fie mai mare pentru mediul urban (101,2%) față de cea înregistrată în mediul rural (24,4%), datorită atractivității capitalei pentru elevii din jurul Bucureștiului.

În ceea ce privește detalierea pe cele două componente ale regiunii, se poate observa că rata scade cu 4,9% în județul Ilfov, crescând ușor cu 0,4% pentru municipiul București.

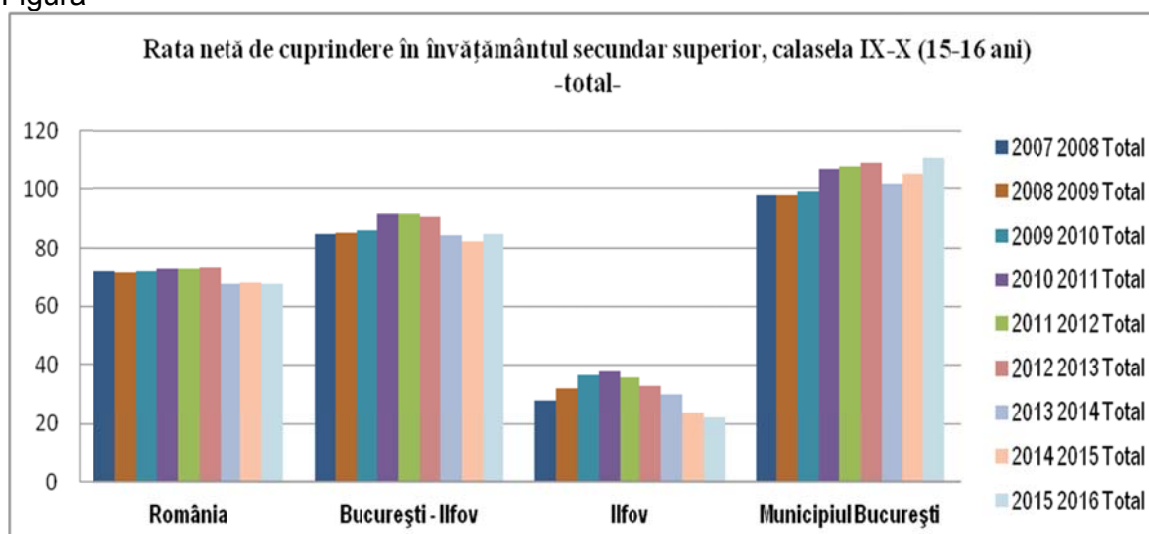
Figura

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X (15-16 ani) este în creștere cu 1,03% în anul școlar 2015-2016 (84,8%) în regiunea București Ilfov, rămânând, în continuare, cea mai mare valoare față de celelalte regiuni și față de cea înregistrată la nivel național (67,8%). Această rată este mai mare pentru București (110,4%) decât pentru județul Ilfov (22,2%), mai mare pentru populația feminină (86,7%) decât cea de sex masculin (83,1%), semnificativ mai mare pentru urban (97,3%) față de rural (21,4%).

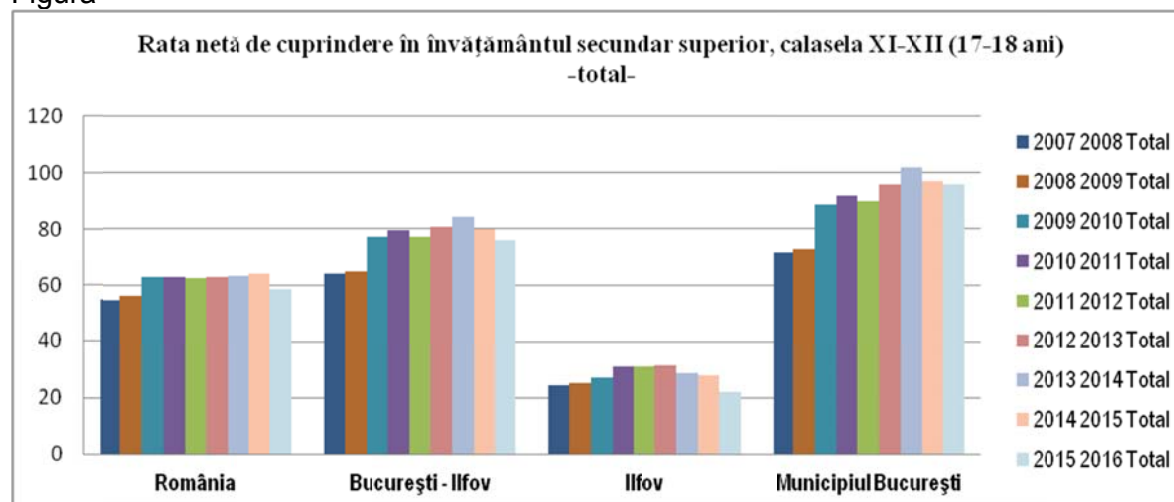
⁴² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„03 Rata netă de cuprindere \(INS\)” – pentru vizualizare clic aici](#)

Figura

Rata de cuprindere în învățământul secundar superior, clasele XI-XII (17-18 ani) urmează și la nivelul regiunii București Ilfov, la fel ca la nivel național, tendința descrescătoare, de la 79,8% în anul 2014-2015 la 76% în anul 2015-2016. Descreșterea este mai mare în județul Ilfov (de la 27,9% la 22%) decât în capitală (de la 96,6% la 95,6%). În anul 2015-2016 rata este mai mare la populația de sex feminin (76,7%) față de cea de sex masculin (75,3%), mai mare pentru urban (85,8%) față de rural (21,5%).

Figura

6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional⁴³

Din informațiile furnizate de Institutul Național de Statistică prin Caietele statistice anuale se poate observa că ponderea elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional (prin urmare ponderea elevilor din învățământul profesional și tehnic - IPT) sunt în anul 2015-2016 cele mai mici din țară, în scădere cu 1,4% față de anul precedent. Ponderea elevilor din IPT din regiune (35,6%) este mai mică decât ponderea înregistrată la nivel național (49,8%), mult sub ținta de 60% stabilită prin Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020.

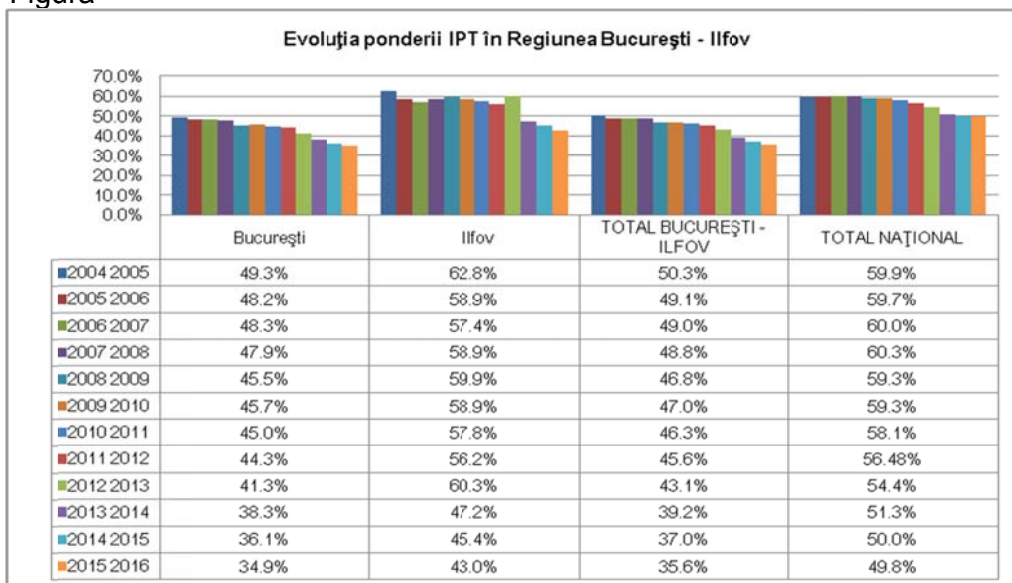
⁴³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 Evoluția elevilor IPT(INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#) și în anexa „05 Evoluția elevilor IPT liceu, sc. prof (INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#)

Tabel

	România	Nord Est	Sud Est	Sud Muntenia	Sud Vest Oltenia	Vest	Nord Vest	Centru	București Ilfov
2014-2015	50,0%	51,6%	51,5%	51,2%	52,8%	53,1%	48,8%	52,1%	37%
2015-2016	49,8%	52,1%	51,4%	50,7%	52,7%	53,1%	48,1%	51,8%	35,6%

Evoluția descrescătoare a ponderii IPT la nivelul regiunii a atins un maxim în anul școlar 2015-2016, cu o diferență de 14,7% față de anul școlar 2004-2005. Nu este de mirare că mulți operatori economici se plâng de calitatea scăzută a absolvenților din învățământ pentru că forța de muncă pregătită prin sistemul de educație din București nu este de cele mai multe ori de specialitate, angajatorii fiind nevoiți să opteze și pentru absolvenți ai învățământului teoretic pentru a-și ocupa locurile de muncă vacante.

Figura

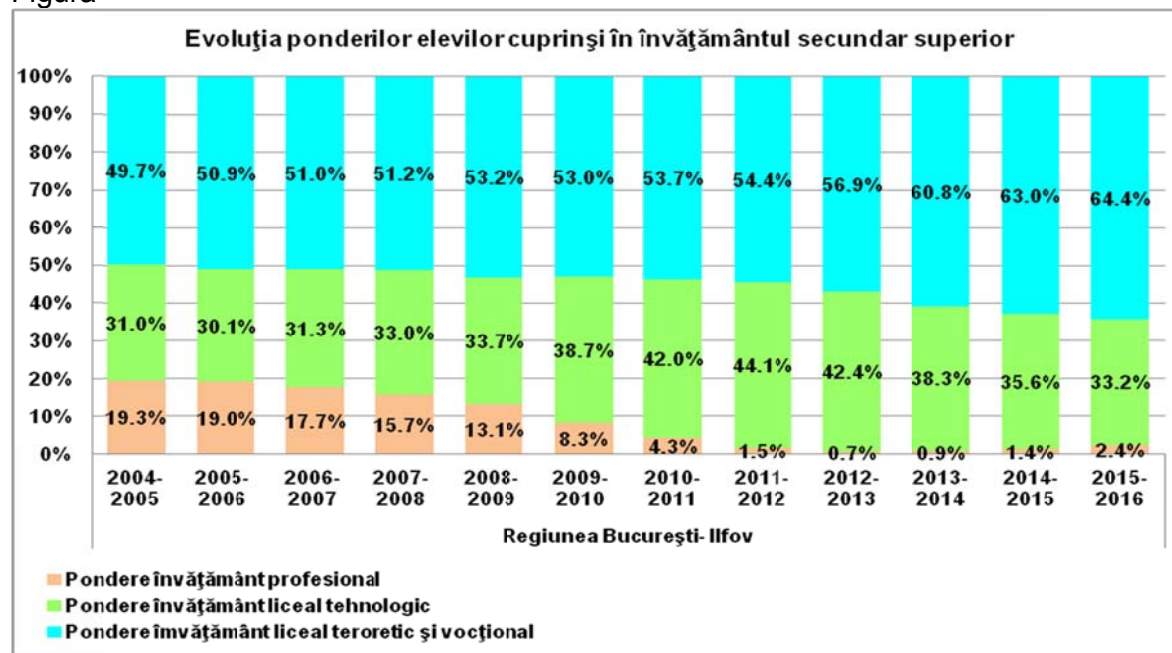

În valori absolute, învățământul profesional și tehnic a scăzut dramatic în perioada analizată, fapt ce va duce în scurt timp la desființarea unităților IPT din capitală și din județul Ilfov, conducând către nemulțumiri din ce în ce mai mari din partea operatorilor economici din regiunea București Ilfov referitoare la calitatea absolvenților și la imposibilitatea de a găsi personal calificat în domeniile în care lucrează.

	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
București Ilfov	60.675	56.525	53.422	50.173	43.958	41.171	38.938	37.958	33.663	30.399	27.863	25.826
București	55.152	51.275	48.480	45.209	38.527	36.062	33.899	32.979	29.246	26.529	24.394	22.828
Ilfov	5.523	5.250	4.942	4.964	5.431	5.109	5.039	4.979	4.417	3.870	3.469	2.998

Ponderea elevilor înscriși la învățământul profesional a scăzut alarmant de la 19,3% în anul școlar 2004-2005 la 0,7% în anul școlar 2012-2013, începând să aibă un trend crescător în următorii ani, ajungând la 2,4% în anul școlar 2015-2016. Ponderea la liceul tehnologic a înregistrat variații în perioada 2004-2016, ajungând în anul școlar 2015-2016 (33,2%) aproape egală cu cea înregistrată în anul școlar 2008-2009 (33,7%). În tot acest timp, ponderea la liceul teoretic a crescut semnificativ, de la 49,7% în anul școlar 2004-2005 la 64,4% în anul școlar 2015-2016.

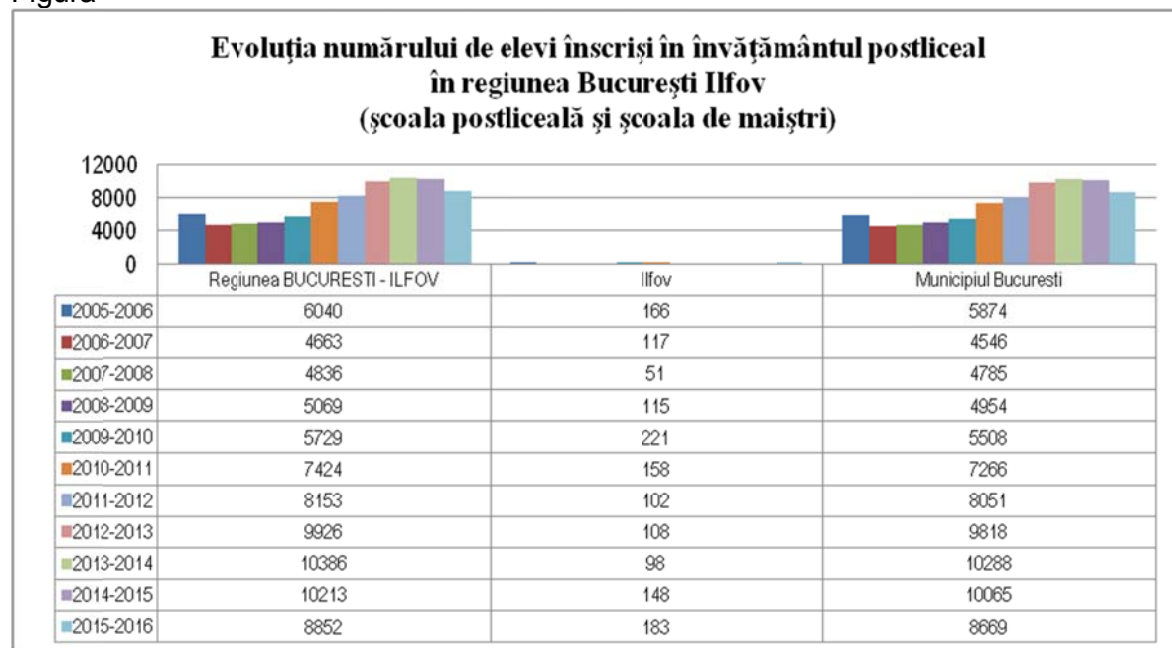
Figura

6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal⁴⁴

Învățământul postliceal la nivelul regiunii București Ilfov a înregistrat o creștere până în anul școlar 2013-2014, când a ajuns la 10.386 elevi înscriși, după care a început să scadă, ajungând în anul școlar 2015-2016 la un număr de 8.852 elevi înscriși, din care 8.333 elevi sunt la școala postliceală și 412 la școala de maiștri, iar 107 elevi sunt la școala postliceală specială.

Figura

⁴⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „06 Evoluția elevilor Înv. postliceal(INS)” – [pentru vizualizare clic aici](#)

6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2016-2017⁴⁵

În anul școlar 2016-2017 se regăsesc în România, în învățământul liceal tehnologic, un număr de 224.004 elevi, distribuiți în 19 domenii de pregătire.

În regiunea București Ilfov se regăsesc în **învățământul liceal tehnologic un număr de 18.966 elevi**, distribuiți în 18 domenii de pregătire, dintre care, cele cu numărul cel mai mare de elevi sunt: Economic (29,66%), Turism și alimentație (19,81%) și Mecanică (12,71%).

Tabel

Domeniul de pregătire	Număr elevi din clasa					Ponderi număr elevi din clasa			
	a XII-a	a XI-a	a X-a	a IX-a	TOTAL	a XII-a	a XI-a	a X-a	a IX-a
Agricultură	97	122	119	72	410	2.29%	2.61%	2.40%	1.41%
Chimie industrială	32	70	52	88	242	0.76%	1.50%	1.05%	1.73%
Comerț	177	198	198	208	781	4.18%	4.24%	3.99%	4.08%
Construcții, instalații și lucrări publice	127	165	199	188	679	3.00%	3.53%	4.01%	3.69%
Economic	1,461	1,344	1,364	1,456	5,625	34.51%	28.75%	27.48%	28.59%
Electric	270	363	358	333	1,324	6.38%	7.76%	7.21%	6.54%
Electromecanică	43	84	118	58	303	1.02%	1.80%	2.38%	1.14%
Electronică automatizări	146	218	186	190	740	3.45%	4.66%	3.75%	3.73%
Estetica și igiena corpului omenesc	81	121	100	88	390	1.91%	2.59%	2.01%	1.73%
Fabricarea produselor din lemn	15	20	16	32	83	0.35%	0.43%	0.32%	0.63%
Industrie alimentară	109	174	149	150	582	2.57%	3.72%	3.00%	2.95%
Industrie textilă și pielărie	46	48	84	51	229	1.09%	1.03%	1.69%	1.00%
Mecanică	527	572	651	661	2,411	12.45%	12.24%	13.11%	12.98%
Producție media	69	81	116	144	410	1.63%	1.73%	2.34%	2.83%
Protecția mediului	128	113	211	165	617	3.02%	2.42%	4.25%	3.24%
Silvicultură	32	33	28	36	129	0.76%	0.71%	0.56%	0.71%
Tehnici poligrafice	51	68	67	67	253	1.20%	1.45%	1.35%	1.32%
Turism și alimentație	823	881	948	1,106	3,758	19.44%	18.84%	19.10%	21.72%
TOTAL	4.234	4.675	4.964	5.093	18.966				

În învățământul profesional se regăsesc în România, în anul școlar 2016-2017 un număr de 80.024 elevi, distribuiți pe 15 domenii de pregătire, dintre care, cele mai căutate de elevi sunt: Mecanică (40,57%), Turism și alimentație (14,3%) și Industrie textilă și pielărie (8,03%).

La nivelul regiunii București Ilfov sunt înscriși în învățământul profesional, în anul școlar 2016-2017, un număr de 2.135 elevi, distribuiți pe 9 domenii de pregătire, dintre care, cele mai solicitate sunt Mecanică (54,71%), Turism și alimentație (17,24%) și Construcții, instalații și lucrări publice (6,32%).

⁴⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „07 Oferta IPT înv. liceal zi 2016-2017” – [pentru vizualizare clic](#) aici și în anexa „08 Oferta IPT înv. prof 2016-2017” - [pentru vizualizare clic](#) aici

Tabel

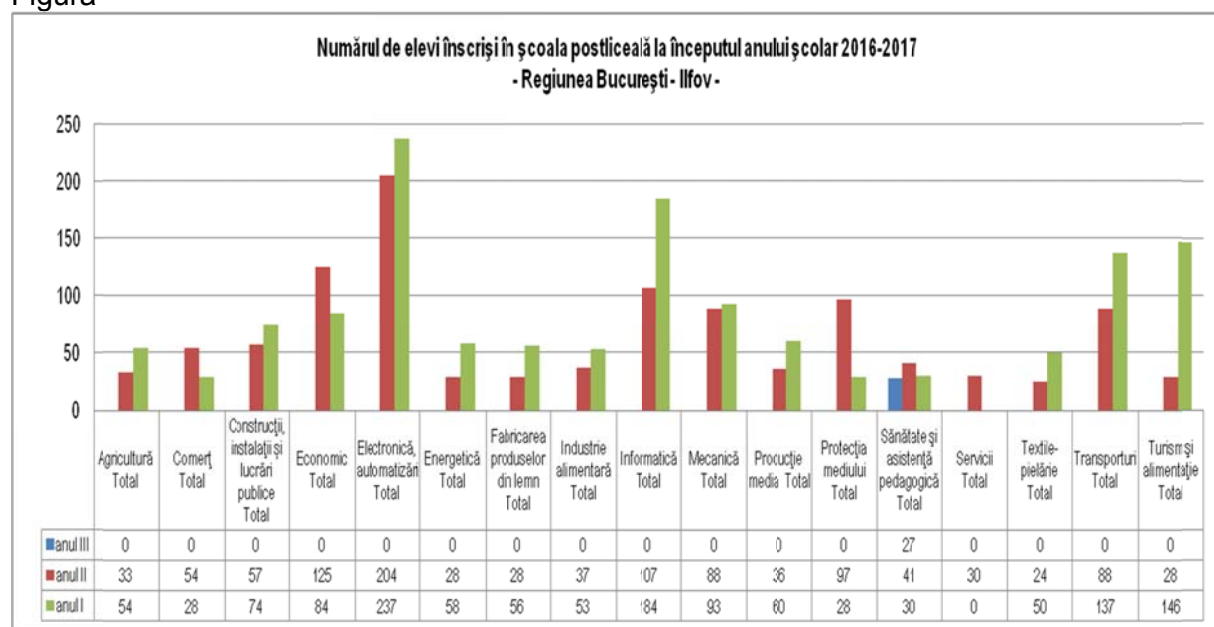
	a XI-a	a X-a	a IX-a	TOTAL	a XI-a	a X-a	a IX-a
Agricultură	0	0	28	28	0%	0%	3%
Comerț	15	51	69	135	4%	7%	7%
Construcții, instalații și lucrări publice	34	18	60	112	9%	3%	6%
Electric	30	16	32	78	8%	2%	3%
Electromecanică	29	46	44	119	7%	6%	4%
Electronică, automatizări	0	14	33	47	0%	2%	3%
Industrie alimentară	24	28	28	80	6%	4%	3%
Mecanică	239	422	507	1.168	60%	59%	50%
Turism și alimentație	29	123	216	368	7%	17%	21%
TOTAL	400	718	1,017	2.135			

6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2016-2017⁴⁶

În anul școlar 2016-2017, la școala postliceală, la nivel național, sunt înscriși un număr de 43.487 elevi, din care în regiunea București ilfov se regăsesc 2.504 elevi, în scădere de la 8.333 elevi înscriși în anul școlar trecut. Cei mai mulți elevi se găsesc în domeniile de pregătire: Electronică automatizări (441 elevi), Informatică (291 elevi), Transporturi (225 elevi) și Economic (209 elevi).

La școala de maiștri sunt în România, în același an școlar, un număr de 5.682 de elevi, iar în regiunea București Ilfov se regăsesc numai 322 elevi. Pentru regiunea de dezvoltare București Ilfov, pentru școala de maiștri, se școlarizează numai în patru domenii de pregătire: Construcții, instalații și lucrări publice (44 elevi), Electric (54 elevi), Energetic (112 elevi) și Transporturi (112 elevi).

Figura

⁴⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „09 Oferta IPT înv. postliceal 2016-2017” – [pentru vizualizare clic aici](#)

6.1.8. Oferta unităților școlare din IPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional⁴⁷

Metodologia de organizare și funcționare a învățământului profesional de stat, aprobată prin OMENCS nr 5033-2016 prevede la Art. 8 că „învățământul profesional se organizează numai în unitățile de învățământ care anexează la propunerea privind planul de școlarizare contracte-cadru încheiate cu operatorii economici/instituții publice, prin care se stabilesc obligațiile privind:

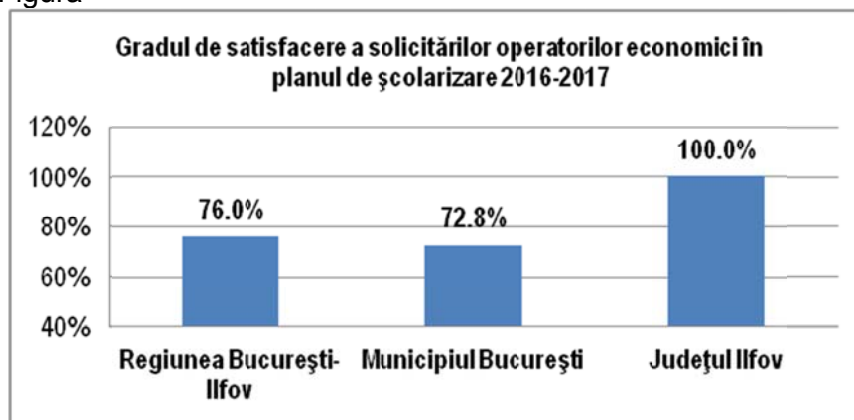
- a) organizarea și desfășurarea procesului de formare pentru obținerea calificării profesionale a elevilor în unitatea de învățământ și la operatorii economici, precum și proiectarea curriculumului în dezvoltare locală;
- b) asigurarea condițiilor tehnice și a resursei umane necesare pregătirii practice a elevilor din învățământul profesional și pentru organizarea și desfășurarea examenului de certificare a calificării profesionale a elevilor.”

La momentul proiectării planului de școlarizare, respectând o procedură aprobată de Ministerul Educației, inspectoratele școlare fac publică procedura de solicitare a școlarizării în învățământul profesional de către operatorii economici interesați să se implice în furnizarea în parteneriat cu unitățile IPT a stagiilor de pregătire practică a elevilor.

În scopul fundamentării proiectului planului de școlarizare, inspectoratele școlare primesc solicitările asumate de operatorii economici pentru un număr de locuri pe care îl analizează la nivelul județului / municipiului București. Sunt situații în care operatorii economici cunosc către ce unitate de învățământ profesional și tehnic se îndreaptă pentru încheierea contractelor – cadru, dar sunt și situații în care inspectoratul școlar, în urma analizei, ghidează operatorii economici către unități IPT care pot asigura școlarizarea sau dau un răspuns negativ operatorilor economici în sensul în care nu se pot găsi la nivel județean / al municipiului București acele condiții pentru școlarizarea în calificarea profesională solicitată.

La nivelul regiunii București Ilfov, pentru anul școlar 2016-2017 au fost satisfăcute solicitările operatorilor economici în proporție de 76%, în totalitate pentru județul Ilfov și în proporție de 72,8% pentru municipiul București.

Figura

Motivele principale pentru care nu s-au putut satisface în procent mai mare solicitările operatorilor economici sunt:

- numărul mic de locuri solicitate de o parte din operatorii economici nu au făcut posibilă realizarea unei formațiuni de studiu, potrivit legislației în vigoare;
- calificările profesionale solicitate nu erau școlarizate în unitățile de învățământ profesional și tehnic cu care se dorea încheierea unui contract-cadru, prin urmare era

⁴⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„10 Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici” – pentru vizualizare clic aici](#)

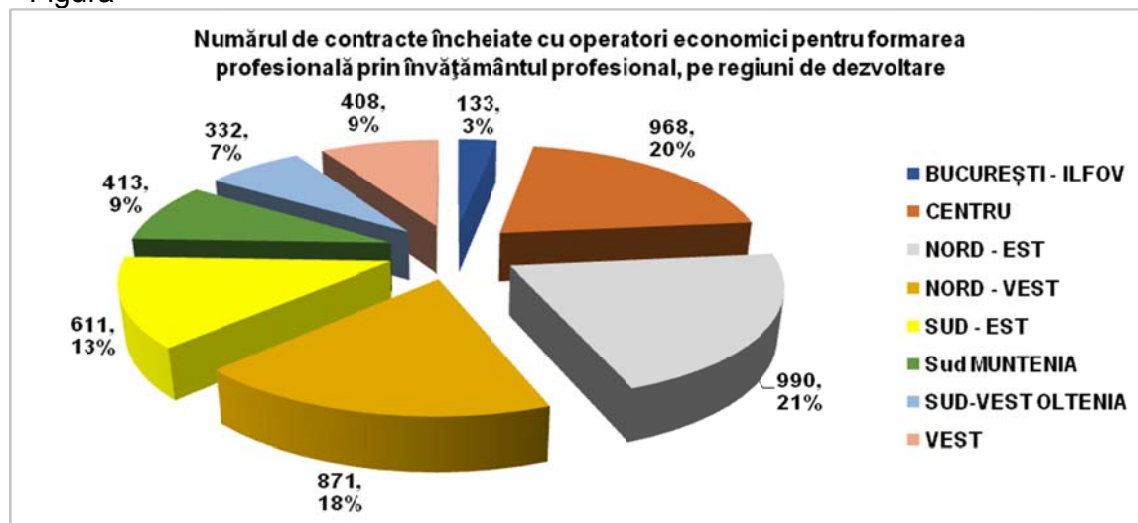
necesar de autorizarea acestora, imposibilă în anumite cazuri datorită lipsei de resursă umană specializată sau a resurselor materiale;

- costul mare al autorizării de noi calificări nu a putut fi susținut nici de unitatea IPT, nici de operatorul economic și nici de autoritatea locală.

6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici⁴⁸

Regiunea București Ilfov are numărul cel mai mic de contracte – cadru încheiate de operatorii economici cu unitățile de învățământ profesional și tehnic (133 contracte) în vederea școlarizării elevilor în învățământul profesional în anul școlar 2016-2017.

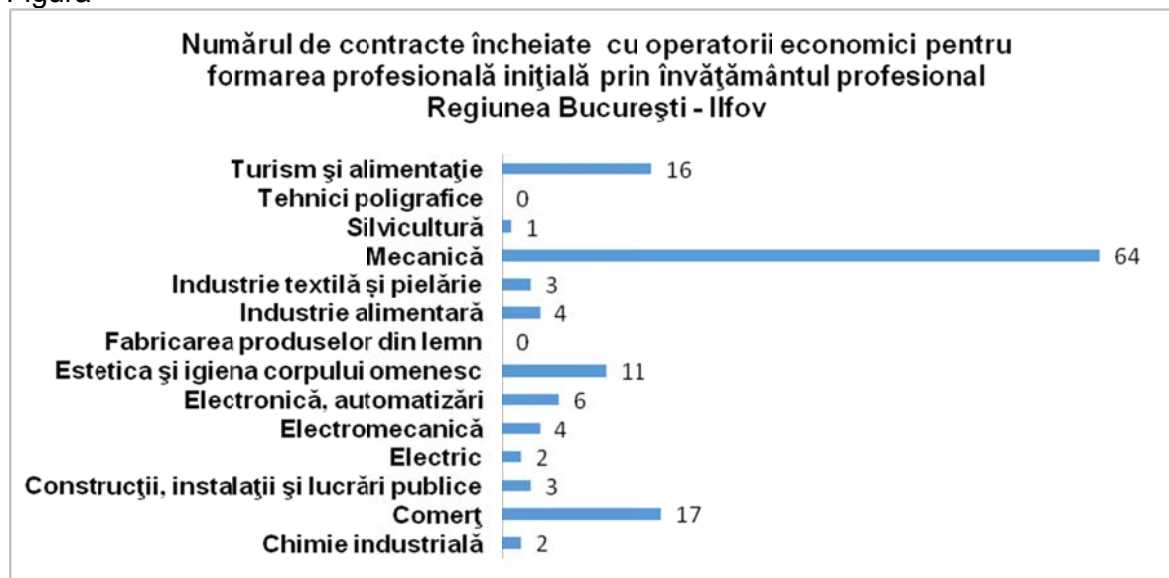
Figura

Acest număr de contracte reprezintă 3% din numărul contractelor încheiate la nivel național (4.726 contracte). Regiunile cu numărul cel mai mare de contracte încheiate sunt: Nord Est (990 contracte), Centru (968 contracte) și Nord Vest (871 contracte).

Cele mai multe contracte s-au încheiat în regiunea București Ilfov în anul 2016-2017 în domeniul Mecanică (64), urmat de Comerț (17) și Turism și alimentație (16).

Figura

⁴⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „11 Parteneriatul cu operatorii economici” – [pentru vizualizare clic aici](#)

6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT⁴⁹

În regiunea București Ilfov funcționează un număr de 68 de unități de învățământ profesional și tehnic care școlarizează elevi pentru:

- liceul tehnologic;
- învățământul profesional;
- învățământul postliceal.

Din aceste școli, 53 sunt unități de învățământ profesional și tehnic de stat, învățământ de masă, 4 sunt unități de învățământ profesional și tehnic de stat speciale și 11 sunt unități de învățământ profesional și tehnic particulare, ultimile două categorii regăsindu-se numai în municipiul București.

Un număr de 59 de unități de învățământ profesional și tehnic se regăsesc în municipiul București și 9 astfel de unități se regăsesc în județul Ilfov.

Lista completă a unităților de învățământ profesional și tehnic din regiune, cu toate datele de contact, se regăsește în Anexa „12 Unități IPT 2016-2017”.

6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi⁵⁰

Unitățile de învățământ profesional și tehnic din București școlarizează în mai multe domenii de pregătire diverse, alături de clase de învățământ teoretic sau vocațional. Din punctul de vedere al numărului de elevi înscriși la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional, în anexa „13 Ierarhizare școli” se poate regăsi o ierarhizare a unităților de învățământ profesional și tehnic din regiunea București Ilfov pe domenii de pregătire. Sunt prezentate mai jos cele mai reprezentative unități de învățământ profesional și tehnic pentru fiecare domeniu de pregătire:

- Agricultură:
 1. Colegiul Tehnologic „Viaceslav Harnaj”, București, 179 elevi
 2. Liceul Tehnologic "Vintila Bratianu", Dragomirești Vale, 104 elevi
- Chimie industrială:
 1. Colegiul Tehnic „Mihai Bravu”, București, 96 elevi
 2. Colegiul Tehnic „Costin D. Nenițescu”, București, 86 elevi
- Comerț;
 1. Colegiul Economic „Viilor”, București, 329 elevi
 2. Colegiul Economic „Hermes”, București, 220 elevi
- Construcții, instalații și lucrări publice:
 1. Colegiul Tehnic „Mihai Bravu”, București, 259 elevi
 2. Colegiul Tehnic „Anghel Saligny”, București, 181 elevi
- Economic:
 1. Colegiul Economic „Virgil Madgearu”, București, 1089 elevi
 2. Colegiul Economic „A.D. Xenopol”, București, 710 elevi
- Electric:
 1. Colegiul Tehnic Energetic, București, 156 elevi
 2. Colegiul Tehnic „Petru Maior”, București, 116 elevi
- Electromecanică:
 1. Colegiul Tehnic de Aeronautică „Henri Coandă”, București, 249 elevi
 2. Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară „Dumitru Moțoc”, București, 88 elevi
- Electronică automatizări:
 1. Colegiul Tehnic de Poștă și Telecomunicații „Gheorghe Airinei”, București, 215 elevi

⁴⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„12 Unități IPT 2016-2017” – pentru vizualizare clic aici](#)

⁵⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„13 Ierarhizare școli” – pentru vizualizare clic aici](#)

2. Colegiul Tehnic „Edmond Nicolau”, București, 97 elevi
- Estetica și igiena corpului omenesc:
 1. Colegiul UCECOM „Spiru Haret”, București, 248 elevi
 2. Liceul Tehnologic „Dragomir Hurmuzescu”, București, 142 elevi
- Fabricarea produselor din lemn:
 1. Liceul Tehnologic „Constantin Barâncuși”, București, 83 elevi
- Industrie alimentară:
 1. Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară „Dumitru Moțoc”, București, 561 elevi
 2. Colegiul Tehnic „Costin D. Nenițescu”, București, 101 elevi
- Industrie textilă și pielărie:
 1. Colegiul Tehnic „Petru Rareș”, București, 111 elevi
 2. Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi”, București, 101 elevi
- Mecanică:
 1. Colegiul Tehnic „Dimitrie Leonida”, București, 270 elevi
 2. Colegiul Tehnic „Mihai Bravu”, București, 252 elevi
- Producție media:
 1. Colegiul Tehnic „Media”, București, 325 elevi
 2. Colegiul Tehnic „Costin D. Nenițescu”, București, 130 elevi
- Silvicultură:
 1. Colegiul Silvic "Theodor Pietraru", Brănești, 129 elevi
- Tehnici poligrafice:
 1. Colegiul Tehnic „Media”, București, 253 elevi
- Turism și alimentație:
 1. Colegiul Economic „Viilor”, București, 998 elevi
 2. Colegiul Tehnologic „Grigore Cerchez”, București, 365 elevi

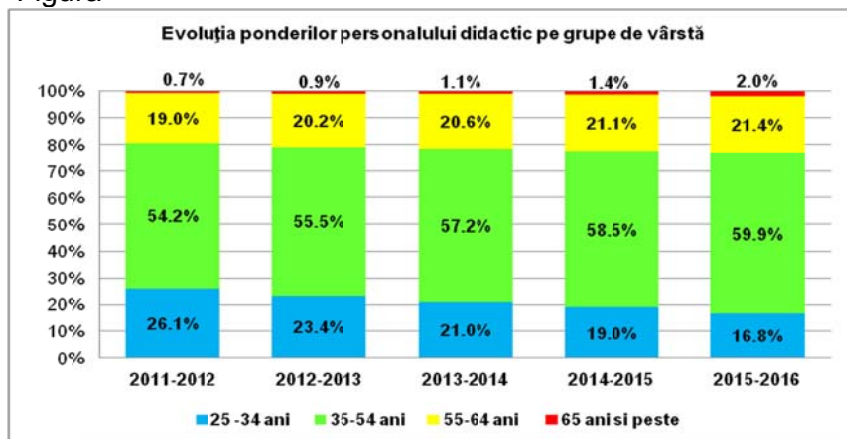
În viitor se recomandă inspectoratelor școlare din regiune să realizeze o ierarhizare a unităților de învățământ profesional și tehnic din regiune în funcție de:

- ponderea IPT din total plan de școlarizare la nivelul unității;
- numărul de elevi școlarizați în învățământul profesional și tehnic;
- potențialul de a școlariza elevi într-un anumit domeniu de pregătire în următorii 5 ani.

6.1.12. Resursele umane din ÎPT⁵¹

La nivel național, numărul cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic este în continuă scădere, de la 33.027 persoane în anul școlar 2011-2012 la 29.590 persoane în anul școlar 2015-2016.

Figura

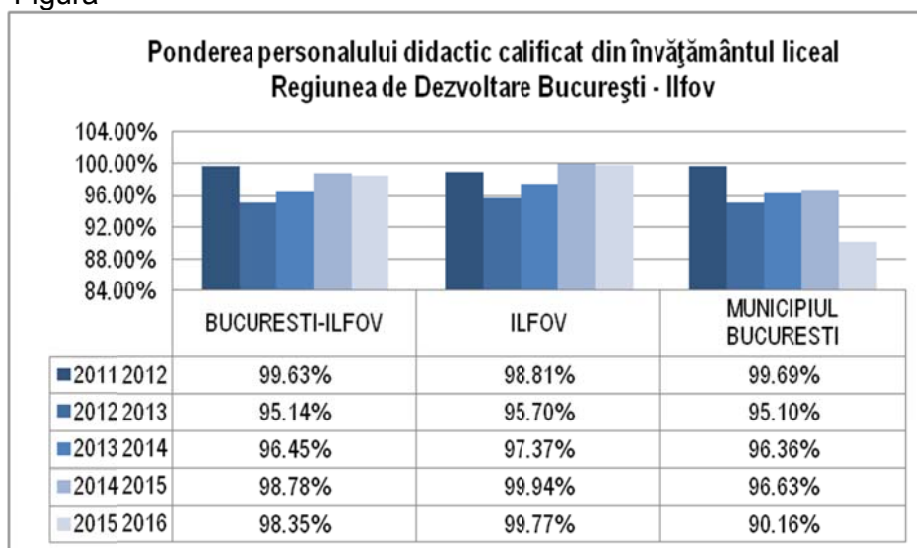
⁵¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „14Resurse umane” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Institutul Național de Statistică ne arată că ponderea persoanelor din învățământ cu vârste cuprinse între 25-34 de ani este în scădere de la 26,1% în anul școlar 2011-2012 la 16,8% în anul școlar 2015-2016, în paralel cu creșterea persoanelor cuprinse în grupa de vârstă 35-54 de ani, ceea ce conduce la concluzia că educația este din ce în ce mai puțin atractivă pentru tineri.

Se înregistrează creșteri a ponderii persoanelor cu vârsta cuprinsă între 55 și 64 de ani, ajungând la 21,4% în anul școlar 2015-2016 și a celor cu vârsta peste 65 de ani la 2,0% raportat la același an școlar.

În ceea ce privește ponderea personalului didactic calificat din învățământul liceal din regiunea București Ilfov, se observă scăderea destul de mare al acestui indicator, de la 99,63 în anul școlar 2011-2012 la 95,14% în anul următor. Ulterior, această valoare s-a îmbunătățit, ajungând în anul 2015-2016 la 98,35%.

Figura

6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT⁵²

Din datele Institutului Național de Statistică, numărul atelierelor școlare din învățământul liceal, profesional și postliceal, pe regiuni de dezvoltare și județe, la începutul anului școlar 2015-2016 este de 253 pentru regiunea București Ilfov, din care 9 în județul Ilfov și 244 în municipiul București. Numărul sălilor de clasă și a cabinetelor școlare este de 3.462 la nivelul regiunii București Ilfov față de 37.841 de la nivel național, ceea ce reprezintă un procent de 9,14%. Numărul terenurilor sportive amenajate în regiunea București Ilfov este de 118, față de 1.505 cât există la nivel național. Numărul PC-urilor (Personal Computers) în regiunea București Ilfov este de 12.102, din care 8.983 sunt folosite de elevi, 1.674 sunt folosite de profesori, iar 1.445 sunt folosite pentru aspecte administrative. Dintre acestea, 10.287 sunt conectate la rețea, iar 11.552 sunt conectate la internet. Evident că numărul PC-urilor este mai mare în municipiul București decât în județul Ilfov.

6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație⁵³

Folosind datele publicate pe Eurostat, se observă că în anul 2014 se înregistrează cea mai mică valoare din PIB pentru educație (excluzând dezvoltarea educațională timpurie

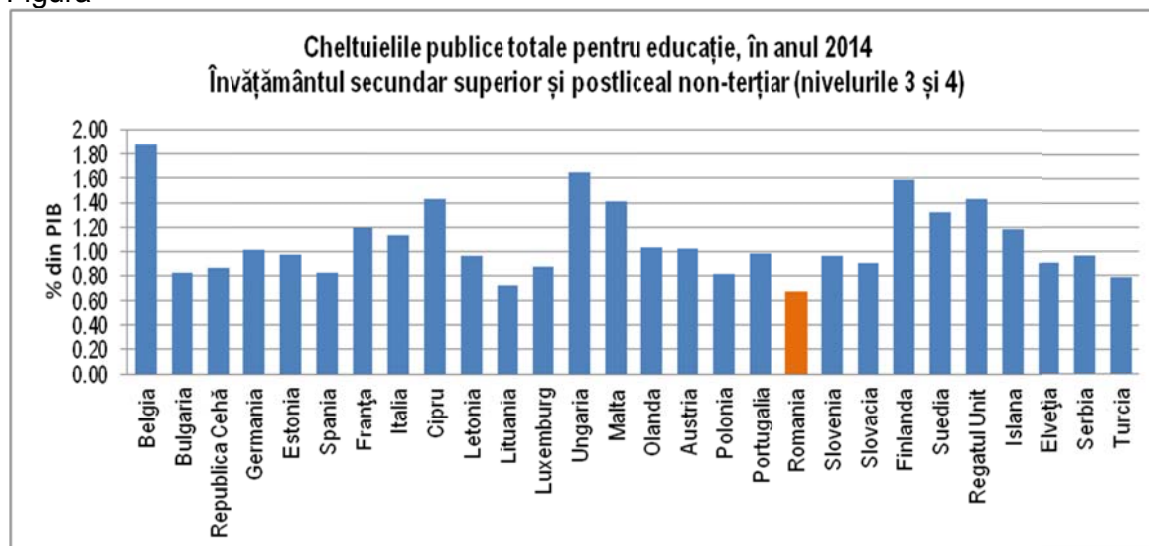
⁵² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „15Baza materială” – [pentru vizualizare clic aici](#)

⁵³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „16 Cheltuieli pentru educație” - [pentru vizualizare clic aici](#)

a copiilor), respectiv de 2,75%, în creștere foarte mică față de anul 2013 (2,67%). Cea mai mare valoare a indicatorului se înregistrează pentru Suedia (7,14%), Islanda (6,98%) și Finlanda (6,81%).

Pentru învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) România se află și de această dată pe ultimul loc, având o valoare al acestui indicator de 0,67% din PIB. Cele mai mari valori sunt înregistrate de Belgia (1,87%), Ungaria (1,65%) și Finlanda (1,59%).

Figura

6.2. Indicatori de proces

6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală. Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație.

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional. Aceste structuri sunt: la nivel național: **Comitetele sectoriale**, care au ca atribuție validarea Standardelor de pregătire profesională; la nivel regional: **Consortiul Regional** (CR) - organism consultativ al Consiliului de Dezvoltare Regională, care are ca atribuție identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea PRAI; la nivel local: **Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social** (CLDPS) - ca organism consultativ al Inspectoratului Municipiului București, respectiv al județului Ilfov, care au ca atribuție identificarea nevoilor de calificare la nivel județean și elaborarea PLAI; avizarea planurilor anuale de școlarizare; la nivelul școlilor: **Consiliile de administrație/Consiliile școlare**, care au ca atribuție sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS), în concordanță cu documentele de planificare strategică PRAI și PLAI.

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin **Planurile de Acțiune ale Școlilor (PAS)**. Școlile cuprinse în programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe

termen lung în ÎPT. Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale);
- finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente / pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung;
- antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT;
- neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii.

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este **curriculumul în dezvoltare locală (CDL)** care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi). Din păcate, în practică se constată de multe ori o antrenare redusă sau formală din partea școlilor a agenților economici în elaborarea CDL.

Un alt aspect de importanță strategică și practică pentru validarea rezultatelor procesului de ÎPT este în legătură cu **organizarea și derularea examenelor de absolvire**, care conform metodologiilor în vigoare implică obligatoriu cooptarea operatorilor economici ca membri ai comisiilor de examinare. Rezultatele absolvenților la aceste examene oferă motive de îndoială cu privire la efectivitatea participării operatorilor economici în cadrul acestora.

6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT

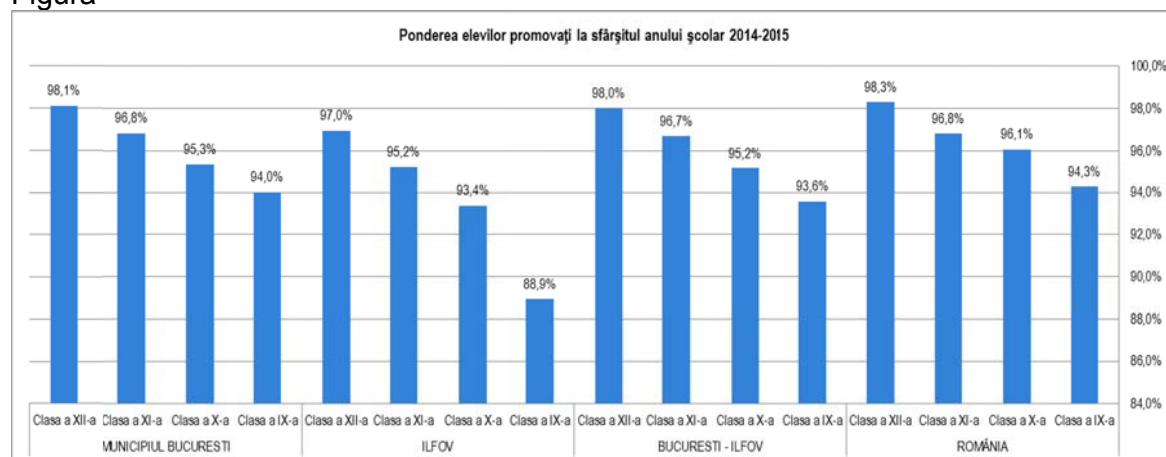
Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic se preocupă în permanență de aspectele ce vizează dezvoltarea învățământului profesional și tehnic din România și, din această perspectivă, are printre responsabilități următoarele:

- elaborarea Cadrului Național de Asigurare a Calității în ÎPT (CNAC în ÎPT), care constă în ansamblul de principii, metodologii, acțiuni, măsuri și instrumente prin care se particularizează Cadrul Național de asigurare a calității educației la cerințele specifice legate de formarea profesională inițială;
- elaborarea instrumentelor de asigurare a calității în ÎPT: Manualul de autoevaluare a calității educației și formării profesionale și Manualul de inspecție pentru monitorizarea externă calității educației și formării profesionale, aprobate prin ordin al ministrului educației în anul 2008, pe baza cărora unitățile de ÎPT își autoevaluează performanța instituțională și respectiv inspectoratele școlare, cu sprijinul CNDIPT, realizează monitorizarea externă a calității;
- formarea principalilor actori implicați în procesul de asigurare a calității educației și formării profesionale (responsabilii Comisiilor de Evaluare și Asigurare a Calității, conducătorii școlilor, reprezentanții ISJ / ISMB, evaluatorii din registrul ARACIP) și sesiuni de informare a personalului din școli, a elevilor și angajatorilor;
- elaborarea și coordonarea implementării mecanismului de dezvoltare a rețelelor de interesistență instituțională între școlile din același domeniu de pregătire profesională, pentru a sprijini cooperarea acestora în activitățile de monitorizare, colectare de evidențe și schimb de experiență;
- elaborarea, în anul 2017, a unui document-concept pentru asigurarea calității învățării la locul de muncă, care să constituie un document suport al unui proces amplu de dezbatere și analiză cu principalii factori interesați, în urma căruia să fie dezvoltat un mecanism coerent de asigurarea calității învățării la locul de muncă.

6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar⁵⁴

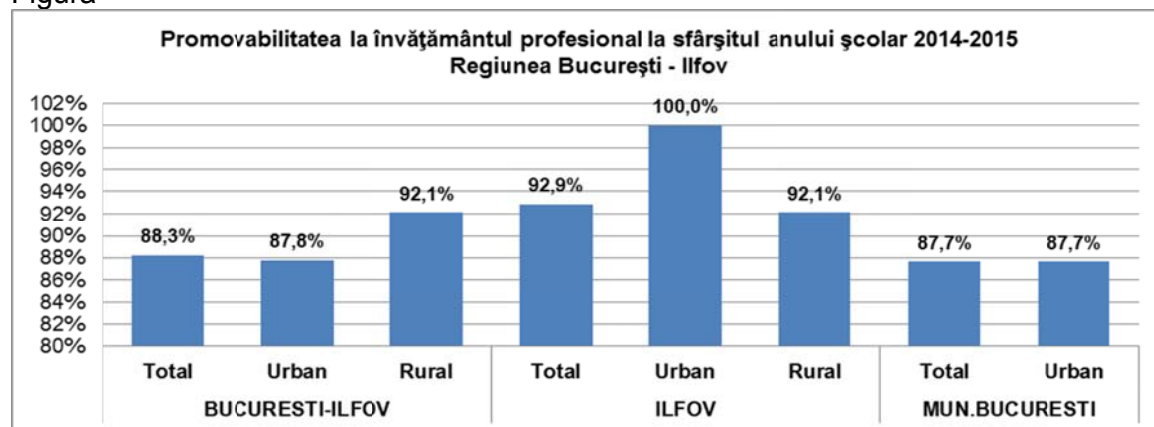
Ponderea elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2014-2015 ne sugerează un nivel de pregătire din ce în ce mai scăzut al elevilor din învățământul gimnazial, concretizat în procentul mai mic de elevi promovați la nivel regional, la învățământul liceal, la finalul clasei a IX-a (94,7%) față de cel de la sfârșitul clasei a XII-a (98,4%). Un parcurs asemănător se înregistrează și la nivel național, unde procentul de promovare la clasa a IX-a este de 95,5%, iar la sfârșitul clasei a XII-a este de 98,8%. Tendința se păstrează și la nivelul județului Ilfov și al municipiului București. Aceste aspecte ne sugerează scăderea în timp a motivației de a învăța a elevilor din gimnaziu, un aspect care poate conduce la această abordare fiind și accesul la învățământul liceal cu orice medie de admitere, fără a impune un nivel de calitate; demotivarea elevilor pentru a învăța conduce ulterior și la o rată a promovabilității scăzute la examenul de bacalaureat.

Figura

Pentru învățământul profesional, rata de promovare la nivelul regiunii București Ilfov este de 88,3%, mai mare pentru populația școlară de sex feminin (89,4%), mai mică în mediul urban (87,8%) față de cea din mediul rural (92,1%). Pentru elevii de sex feminin, ponderea elevilor promovați este mai mare în mediul urban (90%) față de cea din mediul rural (78,6%).

Figura

În învățământul profesional, ponderea elevilor promovați este mai mare în județul Ilfov (92,9%) față de cea înregistrată în municipiul București (87,7%). În județul Ilfov, ponderea elevilor promovați în mediul urban este de 100%, iar în mediul rural este de 92,1%.

⁵⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexele: „17 Liceal sf de an 2014 2015” – pentru vizualizare [clic aici](#) ; „18 Profesional sf de an 2014 2015 – pentru vizualizare [clic aici](#) ; „19 Postliceal sf de an 2014 2015” – pentru vizualizare [clic aici](#)

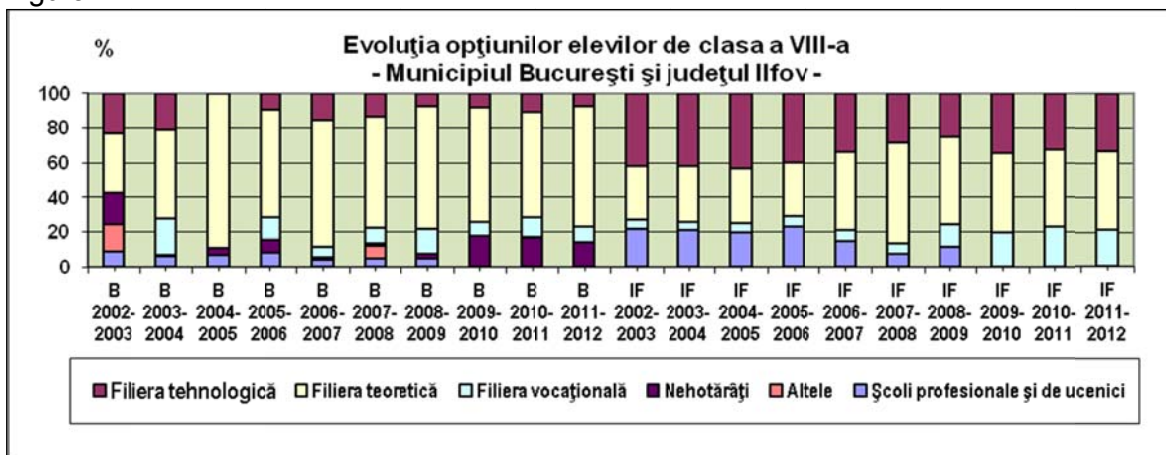
Ponderea elevilor promovați în învățământul postliceal este de 96,74% în anul școlar 2014-2015, distribuția fiind aproximativ egală între cei din mediul urban (96,79%) față de cei din mediul rural (93,91%).

6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere

Analiza comparativă a intențiilor exprimate de elevi și părinți pe parcursul clasei a VIII-a, înregistrate în studii elaborate de Centrele de Resurse și Asistență Educațională ale municipiului București și județul Ilfov între anii școlari 2003-2004 și 2011-2012 evidențiază preferința categorică a acestora spre filiera teoretică. Variația opțiunilor elevilor pentru liceul teoretic are la bază o motivație care confirmă slaba informare a elevilor și a părinților despre oportunitățile sistemului de învățământ postgimnazial indiferent de filiera aleasă. Astfel, părinții și elevii aleg liceul teoretic pentru că le oferă posibilitatea continuării studiilor universitare și le asigură un nivel de educație ridicat, necunoscând faptul că și filiera tehnologică asigură aceleași oportunități de formare și specializare până la nivel universitar/postuniversitar, diferența fiind ca absolvenții de liceu tehnologic au în plus două/trei niveluri de calificare recunoscute în UE (conform Legii educației naționale nr. 1/2011 elevii din filiera tehnologică care decid să nu continue studiile după clasa a X-a pot participa la stagii de pregătire practică care, după examene de certificare le oferă posibilitatea primirii certificatului de competență de nivel 3; elevii care finalizează clasa a XII-a, filiera tehnologică pot primi certificat de competență de nivel 4).

Studiul OSP realizat în anul școlar 2011-2012 arată că un procent de 67,35% din părinți optează pentru un anumită filieră ținând cont de aptitudinile copilului, care nu sunt stabilite profesionist prin consilierea și orientarea profesională, deoarece numai 7,85% din părinți țin cont de părerea profesorului consilier școlar în alegerea opțiunii.

Figura

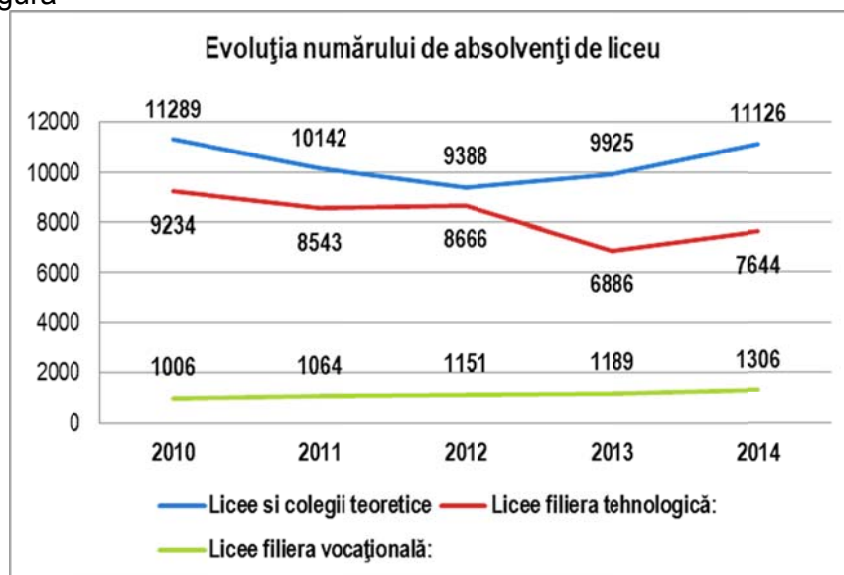
Concluzia acestei stări de fapt este aceea că elevii urmează o formă de învățământ fără să ia în considerare finalizarea ei cu beneficii personale în planul realizării inserției profesionale adecvate pe piața muncii. Aceste constatări implică realizarea unui proces intens de consiliere a elevilor asupra nevoii de cunoaștere a intereselor și aptitudinilor și de realizare/valorificare a lor printr-o formă de învățământ adecvată și, concomitent, un proces de consiliere a părinților prin care să fie estompate prejudecățile și etichetele negative aplicate filiei tehnologice

6.3. Indicatori de ieșire

6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație⁵⁵

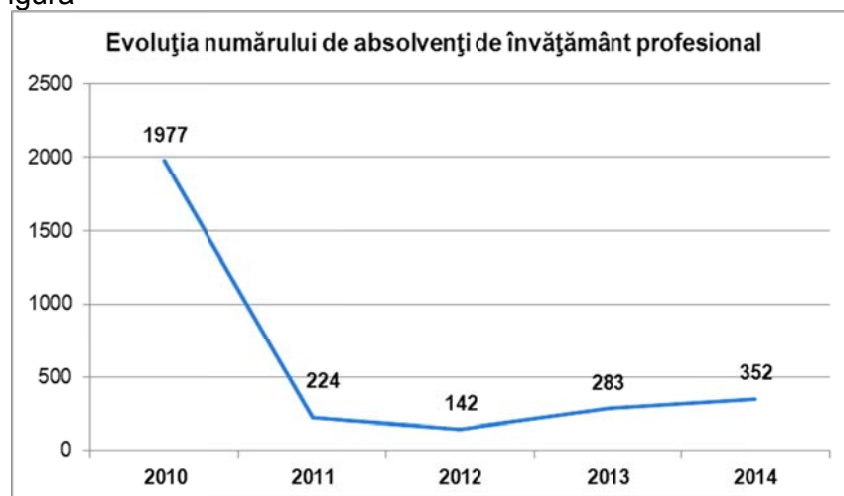
Numărul absolvenților de liceu tehnologic în regiunea București Ilfov a suferit variații în perioada 2010-2014, ajungând să fie de 7.644 elevi în anul 2014, în creștere față de anul 2013, când s-au înregistrat 6.886 absolvenți. Absolvenții liceului teoretic sunt în trend crescător din anul 2012, ajungând în anul 2014 la 11.126 de absolvenți. Absolvenții liceului vocațional este în foarte ușoară creștere în tot intervalul analizat.

Figura

În regiunea București Ilfov, comparativ cu situația la nivel național, numărul de absolvenți ai învățământului profesional a scăzut dramatic de la 1.977 absolvenți în anul 2010, la 142 absolvenți în anul 2012, începând să crească ușor până la 352 absolvenți în anul 2014.

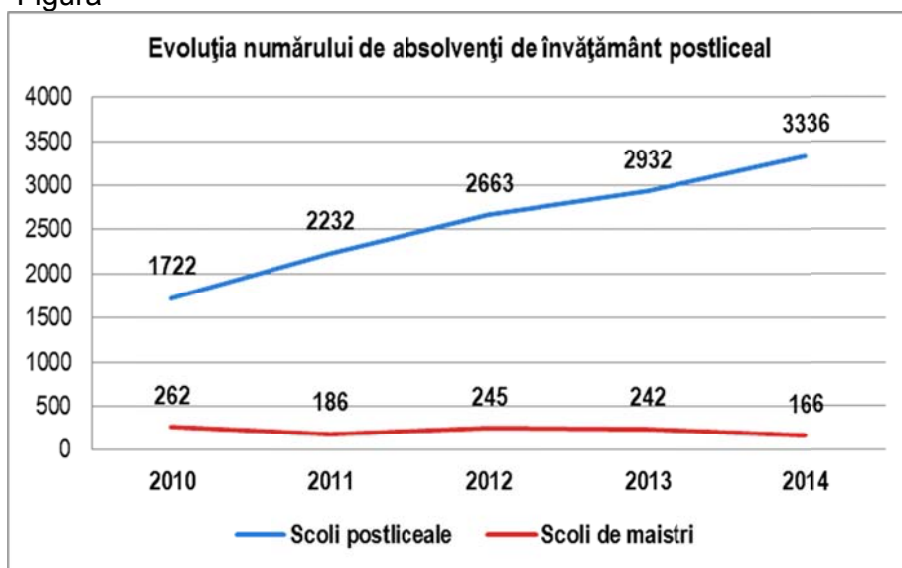
Figura

Numărul de absolvenți ai școlilor profesionale a înregistrat un trend crescător, dublându-se în anul 2014 (3.336 absolvenți) față de anul 2010 (1.722 absolvenți). La școala de maiștri, numărul absolvenților descrește ușor în perioada analizată cu 96 de absolvenți.

⁵⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„20 Absolvenți IPT” - pentru vizualizare clic aici](#)

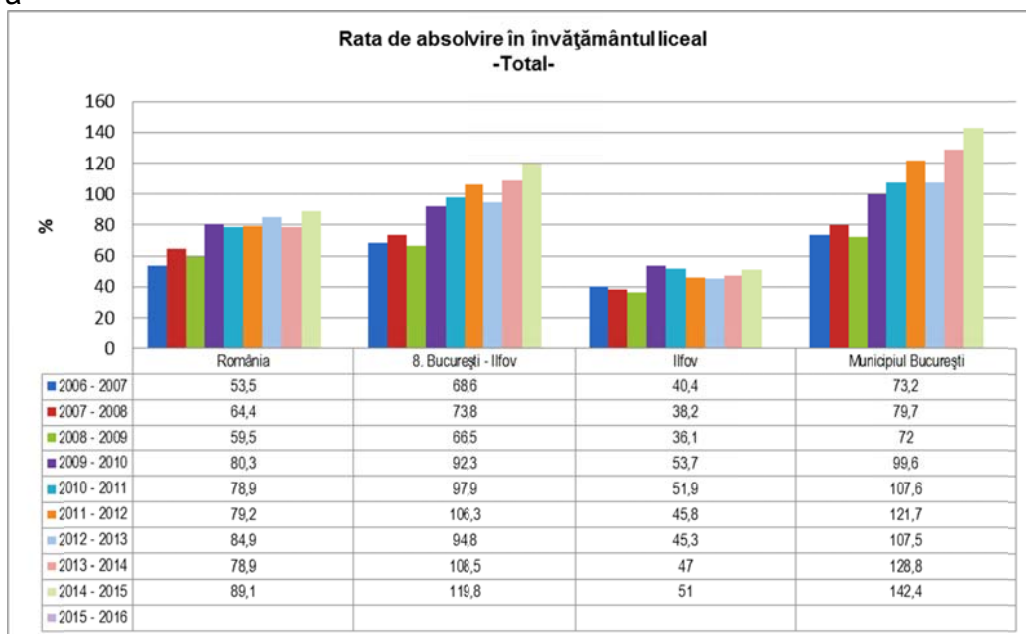
Figura

6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED⁵⁶

Rata de absolvire se definește ca fiind procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație. Din datele furnizate de Institutul Național de Statistică, rata de absolvire în învățământul liceal în regiunea București Ilfov este cea mai mare de la nivel național, fiind într-un trend crescător începând cu anul școlar 2012-2013 (94,8%), până în anul școlar 2014-2015 (119,8%), când este mai mare față de cea înregistrată la nivel național (89,1%), mai mică în județul Ilfov (51%), cu o valoare record în municipiul București (142,4%).

Figura

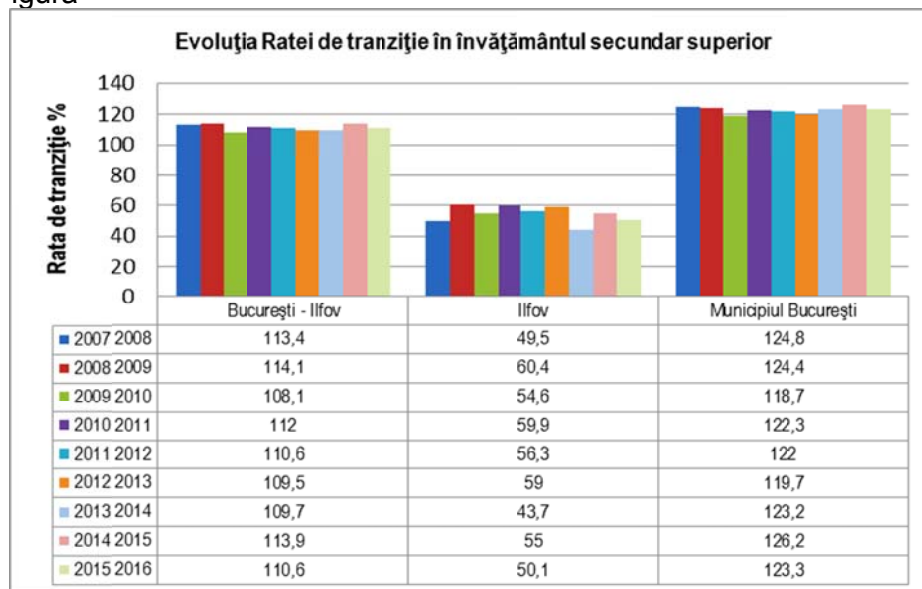

⁵⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„21 Rata de absolvire \(INS\)” – pentru vizualizare clic aici](#)

6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație⁵⁷

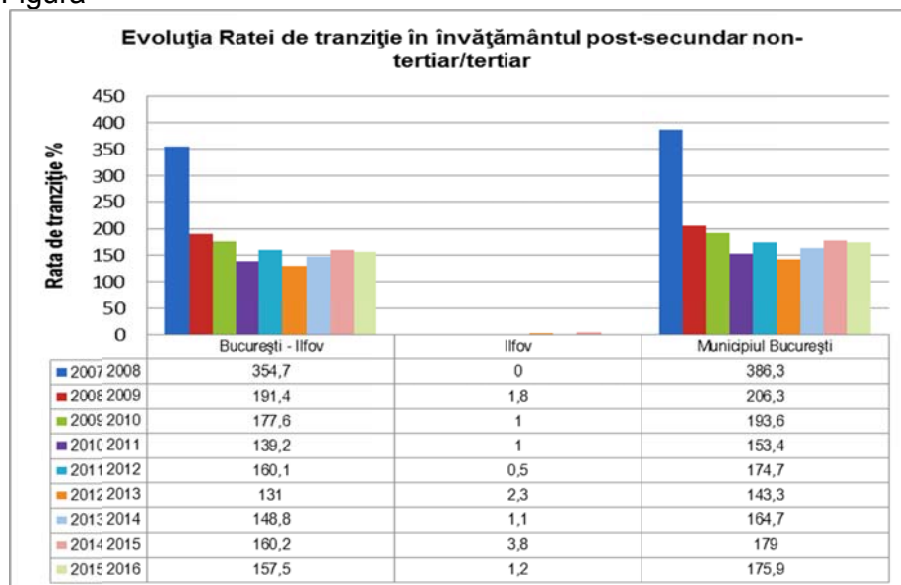
Rata de tranziție în învățământul secundar este în scădere la nivelul regiunii București Ilfov în anul 2015-2016 (110,6%) față de anul 2014-2015 (113,9%); aceeași scădere se înregistrează și pentru județul Ilfov și pentru municipiul București. Rata la nivelul regiunii este mai mică decât cea înregistrată la nivel național în anul 2015-2016 (96,7%).

Figura

Rata de tranziție în învățământul post-secundar non-terțiar / terțiar este în ușoară scădere în anul 2015-2016 (157,5%) față de anul precedent (160,2%), este nesemnificativă la nivelul județului Ilfov (1,2%) față de valoarea foarte mare de la nivelul capitalei (175,9%).

Figura

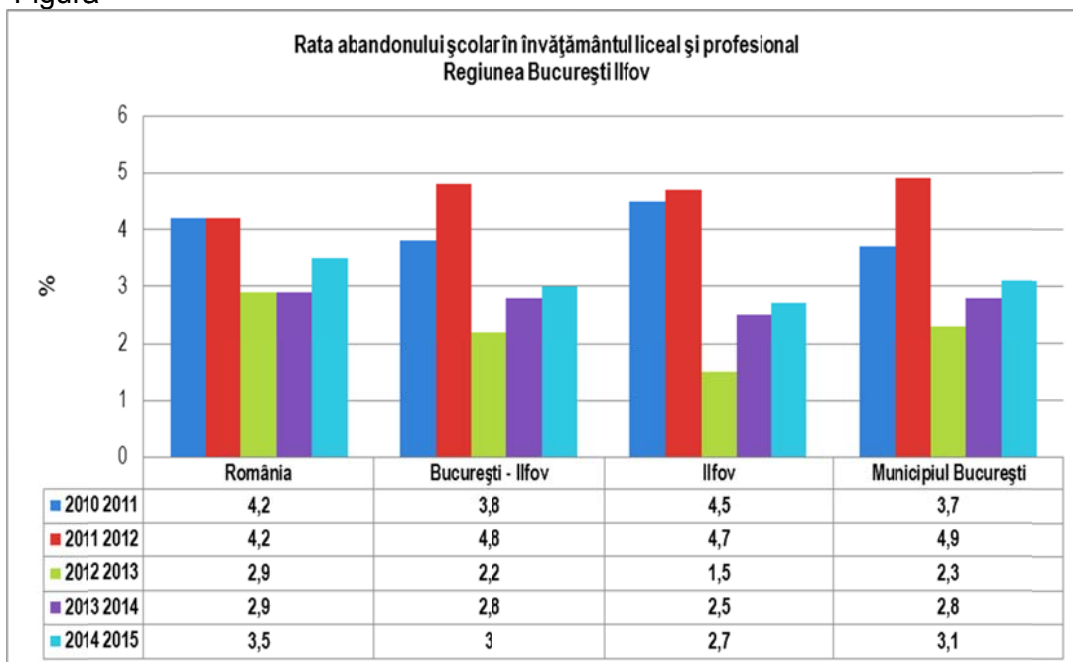

⁵⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „22 Rata tranziție (INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#)

6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED⁵⁸

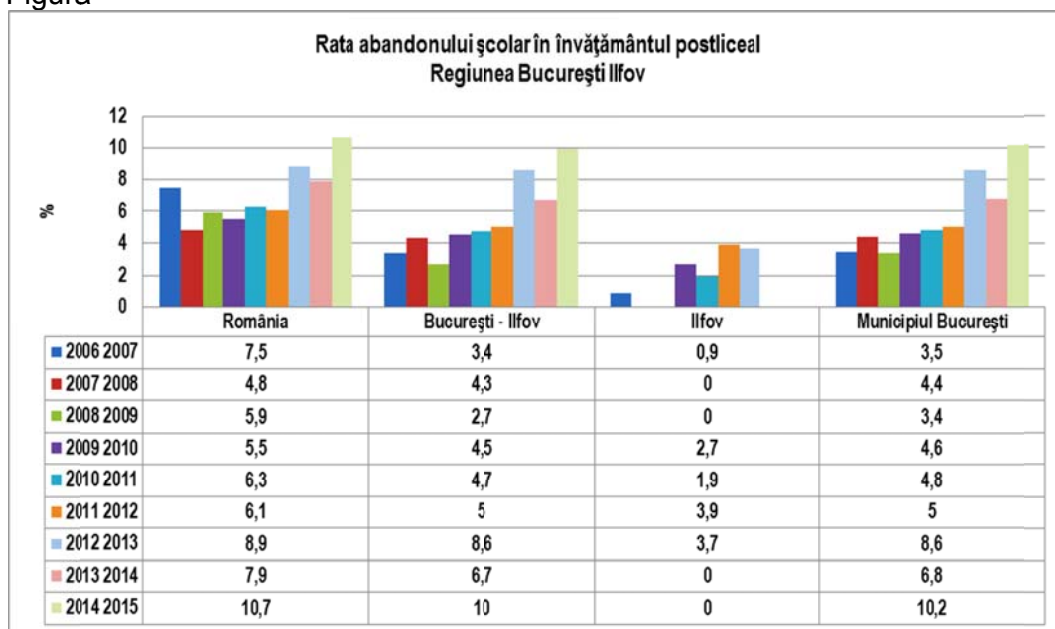
Institutul Național de Statistică arată că rata abandonului în învățământul liceal și profesional este în creștere la nivel regiunii București Ilfov, în anul școlar 2014-2015, de la 2,8% la 3%. Această valoare este mai mică decât cea înregistrată la nivel național (de 3,5%). Județul Ilfov se regăsește sub media regională, iar capitala este ușor peste această medie.

Figura

Pentru învățământul postliceal, rata abandonului crește destul de mult la nivelul regiunii București Ilfov în anul școlar 2014-2015 (10%), față de anul școlar precedent (6,7%). Această rată rămâne mai scăzută față de cea înregistrată la nivel național (10,2%).

Figura

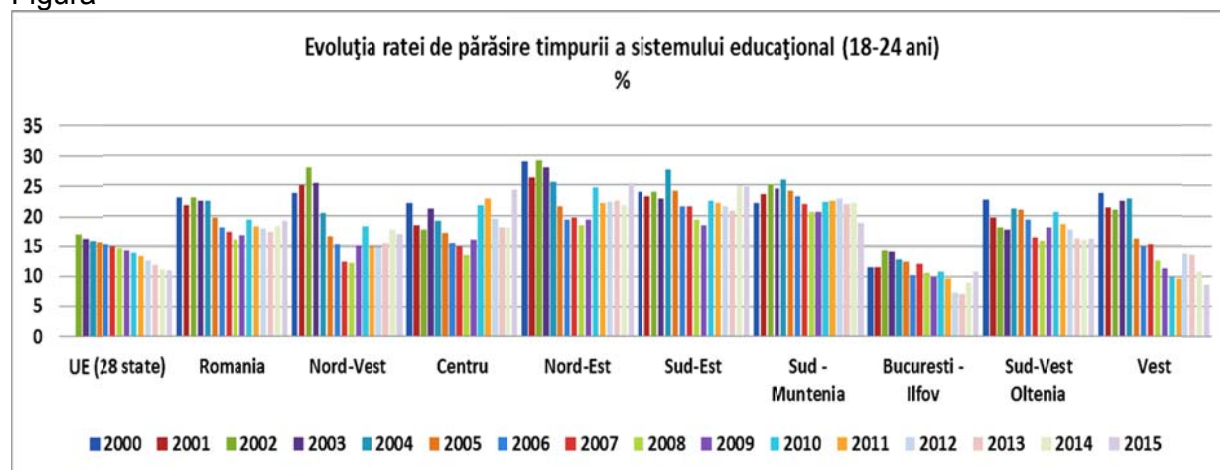
⁵⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„23 Rata abandonului \(INS\)” – pentru vizualizare clic aici](#)

6.3.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație⁵⁹

Conform definiției Eurostat, indicatorul se referă la tinerii din grupa de vârstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu doar învățământul secundar inferior sau mai puțin (maxim ISCED 2) absolvit.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație este în trend descrescător la nivelul Uniunii Europene, de la 17% în anul 2010, la 10,7% în anul 2016. La nivel național, această rată cunoaște variații în perioada 2000-2016, cu un maxim de 23% în anul 2002 și un minim de 15,9% în anul 2009. În anul 2016, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație în România este de 18,5%.

Figura

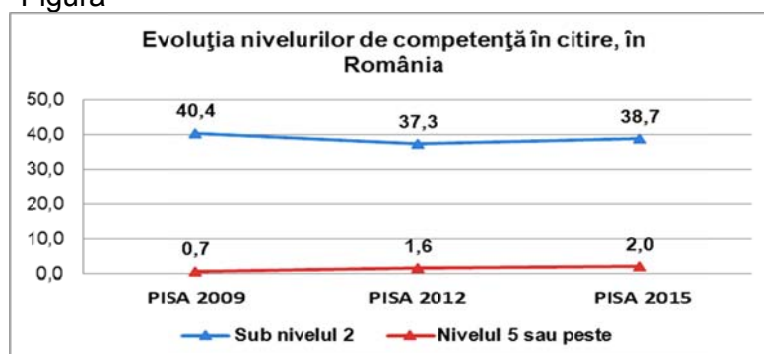

La nivelul regiunii București Ilfov se înregistrează variații moderate în intervalul considerat, dar, în fiecare an rata de părăsire timpurie a sistemului educațional înregistrează valori sub cele de la nivel național și european. În anul 2015, rata cunoaște o creștere ușoară la nivelul regiunii de 1,8%, ajungând la valoarea de 10,8%.

6.3.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)⁶⁰

Competențele esențiale exprimate prin procentul de elevi cu o alfabetizare la citire/lectură sub nivel 2 situează România pe un rușinos ultim loc, cu o pondere de 40,4% în anul 2009, scăzând ușor în anul 2012 la 37,3%. În anul 2015, România este pe penultimul loc din Europa, cu un procent de 38,7%.

Figura

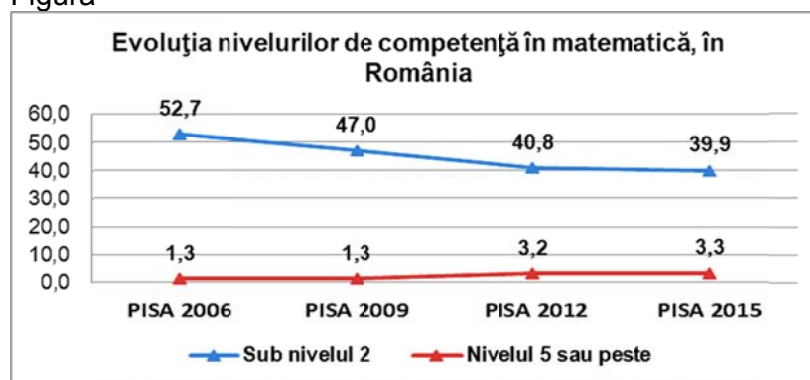

În ceea ce privește competențele esențiale în matematică, evoluția procentului de elevi sub nivelul 2 este în scădere de la 52,7% în anul 2006 la 39,9% în anul 2015, iar cel cu nivel de peste 5 este în ușoară creștere, ajungând la 3,3% în anul 2015. La acest indicator, România se situează pe locul 24 la nivel european.

⁵⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „24 Rata de părăsire timpurie – EUROSTAT” – [pentru vizualizare clic aici](#)

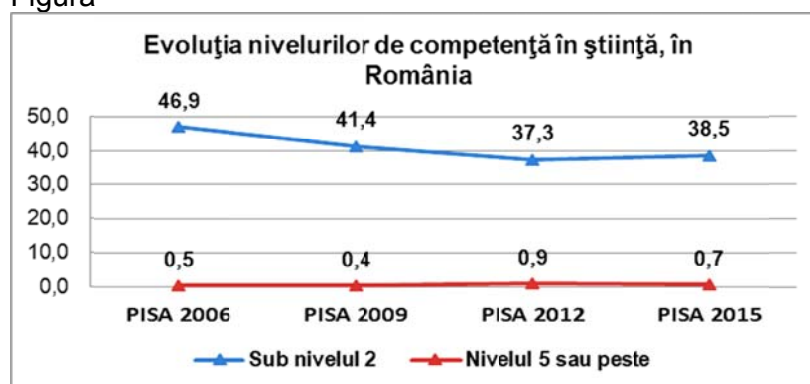
⁶⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „25 PISA” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Figura

Pentru competențele în știință, se înregistrează o scădere a procentului elevilor sub nivel 2 din 2006 (46,9%) până în 2012 (0,9%), iar în anul 2015 se observă o ușoară creștere la 38,5%. România se situează pe penultimul loc la nivel european.

Figura

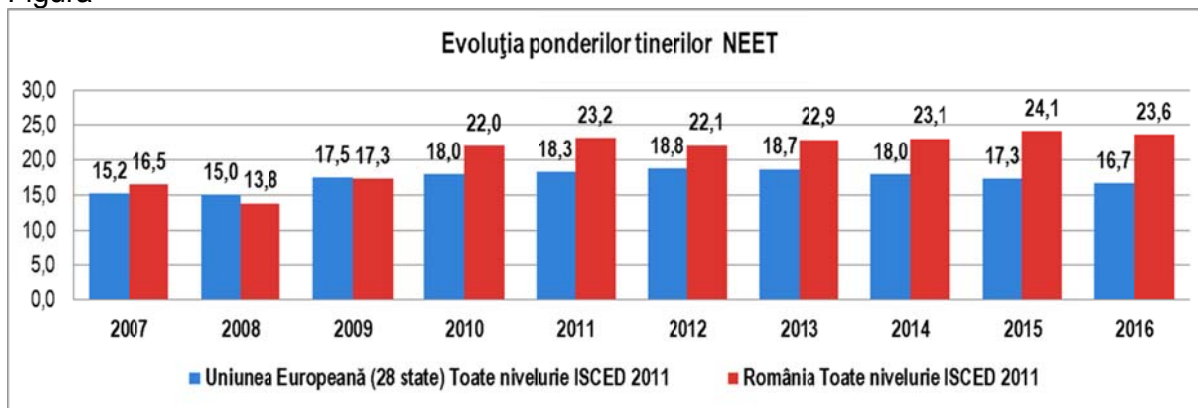

La acest indicator există numai date la nivel național.

6.3.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)⁶¹

Procentul tinerilor care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET) este în scădere la nivel european din anul 2012 (18,8%), ajungând în anul 2015 la 17,3%. La nivel național, se observă o creștere al acestui indicator de la 22,1% înregistrat în anul 2012 la 24,1% în anul 2015. Cea mai mare valoare a indicatorului se înregistrează pentru învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4).

Figura

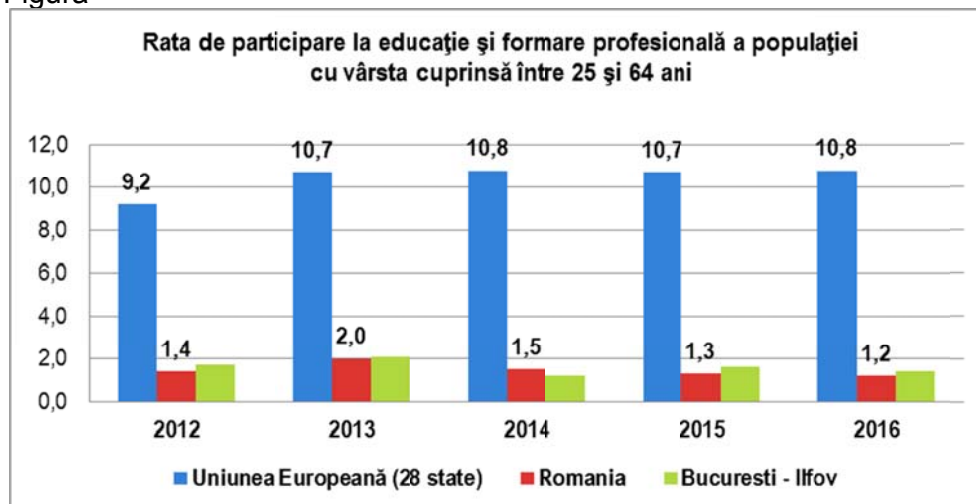
⁶¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „26 Tineri NEET” – [pentru vizualizare clic aici](#)

6.3.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)⁶²

La nivel european, acest indicator, pentru populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani, a crescut de la 9,2% în anul 2012 la 10,8% în anul 2016.

La nivel național, acest indicator variază în perioada 2012-2016, cu un maxim în anul 2014 și cu un minim în anul 2016 de 1,2%.

Figura

Pentru regiunea București Ilfov se constată o scădere a indicatorului de la 1,6% în anul 2015 la 1,4% în anul 2016, cu valori egale pentru populația de sex feminin și masculin din regiune. Nu avem date distincte pentru cele două componente ale regiunii.

6.4. Indicatori de impact

6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

Impactul sistemului de învățământ și de formare profesională asupra șomajului ar putea fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului. În acest moment, în lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților, școlile raportează propriile evaluări. Aceste evaluări sunt însă parțiale (bazate în general pe feedback-ul obținut de la absolvenții) și sunt dificil de validat. Totuși, rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții IPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din IPT. În Acest sens se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării unitare la nivel național a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de IPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

Pentru monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților, conform Strategiei educației și formării profesionale în România pentru perioada 2016-2020, monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare este una dintre direcțiile de acțiune, având drept acțiuni specifice:

⁶² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „27 Formare continuă” – [pentru vizualizare clic aici](#)

- Crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic;
- Realizarea sistematică a monitorizării inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pe cale administrativă și prin anchete la nivel național.

Acțiunile menționate sunt în responsabilitatea Ministerului Educației Naționale, cu implicarea Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație
Relevanța ofertei de formare profesională pentru piața muncii este evaluată prin analiza inserției socio - profesionale a absolvenților. Informațiile obținute din investigația inserției socio - profesionale a absolvenților pe două căi: prin anchete în întreprinderi și studii de inserție a absolvenților; acestea sunt complementare și oferă o apreciere cantitativă asupra gradului de adecvare a ofertei la cererea de forță de muncă. De asemenea, aceste informații dau și măsura calității formării profesionale inițiale apreciată prin gradul de adecvare a competențelor dobândite de absolvenți la cerințele locurilor de muncă. Rezultatele analizei inserției sunt utilizate în procesul de actualizare a PRAI, PLAI, PAS, prin redefinirea priorităților și țințelor.

În data de 14 aprilie 2013 a fost emis OMEN nr. 3547 privind aprobarea Metodologiei pentru inserția socio-profesională a absolvenților de învățământ profesional și tehnic la 6 luni, respectiv 12 luni de la absolvire, care are drept obiectiv „determinarea gradului de inserție socio-profesională a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, precum și a caracteristicilor procesului de tranziție de la școală la muncă; de asemenea, se investighează rata de tranziție a absolvenților de învățământ profesional și tehnic la următorul nivel de educație, precum și determinanții acestor rate”.

Realizatori ai Studiului privind monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pot fi universități, inspectorate școlare, Centre Județene de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE), RESPECTIV Centrul Municipiului București pentru Resurse și Asistență Educațională (CMBRAE).

6.5. Concluzii din analiza ÎPT

Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic din ultimul timp, prin dorința de a contrui noi trasee de formare profesională prin învățământ dual, va conduce în timp la o mai bună adaptare a educației din regiunea București Ilfov la solicitările pieței muncii. Operatorii economici din regiune trebuie să se implice din ce în ce mai pregnant în formarea elevilor, prin furnizarea pregătirii practice în companii și prin colaborarea strânsă cu unitățile de învățământ profesional și tehnic în vederea actualizării competențelor de specialitate a profesorilor. De asemeni, este necesar și dobândirea / actualizarea competențelor pedagogice ale tutorilor din companii și familiarizarea acestora cu prevederile standardelor de pregătire profesională, standarde care s-au actualizat în ultimul timp pentru a fi cât mai aproape de schimbările dinamice din piața muncii.

Trebuie identificate și planificate modalități adecvate pentru reconversie profesională a anumitor categorii de cadre didactice din perspectiva ponderii importante a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare.

Din perspectiva dotării pentru învățământul profesional și tehnic, sunt necesare mai multe măsuri, printre care:

- creșterea resurselor alocate pentru dotarea și infrastructura ÎPT, inclusiv prin accesarea fondurilor structurale care reprezintă o oportunitate de dezvoltare a ÎPT;

- diversificarea surselor de finanțare prin identificarea și atragerea de resurse suplimentare, extrabugetare;
- optimizarea ofertei și a gestionării resurselor, inclusiv prin colaborarea în cadrul unor rețele de școli.

Din analiza bazei materiale a unităților de învățământ din ÎPT din perspectiva normelor obligatorii de siguranță, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev putem desprinde următoarele concluzii:

- necesitatea unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii, o planificare strategică a intervențiilor la nivel de județ și regiune, aprobate de structurile parteneriale locale și regionale
- necesitatea unor programe de dotare cu echipamente didactice pentru pregătirea de specialitate.
- identificarea unităților de învățământ viabile ce necesită dezvoltarea infrastructurii (laboratoare, săli de curs) și a dotărilor (în laboratoare și atelierele în care sedesfășoară pregătirea practică săptămânală.

În ceea ce privește descentralizarea funcțională în învățământul profesional și tehnic, se recomandă următoarele:

- consolidarea structurilor consultative din ÎPT și creșterea rolului partenerilor sociali în planificarea ofertei și antrenarea sporită a acestora în procesele decizionale, inclusiv accesarea finanțărilor prin fondurile structurale, în special prin FSE;
- promovarea rețelelor de colaborare între școli, inclusiv cu școli din spațiul european, pentru stimularea progresului în raport cu un set comun de indicatori de referință și adoptarea celor mai bune practici (benchmarking);
- necesitatea unor măsuri vizând creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere, cu privire la numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi testați aptitudinal și consiliați pentru o decizie informată în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire;
- corelarea PAS - ului (planuri de acțiune ale școlilor) cu planurile regionale și locale (PRAI și PLAI) în toate unitățile de ÎPT, condiție obligatoriu de îndeplinit din perspectiva surprinderii la nivel de școală a acelor aspecte importante pentru dezvoltarea regională.

Principalele concluzii care se pot desprinde privind indicatorii de ieșire sunt:

- măsuri de creștere a accesului la educație pentru elevii din mediul rural;
- creșterea gradului de acoperire și a calității serviciilor de orientare și consiliere pentru categoriile expuse riscului;
- stabilirea unor ținte măsurabile privind ratele de tranziție la următorul nivel de calificare în perspectiva 2020 (rata abandonului școlar timpuriu să nu depășească 10%, respectiv rata de absolvire a învățământului secundar superior să fie cel puțin 85 % dintre cei în vârstă de 22 de ani);
- programe pentru diminuarea și prevenirea abandonului școlar în special în mediul rural, comunitățile etnice dezavantajate, zonele afectate de migrarea populației, etc.;
- programe pentru diminuarea și prevenirea părăsirii timpurii a sistemului educațional;
- promovarea învățării centrate pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual;
- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate).

Din analiza indicatorilor care pot măsura impactul învățământului profesional și tehnic în plan ocupațional se constată:

- necesitatea realizării de anchete/sondaje periodice în rândul absolvenților și angajatorilor vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor;
- realizarea unei analize privind adaptarea ofertei ÎPT la cererea de pe piața muncii;
- având în vedere că mulți indicatori au raportări diferite din unitățile școlare și din date oficiale de la INS, se recomandă realizarea unui sistem unitar de raportare a indicatorilor pe o platformă sau folosind o bază de date performantă care să poată oferi posibilitatea de a afla în timp real toate modificările din sistem, fără a mai încărca unitățile școlare cu situații care să le realizeze în timp scurt.

6.5.1.Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire

Regiunea București Ilfov are în componență municipiul București care reprezintă cel mai mare centru univestitar din țară, care atrage mulți absolvenți ai învățământului liceal din regiune, dar și din zone mai îndepărtate ale țării. Însă, și în București piața muncii are nevoie de muncitori calificați și forță de muncă bine pregătită. De aceea, **este necesar să se depună eforturi deosebite pentru atingerea procentului de 60% pentru învățământul profesional și tehnic, așa cum este recomandat de Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020.**

În **Strategia Europa 2020** se precizează că **învățământul profesional și tehnic trebuie să joace un rol hotărâtor în dezvoltarea unei societăți informaționale bazate pe comunicare și înțelegerea interesului fiecărui participant la acest proces.**

Este necesar realizarea de acțiuni ample pentru creșterea atractivității IPT, căci, și în condițiile în care numărul de absolvenți de clasa a VIII-a este mare, fără o consiliere adecvată, aceștia vor alege tot liceul teoretic. **În procesul de consiliere și orientare profesională se va pune accent pe importanța învățământului profesional și tehnic ca premisă a dezvoltării infrastructurii de afaceri prin stimularea antreprenoriatului în rândul tinerilor absolvenți cu meserii deficitare în economie.**

În tabelul următor se precizează ponderile corespunzătoare Țintelor PRAI pentru 2020 în vederea proiectării planului de școlarizare pentru anul școlar 2012-2013:

Tabel

Domeniu de pregătire	Ținta PRAI	
	Min.-max. (%)	Ținta (%)
Agricultură	0-2%	1,5%
Chimie industrială	0-2%	1,0%
Comerț	4-6%	5,0%
Construcții, instalații și lucrări publice	3-5%	4,0%
Economic	21-23%	22,0%
Electric	3-6%	4,5%
Electromecanică	3-5%	4,0%
Electronică automatizări	3-5%	4,5%
Estetica și igiena corpului omenesc	0-2%	1,0%
Fabricarea produselor din lemn	0-1%	0,5%
Industrie alimentară	2-4%	3,0%
Industrie textilă și pielărie	0-2%	1,0%
Materiale de construcții	0-1%	0,0%
Mecanică	23-26%	24,5%
Producție media	1-3%	2,0%
Protecția mediului	2-5%	3,5%
Silvicultură	0-2%	1,0%
Tehnici poligrafice	0-2%	1,0%
Turism și alimentație	15-17%	16,0%
TOTAL		100,0

6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)

Față de planul de școlarizare realizat pentru anul școlar 2016-2017, se observă abateri față de ținta PRAI, abateri care pot fi diminuate prin scăderea / creșterea anuală prin proiectele planurilor de școlarizare, în următorii ani, potrivit tabelului de mai jos.

Tabel

Domeniu de pregătire	Ținta (%)	Ponderi din planul de școlarizare realizat 2016-2017	Abateri față de ținta PRAI	Eșalonare anuală a ponderii
Agricultură	1,5%	1,6	0,1	0%
Chimie industrială	1,0%	1,4	0,4	0,1%
Comerț	5,0%	4,5	-0,5	-0,1%
Construcții, instalații și lucrări publice	4,0%	4,1	0,1	0%
Economic	22,0%	23,8	1,8	0,6%
Electric	4,5%	6,0	1,5	0,5%
Electromecanică	4,0%	1,7	-2,3	-0,8%
Electronică automatizări	4,5%	3,6	-0,9	-0,3%
Estetica și igiena corpului omenesc	1,0%	1,4	0,4	0,1%
Fabricarea produselor din lemn	0,5%	0,5	0,0	0%
Industrie alimentară	3,0%	2,9	-0,1	0%
Industrie textilă și pielărie	1,0%	0,8	-0,2	0%
Materiale de construcții	0,0%	0,0	0,0	0%
Mecanică	24,5%	19,1	-5,4	1,8%
Producție media	2,0%	2,4	0,4	0,1%
Protecția mediului	3,5%	2,7	-0,8	0,3%
Silvicultură	1,0%	0,6	-0,4	0,1%
Tehnici poligrafice	1,0%	1,1	0,1	0%
Turism și alimentație	16,0%	21,6	5,6	1,8%
TOTAL		100,0		

7. Monitorizarea implementării PRAI

7.1. Procesul de monitorizare

Monitorizarea și evaluarea sunt componente cheie ale procesului de planificare strategică, pentru că în timp ce procesul de planificare ajută la identificarea obiectivelor de atins și a activităților de realizat, procesul de monitorizare și evaluare ne ajută în a identifica dacă implementarea este corespunzătoare și rezultatele sunt satisfăcătoare pentru atingerea obiectivelor propuse prin planificare. Din această cauză monitorizarea și evaluarea trebuie să fie procese de măsurare a performanțelor și o sursă importantă de informare pentru procesul de actualizare/revizuire din activitatea de planificare.

Procesul de monitorizare și de raportare contribuie la:

- identificarea succesului și a problemelor din procesul de implementare;
- sprijină procesul de luare a deciziilor informate pentru corecta implementare;
- constientizarea planului în rândul factorilor interesați și participarea acestora;
- evaluarea realizării planului/programului și auditul activităților și resurselor;

Activitatea de monitorizare a planurilor regionale de acțiune pentru învățământ urmărește patru mari obiective, care stau la baza elaborării metodologiei:

- să evalueze stadiul de implementare a priorităților identificate în cadrul planurilor regionale/locale de acțiune pentru învățământ și să raporteze în legătură cu aceasta;
- să furnizeze date/informații despre indicatorii de măsurare a acțiunilor din plan;
- să stabilească un cadru pentru monitorizarea periodică pe parcursul implementării planurilor regionale/locale de acțiune pentru învățământ;
- să promoveze consultarea cu grupurile implicate în procesul de planificare și să propună măsuri de îmbunătățire a planurilor.

Principalele componente metodologice ale monitorizării includ colectarea de informații/date și realizarea unei cercetări/analize a informațiilor pe care aceste date le furnizează în legătură cu implementarea planului

Această abordare metodologică poate înregistra dificultăți de ordin practic legate de existența datelor relevante pentru a fi incluse în procesul de monitorizare; asta pentru că de multe ori informația este fragmentară și inegală, astfel încât nu întotdeauna poate fi utilizată fie la faza de elaborare a politicilor, cât și ulterior la faza de monitorizare a lor. Și nu ne referim aici la situația specială a aspectelor calitative din sistemul de învățământ unde, în general, informațiile sunt puține (căci se impun cercetări de teren și instrumente specifice acestui tip de informații -chestionare, interviuri, studii de caz etc), ci și pe experiența acumulată deja pe parcursul procesului de planificare în care CR/CLDPS s-au confruntat cu lipsa de date și informații relevante, atât în partea de analiză, cât și în cea de colectare indicatori privind atingerea obiectivelor propuse în procesul de planificare.

Procesul de monitorizare implică activități sistematice de colectare, analiză, comunicarea și analiza informațiilor în legătură cu progresul implementării planului. De aceea ar trebui ca în cadrul fiecărui ciclu de planificare să existe un sistem de monitorizare și procedurile asociate. Acest sistem de monitorizare pune la punct și furnizează mecanismul prin care informațiile relevante sunt colectate și transmise în atenția celor ce le pot utiliza într-un proces de decizie informată. În mare, monitorizarea ar trebui să pună în lumină **punctele tari** și **cele slabe** din procesul de implementare; odată identificate acestea, va fi posibil să se identifice măsuri și acțiuni de corecție sau de îmbunătățire a performanțelor.

Principalul scop al raportului de monitorizare este de a evidenția stadiul privind implementarea planului și de a propune recomandări și acțiuni urmărind atingerea obiectivelor finale ale planului de acțiune. Important este ca Raportul de monitorizare să fie realizat cât mai simplu și cât mai ușor de citit.

Raportul de monitorizare va avea o **secțiune introductivă** în care se vor menționa informații cu privire la perioada acoperită de raportul de monitorizare, sursele datelor utilizate pentru aprecierea progresului în implementarea PRAI, PLAI, PAS, dificultăți întâmpinate. În continuare, raportul de monitorizare va avea o **secțiune în care sunt descrise activitățile desfășurate în procesul de monitorizare** cum ar fi strângerea de informații, întâlnirile cu factori interesați/implicați în implementare PRAI, PLAI, PAS, dacă s-au utilizat anumite metode de cercetare pentru culegerea de informații, dacă anumite aspecte au avut o atenție suplimentară și care au fost cauzele care au generat o astfel de abordare, etc. Într-un cuvânt metoda prin care s-a realizat monitorizarea, metodele folosite pentru strângerea informațiilor prezentate prin raport. **Secțiunea trei** privind **Rezumatul** va trebui să facă o prezentare a aspectelor avute în vedere în procesul de monitorizare cum ar fi obiectivele, măsurile/ acțiunile care au făcut obiectul procesului de monitorizare și cele care nu au fost avute în vedere de acest proces, specificând pentru acestea din urmă și cauzele care au stat la baza unei astfel de abordări. Vor fi apoi menționate **concluzii** care sunt considerate relevante pentru fiecare obiectiv, măsură/acțiune realizând astfel un rezumat al concluziilor formulate în fișa de monitorizare. Va fi apoi alcătuit un rezumat al recomandărilor formulate în fișa de monitorizare. Pe baza machetelor atașate raportului în aceasta parte descriptivă a rezumatului se extrag informațiile relevante și se realizează o apreciere generală privind progresul înregistrat în implementarea PRAI, PLAI, PAS. Un aspect extrem de important pentru scopul raportului de monitorizare este înregistrarea și menționarea deficiențelor constatate în legătură cu procesul inițial de proiectare a obiectivelor, măsurilor, acțiunilor, Țintelor, indicatorilor și acolo unde se impune vor trebui menționate recomandările pentru diminuarea sau eliminarea acestor deficiențe. În acest scop se utilizează de 11 către echipa de monitorizare Lista de verificare pentru furnizarea de feedback privind PRAI/PLAI/PAS. Raportul trebuie să facă recomandări în lumina imaginii de ansamblu ce rezulta din procesul de monitorizare, fiind subliniate principalele lecții învățate pentru a orienta deciziile și politicile activităților viitoare

7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI

Evaluarea progresului în implementarea PRAI București Ilfov se va realiza anual în perioada martie-aprilie prin monitorizarea acțiunilor și măsurilor din planul de măsuri, concluziile și recomandările fiind utilizate în rezivuirea PRAI.

8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

Puncte tari	Puncte slabe
• Implicarea structurilor partenariale consultative reprezentate de Consorțiul Regional București Ilfov și de Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social din București și Județul Ilfov în fundamentarea proiectelor planurilor de școlarizare și în acțiuni de consultare, promovare și creștere a atractivității învățământului profesional și tehnic din regiune • Rețeaua unităților de învățământ profesional și tehnic din regiune poate oferi aproape toate calificările profesionale existente, permițând dezvoltarea pieții muncii din regiune • Gradul de acoperire cu profesori și maiștri este ridicat la nivelul regiunii, fapt ce conduce la o calitate ridicată a învățământului profesional și tehnic din regiune • Deschiderea sistemului de educație pentru mobilitate și pe orizontală, dar și pe verticală, cu relansarea învățământului profesional începând cu anul școlar 2012-2013 și cu deschiderea către înființarea învățământului dual în viitor • Existența creditelor transferabile și aportofoliului personal pentru formarea continuă • Existența programelor de mobilitate internă și internațională, cu accent pe Programul Erasmus+ • Implicarea din ce în ce mai crescută a operatorilor economici în furnizarea pregătirii practice a elevilor din învățământul profesional • Implicarea Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic în planificarea strategică care se realizează la nivel național, dar și la nivelul regiunii București Ilfov • Promovarea ca exemple de bună practică a inițiativelor care conduc la creșterea atractivității învățământului profesional și tehnic din regiune	• Ponderea în continuă scădere a învățământului profesional și tehnic poate conduce la neatingerea țintei de 60% menționată ca obiectiv strategic în Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020 • Lipsa motivației elevilor de a învăța, care conduce la rezultate scăzute la evaluarea națională după clasa a VIII-a, reducând astfel, nivelul de pregătire al elevilor care intră în învățământul liceal tehnologic și profesional • Lipsa unui sistem de monitorizare periodică a inserției socio-profesionale a absolvenților din toate categoriile de absolvenți (liceal teoretic, liceal vocațional, liceal tehnologic, profesional, postliceal); acest fapt conduce la nerealizarea unor studii de impact privind succesul unui traseu educațional în vederea îmbunătățirii acestuia în viitor • Lipsa unui mecanism de autorizare a operatorilor economici care se implică în furnizarea pregătirii practice, mecanism care ar fi necesar a cuprinde și condiții minimale pentru un angajat să devină tutor pentru elevi • Rata scăzută a populației implicate în programe de formare continuă • Implicarea redusă a unităților de învățământ profesional și tehnic în formarea continuă • Rata mare a abandonului școlar, cu precădere în învățământul profesional și tehnic • Rata mare de părăsire timpurie a sistemului de educație la nivel regional • Rata crescută a șomajului în rândul tinerilor din regiune • Lipsa unor cursuri organizate la nivel local pentru realizarea unitară din punct de vedere metodologic a Planurilor de Acțiune ale Școlilor, având la bază recomandările Planului Regional și Local de Acțiune pentru Învățământ din regiune • Numărul mare al elevilor arondați la un consilier școlar în vederea orientării

	profesionale • Lipsa dotării unităților de învățământ gimnazial cu teste standardizate de psihologie, teste profesionale în vederea orientării școlare și profesionale • Lipsa formării profesorilor diriginți pentru clasele a VII-a și VIII-a pentru realizarea unei consilieri și informări adecvate a elevilor și părinților acestora în ceea ce privește orientarea elevilor către traseul educațional cel mai potrivit din punctul de vedere al aptitudinilor și deprinderilor acestora • Lipsa unor studii de piață periodice care să arate nevoile de formare și de competențe de la nivelul operatorilor economici, precum și o previziune a locurilor de muncă vacante care pot exista în regiune pe termen scurt și mediu
Oportunități	Amenințări
• Dinamica pozitivă a investițiilor naționale și străine din regiunea București Ilfov • Posibilitatea investițiilor în infrastructura educațională prin proiecte • Relaționarea cu strategiile naționale, în special cu Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2016-2020 • Potențialul de creștere al indicatorilor economici pentru regiunea București Ilfov	• Migrația externă a populației • Schimbările permanente ale legislației pentru învățământul profesional și tehnic de la nivel național afectează imaginea acestuia la nivel regional • Declinul demografic • Promovarea de către profesorii din gimnaziu a unei imagini negative a învățământului profesional și tehnic, considerând potrivit învățământul liceal teoretic pentru continuarea studiilor în învățământul superior • Migrația accentuată a absolvenților de clasa a VIII-a din județul Ilfov către municipiul București • Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă - în contrast cu nevoile de formare în creștere • Rata de tranziție în învățământul secundar superior scăzută, în rândul populației școlare din mediul rural

9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri

Documentul PRAI pentru regiunea de dezvoltare București Ilfov, pentru orizontul de timp 2016-2020 a prezentat detaliat în capitolele anterioare o analiză a principalilor indicatori demografici, economici, ai pieței muncii și ai educației în vederea stabilirii la nivel regional a unei politici educaționale coerente care să conducă la un grad mai mare de angajabilitate a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, respectiv la o inserție de succes a acestora pe piața muncii. Sunt luate în calcul și posibilitățile de continuare a studiilor în învățământul superior, fiind prezentate în ultimul capitol principala ofertă a universităților din București, dar și proiecte de succes la nivel universitar.

În concluziile realizate la finalul fiecărui capitol se fac recomandări de adaptare a ofertei educaționale la cerințele pieței muncii, de adoptare a unor măsuri de consolidare a componentei de educație și formare profesională la nivel regional, de dezvoltare a resurselor umane și a rețelei școlare pentru a răspunde solicitărilor operatorilor economici din regiuni și a nevoilor elevilor de clasa a VIII-a care pot opta pentru învățământul profesional și tehnic. Astfel, cumulat cu scăderea numărului de elevi, cu nevoia de creștere a atractivității învățământului profesional și tehnic, documentul recomandă diversificarea serviciilor oferite de unitățile de învățământ: consilierea elevilor din gimnaziu asupra avantajelor alegerii unui traseu educațional în învățământul profesional, deschiderea spre formarea profesională a adulților prin oferirea de cursuri de formare angajaților, încheierea de protocoale / acorduri de colaborare cu operatorii economici pentru realizarea de studii, analize, parteneriate în diverse domenii.

Se recomandă investigarea permanentă a nevoilor operatorilor economici din regiune cu scopul de a adapta oferta educațională la cerințele acestora, de a realiza Curriculum în Dezvoltare Locală adaptat realităților din companii, având în vedere și oferirea de calificări profesionale noi la nivelul regiunii.

Este nevoie permanentă și de o legătură între sistemul de învățământ preuniversitar și cel universitar, prin realizarea de acțiuni comune în vederea dezvoltării regiunii București Ilfov.

Analiza SWOT stă la baza identificării priorităților, obiectivelor, precum și a măsurilor Planului de Acțiune, care are ca obiectiv general creșterea gradului de inserție profesională a absolvenților învățământului profesional și tehnic cu 5% până în 2025, prin diminuarea procentului absolvenților seriei curente aflați în șomaj până la 1% până în 2025, cu următoarele priorități asumate:

Prioritatea 1: Adaptarea ofertei educaționale pentru învățământul profesional și tehnic din regiune cu cerințele pieței muncii și informarea viitorilor absolvenți asupra posibilităților de continuare în învățământul superior din regiune sau de găsim a unui loc de muncă

Obiective:

O1.1: Identificarea nevoilor de calificare

O1.2: Corelarea ofertei educaționale pentru învățământul profesional și tehnic din regiune cu nevoile de calificare

O1.3: Informarea viitorilor absolvenți de liceu tehnologic asupra ofertei educaționale din învățământul superior

O1.4: Informarea viitorilor absolvenți de învățământ profesional și tehnic asupra modalităților de căutare a unui loc de muncă prin Agenția Municipiului București / a Județului Ilfov pentru Ocuparea Forței de Muncă

Prioritatea 2: Creșterea calității parteneriatului social pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic

Obiective:

O2.1: Întărirea capacității instituționale a structurilor parteneriale reprezentative la nivel regional și local

O2.2: Susținerea creșterii parteneriatului dintre unitățile de învățământ profesional și tehnic, operatori economici și autorități locale pentru furnizarea unui învățământ profesional și tehnic de calitate

Prioritatea 3: Dezvoltarea infrastructurii educaționale a unităților de învățământ profesional și tehnic

Obiective:

O3.1: Aplicarea de către unitățile teritorial administrative din regiunea București Ilfov de proiecte de investiții pentru infrastructura educațională pentru unitățile de învățământ profesional și tehnic din regiune

O3.2: Dotarea unităților de învățământ profesional și tehnic cu echipamente

Prioritatea 4: Dezvoltarea resurselor umane din unitățile de învățământ profesional și tehnic

Obiective:

O4.1: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic

O4.2: Dezvoltarea competențelor de orientare școlară și profesională pentru cadrele didactice diriginți din învățământul gimnazial

O4.3: Sesiuni de instruire / discuții între consilierul școlar și cadrele didactice din învățământul gimnazial pentru stabilirea de acțiuni comune pentru orientarea școlară și profesională a elevilor din gimnaziu

Prioritatea 5: Promovarea învățământului profesional și tehnic

Obiective:

O5.1: Realizarea de materiale de promovare a învățământului profesional și tehnic

O5.2: Promovarea în rândul operatorilor economici a traseului educațional prin învățământul profesional și tehnic

O5.3: Promovarea în rândul elevilor din gimnaziu și a părinților acestora a avantajelor parcurgerii unui traseu educațional prin învățământul profesional și tehnic

10. Planul de măsuri

PRIORITATEA 1: Adaptarea ofertei educaționale pentru învățământul profesional și tehnic din regiune cu cerințele pieței muncii și informarea viitorilor absolvenți asupra posibilităților de continuare în învățământul superior din regiune sau de găsim a unui loc de muncă					
Obiective: O1.1: Identificarea nevoilor de calificare O1.2: Corelarea ofertei educaționale pentru învățământul profesional și tehnic din regiune cu nevoile de calificare O1.3: Informarea viitorilor absolvenți de liceu tehnologic asupra ofertei educaționale din învățământul superior O1.4: Informarea viitorilor absolvenți de învățământ profesional și tehnic asupra modalităților de căutare a unui loc de muncă prin Agenția Municipiului București / a Județului Ilfov pentru Ocuparea Forței de Muncă					
Indicatori de impact: - până în anul 2025, rata șomajului BIM la grupa de vârstă 15-24 de ani va fi de maxim 12% la nivel regional, față de 14,5% în anul 2015 (sursa de date: Institutul Național de Statistică) - până în anul 2025, rata șomajului de lungă durată pentru tineri va fi de maxim 5% la nivel regional, față de 10,2% în anul 2014 (sursa de date: Institutul Național de Statistică)					

Obiectivul 1.1: Identificarea nevoilor de calificare Indicatori: - Studii previzionale privind cererea de formare profesională realizate periodic - Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ București Ilfov (PRAI BI) actualizat și monitorizat anual - Planul Local de Acțiune pentru Învățământ pentru municipiul București și județul Ilfov (PLAI București) și (PLAI Ilfov) monitorizate anual - Situație anuală centralizată la nivel regional / al municipiului București / județului Ilfov cu solicitările operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional					Precondiții și riscuri: - evoluția predictibilă a pieței muncii regionale - rata de răspuns a angajatorilor din regiune la chestionarele aplicate - finanțarea alocată realizării de studii previzionale
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Realizarea periodică a unor Studii previzionale privind cererea de formare profesională	Studiu previzional realizat periodic	Cel puțin la o perioadă de 3 ani	- membri ai Consorțiului Regional București Ilfov (CRBI)	Studii previzionale realizate periodic	Existența fondurilor necesare realizării studiului Existența
A2 Actualizarea anuală a Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ pentru regiunea București Ilfov	PRAI BI actualizat anual	Anual în luna martie	- membri ai Consorțiului Regional București Ilfov (CRBI)	PRAI BI actualizat anual	Membrii CRBI își asumă roluri în actualizarea anuală a PRAI BI
A3 Monitorizarea anuală a acțiunilor prevăzute în PRAI BI	Raport de monitorizare PRAI BI	Anual în perioada ianuarie - februarie	- membri ai Consorțiului Regional București Ilfov (CRBI)	PRAI BI monitorizat anual	Membrii CRBI își asumă roluri în monitorizarea anuală a PRAI BI
A4 Monitorizarea anuală a acțiunilor prevăzute în PLAI	Raport de monitorizare PLAI București	Anual în perioada	- membri ai Consorțiului Regional	PLAI București și PLAI Ilfov	Membrii CRBI își asumă roluri în monitorizarea anuală a PLAI București și

București și Ilfov	Raport de monitorizare PLAI Ilfov	aprilie - mai	București Ilfov (CRBI)	monitorizate anual	PLAI Ilfov
A5 Colectarea și centralizarea regională anuală a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea elevilor din învățământul profesional	Situație centralizatoare cu solicitările operatorilor economici Analiza ratei de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici și a motivelor de nealocare a unei cifre de școlarizare adecvată pentru toți operatorii economici	Anual în perioada noiembrie – decembrie	Inspectoratul Școlar al Municipiului București / Județean Ilfov CNDIPT	Situație centralizatoare și analiză realizată	Inspectoratul Școlar al Municipiului București / Județean Ilfov realizează acțiuni de promovare a învățământului profesional în rândul operatorilor economici
Obiectivul 1.2: Corelarea ofertei educaționale pentru învățământul profesional și tehnic din regiune cu nevoile de calificare Indicatori: - creșterea ponderii IPT din totalul cifrei de școlarizare din regiune la 60% din numărul locurilor din planul de școlarizare - respectarea ponderii pe domenii de pregătire față prevederile PRAI BI, PLAI București și PLAI Ilfov - actualizarea anuală de către unitățile de învățământ profesional și tehnic a Planului de Acțiune al Școlii - realizarea anuală a monitorizării inserției socio-profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic de către Inspectoratul Școlar al Municipiului București și Inspectoratul Școlar Județean Ilfov					Precondiții și riscuri: - opțiunile elevilor către învățământul profesional și tehnic nu conduc la ocuparea locurilor în procent de 60% din numărul locurilor din planul de școlarizare - existența bazei de date cu absolvenții învățământului profesional și tehnic - schimbările rapide ale pieței muncii conduc la modificarea structurii economice a acesteia
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Analiza proiectelor planurilor de școlarizare pentru municipiul București și județul Ilfov	Raport de analiză	Anual în luna ianuarie	- Inspectoratul Școlar al Municipiului București / Județean Ilfov - CNDIPT	Analiză realizată	- absolvenții clasei a VIII-a nu optează pentru învățământul profesional și tehnic - inspectoratele școlare își asumă realizarea unui proiect al planului de școlarizare respectând prevederile PRAI și PLAI
A2 Actualizarea anuală a Planurilor de Acțiune al Școlii	PAS actualizat	Anual în perioada octombrie – noiembrie	- unitățile de învățământ profesional și tehnic - Inspectoratul Școlar al Municipiului București / Județean Ilfov	Număr de PAS-uri actualizate	- unitățile de învățământ profesional și tehnic își asumă actualizarea anuală a PAS, iar inspectoratele școlare monitorizează actualizarea PAS
A3 Realizarea bazei de date privind datele de contact ale absolvenților învățământului	Bază de date realizată	Anual în perioada februarie -	- Unitățile de învățământ profesional și tehnic	Număr de absolvenți înscriși în baza	- unitățile de învățământ completează baza de date cu informații de contact incorecte ale absolvenților

profesional și tehnic		martie		de date	
A4 Realizarea unui studiu anual de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților învățământului profesional și tehnic	Studiu de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților învățământului profesional și tehnic realizat	Anual în perioada ianuarie - februarie	- unitățile de învățământ profesional și tehnic - Inspectoratul Școlar al Municipiului București / Județean Ilfov	Număr de absolvenți chestionați	- absolvenții răspund la chestionarul transmis de unitățile de învățământ profesional și tehnic - unitățile de învățământ colectează, centralizează și analizează datele primite de la absolvenți - inspectoratele școlare centralizează datele primite de la unitățile de învățământ
Obiectivul 1.3: Informarea viitorilor absolvenți de liceu tehnologic asupra ofertei educaționale din învățământul superior Indicatori: - creșterea ponderii absolvenților de liceu tehnologic informați asupra ofertei educaționale din învățământul superior la cel puțin 80% - creșterea ratei de tranziție în învățământul post-secundar terțiar pentru absolvenții liceului tehnologic din regiunea București Ilfov					Precondiții și riscuri: - universitățile din CRBI comunică parțial oferta educațională pentru învățământul superior
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Realizarea la nivelul capitalei a unui inventar al tuturor ofertelor educaționale pentru învățământ superior	Material care conține inventarul ofertelor educaționale pentru învățământul superior	Anual în luna iunie	- universitățile din CRBI	Material realizat și transmis către inspectoratele școlare	- universitățile din CRBI oferă informații referitoare la oferta educațională pentru învățământul superior
A2 Transmiterea materialului centralizator cu oferta educațională pentru învățământul superior către absolvenții liceului tehnologic	Material transmis	Anual în luna iunie	- unitățile de învățământ - inspectoratele școlare - universitățile din CRBI	Material transmis la cel puțin 80% din absolvenții liceului tehnologic	- absolvenții liceului tehnologic oferă date de contact pentru primirea acestor informații
Obiectivul 1.4: Informarea viitorilor absolvenți de învățământ profesional și tehnic asupra modalităților de căutare a unui loc de muncă prin Agenția Municipiului București / a Județului Ilfov pentru Ocuparea Forței de Muncă Indicatori: - creșterea ponderii absolvenților de învățământ profesional și tehnic informați asupra modalităților de căutare a unui loc de muncă prin Agenția Municipiului București / a Județului Ilfov pentru Ocuparea Forței de Muncă la cel puțin 80% - creșterea populației ocupate din grupa de vârstă 15-64 de ani în regiunea București Ilfov					Precondiții și riscuri: - reprezentanții Agenției Municipiului București / a Județului Ilfov pentru Ocuparea Forței de Muncă oferă sprijin în realizarea informărilor viitorilor absolvenți
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Realizarea de către Agenția Municipiului București / a Județului Ilfov pentru Ocuparea Forței de	Material care conține modalitățile de căutare a unui loc de muncă prin	Anual în luna mai	- Agenția Municipiului București / a Județului Ilfov pentru Ocuparea	Material realizat și transmis către	- Agenția Municipiului București / a Județului Ilfov pentru Ocuparea Forței de Muncă oferă informații despre modalitatea

Muncă a unui material de prezentare a modalităților de căutare a unui loc de muncă	Agencia Municipiului București / a Județului Ilfov pentru Ocuparea Forței de Muncă		Forței de Muncă	inspectoratele școlare	de căutare a unui loc de muncă
A2 Transmiterea materialului de prezentare a modalităților de căutare a unui loc de muncă către absolvenții învățământului profesional și tehnic	Material transmis	Anual în perioada mai - iunie	- unitățile de învățământ - inspectoratele școlare - Agenția Municipiului București / a Județului Ilfov pentru Ocuparea Forței de Muncă	Material transmis la cel puțin 80% din absolvenții învățământului profesional și tehnic	- absolvenții învățământului profesional și tehnic oferă date de contact pentru primirea acestor informații

PRIORITATEA 2: Creșterea calității parteneriatului social pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic

Obiective

O2.1: Întărirea capacității instituționale a structurilor parteneriale reprezentative la nivel regional și local

O2.2: Susținerea creșterii parteneriatului dintre unitățile de învățământ profesional și tehnic, operatori economici și autorități locale pentru furnizarea unui învățământ profesional și tehnic de calitate

Indicatori de impact:

- până în anul 2025 toți membrii Consorțiului Regional și al Comitetelor Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social pentru municipiul București și județul Ilfov sunt formați pentru realizarea Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ și pentru realizarea Planului Local de Acțiune pentru Învățământ
- până în anul 2025 toate unitățile de învățământ profesional și tehnic sunt beneficiare se stagii de formare a echipelor de realizare a Planului de Acțiune al Școlii
- până în anul 2025 se va dezvolta o bază de date la nivel regional, cu detalieri pentru municipiul București și pentru județul Ilfov care să cuprindă informații despre partenerii de practică implicați în parteneriatul cu unitățile de învățământ profesional și tehnic pentru derularea stagiilor de pregătire practică

Obiectivul 2.1: Întărirea capacității instituționale a structurilor parteneriale reprezentative la nivel regional

Indicatori:

- creșterea implicării instituțiilor membre în Consorțiile Regionale în actualizarea / monitorizarea PRAI
- creșterea implicării instituțiilor membre în CLDPS București și Ilfov în actualizarea / monitorizarea PLAI și monitorizarea PAS
- creșterea capacității instituționale a unităților de învățământ profesional și tehnic de a realiza PAS

Precondiții și riscuri:

- existența resurselor umane și materiale (spații adecvate) pentru realizarea sesiunilor de formare
- participarea membrilor CRBI, CLDPS București și Ilfov la sesiunile de formare

Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Sesiuni de formare a membrilor Consorțiului Regional București Ilfov cu privire la modalitatea de actualizare /	Membri Consorțiului Regional București Ilfov formați cel puțin o dată pe an	Anual	CNDIPT	90% dintre membri CRBI	- disponibilitatea membrilor CRBI de a participa la sesiunile de formare

monitorizare a PRAI București Ilfov				formați	
A2 Sesiuni de formare a membrilor CLDPS București și Ilfov pentru actualizarea și monitorizarea PLAI	Membri CLDPS București și Ilfov formați cel puțin o dată pe an	Anual	CNDIPT ISMB/ISJ Ilfov	90% dintre membri CLDPS București și Ilfov formați	- disponibilitatea CLDPS București și Ilfov de a participa la sesiunile de formare
A3 Sesiuni de formare a echipelor de actualizare PAS din unitățile de învățământ profesional și tehnic	Membri echipelor de actualizare PAS din unitățile de învățământ profesional și tehnic din municipiul București și județul Ilfov	Anual	ISMB/ISJ Ilfov	90% dintre membri echipelor de actualizare PAS formați	- posibilitatea de organizare din partea ISMB/ISJ Ilfov a sesiunilor de formare
Obiectivul 2.2: Susținerea creșterii parteneriatului dintre unitățile de învățământ profesional și tehnic, operatori economici și autorități locale pentru furnizarea unui învățământ profesional și tehnic de calitate Indicatori: - creșterea calității parteneriatului operatorii economici, parteneri de practică actuali sau potențiali, ai unităților de învățământ profesional și tehnic, la nivel regional și local					Precondiții și riscuri: - disponibilitatea unităților de învățământ profesional și tehnic de a furniza date relevante despre operatorii economici, parteneri de practică - disponibilitatea personalului din ISMB / ISJ Ilfov de colectare / centralizare / analiză a datelor furnizate de unitățile de învățământ profesional și tehnic
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Crearea unei baze de date cu operatorii economici implicați în parteneriatul cu unitățile de învățământ profesional și tehnic și cu autoritățile locale pe raza cărora se	Bază de date creată, care conține date de contact ale operatorilor economici, nr. contractelor individuale de pregătire practică derulate	Anual, completată lunar, în funcție de modificări	Unitățile de învățământ profesional și tehnic ISMB/ISJ Ilfov	Bază de date completată	- neînregistrarea datelor operatorilor economici de către unitățile de învățământ
A2 Creșterea implicării operatorilor economici, parteneri de practică în realizarea componentei de CDL (curriculumul în dezvoltare locală)	CDL realizat	Anual	Unitățile de învățământ profesional și tehnic ISMB/ISJ Ilfov	CDL aprobat	- disponibilitatea operatorilor pentru a se implica în realizarea CDL
A3 Derularea stagiilor de practică a elevilor din învățământul profesional și tehnic la operatorii economici, pe baza contractului individual de pregătire practică, în conformitate cu Standardul de pregătire profesională	Bază de date completată cu datele de înregistrare la nivelul unității de învățământ a Contractelor individuale de pregătire practică	Anual	Unitățile de învățământ profesional și tehnic	Bază de date completată	- disponibilitatea operatorilor economici de a primi elevi pentru pregătirea practică

A4 Derularea de sesiuni de formare a echipelor formate din cadre didactice și operatori economici care lucrează împreună pentru formarea elevilor prin învățământul profesional și tehnic	Sesiuni de formare comune pentru corelarea aspectelor prevăzute în SPP	Anual	Unitățile de învățământ profesional și tehnic	Număr de sesiuni de formare derulate	- disponibilitatea unităților de învățământ profesional și tehnic de a organiza sesiuni de formare
A5 Implicarea membrilor CRBI și a CLDPS București și Ilfov în găsirea de operatori economici care să se implice în parteneriat cu unitățile de învățământ profesional și tehnic în formarea elevilor	Acțiuni realizate de membri CRBI și a CLDPS București și Ilfov pentru atragerea operatorilor economici	Anual	Membri CRBI și a CLDPS București și Ilfov	Număr de acțiuni	- asumarea rolului de a găsi operatori economici care să se implice în formarea elevilor, atunci când sunt solicitări în acest sens, de către membri CRBI și a CLDPS București și Ilfov

PRIORITATEA 3: Dezvoltarea infrastructurii educaționale a unităților de învățământ profesional și tehnic

Obiective

O3.1: Aplicarea de către unitățile teritorial administrative din regiunea București Ilfov de proiecte de investiții pentru infrastructura educațională pentru unitățile de învățământ profesional și tehnic din regiune

O3.2: Dotarea unităților de învățământ profesional și tehnic cu echipamente

Indicatori de impact:

- până în anul 2025, unitățile de învățământ profesional și tehnic beneficiază de finanțare pentru proiecte finanțate prin Programul Operațional Regional
- până în anul 2025 va crește gradul de participare la învățământul profesional și tehnic pentru elevii din regiunea București Ilfov

Obiectivul 3.1: Identificarea unităților de învățământ profesional și tehnic (licee tehnologice și școli profesionale) din regiunea București Ilfov, prioritar pentru a beneficia de investiții Indicatori: - reabilitarea tuturor unităților de învățământ profesional și tehnic din regiune până în anul 2025, fie din bugetele locale, fie din fonduri din POR					Precondiții și riscuri: - disponibilitatea fondurilor alocate investițiilor în infrastructura educațională la nivel de regiune din POR - disponibilitatea autorităților locale pentru a aplica proiecte pentru infrastructura educațională
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Identificarea și ierarhizarea în funcție de numărul de elevi, a unităților de învățământ profesional și tehnic (licee tehnologice și școli profesionale) din regiunea București Ilfov, pentru a beneficia de investiții	Lista unităților de învățământ profesional și tehnic din regiune și a planului de școlarizare pentru fiecare unitate	Octombrie	ISMB / ISJ Ilfov	Lista completată Planul de școlarizare pentru fiecare unitate	- ISMB / ISJ Ilfov completează cele două liste

A2 Elaborarea direcțiilor de restructurare a rețelei școlare în corelare cu potențialul de dezvoltare regională și locală și cu nevoile de calificare identificate la nivel regional și local	Rețeaua școlară avizată la nivelul autorităților locale pentru municipiul București și localitățile din județul Ilfov	Decembrie	Autorități locale ISMB / ISJ Ilfov	Hotărâri ale administrației locale pentru avizarea rețelei școlare	- autoritățile locale avizează rețeaua școlară
Obiectivul 3.2: Dotarea unităților de învățământ profesional și tehnic cu echipamente Indicatori: - până în anul 2025 toate unitățile de învățământ profesional și tehnic sunt dotate, conform standardelor de pregătire profesională					Precondiții și riscuri: - disponibilitatea fondurilor alocate de autoritățile locale și de operatorii economici, parteneri de practică pentru dotarea unităților de învățământ profesional și tehnic
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Identificarea necesarului de dotări pentru unitățile de învățământ profesional și tehnic din regiune pentru aplicarea unitară a standardelor de pregătire profesională	Lista dotărilor necesare unităților de învățământ profesional și tehnic din regiune	Decembrie	ISMB / ISJ Ilfov	Lista completată Cu dotări necesare	- ISMB / ISJ Ilfov completează lista cu dotările necesare
A2 Dotarea unităților de învățământ profesional și tehnic din regiune, cel puțin 15% din ele în fiecare an	Unități de învățământ profesional și tehnic dotate	Anual	Autorități locale Operatori economici	Dotări realizate	- autoritățile locale și operatorii economici își asumă dotarea unităților de învățământ profesional și tehnic

PRIORITATEA 4: Dezvoltarea resurselor umane din unitățile de învățământ profesional și tehnic

Obiective

O4.1: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic

O4.2: Dezvoltarea competențelor de orientare școlară și profesională pentru cadrele didactice diriginți din învățământul gimnazial

O4.3: Sesiuni de instruire / discuții între consilierul școlar și cadrele didactice din învățământul gimnazial pentru stabilirea de acțiuni comune pentru orientarea școlară și profesională a elevilor din gimnaziu

Indicatori de impact:

- până în anul 2025, toate cadrele didactice de specialitate din unitățile de învățământ profesional și tehnic beneficiază de actualizarea competențelor relaționate cu noile tehnologii și ultimilor cerințe de pe piața muncii

- până în anul 2025 va crește gradul de implicare a cadrelor didactice diriginți în orientarea școlară și profesională a elevilor din gimnaziu

Obiectivul 4.1: Dezvoltarea competențelor metodice și de specialitate ale cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic Indicatori: - toate cadrele didactice din învățământul profesional și tehnic vor parcurge cel puțin o formare până în anul 2025 - toate unitățile de învățământ profesional și tehnic organizează împreună cu operatorii economici întâlniri periodice între cadre didactice din învățământul profesional și tehnic și tutorii de practică de la operatorii economici pentru discutarea aspectelor relevante pentru succesul elevilor din învățământul profesional și tehnic					Precondiții și riscuri: - disponibilitatea cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic de a participa la formări pentru actualizarea competențelor metodice și de specialitate
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Realizarea de sesiuni de formare derulate pentru cadrele didactice pentru actualizarea competențelor metodice și de specialitate	Peste 75% din cadrele didactice formate	Anual	ISMB / ISJ Ilfov Casa Corpului Didactic din municipiul București și din județul Ilfov Unități de învățământ profesional și tehnic	Număr de cadre didactice formate	- cadrele didactice participă la sesiuni de formare
A2 Estimarea pe termen mediu a necesarului de cadre didactice de specialitate în vederea stabilirii de măsuri pentru reconversia profesională a cadrelor didactice existente	Asigurarea în procent de peste 95% din posturile din IPT cu cadre didactice calificate	O dată la 3 ani	ISMB / ISJ Ilfov Unități de învățământ profesional și tehnic	Procentul de personal calificat	- schimbări rapide ale pieței muncii și scăderea predictibilității
A3 Realizarea de stagii de pregătire a cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic la operatorii economici	Peste 60% din cadrele didactice formate în raport cu noile tehnologii	Anual	Operatorii economici Unitățile de învățământ profesional și tehnic	Număr de cadre didactice formate	- cadrele didactice participă la stagii de pregătire la operatorii economici - operatorii economici se oferă a primi cadre didactice pentru actualizarea competențelor de specialitate
A4 Realizarea de întâlniri periodice între cadre didactice din învățământul profesional și tehnic și tutorii de practică de la operatorii economici pentru discutarea aspectelor relevante pentru succesul elevilor din învățământul profesional și tehnic	Peste 60% din cadrele didactice din învățământul profesional și tehnic și tutorii de practică de la operatorii economici participanți la întâlniri comune	Anual	Unitățile de învățământ profesional și tehnic Operatorii economici	Număr de cadre didactice și tutori participanți	- disponibilitatea de timp a cadrelor didactice din învățământul profesional și tehnic și a tutorii de practică de la operatorii economici de a participa la întâlniri comune
A5 Realizarea de sesiuni de pregătire din punct de vedere metodic și al asigurării calității formării elevilor pentru tutorii de practică de la operatorii economici	Peste 60% dintre tutorii de practică parcurg sesiuni de formare pregătire din punct de vedere metodic și al asigurării calității formării elevilor, în special pentru cei	Anual	Casa Corpului Didactic din municipiul București și din județul Ilfov Unitățile de învățământ	Număr de tutori formați	- posibilitatea realizării sesiuni de pregătire a tutorilor pentru dobândirea competențelor metodice și de asigurare a calității formării pentru tutorii de către Casa Corpului Didactic din municipiul București și din județul

	implicați în învățământul profesional		profesional și tehnic Operatorii economici		Ilfov - disponibilitatea participării tutorilor la sesiunile de pregătire
Obiectivul 4.2: Dezvoltarea competențelor de orientare școlară și profesională pentru cadrele didactice, diriginți din învățământul gimnazial Indicatori: - toate cadrele didactice diriginți din învățământul gimnazial vor participa la cel puțin o sesiune de formare cu privire la evoluțiile pieței muncii și a traseelor de formare pentru elevi până în anul 2025 - toate cadrele didactice, diriginți din învățământul gimnazial vor aplica cunoștințele dobândite în sesiunea de formare elevilor pe care îi îndrumă					Precondiții și riscuri: - disponibilitatea cadrelor didactice diriginți din învățământul gimnazial de a se informa despre evoluțiile pieței muncii și despre traseele de formare disponibile pentru elevi
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Realizarea de sesiuni de formare a cadrelor didactice diriginți în învățământul gimnazial cu privire la evoluțiile pieței muncii și despre traseele de formare disponibile pentru elevi	Peste 75% din cadrele didactice formate	Anual	ISMB / ISJ Ilfov Casa Corpului Didactic din municipiul București și din județul Ilfov Unități de învățământ profesional și tehnic	Număr de cadre didactice formate	- cadrele didactice participă la sesiuni de formare
A2 Derularea de activități de orientare și consiliere cu elevii de clasa a VIII-a, cu accent pe conștientizarea cerințelor pieței muncii, a oportunităților pentru carieră și pe continuare a pregătirii prin învățământul profesional și tehnic	Peste 90% din cadrele didactice, diriginți la clasa a VIII-a organizează cel puțin o activitate	Anual	ISMB / ISJ Ilfov Unități de învățământ profesional și tehnic	Număr de activități derulate Număr de cadre didactice organizatoare Număr de elevi consiliați	
A3 Participarea la târgurile ofertelor educaționale organizate de ISMB / ISJ Ilfov a cadrelor didactice din învățământul gimnazial, alături de elevii de clasa a VIII-a	Peste 80% din cadrele didactice și elevii din clasa a VIII-a participă la târgurile ofertelor educaționale	Anual	ISMB / ISJ Ilfov Unități de învățământ profesional și tehnic	Număr de cadre didactice participante Număr de elevi participanți	

Obiectivul 4.3: Sesiuni de instruire / discuții între consilierul școlar și cadrele didactice din învățământul gimnazial pentru stabilirea de acțiuni comune pentru orientarea școlară și profesională a elevilor din gimnaziu Indicatori: - toți consilierii școlari se implică în furnizarea de elemente esențiale pentru orientarea școlară și profesională a elevilor					Preconții și riscuri: - existența unui calendar asumat la nivelul unității de învățământ pentru derularea de acțiuni comune pentru orientarea școlară și profesională a elevilor din gimnaziu
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Preconții și riscuri
A1 Realizarea de sesiuni de instruire / discuții între consilierii școlari și cadrele didactice din învățământul gimnazial	Peste 75% din consilierii școlari implicați în sesiuni de formare cu cadre didactice	Anual	ISMB / ISJ Ilfov CMBRAE/ CJRAE Ilfov Unități de învățământ profesional și tehnic	Număr de consilieri școlari participanți Număr de cadre didactice participante	- consilierii școlari participă la sesiuni de formare cu cadrele didactice
A2 Sesiuni de formare comune între consilierii școlari și cadrele didactice din învățământul gimnazial pentru aplicarea unor teste aptitudinale fiecărui elev din clasele VII-VIII pentru orientarea adecvată a acestuia	Peste 60% din consilierii școlari și cadrele didactice formate	Anual	ISMB / ISJ Ilfov CMBRAE/ CJRAE Ilfov Unități de învățământ profesional și tehnic	Număr de consilieri școlari participanți Număr de cadre didactice participante	- existența testelor aptitudinale la nivel de unitate de învățământ - disponibilitatea de a aplica testele aptitudinale de către consilierii școlari și cadrele didactice tuturor elevilor cu care interacționează

PRIORITATEA 5: Promovarea învățământului profesional și tehnic	
Obiective O5.1: Realizarea de materiale de promovare a învățământului profesional și tehnic O5.2: Promovarea în rândul operatorilor economici a traseului educațional prin învățământul profesional și tehnic O5.3: Promovarea în rândul elevilor din gimnaziu și a părinților acestora a avantajelor parcurgerii unui traseu educațional prin învățământul profesional și tehnic	
Indicatori de impact: - creșterea cu cel puțin 20% a numărului de operatori economici care solicită școlarizare prin învățământ profesional, până în anul 2025 - creșterea numărului de elevi cu cel puțin 15% care optează după finalizarea gimnaziului către învățământul profesional și tehnic	

Obiectivul 5.1: Realizarea de materiale de promovare a învățământului profesional și tehnic Indicatori: - fiecare inspectorat școlar realizează materiale de promovare a învățământului profesional și tehnic pe care le distribuie operatorilor economici, unităților de învățământ gimnazial					Precondiții și riscuri: - existența fondurilor necesare multiplicării materialelor de promovare
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Realizarea de materiale de promovare a învățământului profesional și tehnic	Materiale de promovare (flyere, bannere, mesaje on line, prezentări), materiale realizate împreună cu unitățile de învățământ profesional și tehnic	Anual	ISMB / ISJ Ilfov Unități de învățământ profesional și tehnic	Număr de materiale realizate	- implicarea unităților de învățământ profesional și tehnic în realizarea materialelor de promovare
Obiectivul 5.2: Promovarea în rândul operatorilor economici a traseului educațional prin învățământul profesional și tehnic Indicatori: - fiecare inspectorat școlar distribuie materiale de promovare a învățământului profesional și tehnic operatorilor economici					Precondiții și riscuri: - existența fondurilor necesare multiplicării materialelor de promovare
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Distribuirea materialelor de promovare a învățământului profesional și tehnic on line, prin mail-uri, către baza de date cu operatori economici, către mass media	Materiale de promovare distribuite	Anual	ISMB / ISJ Ilfov Unități de învățământ profesional și tehnic	Număr de materiale multiplicat și distribuite	- implicarea inspectoratelor școlare în promovarea învățământului profesional și tehnic
A2 Realizarea de evenimente de promovare a învățământului profesional și tehnic, organizate la nivel local și regional	Evenimente de promovare organizate	Anual	ISMB / ISJ Ilfov Unități de învățământ profesional și tehnic	Număr de evenimente realizate	- fonduri scăzute pentru promovarea învățământului profesional și tehnic
Obiectivul 5.3: Promovarea în rândul elevilor din gimnaziu și a părinților acestora a avantajelor parcurgerii unui traseu educațional prin învățământul profesional și tehnic Indicatori: - fiecare inspectorat școlar coordonează realizarea și distribuirea de materiale de promovare pentru elevii din învățământul gimnazial și pentru părinții acestora					Precondiții și riscuri: - existența fondurilor necesare multiplicării materialelor de promovare
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A1 Distribuirea materialelor de promovare a învățământului profesional și tehnic către unitățile de învățământ gimnazial din regiunea București Ilfov	Materiale de promovare distribuite	Anual	ISMB / ISJ Ilfov Unități de învățământ gimnazial și profesional și tehnic	Număr de materiale multiplicat și distribuite	- implicarea inspectoratelor școlare în promovarea învățământului profesional și tehnic

11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională

11.1. Contextul european și național al învățământului superior

11.1.1 Strategia Europa 2020

Strategia Europa 2020 definește trei obiective principale care vizează direcția de evoluție a învățământului superior până în anul 2020: creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani de la 69% la cel puțin 75%; alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar de la 31% la cel puțin 40% în 2020.

Țintele strategice stabilite pentru anul 2020 adoptate în cadrul Strategiei, relevante pentru învățământul superior, sunt următoarele:

- în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare pe tot parcursul vieții⁶³;
- proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁶⁴, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- proporția de absolvenți angajați⁶⁵ cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010⁶⁶;
- mobilitatea în străinătate a studenților din învățământul superior – pentru o perioadă de studiu sau formare (inclusiv plasarea în practică), reprezentând cel puțin 15 credite ECTS sau cu o durată minimă de trei luni, ar trebui să fie de cel puțin 20%.

Ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25% în 2014. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 37,9% în 2014, ținta europeană de 40% pentru 2020. Rata de participare a adulților în programe de formare pe tot parcursul vieții a fost, în 2014 de 1,5 % și în ușoară creștere în 2015 la 2,3%, dar încă mult sub valoarea europeană de 10,5% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

Comisia Europeană prezintă două inițiative emblematică pentru a stimula realizarea de progrese în învățământul superior:

- Inițiativa emblematică „Tineretul în mișcare” având ca obiectiv consolidarea performanței și atractivității internaționale a instituțiilor de învățământ superior din Europa, sporirea nivelului general de calitate la toate nivelurile de educație și formare în UE, combinând atât excelența, cât și echitatea, prin promovarea mobilității studenților și a celor care urmează un curs de formare, precum și îmbunătățirea situației încadrării în muncă a tinerilor.
- Inițiativa emblematică „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă” având ca obiectiv crearea condițiilor necesare modernizării piețelor muncii pentru a crește nivelurile de ocupare a forței de muncă și pentru a asigura sustenabilitatea modelelor noastre sociale. În acest sens, statele membre trebuie să asigure dobândirea competențelor necesare în vederea continuării studiilor și a integrării pe piața muncii, precum și recunoașterea acestora pe tot parcursul educației generale, profesionale, superioare și din viața adultă, inclusiv în cadrul învățării non-formale și

⁶³ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

⁶⁴ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

⁶⁵ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar (ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

⁶⁶ Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nicio altă activitate de educație și formare profesională.

informale, precum și să dezvolte parteneriate între mediul educației/formării și cel al muncii, în special prin implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertelor de educație și formare.

Agenda UE pentru modernizarea învățământului superior recomandă adaptarea mecanismelor de asigurare a calității și a mecanismelor de finanțare pentru a recompensa succesul în echiparea studenților cu competențele necesare pieței muncii, acordarea unei mai mari autonomii acestora și creșterea responsabilității lor publice.

11.1.2 Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop)

Studiul previzional realizat de Cedefop în 2015⁶⁷ pentru orizontul anului 2025 evidențiază următoarele tendințe care vizează direcția de evoluție a învățământului superior:

- Ocuparea forței de muncă se estimează că va crește ușor, dar va rămâne sub nivelul din 2008, anterior crizei.
- Cele mai mari creșteri ale locurilor de muncă vor fi în sectorul de distribuție și transport.
- Forța de muncă cu nivel înalt de calificare va atinge valoarea 39%, în comparație cu 26,6% în 2013.
- Creșterea numărului de locuri de muncă în România până la 2025 se estimează a fi în aceleași sectoare care au înregistrat creștere în perioada 2008-2013 - servicii, distribuție și transport și serviciile non-comerciale - sectorul majoritar de stat, dar într-un ritm mai lent decât în perioada imediat următoare crizei economice. Ocuparea în sectorul primar se estimează a fi în general stabilă.

În ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2014, de 65,7% față de media europeană de 69,2%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020.

Forța de muncă din România este din ce în ce mai înalt calificată. Aceasta se explică prin faptul că mai multe persoane în vârstă, mai puțin calificate, părăsesc piața forței de muncă și mai mulți oameni tineri, cu studii superioare, intră pe piața forței de muncă. Până în 2025, ponderea forței de muncă din România cu nivel înalt de calificare ar trebui să crească până la 39,4%, comparativ cu 26,6% în 2013 și 17,3% în 2005.

Conform previziunilor Cedefop, până în 2020, în România, în jur de 50% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani va avea calificări înalte, valoare superioară țintei UE 28 de 40%. Pe baza tendințelor actuale în jur de 60% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani în România va avea calificări de nivel înalt, până în 2025.

11.1.3 Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015 – 2020

Strategia face referire la obiective și acțiuni concrete care vizează direcția de evoluție a învățământului superior pentru o mai bună corelare cu educația și formarea profesională:

- a) Revizuirea reglementărilor privind asigurarea calității atât în învățământul superior, cât și pentru învățământul profesional și tehnic, continuu, cu scopul flexibilizării acestora, inovării curriculare și orientării spre rezultate directe, respectiv impactul pe piața muncii;
- b) Corelarea strategiei învățământului terțiar cu abordările/mecanismele privind învățarea pe tot parcursul vieții; instituirea unui cadru comun de asigurare a calității pentru învățarea pe tot parcursul vieții, învățământ preuniversitar și învățământ terțiar;

⁶⁷ Cedefop - Romania Country forecasts Skill supply and demand up to 2025

- c) Facilitarea transferurilor și a traseului profesional al tinerilor între diverse forme și niveluri de învățământ, în special de la învățământul secundar către cel terțiar și mai departe către învățarea pe tot parcursul vieții;
- d) Creșterea implicării instituțiilor de învățământ superior în învățarea pe tot parcursul vieții;
- e) Dezvoltarea unor forme eficiente și inovatoare de rețele, cooperarea și parteneriatul între furnizorii de educație și formare profesională și o gamă largă de actori interesați, inclusiv parteneri sociali, companii private, instituții de cercetare și societatea civilă;
- f) Implementarea unor sisteme de colectare și evaluare continuă a feedback-ului de la instituții și companii, de la angajatori la universități cu privire la cantitatea și calitatea absolvenților și de la instituțiile de învățământ terțiar la angajatori cu privire la eventualele oportunități legate de necesarul de cunoștințe și competențe specifice;
- g) Stabilirea la nivelul universității a unor structuri consultative formate din reprezentanți ai mediului economic, academic, cultural și profesional extern menite să ofere sprijin universității, dar și afacerilor din comunitățile locale.

În prezent, participarea instituțiilor de învățământ superior pe piața de servicii de învățare pe parcursul vieții (ÎPV) este limitată, în pofida numărului de înmatriculări în învățământul superior în scădere în ultimii ani și a oportunităților oferite de piața ÎPV.

11.1.4 Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020

Strategia menționează explicit obiectivele și acțiunile care trebuie avute în vedere în ceea ce privește direcția de evoluție a învățământului superior pentru o mai bună corelare cu educația și formarea profesională:

- a) Susținerea specializării inteligente (bioeconomie; tehnologia informației și a comunicațiilor, spațiu și securitate; energie, mediu și schimbări climatice; eco-nano-tehnologii și materiale avansate), prin concentrarea resurselor în domenii de cercetare și inovare cu relevanță economică și cu potențial CD demonstrat, prin parteneriate public-public și public-privat;
- b) Susținerea unor măsuri de profesionalizare pe segmentul de transfer tehnologic din organizațiile publice de cercetare și din alte organizații orientate spre inovare, prin: specializarea personalului în transferul tehnologic; dezvoltarea capacității de comercializare în universități, cu accent pe formarea resurselor umane specializate; dezvoltarea incubatoarelor și centrelor de transfer tehnologic la nivel regional; angajarea/detașarea temporară de personal cu înaltă calificare, pentru încurajarea fluxului de resurse umane dinspre sectorul public (institute, universități) înspre firme cu activitate de CDI;
- c) Reglementarea și organizarea doctoratului industrial pentru a crește corelarea formării resurselor umane cu nevoile mediului economic.

11.1.5 Implicații pentru învățământul superior la nivel regional

Documentele strategice europene și de la nivel național fac referire la o serie de obiective, măsuri și acțiuni cu implicații asupra direcției de evoluție a învățământului superior la nivel regional pentru o mai bună corelare cu învățământul profesional și tehnic. Acestea sunt sintetizate în continuare:

Dezvoltarea parteneriatelor pentru inovare în educație și formare profesională:

- a) Dezvoltarea și extinderea parteneriatelor între furnizorii de formare profesională, instituțiile de învățământ superior, institutele de cercetare și dezvoltare și o gamă largă de actori interesați, inclusiv parteneri sociali, companii private și societatea civilă;
- b) Dezvoltarea sistemului partenerial de formare inițială și continuă care să contribuie la asigurarea forței de muncă necesară la nivel regional și local;

- c) Stabilirea la nivelul universității a unor structuri consultative formate din reprezentanți ai mediului economic, academic, cultural și profesional extern menite să ofere sprijin universității, dar și instituțiilor/organizațiilor din comunitățile locale;
- d) Implementarea unor sisteme de colectare și evaluare continuă a feedback-ului de la instituții și companii, de la angajatori la universități cu privire la cantitatea și calitatea absolvenților și de la instituțiile de învățământ terțiar la angajatori cu privire la eventualele oportunități legate de necesarul de cunoștințe și competențe specifice;

Dezvoltarea și implementarea programelor de educație și formare profesională pe tot parcursul vieții:

- a) Furnizarea de către universități a unor servicii de formare și îndrumare personalizate, centrate pe învățare, pe formarea de abilități și competențe individuale, într-o societate a conectivității;
- b) Asigurarea formării/ actualizării profesionale pentru educatorii și formatorii de adulți;
- c) Furnizarea de către universități a unor programe de îmbunătățire a calificării inspectorilor școlari, directorilor de școli, profesorilor și altor categorii de personal din educație și sprijinirea formării inițiale și continue a acestora;
- d) Diversificarea programelor educaționale și de formare profesională oferite de universități și promovarea învățării pe tot parcursul vieții;
- e) Asigurarea formării profesionale pe tot parcursul vieții, calificării și recalificării forței de muncă pentru a facilita adaptarea acestora la noile procese tehnologice și ocuparea în sectoare cu potențial de creștere economică;
- f) Susținerea investițiilor universităților în dezvoltarea programelor de orientare și formare profesională pentru creșterea nivelului de competențe ale forței de muncă.

Flexibilizarea parcursurilor educaționale ale elevilor și studenților:

- a) Promovarea unor pasarele flexibile între învățământul profesional și tehnic și învățământul superior, între specializări/profile și în cadrul unui program de studii, în contextul cadrelor naționale de calificări;
- b) Elaborarea unor trasee clare de tranziție de la învățământul profesional și forme de învățământ secundar la învățământul terțiar;
- c) Facilitarea transferurilor și a traseului profesional al tinerilor între diverse forme și niveluri de învățământ, în special de la învățământul secundar către cel terțiar și mai departe către învățarea pe tot parcursul vieții;
- d) Recunoașterea competențelor dobândite în contexte non-formale și informale;
- e) Formarea personalului din universități cu atribuții în evaluarea și certificarea învățării anterioare.

Extinderea participării la învățământul superior și la învățământul profesional și tehnic:

- a) Adoptarea unor măsuri specifice pentru grupurile slab reprezentate (grupuri dezavantajate și studenți netradiționali -- tineri din mediul rural, din rândul populației sărace, al minorităților, al persoanelor cu dizabilități);
- b) Introducerea unor modalități de învățare flexibile;
- c) Dezvoltarea, acolo unde nu există, a unui învățământ superior orientat spre domeniul profesional sau tehnic, în completarea educației universitare;
- d) Lansarea unui program de acordare de credite pentru continuarea studiilor în condiții favorabile pentru elevi;
- e) Dezvoltarea campusurilor educaționale preuniversitare și a parcurilor tehnologice de nivel superior care să ofere baza logistică pentru sistemele de reîmprospătare a cunoștințelor, de recalificare și de dobândire de noi statusuri ocupaționale adecvate cerințelor de pe piața muncii pentru adulți, alături de alte facilități create anume în acest scop.

11.2. Profilul demografic al regiunii București-Ilfov din perspectiva învățământului superior

11.2.1 Analiza evoluțiilor și prognozelor demografice

România trece în prezent printr-o tendință de declin a populației mai severă față de alte state EU, deși rata de declin încetinește. Se previzionează o continuare a depopulării. Declinul populației din România are două motive principale: o rată scăzută de fertilitate și rata migrației nete negative.

Recensământul populației din 2011 (Institutul Național de Statistică, Recensământul populației și al locuințelor, 2011, disponibil online la www.recensamantromania.ro) prezintă perspective îmbucurătoare în ceea ce privește **participarea la învățământul superior** la orizontul de timp 2020 (84.966 persoane – populația de 10-14 ani, dintre care 65.266 persoane rezidente în București) și 2030 (215.809 persoane – populația de 0-9 ani, dintre care 168.890 persoane rezidente în București).

Conform Recensământului populației din 2011, în Regiunea București-Ilfov, 633.661 persoane din populația stabilă de români din grupa de vârstă peste 10 ani deține studii universitare (per total licență, masterat și doctorat), dintre care 541.765 persoane dețin studii de licență. Dintre aceștia 562.392 sunt români și 746 romi. Această populație este mai numeroasă în Municipiul București (577.122 persoane, respectiv 37,5% din totalul populației stabile de 10 ani și peste, dintre care 34,3% români și 3,2% romi) față de județul Ilfov (56.539 persoane, respectiv 17,8% din totalul populației stabile de 10 ani și peste, dintre care 17% români și 0.8% romi).

La orizontul de timp 2020, populația de tineri care va împlini vârsta pentru învățământul superior (populația din grupa de vârstă 10-14 ani în 2011) va crește ușor la nivelul regiunii, județul Ilfov aducând o contribuție mai mare în acest sens (v. Anexa 1 Demografie). Se observă totodată că numărul de persoane din grupa de vârstă 10-14 ani din mediul rural este în ușoară creștere în intervalul 2008-2016, în timp ce populația din grupa de vârstă 20-24 ani este în continuă scădere în mediul urban în intervalul 2008-2016, dar și în mediul rural din regiune, cu o ușoară creștere în 2016 (Anexa 1 Demografie).

Populația tânără din România și cu precădere la nivelul regiunii București-Ilfov se confruntă cu schimbări majore în creștere:

- Populația de tineri este supusă unor fluxuri demografice rapide, mai ales prin corelația cu ratele extrem de ridicate de emigrație.
- Populația de tineri se află în schimbare în ceea ce privește **mediul de rezidență**. Dacă până în 2003, majoritatea nou-născuților proveneau din mediul rural, după această dată noile cohorte sunt de origine preponderent urbană. Totuși, până în 2020, tinerii din mediul rural vor continua să fie suprareprezențați în segmentul de vârstă 18-24 de ani. Acest lucru trebuie pus în contextul unei participări deosebit de scăzute a tinerilor din mediul rural la învățământul superior, cu toate că după 2000 se constată o creștere a participării tinerilor din mediul rural la învățământul superior.

INS (prin baza de date a serviciului TEMPO) indică o rată între 1500 și 6000 de **emigranți definitivi** pe cohortă anuală în regiunea București-Ilfov, în descreștere în perioada 2008-2016. În grupa de vârstă 20-24 ani rata de emigranți definitivi se situează între 75 și 665 în perioada 2008-2016, de asemenea, în descreștere, iar rata de **emigranți temporari** pe cohortă anuală este de circa 2500-3500 persoane, pentru această grupă de vârstă, în creștere spre 2016. În aceste condiții, munca în alte state (în unele cazuri) poate fi considerată ca o alternativă semnificativă pentru o parte a tinerilor de vârstă tipică participării în învățământul superior și poate reprezenta o formă de abandon implicit. O parte a tinerilor emigranți continuă sau optează pentru studii în alte state (mai ales în condițiile în care cetățenia UE oferă acces la condiții de studiu similare cu cele ale populației locale în țările de destinație din UE).

Pe fondul menținerii unor valori scăzute ale natalității și fertilității, precum și datorită înaintării în vârstă a generațiilor, diferite ca mărime, **structura pe grupe mari de vârstă** a populației va continua să se modifice, în sensul reducerii numărului și ponderii tinerilor și al creșterii numărului și ponderii populației adulte și vârstnice (Anexa 1 Demografie). Previziunile arată că populația preșcolară și școlară se va reduce semnificativ, cu mai bine de 50%, la orizontul de timp 2060, aceeași tendință descrescătoare manifestându-se și pentru învățământul superior.

În condițiile menținerii scăzute atât a segmentului fertil al populației cât și al fertilității, sub nivelul de înlocuire a generațiilor, **populația tânără** va cunoaște o scădere semnificativă în perioada 2011-2060, de aproape 1,6 milioane persoane în varianta cu migrație și de 1,5 milioane persoane în varianta fără migrație. Corespunzător și ponderea tinerilor în totalul populației se va diminua de la 15,9% (2011) la 12,1%-12,5% (2060). Aceasta tendință va afecta în mod semnificativ participarea la învățământul superior.

Fenomenul de **îmbătrânire demografică** a populației, caracterizat prin reducerea numărului și ponderii tinerilor în cadrul populației, simultan cu creșterea numărului și ponderii persoanelor vârstnice, va continua, accentuându-se în timp. Ponderea populației vârstnice în total populație va crește în perioada 2011-2060 de la 16,1% la peste 26,0%, iar ponderea tinerilor se va reduce de la 15,9% la peste 12,0%, ceea ce va duce la accentuarea gradului de îmbătrânire demografică a populației României. Scăderea populației tinere va determina reducerea raportului de dependență al tinerilor de la 23 (2011) la 20 tineri la 100 persoane adulte (2060).

În perioada 2011-2060, populația de vârstă corespunzătoare învățământului superior (18-24 ani) se va reduce cu peste 850 mii persoane (-49,4%), ajungând în varianta cu migrație la 873 mii persoane iar în varianta fără migrație la 924 mii persoane (Anexa 1: Demografie). Numărul tinerilor în vârstă de 15-24 ani va fi de 2,2 milioane persoane în 2030 (în ambele variante) și 1,4 milioane persoane în 2060.

11.2.2 Implicațiile evoluțiilor demografice pentru învățământul superior

Recensământul populației din 2011 prezintă perspective destul de sumbre în ceea ce privește participarea la învățământul superior la orizonturile de timp 2030 și 2060. Astfel, în Regiunea București-Ilfov **populația de tineri în învățământul superior se va reduce la orizontul 2030** cu aproximativ 20% față de 2011, iar la orizontul 2060 se va reduce cu aproximativ 50%.

În ciuda ratei rapide de masificare a participării la învățământul superior după 1990, România este pe penultimul loc din Uniunea Europeană cu privire la participarea tinerilor la învățământul terțiar, doar în urma Italiei. Conform Eurostat, doar 25% dintre tinerii de 30-34 de ani aveau o diplomă de absolvire a învățământului superior în 2014.

În Regiunea București-Ilfov, marea majoritate a populației de studenți este reprezentată de tineri, ponderea acestora fiind deosebit de ridicată în programele cu frecvență (zi).

Există **rate diferite de acces** la învățământul superior în funcție de diverse caracteristici demografice. Se pot identifica o serie de grupuri care au probleme deosebite de acces. Tinerii săraci, cei din mediul rural și mai ales tinerii romi sunt exemple de grupuri cu risc ridicat de excluziune, care ies în evidență.

Deși ponderea redusă a studenților din mediul rural indică o situație de risc sporită comparativ cu tinerii din mediul urban, sistemele de sprijin financiar pentru studenți tind să aibă ca beneficiari preponderent tineri din mediul urban. Totuși, raportat la ponderea lor redusă în sistemul universitar, studenții din mediul rural tind să beneficieze în proporții mai mari de burse, subvenții de studiu sau de cămin.

Totodată, în afara bagajului educațional moștenit de tineri din învățământul secundar, există și corelații între nivelul de educație al părinților și rata de participare la învățământul superior. În România situația este acutizată de ponderea relativ mică a

adulților care au absolvit o formă de studii universitare. Pe termen lung, această sursă de inechitate va deveni mai importantă datorită creșterii semnificative a ponderii populației care a absolvit învățământul superior – și a accentuării implicite a dezavantajului la nivelul celor cu un nivel scăzut de studii.

Conform multiplelor studii existente, participarea la un nivel de educație superior duce la creșterea șanselor de angajare, la creșterea șanselor de păstrare a locului de muncă și, implicit, de avansare economică și socială.

România suferă de pe urma unei rate deosebit de ridicate de **abandon școlar**, augmentată de un nivel necorespunzător al ratei de promovare a examenului de bacalaureat. Toate aceste tipare de abandon sau neparticipare la educația școlară obligatorie contribuie la excluderea de la bun început a unui număr ridicat de tineri din sistemul de învățământ superior.

O evoluție problematică tipică ultimilor ani este dată de **creșterea emigrării**. Aceasta constituie o alternativă pentru tineri în dauna învățământului superior și este pregnantă mai ales în regiunile sărace. Salariile necompetitive din România prezintă o atractivitate scăzută pe termen scurt în comparație cu posibilitatea de a munci în afara granițelor, mai ales în alte state din Uniunea Europeană.

Toate aceste evoluții demografice determină necesitatea imediată ca învățământul superior din regiunea București-Ilfov să adopte strategii corespunzătoare în ceea ce privește:

- **Corelarea realistă a ofertei educaționale cu evoluțiile dinamice ale pieței forței de muncă**, naționale și europene, pentru creșterea gradului de competitivitate și a ratei de succes a absolvenților.
- **Asigurarea de forță de muncă înalt calificată** (în domenii precum, bio-economie, nano-tehnologii, tele-medicină, e-mobilitate etc.) și **motivarea forței de muncă tinere** să lucreze în regiune și să contribuie la creșterea competitivității regionale.
- **Participarea activă pe piața furnizorilor de formare profesională continuă** pentru adulți și formarea de calificări solicitate pe piața muncii, la nivel național și european (de exemplu, asistență socială și medicală, construcții, transport etc.).
- **Facilitarea accesului la educație de calitate** și asigurarea accesibilității procesului educațional pentru studenții din mediul rural.

11.3. Profilul economic al regiunii București-Ilfov din perspectiva învățământului superior

11.3.1 Analiza evoluțiilor și prognozelor economice

În ultimii ani, Produsul Intern Brut per capita în România înregistrează o creștere constantă, deși este încă semnificativ mai mic decât media Uniunii Europene.

În anul 2015, România a înregistrat o **creștere economică** de 3,8%, fiind al cincilea an de creștere după criza economică (1,1% în 2011, 0,6% în 2012, 3,5% în 2013 și 3,0% în 2014). Creșterea din 2015 s-a datorat contribuției pozitive a cererii interne, formarea brută de capital fix înregistrând o creștere importantă de 8,8% comparativ cu anul 2014 (Programul Național de Reformă--PNR--al Guvernului României, 2016).

Rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost în anul 2015 de 66,0%, situându-se la o distanță de 4 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020. Numărul total de salariați a crescut cu 3,6% comparativ cu anul 2014. Rata șomajului BIM în anul 2015 s-a menținut la același nivel cu cel din anul 2014, respectiv 6,8%.

La nivelul anului 2015, România a înregistrat cel mai scăzut nivel al **inflației** după anul 1990, prețurile de consum reducându-se ca medie anuală cu 0,59%, iar la nivelul lunii decembrie 2015 s-a înregistrat o scădere de 0,93% față de sfârșitul anului 2014.

Pe fondul accelerării creșterii economice, se așteaptă ca și piața muncii să se îmbunătățească, creându-se condițiile pentru creșterea locurilor de muncă și

îmbunătățirea ocupării pentru populația în vârstă de 20-64 ani, în vederea realizării obiectivului asumat în Strategia Europa 2020.

Regiunea București-Ilfov este **cel mai puternic centru economic** din țară. În vreme ce populația sa reprezintă doar 10% din totalul populației din România, cele mai bune estimări asupra numărului de locuri de muncă din regiune indică o proporție mult mai mare din numărul total de locuri de muncă la nivel național, probabil ajungând la un număr estimat de 24% din numărul total de locuri de muncă din țară, de 4,5 milioane.

(<http://www.tradingeconomics.com/România/employed-persons>, Institutul Național de Statistică).

București-Ilfov este regiunea cea mai dezvoltată din România, cu o valoare a **Produsului Intern Brut (PIB)** de peste 120% față de media Uniunii Europene (în 2011), la mare distanță față de celelalte regiuni de dezvoltare ale României. Bucureștiul a avut, de altfel, cea mai puternică creștere economică dintre orașele din fostul bloc comunist, fiind principalul polarizator și atractor de forță de muncă, companii care se localizează aici, investiții etc. Orașul cuprinde aproximativ 10% din populația țării și a atras mai mult de 50% din investițiile străine directe naționale, contribuind cu peste 25% la PIB-ul național (Strategia Culturală a Municipiului București 2016-2026).

În 2011 (conform recensământului populației), **populația activă** din București era de 959.532 persoane, dintre care 893.501 erau angajate. Populația economic activă din Județul Ilfov era de 179.058 persoane la momentul respectiv, dintre care 166.005 erau angajate. În 2016 rata șomajului în regiunea București-Ilfov era de 1,6%, în scădere față de 2015, mai ridicată în Municipiul București și mai scăzută în județul Ilfov. Previziunile arată că rata șomajului va scădea în continuare la 1,4% în 2019. O rată mai mare a șomajului este semnalată în principal în zonele din sud ale Bucureștiului, în timp ce nordul prezintă o rată mai mică a șomajului. Totuși, există zone specifice din nord care înregistrează rate mai mari a șomajului, formând insule de persoane cu venituri mici în București. În Ilfov, șomajul este cel mai ridicat în Buftea și Găneasa și cel mai scăzut în Petrăchioaia, Otopeni, Dragomirești-Vale, Chiajna și Dărăști (Planul de mobilitate urbană durabil--PMUD--2016-2030 – Regiunea București-Ilfov disponibil la http://pmud.ro/pdf-files/proiect_pmud.pdf).

Bucureștiul are cel mai mare număr de **universități** (publice și private), ce atrag mii de studenți din țară pe o bază sezonală. Această mișcare a studenților are un impact mare asupra rețelei de transport a Bucureștiului. Concentrația de absolvenți de universitate este mult mai mare în București față de Județul Ilfov. Un procentaj mai mare de absolvenți de universitate locuiește în centrul orașului București și în jumătatea nordică. Zonele de sud ale orașului au populație cu nivel mai scăzut de educație măsurat, iar cel mai scăzut nivel din regiune al statutului socio-economic se remarcă în cartiere din Sectorul 5, precum Ferentari și Rahova. În Județul Ilfov, cele mai educate comunități sunt Voluntari urmate de Bragadiru, Chiajna și Mogoșoaia (dintre care toate au hotar administrativ cu Municipiul București) și Corbeanca (PMUD 2016-2030 – Regiunea București-Ilfov).

După structura **șomajului**, având în vedere nivelul de școlarizare, șomerii cu studii primare, gimnaziale și profesionale dețin cea mai ridicată pondere în rândul persoanelor care apelează la agențiile județene de ocupare a forței de muncă în vederea găsirii unui loc de muncă, ponderea fiind de 70%. Persoanele aflate în șomaj cu studii liceale și post-liceale reprezintă 22%, iar cele care au absolvit studii universitare numai 8%.

În ceea ce privește **cercetarea, dezvoltarea, inovarea (CDI)** ținta națională pentru anul 2020 este ca investițiile în cercetare-dezvoltare să atingă valoarea de 2% din PIB (1% - sector public și 1% - sector privat). În 2014, România a alocat 0,38% din PIB (0,22% PIB – sector public și 0,16% PIB – sector privat) pentru investițiile în cercetare-dezvoltare și 0,49% în 2015.

Planul Național de Reformă al Guvernului României (2016) stabilește următoarele direcții de acțiune pentru creșterea investițiilor în cercetare-dezvoltare: întărirea capacității și performanțelor sistemului de CDI; stimularea investițiilor private în CDI; consolidarea dimensiunii europene/internaționale a CDI.

O evaluare a întregii **economii creative** arată însă că Bucureștiul este lider național în ceea ce privește antreprenoriatul cultural – raportându-ne la numărul de angajați, numărul de companii și cifra de afaceri, București atinge, fără excepții, valori între 30% și 60%. Următorul oraș este Clujul, care acoperă încă cca. 10-20% din activitatea înregistrată la nivel național. În București erau înregistrate, în 2014, 16.398 de firme specializate în activități creative, ceea ce înseamnă aproximativ 12,5% din totalul agenților economici. Bucureștiul are un potențial ridicat de a se diferenția la nivel regional față de alte capitale prin **industrii creative** – economia creativă este concentrată în Capitală, cu aproape jumătate dintre salariați și 62,56% din cifra de afaceri la nivel național.

În 2015, în regiunea București-Ilfov existau 128.818 **unități locale active** (INS, baza de date TEMPO Online), cele mai multe operând în următoarele ramuri ale economiei naționale (în ordine): comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor, activități profesionale, științifice și tehnice, construcții, informații și comunicații, industria prelucrătoare. Cele mai multe persoane erau angajate în următoarele activități economice: comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (24%), tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport) (24,9%), industria prelucrătoare (12,1%), informații și comunicații (8,7%) și construcții (8,7%).

În ceea ce privește **numărul de firme active** în București, datele clasează pe primele locuri sectorul Publicității (4.194 companii) și sectorul Software, Web, Soluții IT (4.167 companii) – ambele domenii cu un grad mare de comercializare. La distanță semnificativă din punct de vedere numeric se situează Tipografie, Editare, Traducere – 2.216 companii, Media – 1.818 companii și Arhitectură – 1.577 companii. Deși mai puțin numeroase decât cele specializate în Publicitate și Soluții IT, această a doua categorie reprezintă sectoare mai bine consolidate din punct de vedere al duratei de activitate. Dacă emergența companiilor de Publicitate și IT este o caracteristică a ultimului deceniu, principalele companii media, cele de arhitectură și editurile activează de aproape două decenii.

Activități economice emergente, care sunt în plin proces de dezvoltare pe piața românească, precum *Design* sau *Soluții IT*, cumulează în momentul de față o cifră de afaceri mult mai mică, comparativă cu a altor industrii creative: 294 de milioane de lei, respectiv 240. Numărul mare de companii specializate în activități creative aplicate pe Software, Web și Soluții IT sugerează că acest sector s-a dezvoltat ca dimensiune și trebuie să răspundă în anii următori provocării de a crește valoarea adăugată și implicit profitabilitatea serviciilor oferite. În contrast, Designul cuprinde și un număr mai mic de companii și o cifră de afaceri totală relativ redusă comparativ cu celelalte ramuri ale industriilor creative din România. În comparație cu dinamica internațională a industriilor creative, acest domeniu prezintă cel mai puternic contrast, sugerând existența unui potențial mare de creștere, încă neatins în contextul mediului de afaceri românesc (Strategia Culturală a Municipiului București 2016-2026).

11.3.2 Implicațiile evoluțiilor economice pentru învățământul superior

O creștere economică susținută depinde de vitalitatea economică a regiunilor urbane. Aceasta trebuie susținută de un acces sporit la locurile de muncă și la piețele de desfacere, pentru mobilitatea bunurilor și a persoanelor, precum și de promovarea unui mediu urban sănătos. Învățământul superior trebuie să aibă un rol activ în acest sens.

Totodată, se așteaptă în continuare ca învățământul superior să contribuie la susținerea dezvoltării economice a municipiului București prin **sprijinirea și dezvoltarea sectoarelor culturale și creative**.

Ritmul susținut de creștere economică din ultimii ani, reflectat în dinamica PIB și a productivității muncii, precum și previziunile pozitive ale principalilor indicatori economico-sociali (creșterea reală a PIB la 5,7 în 2019 față de 4,2 în 2015 la nivel național și menținerea PIB la 5,4 în 2019 la nivelul Regiunii București – Ilfov) generează noi provocări pentru învățământul superior care trebuie să investească în dezvoltarea de **noi programe educaționale care să asigure competitivitatea regională**. Astfel de programe trebuie să vizeze dezvoltarea unor competențe integrate, care să combine de exemplu competențele tehnice cu cele economice și sociale, sau cele tehnice cu competențele artistice. Demersuri în această direcție au fost realizate prin dezvoltarea parteneriatelor cu diverși actori din mediul economic și social, care trebuie în continuare consolidate și valorificate în mod eficient.

Noile tehnologii și schimbările organizaționale generate de investițiile străine, precum și cerințele de competitivitate regională solicită **creșterea nivelului de calificare al forței de muncă**, în special în acele sectoare ale economiei care cunosc o tendință de creștere. Universitățile trebuie să-și diversifice sau, mai degrabă, să-și concentreze oferta educațională pe acele domenii și activități ale economiei naționale care aduc o contribuție însemnată în formarea PIB și a VAB regional. Astfel de programe pot viza activități specifice următoarelor ramuri ale economiei la nivelul Regiunii București-Ilfov: industria extractivă, industria prelucrătoare, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă, aer condiționat sau diverse activități și servicii prestate întreprinderilor.

Ponderea crescândă a forței de muncă în întreprinderile active nou create, de la 19,5% în 2008 până la 34,6% în 2014 la nivelul Regiunii București-Ilfov, față de media de 18,2% la nivel național în 2014 generează noi oportunități pentru universități pentru dezvoltarea de **programe în limbi de circulație internaționale** și care să cultive **spiritul antreprenorial**. De altfel, la nivelul regiunii se înregistrează cel mai mare număr de întreprinderi active nou create ai căror fondatori sau manageri dețin cel puțin nivelul de instruire liceal sau universitar: 75,6% în Regiunea București-Ilfov, urmată de Regiunea Centru cu 72,3%, Regiunea Nord-Est cu 68,9% și Regiunea Vest cu 68,5%. Media la nivel național este de 64%. Trebuie remarcat, totuși, că ponderea forței de muncă în întreprinderile active nou create cu capital străin a scăzut puternic în 2015 atât la nivel național (13,7%), cât și în Regiunea București-Ilfov (18,8%).

Luând în considerare ținta națională pentru anul 2020 de 26,7% privind participarea populației cu vârsta de 30-34 ani la nivelul de educație terțiară și având în vedere situația actuală - 25% (2014), 25,5% (2015 – date provizorii Eurostat), Planul Național de Reformă al Guvernului României (2016) stabilește următoarele direcții de acțiune pentru învățământul superior:

- *sprijinirea studenților din mediul rural, a grupurilor dezavantajate și a studenților nontradiționali pentru participarea în învățământul terțiar;*
- *dezvoltarea și integrarea sistemului informatic din educație și cercetare;*
- *dezvoltarea capacității instituționale și creșterea gradului de internaționalizare a învățământului superior;*
- *creșterea calității învățământului superior și a corelării cu piața muncii;*
- *crearea și dezvoltarea unui cadru de învățare pe tot parcursul vieții deschis și accesibil.*

11.4. Profilul de piața muncii al regiunii București-Ilfov din perspectiva învățământului superior

11.4.1 Analiza evoluțiilor și prognozelor privind piața muncii

Conform cercetării statistice asupra forței de muncă în gospodărie (AMIGO), **rata șomajului de lungă durată (12 luni și peste)** se menține în anul 2015 la cel mai scăzut nivel în regiunea București-Ilfov (0,7%), față de media la nivel național (3,0%) și media la nivel european (UE(28 state): 4,5%). Totodată, regiunea București-Ilfov înregistrează în 2015 cea mai scăzută rată a șomajului de lungă durată din 2008 până în prezent.

Aceeași cercetare statistică arată că rata șomajului de lungă durată (12 luni și peste) la nivelul regiunii este mai ridicată în rândul **femeilor** atingând un punct dominant în 2013 (2,2% față de 1,7% în rândul bărbaților) și înregistrând o descreștere semnificativă în 2014 (1,3% față de 1,1% în rândul bărbaților), descreștere care continuă și în 2015. Totodată, rata șomajului de lungă durată (12 luni și peste) la nivelul regiunii București-Ilfov este mult mai ridicată în **mediul rural** față de cel urban (2,2% față de 1,0% în 2014). Se constată totuși o descreștere a valorii acestui indicator, punctul dominant fiind atins în 2013, când indicatorul înregistra valoarea de 4% în mediul rural față de 1,8% în mediul urban.

Rata șomajului de lungă durată pentru tineri (6 luni și peste) la nivelul regiunii București-Ilfov înregistrează o tendință crescătoare îngrijorătoare din 2010 în prezent, de la nivelul de 1,4% în 2010 la 10,2% în 2014. Valoarea indicatorului este îngrijorător mai mare pentru populația feminină (12,7% în 2014) față de cea masculină (8,3% în 2014) și pentru populația din mediul rural (13,8% în 2014) față de cea din mediul urban (9,8% în 2014).

În ceea ce privește **evoluția locurilor de muncă vacante pe grupe majore de ocupații**, la nivelul regiunii București-Ilfov, cel mai ridicat număr de locuri vacante se înregistrează în grupa majoră 2, conform COR ISCO-08, respectiv *Specialiști în diverse domenii de activitate*, care necesită pregătire la nivelul învățământului superior. Această grupă majoră include: specialiști în științe și inginerie, specialiști în domeniul sănătății, specialiști în învățământ, specialiști în domeniul administrativ-comercial, specialiști în tehnologia informației și a comunicațiilor, specialiști în domeniul juridic, social și cultural. În perioada 2011-2015, tendința înregistrată este continuu ascendentă.

Astfel, din totalul de 12.372 locuri vacante în regiunea București-Ilfov în 2015, 4.867 (reprezentând aproximativ 40%) sunt locuri vacante pentru *Specialiști în diverse domenii de activitate*, conform COR ISCO-08, cu pregătire superioară. Numărul locurilor de muncă vacante la nivelul regiunii este în creștere din 2011 (6.171) în 2015 (12.372), aceeași tendință crescătoare manifestându-se și pentru numărul locurilor de muncă vacante pentru specialiști având pregătire la nivelul învățământului superior în diverse domenii de activitate (4.867 locuri de muncă vacante în 2015 față de 2.274 în 2011).

Din perspectiva **învățământului superior**, la nivelul regiunii București-Ilfov, **numărul locurilor de muncă vacante pe activități ale economiei naționale** înregistrează o creștere continuă în perioada 2010-2015 și în cadrul fiecărei activități. Cel mai mare număr de locuri de muncă vacante se înregistrează în ordine descrescătoare în următoarele activități ale economiei naționale: Secțiunea O – Administrație publică și apărare; Asigurări sociale din sistemul public (3.048 în 2015 față de 1.727 în 2010), Secțiunea G – Comerț cu ridicata și cu amănuntul; Repararea autovehiculelor și motocicletelor (1.739 în 2015 față de 551 în 2010), Secțiunea Q – Sănătate și asistență socială (1.530 în 2015 față de 271 în 2010), Secțiunea J – Informații și comunicații (1.043 în 2015 față de 663 în 2010), Secțiunea N – Activități de servicii administrative și activități de servicii support (946 în 2015 față de 372 în 2010), Secțiunea H – Transport și depozitare (775 în 2015 față de 80 în 2010).

Atât la nivel national cât și la nivelul regiunii București-Ilfov, numărul locurilor de muncă vacante înregistrează o tendință crescătoare din 2010 în prezent. În 2015 ponderea locurilor de muncă vacante în regiune deținând 24,76% din media la nivel national, față de 22,59% în 2010.

Rata de activitate pentru tinerii de 15-24 ani înregistrează valori sensibil mai mici, în mod constant, la nivelul regiunii București-Ilfov față de nivel national, atingând valoarea de 27,4% în 2015 față de 27,6% în 2005 la nivelul regiunii și 30,8% în 2015 față de 31,9% în 2005 la nivel national.

Rata de ocupare pentru tinerii de 15-24 ani înregistrează de asemenea, valori sensibil mai mici la nivelul regiunii București-Ilfov față de nivel national, atingând valoarea de 23,2% în 2015 față de 21,7% în 2005 la nivelul regiunii și 24,5% în 2015 față de 29,4% în 2005 la nivel national. Astfel, în timp ce la nivelul regiunii București-Ilfov rata de ocupare pentru tinerii de 15-24 ani a crescut ușor în ultimii 10 ani, la nivel national valoarea acestui indicator înregistrează scăderi ușoare. Oricum, față de 2014 valoarea acestui indicator este în ușoară creștere (23,2% în 2015 față de 19% în 2014 la nivelul regiunii, respectiv 24,5% în 2015 față de 23% în 2014 la nivel national).

Rata șomajului pentru populația de tineri de 15-24 ani concurează la nivelul regiunii cu valoarea indicatorului la nivel national. Astfel, dacă la nivel national, rata șomajului pentru tinerii de 15-24 ani a variat de la 19,1% în 2005 la 24% în 2014, respectiv 21,7% în 2015, la nivel regional, valoarea indicatorului se situează la 23,0% în 2005, 26% în 2014 (valoare dominant în perioada analizată), respectiv 14,6% în 2015. Se constată o tendință puternic descrescătoare în 2015 față de 2014.

În ceea ce privește **ponderea populației ocupate** din regiunea București-Ilfov, având pregătire la **nivelul învățământului superior**, se constată o tendință crescătoare în perioada 2008-2014 și o ușoară descreștere în 2015 (33,13% în 2008, 34,34% în 2010, 38,48% în 2012, 42,09% în 2014, respectiv 40,31% în 2015 din totalul populației ocupate la nivelul regiunii). Astfel, în anul 2015 din totalul de 1.084.000 populație ocupată la nivelul regiunii, 437.000 reprezintă populație ocupată cu nivel de educație superioară.

Dacă ne referim la **gen**, **ponderea populației ocupate** din regiunea București-Ilfov, având pregătire la **nivelul învățământului superior**, de gen feminin este sensibil mai ridicată față de ponderea populației similare masculine. Astfel, ponderea populației ocupate la nivelul regiunii de gen masculin variază de la 30,92% în 2008 la 37,16% în 2014, respectiv 36,75% în 2015. Ponderea populației ocupate la nivelul regiunii de gen feminin variază de la 35,69% în 2008 la 47,68% în 2014, respectiv 44,31% în 2015. Populația feminină ocupată în regiunea București-Ilfov cu nivel de educație superioară cunoaște o creștere din 2008 (171.000 persoane) în 2014 (237.000 persoane) și ușoară descreștere în 2015 (226.000 persoane), înregistrând valori ușor superioare populației similare masculine (171.000 persoane în 2008, 210.000 persoane în 2014, respectiv 211.000 persoane în 2015).

În funcție de **medii**, **ponderea populației ocupate** din regiunea București-Ilfov, având pregătire la **nivelul învățământului superior**, este semnificativ mai ridicată în mediul urban față de cel rural. Astfel, se înregistrează următoarele valori: 2011 – 40,42% în mediul urban față de 8,64% în mediul rural; 2014 – 44,86% în mediul urban față de 11,36% în mediul rural și 2015 – 42,01% în mediul urban față de 23,52% în mediul rural. În 2014, la nivelul regiunii exista 408.000 populație ocupată cu educație superioară în mediul urban și 10.000 în mediul rural, iar în 2015, 413.000 populație ocupată în mediul urban și 24.000 în mediul rural. Se constată, astfel, o tendință crescătoare, constantă, a ponderii populației ocupate cu studii superioare în mediul rural, la nivelul regiunii.

În funcție de **vârstele de muncă**, **populația ocupată de tineri de 15-24 ani** având pregătire la **nivelul învățământului superior** înregistrează o tendință descrescătoare la

nivelul regiunii București-Ilfov (2,4% în 2015 față de 2,6% în 2014 și 3,3% în 2009). Aceeași tendință descrescătoare o înregistrează și valoarea indicatorului pentru grupa de vârstă 25-34 ani (41,0% în 2015, față de 40,5% în 2014 și 44,2% în 2008). Populația ocupată cu **nivel de educație superioară din grupa de vârstă 35-44 ani** înregistrează în schimb o tendință crescătoare, de la 27,4% în 2008 la 32,4% în 2014 și 33,0% în 2015.

Populația ocupată masculină din regiunea București-Ilfov cu **nivel de educație superioară** înregistrează o tendință descrescătoare pentru grupa de vârstă 15-24 ani (de la 3,0% în 2009 la 2,0% în 2015), tendință aproximativ constantă pentru grupa de vârstă 25-34 ani (40,8% în 2008 către 40,8% în 2015), respectiv o tendință crescătoare pentru grupa de vârstă 35-44 ani (de la 27,9% în 2008 la 33,0% în 2015).

Populația ocupată feminină din regiunea București-Ilfov cu **nivel de educație superioară** înregistrează, de asemenea, o tendință descrescătoare pentru grupa de vârstă 15-24 ani (de la 3,6% în 2009 la 2,7% în 2015), tendință semnificativ descrescătoare pentru grupa de vârstă 25-34 ani (47,6% în 2008 către 41,9% în 2015), respectiv o tendință crescătoare pentru grupa de vârstă 35-44 ani (de la 26,9% în 2008 la 34,0% în 2015).

Populația ocupată din mediul urban din regiunea București-Ilfov cu **nivel de educație superioară** înregistrează o tendință descrescătoare pentru grupa de vârstă 15-24 ani (de la 3,3% în 2009 la 2,5% în 2015), tendință descrescătoare pentru grupa de vârstă 25-34 ani (43,9% în 2008 către 41,7% în 2015), respectiv o tendință ușor crescătoare pentru grupa de vârstă 35-44 ani (de la 16,1% în 2009 la 16,7% în 2015).

Populația ocupată din mediul rural din regiunea București-Ilfov cu **nivel de educație superioară** înregistrează o tendință fluctuantă, per ansamblu descrescătoare pentru grupa de vârstă 15-24 ani (de la 4,8% în 2008 la 4,7% în 2014, respectiv 0,9% în 2015), tendință puternic descrescătoare pentru grupa de vârstă 25-34 ani (de la 59,7% în 2008 la 27,1% în 2015), respectiv o tendință puternic crescătoare pentru grupa de vârstă 35-44 ani (de la 12,7% în 2008 la 38,4 în 2014 și 51,3% în 2015).

Conform Balanței Forței de Muncă, rata cea mai ridicată a **populației inactive** la nivelul regiunii, exceptând grupa de vârstă 15-24 ani (populație care este integrată, de regulă, în diverse niveluri ale sistemului educațional), se înregistrează în rândul grupei de vârstă 25-34 ani, care în cea mai mare parte pot fi absolvenți de învățământ superior. Tendința în rândul acestei grupe de vârstă este fluctuantă, dar se menține la nivelul deloc confortabil de 13,9% în 2015, față de 13,4% în 2013 și 10,8% în 2014. Aceeași tendință fluctuantă se manifestă și pentru grupa de vârstă 35-44 ani, în scădere în 2015 (9,4%) față de 2014 (10,3%).

Atât la nivel national, cât și la nivelul regiunii București-Ilfov predomină populația ocupată în **domeniul serviciilor**, care înregistrează o pondere relativ constantă în perioada 2008-2014, urmată la o oarecare distanță de populația ocupată în Agricultură, silvicultură și pescuit și Industrie la nivel national, respectiv Industrie și Construcții la nivel regional.

Populația ocupată pe activități ale economiei naționale în regiunea București-Ilfov înregistrează o tendință aproximativ constantă în ramura Agricultură, silvicultură și pescuit (2,8% în 2014), tendință ușor descrescătoare în Industrie (16,2% în 2008, respectiv 14,1% în 2014), aceeași tendință ușor descrescătoare în Construcții (12,8% în 2008, respectiv 11,7% în 2014) și o tendință crescătoare în Servicii (68,2% în 2008, respectiv 71,3% în 2014).

Analizând **ponderea șomerilor înregistrați, absolvenți de învățământ superior**, la nivel national și în regiunea București-Ilfov, valoarea indicatorului este semnificativ mai ridicată la nivelul regiunii, cu valori atingând pragul de 22,4% în 2014 la nivelul regiunii București-Ilfov față de 6,0% la nivel national, respectiv 21,7% în 2015 la nivelul regiunii față de 5,1% la nivel national. Tendința este puternic crescătoare pentru perioada 2007

(8,0%) - 2013 (23,6%) și ușor descrescătoare către 2015 (21,7%) în regiunea București-Ilfov, față de media națională unde au fost înregistrate fluctuații între 4,3% în 2007 către pragul maxim de 8,4% în 2011, respectiv 5,1% în 2015.

Numărul șomerilor absolvenți de învățământ superior cunoaște o scădere la nivelul județului Ilfov de la 300 în 2010 la 143 în 2015. Aceași tendință de scădere se înregistrează și în municipiul București cu un număr maxim de șomeri înregistrați în 2013, respectiv 5.729 persoane până la 4.855 persoane în 2015.

11.4.2 Implicațiile evoluțiilor pieței muncii pentru învățământul superior

Creșterea continuă în perioada 2011-2015 a numărului locurilor de muncă vacante în grupa majoră 2 de ocupații, conform COR ISCO-08, respectiv *Specialiști în diverse domenii de activitate*, atrage după sine necesitatea continuării pregătirii la nivelul învățământului superior de **specialiști în următoarele domenii**: științe și inginerie, sănătate, învățământ, domeniul administrativ-comercial, tehnologia informației și a comunicațiilor, domeniul juridic, social și cultural.

Scăderea ușoară în 2015 a ponderii populației ocupate din regiunea București-Ilfov (42,09% în 2014, respectiv 40,31% în 2015), având pregătire la nivelul învățământului superior, după o tendință crescătoare în perioada 2008-2014, solicită o atenție deosebită asupra domeniilor de activitate în care este formată resursa umană în universități, precum și ofertei educaționale aferente.

Totodată, ponderea mai ridicată a populației feminine ocupate din regiunea București-Ilfov, având pregătire la nivelul învățământului superior, atrage atenția asupra necesității **diversificării ofertei educaționale** în învățământul superior în acele domenii de activitate care sunt recunoscute ca fiind preponderent masculine în ceea ce privește angajabilitatea (de ex., științe și inginerie, tehnologia informației și a comunicațiilor).

Scăderea ușoară în 2015 a ponderii populației ocupate din mediul urban, având pregătire la nivelul învățământului superior, precum și creșterea constantă, semnificativă, a ponderii populației ocupate cu studii superioare în mediul rural, pot fi explicate pe de o parte prin migrația cu domiciliul de rezidență din mediul urban către rural. Pe de altă parte, prin necesitatea exercitării profesiei în domeniul de activitate în care absolvenții au fost pregătiți, mediul rural oferind astfel de oportunități.

Tendința descrescătoare continuă a populației ocupate de tinerii de 15-24 ani având pregătire la nivelul învățământului superior, precum și pentru grupa de vârstă 25-34 ani, atrage atenția asupra necesității **dezvoltării unor programe postuniversitare** care să permită integrarea rapidă a absolvenților pe piața forței de muncă și creșterea ratei de ocupare.

Același tip de acțiune se impune și pentru populația inactivă la nivelul regiunii, din grupele de vârstă 25-34 ani și 35-44 ani, valorile indicatorilor înregistrând creșteri în ultimii ani și o ușoară tendință de scădere în 2015.

Analizând ponderea șomerilor înregistrați, absolvenți de învățământ superior, la nivel național și în regiunea București-Ilfov, valoarea indicatorului este semnificativ mai ridicată la nivelul regiunii. Tendința, puternic crescătoare pentru perioada 2007 – 2013, pare să devină mai favorabilă pe măsură ce ne îndreptăm către 2015. Chiar și așa, aceste tendințe trag un semnal de alarmă important universităților din regiune (publice și private) care trebuie să-și reconsidere **oferta educațională** în domeniile de activitate în care oferă specializări **în funcție de cerințele pieței muncii**. Trebuie remarcat faptul că numărul șomerilor absolvenți de învățământ superior cunoaște o scădere la nivelul județului Ilfov.

Luând în considerare ținta națională pentru anul 2020 de 70% privind rata ocupării pentru populația din grupa de vârstă 20-64 ani și pornind de la situația actuală (în anul 2015, rata ocupării a atins valoarea de 66%), Planul Național de Reformă al Guvernului

României (2016) stabilește următoarele direcții de acțiune care solicită contribuția învățământului superior:

- *integrarea pe piața muncii a tinerilor, șomerilor și a beneficiarilor de măsuri de protecție socială;*
- *dezvoltarea alternativelor ocupaționale pentru persoanele rezidente în mediul rural;*
- *consolidarea instituțională a ANOFM.*

11.5. Învățământul superior din regiunea București-Ilfov

11.5.1 Evoluția ofertei învățământului superior din regiune

Una dintre cele mai des utilizate măsuri ale performanței sistemelor de educație este **rata brută de cuprindere**, per ansamblu și pentru fiecare nivel al sistemului educațional. Rata brută de cuprindere se poate calcula pentru grupe de vârstă, corespunzătoare unei populații școlare. În cazul învățământului superior grupa de vârste folosită de regulă este 19-23 de ani.

Astfel, **numărul de persoane înmatriculate în învățământul superior** în Regiunea București-Ilfov a avut o evoluție oscilantă în perioada 2002-2016 și continuu descrescătoare în perioada 2007-2015 (în 2007, existau 389.769 persoane înmatriculate în învățământul superior în regiunea București-Ilfov față de 907.353 persoane la nivel național, iar în 2013, 129.043 persoane în regiunea București-Ilfov față de 433.234 persoane la nivel național). În anul universitar 2016-2017, numărul total al studenților și cursanților înmatriculați în învățământul superior era 531.586 la nivel național și 172.209 în regiunea București-Ilfov, în ușoară creștere față de anul universitar precedent. Aproximativ 55% dintre persoanele înmatriculate în universitățile private au fost înregistrate în regiunea București-Ilfov și aproximativ 26% în universitățile publice din această regiune. În anul 2016, din totalul de 405.638 (410.697 în 2015) studenți înscriși la ciclul de licență la nivel național, 126.880 studenți erau înscriși în învățământul universitar de licență în regiunea București-Ilfov. În anul 2015, 351.450 studenți erau înmatriculați în universitățile publice și 59.247 în universitățile private.

În perioada 2011-2016 rata brută de cuprindere în învățământul superior a fost aproape stabilă în jurul valorii de 23%. Cu alte cuvinte mai puțin de un sfert dintre persoanele cu vârste între 19 și 23 de ani erau înmatriculate în universitățile din România.

Evoluția **numărului de persoane înscrise în universitățile publice** în perioada 1990-2015 în funcție de **domeniul de studii** este foarte diferită de la un domeniu la altul. Astfel, domeniul științelor tehnice, ingineriilor, al științelor industriale, suprarепresentat până în 1990 a devenit din ce în ce mai puțin populat cu studenți. Scăderea este evidentă și semnificativă și este contrabalansată de creșterea spectaculoasă (dacă avem în vedere durata relativ scurtă de timp) a studenților înmatriculați în domeniul științelor economice și al celor juridice (CNFIS, 2014; disponibil la http://www.cnfis.ro/wp-content/uploads/2016/04/CNFIS-Raport-public2014_final.pdf).

În rândul domeniilor considerate generic "universitare", pedagogia și artele înregistrează una dintre cele mai vizibile dezvoltări în ceea ce privește numărul de înscrieri (de la o pondere de aproximativ 5% în anul 1990 la aproape 15% în totalul înscrierilor din anul 2007). Științele politice și administrative cunosc o evoluție similară, deși în cazul lor, ponderea în totalul înscrierilor este oarecum mai mică (CNFIS, 2014).

Dacă privim fiecare ramură de știință în parte putem observa tendințe diferite care, de regulă, indică o tendință liniară de evoluție a creșterii anuale a numărului de înscrieri. Se remarcă, totodată, că, unele **ramuri de știință** au cunoscut variații foarte mari ale numărului de înscrieri: silvicultura, transporturile și telecomunicațiile, științele juridice sau arhitectura au înregistrat creșteri și scăderi relativ bruște în perioade foarte scurte de timp, în ceea ce privește numărul de persoane înmatriculate. În același timp, studiile

industriale, cele artistice și cele medicale au avut evoluții relativ liniare ale numărului de înscrieri (CNFIS, 2014).

În anul universitar 2016-2017, primele **10 specializări** la nivel național după numărul locurilor în anul I sunt: drept – 12.375 locuri (dintre care 6.215 în învățământul superior public), contabilitate și informatică de gestiune – 8.530 locuri (dintre care 4.485 în învățământul superior public), finanțe și bănci – 7.940 locuri (dintre care 3.805 în învățământul superior public), management – 7.475 locuri (dintre care 4.295 în învățământul superior public), limba și literatura modernă – 6.226 locuri (dintre care 5.261 în învățământul superior public), economia comerțului, turismului și serviciilor – 6.075 locuri (dintre care 3.180 în învățământul superior public), administrație publică – 5.030 locuri (dintre care 3.800 în învățământul superior public), medicină – 4.571 locuri (dintre care 4.376 în învățământul superior public), marketing – 4.390 locuri (dintre care 2.810 în învățământul superior public) și pedagogia învățământului primar și școlar – 4.065 locuri (dintre care 3.550 în învățământul superior public).

La nivel național, **structura ofertei universitare pe domenii fundamentale**, nivel **licență**, în anul universitar 2016-2017, include 44% Științe sociale, 26% Științe ingineresti, 12% Științe umaniste și arte, 8% Matematică și științe ale naturii, 8% Științe biologice și biomedicale, 2% Știința sportului și educației fizice. Aceasta structură se regăsește, cu aproximație, și la nivelul regiunii București-Ilfov.

În anul 2014, structura **absolvenților de licență** pe grupe de **specializări** ISCED 2013 a fost următoarea (nivel național): 31% - Afaceri, administrație și drept, 27% - Științe ingineresti, 12% - Sănătate și asistență socială, 9% - Arte și științe umaniste, 8% - Științe sociale, jurnalism și informații, 5% - Științe naturale, matematică și statistică, 4% - Servicii și 4% - Științele educației. La sfârșitul anului universitar 2015-2016, existau 82.354 absolvenți de învățământ universitar de licență la nivel național și 17.107 la nivelul Regiunii București-Ilfov, dintre care 30% în Afaceri, administrație și drept și 26% în Științe ingineresti.

Învățământul superior public din regiunea București-Ilfov cuprinde 16 universități din cele 55 universități publice acreditate la nivel național, reprezentând 29,09%. Acesta include: Universitatea Politehnică din București, Universitatea Tehnică de Construcții din București, Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu din București, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București, Universitatea din București, Universitatea de Medicină și Farmacie din București, Academia de Studii Economice din București, Universitatea Națională de Muzică din București, Universitatea Națională de Arte din București, Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică I.L.Caragiale din București, Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport din București, Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București, Academia Tehnică Militară, Universitatea Națională de Apărare Carol I, Academia Națională de Informații Mihai Vitezul și Academia de Poliție Alexandru Ioan Cuza.

Învățământul superior privat din regiunea București-Ilfov cuprinde 14 universități din cele 37 universități private acreditate la nivel național (o parte aflate în prezent în lichidare), reprezentând 42,42%. Acesta include: Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir, Universitatea Titu Maiorescu, Universitatea Nicolae Titulescu, Universitatea Româno-Americană, Universitatea Hyperion, Universitatea Spiru Haret, Universitatea Bioterra, Universitatea Ecologică, Universitatea Română de Științe și Arte Gheorghe Cristea, Universitatea Athenaeum, Universitatea Artifex, Institutul Teologic Baptist, Institutul Teologic Penticostal, Institutul de Administrare a Afacerilor.

Astfel, 35,75% din totalul universităților publice și private din România sunt localizate în Regiunea București-Ilfov, Bucureștiul reprezentând cel mai mare centru universitar din România.

În anul universitar 2016-2017, în **învățământul superior public** din regiunea București-Ilfov poate fi școlarizat un număr total de **39.570 studenți**, dintre care: 11.196 studenți la Universitatea din București, 6.925 studenți la Academia de Studii Economice din București, 6.845 studenți la Universitatea Politehnica din București, 3.830 studenți la Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București, 2.790 studenți la Universitatea Tehnică de Construcții din București și 2.290 studenți la Universitatea de Medicină și Farmacie Carol Davila din București. În **învățământul superior privat** din regiune pot fi școlarizați **27.415 studenți**, dintre care: 7515 studenți la Universitatea Spiru Haret din București, 5.740 studenți la Universitatea Creștină Dimitrie Cantemir din București, 3.150 studenți la Universitatea Româno-Americană din București și 2.690 studenți la Universitatea Titu Maiorescu din București. Astfel, la nivelul regiunii numărul maxim de studenți care pot fi școlarizați în învățământul superior public și privat, anul universitar 2016-2017, este de **66.985 studenți**.

La nivelul regiunii București-Ilfov, în anul universitar 2016-2017, **domeniile de licență** cu cel mai mare **număr de studenți care pot fi școlarizați** sunt: Sănătate - 2290, Limbă și literatură - 1506, Drept - 1350, Inginerie și management în agricultură și dezvoltare rurală - 1295, Administrarea afacerilor - 1275, Inginerie civilă - 1265, Științe administrative - 1225, Științe ale comunicării - 1210, Inginerie geodezică - 975, Calculatoare și tehnologia informației - 960, Inginerie electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale - 955, Management - 950, Marketing - 925, Științe militare, informații și ordine publică - 923, Geografie - 910, Cibernetică, statistică și informatică economică - 845, Contabilitate - 800, Economie - 775, Inginerie și management - 760, Finanțe - 750, Științe inginerești aplicate - 745, Sociologie - 740, Inginerie mecanică - 735, Ingineria mediului - 690, Științe politice - 670, Inginerie industrială - 660.

11.5.2 Cercetare-dezvoltare și inovație

Performanța cercetării în învățământul superior se evaluează în mod frecvent prin **numărul, valoarea și impactul proiectelor de cercetare-dezvoltare și inovație** implementate de universități sau în curs de implementare. Exemple de astfel de proiecte implementate de universitățile din regiunea București-Ilfov, relevante în mod deosebit pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic, includ:

- **Proiecte de cercetare-dezvoltare implementate de Universitatea Politehnica din București**

PRO SME BISNET (enterprise-europe-network-romania.ro), Programul Competitivitate și Inovare finanțat de Uniunea Europeană, 2009-2012. Proiectul sprijină promovarea rezultatelor cercetării în cadrul universităților și institutelor de cercetare, dar și IMM-urilor din macro-regiunea Romania 3 (care cuprinde regiunile de dezvoltare București-Ilfov și Sud-Muntenia) pentru accesarea serviciilor de consultanță destinate dezvoltării și internaționalizării afacerilor disponibile prin rețeaua European Enterprise Network. Rolul Universității Politehnica din București constă în: furnizarea de inovații, tehnologie, servicii de transfer cunoștințe; servicii eficiente de brokeraj de tehnologii vizând introducerea pe Piața Internă a UE și pe piețele internaționale a produselor și serviciilor dezvoltate de către IMM-uri din regiune; diseminare de informații relevante, structurate și accesibile referitoare la politicile și programele europene de sprijin a inovării; sprijin activ pentru diseminarea rezultatelor cercetării în și din macro –regiune.

Creșterea competitivității întreprinderilor prin perfecționarea și specializarea resurselor umane în domeniul noilor tehnologii, într-o societate bazată pe cunoaștere și pentru o dezvoltare durabilă, POSDRU, www.comhightech.ro. Obiectivul general al proiectului constă în dezvoltarea unui sistem direcționat spre sprijinirea adaptabilității întreprinderilor cu profil industrial și a celor din industria de servicii, la noile cerințe ale economiei bazate pe cunoaștere, pentru: a) asigurarea și

actualizarea competențelor necesare pentru angajații ocupând funcții de inovare tehnică și tehnologică și/sau cercetare-dezvoltare, b) formarea profesională în domeniul tehnologiilor avansate a întreprinzătorilor, managerilor și angajaților implicați direct în procesul de proiectare/ dezvoltare în sectoare competitive cu potențial ridicat de dezvoltare. Pentru aceasta, se va dezvolta o Rețea Națională de Centre de Formare Profesională Specifică (RNCFPS) în domeniul tehnologiilor TIC, automată avansată și sisteme informaționale.

Dezvoltarea capacității de transfer și comercializare a rezultatelor din cercetare în cadrul institutelor de cercetare și a centrelor de cercetare aplicativă din România - implementarea unui model pilot, 2015-2017, Plan sectorial, <http://sectorial-upb-10s-2015.simplesite.com/424108073>. Scopul proiectului constă în realizarea unui model pilot pentru funcțiunile de transfer și valorificare a rezultatelor din cercetare și a expertizei științifice și tehnice a institutelor și a centrelor de cercetare aplicativă din țara noastră, în vederea implementării prin compartimente specializate din structura acestora. Implementarea cu succes în țara noastră a unui astfel de model pilot va constitui un real vector de creștere a competitivității activităților de cercetare aplicativă și al valorificării pe piață a rezultatelor acestora.

Evaluarea capacității de inovare și promovarea spiritului antreprenorial în Universitatea Politehnica din București/ ECIProSA UPB, POS CCE, <http://eciprosa-upb-id206-smis2680.simplesite.com/424233277>. Obiectivul proiectului îl reprezintă evaluarea în mod obiectiv și pe baza unor metode moderne a capacității de inovare din Universitatea Politehnica din București și promovarea existenței resurselor umane/ materiale și realizărilor semnificative din UPB în domeniile CDI, cu scopul valorificării rezultatelor obținute în cercetare, creșterii accesului la resurse financiare și gradului de integrare în mediul economic din România și la nivel internațional.

- **Proiecte de cercetare-dezvoltare implementate de Universitatea Tehnică de Construcții din București**

Geodata Openness Initiative for Development and Economic Advancement in Romania (GEOIDEA.RO); PN-II-ID-RSRP-2012-7- IZERZO_142160;NR. UTCB-14/2013 (Proiecte comune de cercetare Romania - Elvetia), 2012-2015

Urban Climate Study of BUCHAREST, ROMANIA (Proiecte comune de cercetare Romania - Elvetia), 2013-2016

Dezvoltarea tehnologiilor de generare a energiei electrice prin Microhidrocentrale amplasate pe căile navigabile și pe râuri, energie verde (Proiect colaborare bilaterală Romania - Regiunea Valonă/Belgia), 2012-2014

Platformă e-learning de formare profesională continuă pentru implementarea activă a noilor reglementări seismice românești armonizate cu standardele europene; PN-II-PT-PCCA, 2014-2017

- **Proiecte de cercetare-dezvoltare implementate de Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București**

I4ALL – Produse VET / eVET avansate, bazate pe Edutainment, destinate pentru marea masă a fermierilor și a persoanelor defavorizate: cu învățare lentă, oameni săraci, și sunt concentrate pe conținutul inovator de formare, procedurile, cele mai bune practice și echipamentele, pentru irigare, Leonardo da Vinci – Transfer de Inovare, 2013-2015, http://www.ipa.ro/projint/SITE_I4ALL/SITE-I4ALL-RO.pdf. Proiectul vizează transferul de cunoștințe/operații/intervenții noi și inovatoare din domeniul irigațiilor pentru culturile agricole. Rolul USAMV București constă în: (1) Identificarea nevoilor de formare VET / eVET ale utilizatorilor, elaborare Planuri de învățământ, (2) Inovare, cunoștințe, lecții de transfer prin elaborarea a trei cursuri privind riscurile de salinizare, măsuri anti-salinizare, terenuri de-salinisations, culturi / culturi și salinizare /

desalinizare și metode de irigare a culturilor în condițiile din România, (3) Diseminarea Ghidului „Irigații avansate pentru toți”.

Dezvoltarea infrastructurii centrului de cercetare pentru studiul calității produselor agroalimentare – HORTINVEST, POSCCE, 2010-2013. Obiectivul proiectului este dezvoltarea ramurii de CDI a USAMV București în domeniile Agriculturii și Industriei Alimentare prin crearea unui centru destinat activităților de CD, dotat la standarde europene, cu facilități care să contribuie la creșterea capacității de cercetare prin abordarea multidisciplinară a tematicilor de studiu și totodată să diminueze riscurile de poluare a mediului. Obiectivul strategic al USAMV București este de a deveni un centru de referință în studiul calității produselor agroalimentare, care poate fi punctul de plecare al creșterii competitivității economice a mai multor sectoare economice din România (agricultură ecologică, producția agricolă integrată, biodiversitate, sănătatea omului și animalelor, etc). Proiectul are ca impact printre altele întărirea ofertei de cunoștințe și specializarea tinerilor masteranzi, doctoranzi sau cercetători post-doctorat în domenii de vârf ale cercetării europene prin stimularea interacțiunii dintre domeniul agriculturii și industriei alimentare și domenii adiacente (biologie, chimie, fizică, informatică), atragerea tinerilor cercetători, atât străini, cât și români în activitatea de CD prin programe de doctorat, post-doctorat sau programe de cercetare complexe, crearea a 16 locuri de muncă în domeniul cercetării agricole de vârf și menținerea a minim 31 de locuri de muncă în cercetare.

- **Proiecte de cercetare-dezvoltare implementate de Universitatea din București**
Locuri de muncă pentru toți, OS 3.7 – Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil nonagricol din zona urbană, POCU, 2016-2018. Obiectivul specific al proiectului constă în creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil nonagricol din zona urbană. Obiectivul general al proiectului se referă la creșterea ocupării prin derularea unui program de susținere a antreprenoriatului, în Regiunea de Dezvoltare Sud – Est, în cadrul căruia peste 300 de persoane din cele șase județe ale regiunii de dezvoltare, respectiv Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea vor beneficia de formare în vederea îmbunătățirii competențelor antreprenoriale, peste 30 de persoane cu planuri de afaceri viabile vor beneficia de finanțare pentru implementarea planurilor de afaceri, fiind de asemenea oferită consultanță în implementarea planurilor de afaceri finanțate și monitorizare a evoluției start-up-urilor în vederea asigurării sustenabilității acestora.

Cercetători competitivi pe plan european în domeniul științelor umaniste și socio-economice. Rețea de cercetare multiregională (CCPE), POSDRU, 2010-2013.

Obiectivul general al proiectului vizează creșterea competitivității cercetării în domeniul științelor umaniste și economico-sociale în vederea obținerii de rezultate științifice de vârf prin promovarea carierei în cercetare, crearea unei rețele între universități, mediul cultural și socio-economic și sprijinirea financiară a grupului țintă la nivelul parteneriatului pe perioada derulării proiectului.

- **Proiecte de cercetare-dezvoltare implementate de Academia de Studii Economice din București**

Feasibility study on implementing a pan- european social platform to support lifelong learning and employability, DG- Regio, 2015-2016, <http://startsopi.ase.ro/#/home>. O provocare pentru procesul de învățare pe tot parcursul vieții este asigurarea condițiilor în care participanții pot să dobândească abilitățile și cunoștințele necesare activității profesionale prezente și viitoare. Proiectul cercetează influențele și corelațiile dintre capacitatea de inserție profesională și învățarea pe tot parcursul vieții în țările membre ale Uniunii Europene din Regiunea Dunării și, în special, în țările excomuniste din această regiune. Rezultatele parțiale ale cercetării relevă existența unei corelații

puternice între nivelul de educație și opinia respondenților privind importanța activităților educaționale în identificarea unui loc de muncă în acord cu specializarea urmată. O atenție deosebită a fost acordată analizei impactului rețelelor sociale asupra procesului de învățare pe tot parcursul vieții, acestea fiind apreciate drept facilitatori moderni ai activităților de învățare pe tot parcursul vieții. Identificarea timpurie a factorilor și a cauzelor specifice care permit stimularea angajării tinerilor cu pregătire universitară pe posturi adecvate pregătirii lor va putea contribui în viitor la asigurarea unei creșteri economice sustenabile a acestor state, favorizând creșterea inserției pe piața muncii a absolvenților și, mai ales stoparea fenomenului migraționist al forței de muncă spre zone și sectoare mai bine plătite (Sursa: Bodea, C.N., Dascălu, M.I., Velikic, G. and Stancu, S., 2016. Lifelong Learning and Employability in the Danube Region Countries: Influences and Correlations. *Amfiteatru Economic*, 18(43), pp. 521-536)

Hub virtual de eco- inovare pentru creșterea competitivității în domeniul reciclării deșeurilor de echipamente electrice și electronice, Parteneriat, 2014-2017; <http://www.ecoinnewaste.ase.ro/>. Proiectul răspunde unei provocări cu profunde implicații economice, sociale și ambientale, și anume: creșterea competitivității organizaționale a firmelor ce activează în domeniul reciclării deșeurilor de echipamente electrice și electronice (e-deșeuri, DEEE) din România și mărirea gradului de implicare a entităților publice și private de CDI în promovarea eco-inovării pentru dezvoltarea economiei verzi. Un număr mare de provocări legate de reciclarea e-deșeurilor se află în fața mediului de afaceri și al autorităților. Acestea vizează eliminarea componentelor periculoase și recuperarea unei cantități cât mai mari de materiale reciclabile, în condiții de securitate pentru oameni și mediu. Produsul final al proiectului va fi reprezentat de un prototip al hub-ului de eco-inovare numit EcoInnEWaste și o serie de instrumente inovative care vor fi încărcate pe hub, respectiv: un model inovativ de pașaport de reciclare a produselor electrice și electronice, un model de analiza cost-beneficiu pentru reciclarea e-deșeurilor, un model de implementare a tehnologiilor eco-inovatoare la nivel de firmă, o metoda de analiza multicriterială a caracteristicilor produsului relevante pentru reciclare, o metoda de evaluare a reciclabilității bazată pe idealitate, o bibliotecă de eco-inovare, un laborator de eco-inovare și formare în domeniu.

Aceasta va reprezenta o infrastructură de colectare și analiză a datelor transparentă, ușor de accesat pentru publicul larg și mai ales de către actorii cheie, în care Internetul să joace un rol important. Prin facilitățile specifice programării WEB 2.0, facilitând abordarea interactivă, cât și prin conținutul și tehnicile de interogare folosite pentru accesarea bazelor de date, hub-ul de eco-inovare ce se va realiza în cadrul proiectului ECOINNEWASTE va fi o premieră în România și în lume. Acesta va conține aspecte de ordin legislativ, utilitar, informativ, asociativ, formativ etc. Gradul mare de utilitate și accesibilitatea mijloacelor practice de realizare a transferului de know-how în domeniul DEEE, vor asigura un număr considerabil de utilizatori ai acestuia din rândul cetățenilor, potențialilor investitori, administrațiilor locale, reprezentanților organismelor de reglementare, IMM-urilor – în calitate de beneficiari, cât și din rândul entităților de CDI (universități, institute de cercetare) sau furnizorilor de servicii privind reciclarea DEEE.

- **Proiecte de cercetare-dezvoltare implementate de Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București**

Consolidarea cadrului pentru creșterea calității serviciilor publice și pentru sprijinirea dezvoltării la nivel local, POCA, 2016-2019. Proiectul are ca scop dezvoltarea unui set unitar de instrumente pentru consolidarea capacității administrației publice de a presta/furniza în mod eficient și performant servicii publice de calitate pentru cetățeni și mediul de afaceri. Obiective specifice: Asigurarea premiselor pentru fundamentarea soluțiilor referitoare la repartizarea optimă a competențelor între autoritățile administrației publice centrale și locale; Asigurarea unei viziuni unitare

asupra modului de elaborare, implementare, monitorizare și evaluare a standardelor de calitate și după caz, de cost, pentru serviciile publice descentralizate; Dezvoltarea de metode și instrumente pentru monitorizarea și evaluarea capacității administrative a autorităților administrației publice locale; Creșterea capacității autorităților și instituțiilor de la nivelul administrației publice centrale de a își exercita clar și coerent calitatea de coordonator metodologic asupra creării politicilor publice în materia descentralizării.

Starea Națiunii. Construirea unui instrument inovator pentru fundamentarea politicilor publice, POCA, 2016-2019. Scopul proiectului este de a dezvolta și a introduce la nivelul Secretariatului General al Guvernului un agregator de date statistice multidisciplinare, care va avea ca principal beneficiu fundamentarea riguroasă și obiectivă a proceselor decizionale și documentelor strategice din cadrul administrației centrale și locale. Astfel, proiectul își propune să contribuie la soluționarea uneia dintre cele mai acute probleme ale administrației centrale din România – capacitate instituțională limitată în ceea ce privește luarea deciziilor și formularea politicilor publice. Obiectivele specifice ale proiectului include printre altele: Crearea unui sistem coerent de 100 de indicatori relevanți pentru măsurarea nivelului de dezvoltare al României; Construirea agregatorului de date online Starea Națiunii - o bază de date online care va integra date statistice colectate începând cu 1990 de diverse instituții (date publice disponibile pentru perioada 1990 – 2015 și ulterior) necesare pentru măsurarea sistemului de indicatori referitor la starea României, utilizabil în fundamentarea deciziilor și pregătirea de politici bazate pe dovezi; Implementarea unui program de formare în utilizarea agregatorului de date online Starea Națiunii și a rezultatelor de cercetare, adresat personalului din administrația locală și centrală ca viitori utilizatori ai instrumentului inovator realizat în cadrul proiectului.

Alte proiecte relevante: Dezvoltarea curriculară și creșterea relevanței programelor de studiu în administrație publică prin metode inovative de blended learning și corelare cu piața muncii, POSDRU, 2014-2015; Educație universitară competitivă în domeniul managementului de program, POSDRU, 2014-2015, Euroantreprenoriat - Calificări universitare pentru europeanizarea societății românești, POSDRU, 2014-2015, Dezvoltarea spiritului antreprenorial și competențe profesionale sporite pentru studenții din Regiunea București – Ilfov, POSDRU, 2014-2015.

- **Proiecte de cercetare-dezvoltare implementate de Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu din București**

LABORATOR BRĂILA - Abordări alternative ale periferiilor urbane în cadrul unui oraș cu creșterea stagnată (B-LAB), 2015-2016, Programul PA17RO13 - *Promovarea diversității în cultură și artă în cadrul patrimoniului cultural European*, finanțat prin Mecanismul Financiar SEE 2009-2014. Proiectul are ca obiectiv general dezvoltarea de metodologii alternative de educație și schimb de experiență în ceea ce privește diversitatea culturală a periferiilor urbane într-un oraș în scădere.

11.5.3 Exemple de bună practică

- **Colaborarea învățământului superior cu învățământul profesional și tehnic**

Universitățile din regiunea București-Ilfov demonstrează interes pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic din următoarele perspective: dezvoltarea de programe de masterat și programe de studii postuniversitare relevante pentru învățământul profesional și tehnic și participarea în proiecte de cercetare și de formare profesională și tehnică.

Universitatea Politehnica din București (UPB), de exemplu, oferă programul de masterat *Consilierea și managementul carierei în domeniul profesional și tehnic*. **Universitatea din București** oferă programe universitare de master profesional care se adresează unor ocupații anume, includ stagii de practică, iar corpul profesoral este mixt

(cadre didactice, cercetători, instructori din domeniile de activitate vizate). Sunt oferite și programe de masterat interdisciplinare, susceptibile să stimuleze vocații și ocupații noi – în sistemul de învățare pe tot parcursul vieții. Un astfel de program multiplu se regăsește la facultățile Geografie, Sociologie și Științe Sociale, Științe Politice, Psihologie și Științele Educației.

Referitor la programele postuniversitare, **Universitatea Politehnica din București**, de exemplu, oferă un program de formare psihopedagogică în vederea certificării competențelor pentru profesia didactică în învățământul profesional și tehnic. **Universitatea Tehnică de Construcții din București** oferă studii postuniversitare de conversie profesională în Informatică (4 sem., zi), Educație tehnologică (4 sem., zi) și cursuri postuniversitare de formare psihopedagogică (nivelul I și II) pentru absolvenții de învățământ superior.

În ceea ce privește proiectele de cercetare și formare profesională, **Universitatea Politehnica din București** a participat în numeroase proiecte cu finanțare internațională, precum: Career development in the field of bio(nano)materials, 2013, FP7, ERC-2013-StG; Give young generation Wings for SPACE domain: promoting Space field among the youngsters as a mean to develop the human resources, 2014, H2020, CSA BENEF; Feedback -Oriented Educational System, 2015, H2020, H2020-ICT-2015; Empowering interactive education for inclusive competitiveness, 2015, H2020, H2020-ICT-2015; What are the key policy components for a European lifelong learning strategy that will enable growth and inclusion particularly for young adults?, 2015, H2020 -YOUNG - SOCIETY -2015. Un alt exemplu, **Universitatea Tehnică de Construcții din București** a participat la implementarea proiectului *Formarea profesională a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar pentru noi oportunități de dezvoltare în carieră*, POSDRU, 2010-2013.

- **Parteneriate ale universităților cu mediul socio-economic**

Parteneriatele dintre universități și organizațiile din mediul socio-economic au scopul principal de a asigura un **grad de inserție** cât mai adecvat al absolvenților pe piața muncii și un **parteneriat de durată în domeniul cercetării și educației**. Acestea se concretizează, de regulă, în organizarea de evenimente, oferirea de stagii de practică, internshipuri și posibilități de angajare, vizite de studiu, participarea la conferințe etc.

De exemplu, **Universitatea Politehnica din București** susține parteneriate cu organizații precum: PTIR – Patronatul Tinerilor Întreprinzători din România, pentru promovarea intereselor universității și studenților săi; GHF – Group, firmă de consultanță financiară și brokeraj, pentru promovarea ofertelor de muncă ale companiei GHF; P&G – Urlați, Prahova, pentru promovarea internship-urilor companiei; Parteneriat L.E.A.P. (Link Education And Practice), organizatorul rețelei de centre de consiliere în carieră din toate universitățile din țară, pentru promovarea internă și externă a evenimentelor organizate.

Anul 2014 rămâne în istoria **Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București**, între altele, pentru constituirea Consorțiului Universităților de Științe Agricole și Medicină Veterinară - Științele Vieții din România (București, Cluj, Iași și Timișoara). Consorțiul, în parteneriat cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, colaborează în activități precum: optimizarea utilizării resurselor umane, materiale și financiare, cu un mare potențial de dezvoltare în aria europeană a educației și cercetării; elaborarea de studii, prognoze și puncte de vedere comune; identificarea și exploatarea unor direcții în educație/formare/cercetare, în domeniul științelor agricole și medical-veterinare.

La nivelul **Universității din București** au fost identificate și încheiate parteneriate noi cu mediul de afaceri, cu organizații precum: Camera de Comerț și Industrie a României, NN Asigurări de Viață, Renault România, Ernst&Young, precum și o serie de parteneriate la nivelul facultăților.

La **Academia de Studii Economice din București** printre partenerii cu care au fost semnate acorduri de colaborare pot fi menționați: Ana Hotels, Automatic Data Processing (ADP) Romania, Avon Cosmetics (Romania), Bancpost, British American Shared Services Europe, British American Tobacco Trading SRL, Banca Comercială Feroviară, Baker Tilly Klitou and Partners, Bull Media, Blor Retail, Experbuy, Genpact, Grant Thornton, ING Bank, Mercedes-Benz Romania, Nestle Romania, Telekom Romania Communications, Unilever South Central Europe, Xerox Business Services Romania.

• **Oferta învățământului superior din regiune pentru formarea adulților**

Universitatea Politehnica din București prin intermediul Centrului de Cercetare, Dezvoltare pentru Mecatronică organizează programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă, cum ar fi: "Optometrie - Optică Medicală", "Optometrie testare și prescripție", "Proiectare asistată de calculator I" și "Proiectare asistată de calculator II".

Universitatea Tehnică de Construcții din București organizează cursuri post-universitare, precum: Evaluarea riscului de incendiu pentru construcții și instalații, Auditul energetic al clădirilor noi și existente și sistemelor aferente de alimentare cu energie termică, Proiectarea structurilor în cadre de beton armat la acțiuni seismice, Proiectarea structurilor cu pereți de beton armat la acțiuni seismice, Educație Tehnologică (zi). Totodată, oferă cursuri postuniversitare de conversie profesională în Tehnologia Informației și Educație Tehnologică.

La **Universitatea din București**, în anul 2015 au fost dezvoltate noi programe de practică profesională cu deschidere către voluntariat și recunoașterea competențelor non-formale. Oferta de cursuri posuniversitare de formare continuă a fost extinsă pentru diverse domenii și arii profesionale: Abordări moderne în psihopedagogia specială la Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Conversie profesională la Facultatea de Geografie și Facultatea de Istorie, Evaluarea și monitorizarea substanțelor chimice din mediu la Facultatea de Biologie, Profesori documentariști și Biblioteconomie la Facultatea de Litere.

La **Academia de Studii Economice din București**, în anul 2015 existau 10 programe de masterat profesional și licență, realizate în parteneriat cu mediul economico-social. Dintre acestea menționăm:

- programele de masterat „Analiză financiară și evaluare” și „Economia Proprietăților Imobiliare” organizat în cadrul Facultății de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori în parteneriat cu Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România (ANEVAR) pentru echivalarea formării profesionale în domeniul evaluării sau programul de masterat ACCA organizat în cadrul Facultății de Contabilitate și Informatică de Gestiune în parteneriat cu ACCA, de asemenea, pentru echivalarea profesională în domeniu;
- programul de masterat „Managementul sistemelor bancare (MsBank)”, organizat în cadrul Facultății de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori în parteneriat cu Banca Comercială Feroviară;
- programul de masterat „Fiscalitate” în parteneriat cu Camera Consultanților Fiscali, PwC România și EY România și programul de masterat „Tehnici actuariale” în parteneriat cu Institutul de Studii Financiare și Asociația Română de Actuarial, organizate în cadrul Facultății de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori;
- programul de masterat „Finanțe corporative” în parteneriat cu Allianz Managed Operations & Services SE și Generali, organizat în cadrul Facultății de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori.

Pe parcursul anului universitar 2015-2016 la ASE București s-au derulat 8 programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă, în domenii precum:

Managementul proiectelor europene, Managementul organizației, Contabilitatea și auditul instituțiilor publice, Elaborarea, implementarea și evaluarea procedurilor de control intern și audit intern, Business Analysis.

- **Colaborări ale universităților pentru sprijinirea dezvoltării regionale**

În septembrie 2016, **Universitatea Politehnica din București** a demarat proiectul intitulat „*Tehnologii curate de procesare și/sau valorificare materiale cu potențial combustibil - CleanTech*” – P_40_308, Acțiunea 1.2.3. Parteneriate pentru transfer de cunoștințe, Programul Operațional Competitivitate 2014-2020, Axa prioritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor. Proiectul CleanTech are ca obiective specifice: managementul energetic durabil al reziduurilor industriale și urbane; procesarea deșeurilor ce nu pot fi valorificate direct; identificarea unor probleme și propuneri de soluții pentru creșterea eficienței energetice, de mediu și de securitate în exploatare.

Totodată, universitatea organizează anual *conferința TRANSLU Interacțiuni dintre transporturi și dezvoltare regională*. Tematica conferinței include: Mobilitate spațială în epoca mondializării și globalizării; Amenajarea teritoriului și urbanism: Soluții pentru mobilitate durabilă; Politici publice; Orașe care economisesc energie; Inserția aglomerărilor urbane în teritoriul național; Interacțiuni amenajarea teritoriului/urbanism – transporturi: Infrastructuri de transport și dezvoltare economică a teritoriului; Rețelele infrastructurii și ale serviciilor; Accesibilitate și atractivitate; Transporturi locale, zonale, internaționale; Rețele ”hub-and-spoke”; Logistici integrate; Evaluarea economică a coridoarelor de transport; Fiabilitatea funcțională a rețelelor serviciilor; Reflectarea amenajării teritoriului și a soluțiilor pentru satisfacerea nevoilor de mobilitate în calitatea vieții (efecte economice, sociale, ambientale): Repartiție modală; Traficul și efectele externe negative (poluare locală și globală, insecuritate, fragmentarea spațiului); Congestia urbană și soluții pentru limitarea efectelor acesteia.

În perioada martie 2014 – decembrie 2015, UPB a derulat iproiectul PRECIS – ”Infrastructură de cercetare pentru dezvoltarea produselor, proceselor și serviciilor inovative inteligente”, co-finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională, în cadrul Programului Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” (POS CCE). *Centrul de cercetare pentru produse, procese și servicii inovative inteligente PRECIS* are ca obiectiv general extinderea infrastructurii curente și a activităților de cercetare din UPB, Facultatea de Automatică și Calculatoare, în vederea realizării transferului tehnologic și dezvoltării produselor, proceselor și serviciilor inovative de noua generație destinate, în principal industriei și sănătății.

Universitatea Tehnică de Construcții din București, prin intermediul Facultății de Construcții Civile Industriale și Agricole organizează un program de licență cu specializarea *Inginerie urbană și dezvoltare regională*.

Studentii **Universității de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București** participă la numeroase acțiuni de voluntariat, în special pentru reconstrucția ecologică a unor zone ale țării afectate de diferite fenomene ale naturii sau afectate de activitățile antropice.

La **Universitatea din București**, în ianuarie 2016 a fost acreditat programul de master *Dezvoltare Regională Inteligentă* care a fost inclus în oferta educațională a universității începând cu anul universitar 2016-2017. Facultatea de Sociologie și Asistență Socială organizează masterul de *Antropologie și Dezvoltare Comunitară*, iar Facultatea de Geografie organizează programul de masterat *Geografie Aplicată și Dezvoltare Regională*. Universitatea a coordonat implementarea proiectului “Dezvoltarea capacității instituționale a Consorțiului Regional București-Ilfov”, POSDRU, 2009-2012

Academia de Studii Economice din București a fost implicată în anul 2015, în calitate de partener, în implementarea proiectului *Întărirea capacității Serviciului Public*

de Ocupare pentru furnizarea serviciilor de ocupare, care presupune dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor de suport pentru antreprenoriat, ca modalitate sustenabilă de creștere a ratei de ocupare de pe piața muncii; 42 de angajați ai serviciului public de ocupare și 160 de șomeri au beneficiat, în mod direct, de activitățile proiectului. De asemenea, ASE București a avut în implementare, în perioada 2014-2015, un proiect în calitate de beneficiar în cadrul DMI 5.1 *Dezvoltarea și implementarea măsurilor active de ocupare*, care are ca obiectiv principal îmbunătățirea capacității de ocupare a persoanelor în căutarea unui loc de muncă și a șomerilor și crearea premiselor ca acestea să devină auto-ocupate prin începerea de activități independente; 1214 șomeri și persoane aflate în căutarea unui loc de muncă au beneficiat de consiliere și de acces la programe de perfecționare/specializare și calificare oferite în cadrul acestui proiect.

În anul 2015, ASE București și-a intensificat activitatea de susținere a antreprenorilor, mai ales cu vârsta între 18 și 25 ani, prin derularea a trei proiecte majore POSDRU Axa 3.1. Schema de ajutor de minimis, acordarea de 25.000 euro nerambursabili pentru start-up-uri. Acestea sunt: *Dezvoltarea spiritului antreprenorial și a competențelor manageriale pentru a genera un număr crescut de afaceri* (NewBiz), POSDRU/176/3.1./S/150300); *Dezvoltarea spiritului antreprenorial și a competențelor manageriale ale studenților și ale tinerilor întreprinzători pentru a genera un număr crescut de afaceri* (BizStart) (POSDRU/176/3.1./S/150298); *Fii T.A.Re! – Tineri Antreprenori Responsabili* (POSDRU/176/3.1./S/150673). În urma derulării proiectului "Fii T.A.Re!" s-a creat un incubator de afaceri cu sediul în str. Frumoasa, nr. 31, cu scopul de a acorda servicii suport pentru tinerii antreprenori și de facilita networkingul cu furnizori, clienți potențiali, mentori, consultanți etc. De asemenea, s-au creat 12 celule de lucru pentru tinerii antreprenori beneficiari în cele trei proiecte și studenți ai ASE București.

- ***Mecanisme și instrumente de corelare a ofertei educaționale a învățământului superior din regiune cu nevoile de dezvoltare socio-economică***

Pentru o mai bună corelare a învățământului superior din regiune cu nevoile de dezvoltare socio-economică, universitățile implementează diferite proiecte cu impact asupra pieței muncii și realizează studii privind evoluțiile de pe piața muncii.

Astfel, **Universitatea Politehnica din București** a participat ca partener în proiectul POSDRU „*Îmbunătățirea calității sistemului național de învățământ superior în conformitate cu schimbările societății bazate pe cunoaștere și cu dinamica pieței muncii*” - IMPACT, coordonat de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, în cadrul căruia au fost realizate următoarele: analiză SWOT a 10 documente ale sistemului de calitate din universitățile partenere, pe baza căreia acestea au fost actualizate; comparație a sistemelor de management al calității în sistemul universitar din România pe baza unui sondaj la care au participat 46 universități; studiu comparativ între sistemele de management al calității din România și sisteme similare de la universități din UE; sesiune de pilotare a noilor instrumente/ proceduri/ metodologii/ mecanisme de asigurare a calității (Manualul de Asigurare a Calității).

Totodată, UPB a participat ca partener în proiectul POSDRU "Comunitate virtuală pentru asigurarea calității și perfecționării managementului strategic și inovativ în universitățile tehnice și compozite, în vederea creșterii relevanței învățământului superior pentru piața muncii – ACAD-INOV", coordonat de ARACIS, în cadrul căruia au fost realizate următoarele: a fost realizat un acord de cooperare interuniversitară între cele 4 universități care au format consorțiul din acest proiect; schimb de bune practici pentru analiza sistemelor de evaluare a performanței universitare și pentru perfecționarea managementului strategic al educației, cercetării și inovării la nivelul universităților partenere; au fost stabiliți indicatori pentru evaluarea nivelului de îndeplinire a criteriilor, a standardelor de performanță specifice pentru două tipuri de

universități: universități tehnice și universități compozite; stabilirea unor linii directoare de revizuire, de testare și de implementare a unor noi indicatori de referință, pentru asigurarea managementului calității în învățământul superior tehnic și compozit; a fost elaborat un set de propuneri către solicitant pentru completarea metodologiei de evaluare a ARACIS; a fost dezvoltată și implementată o soluție informatică pentru elaborarea, revizuirea și testarea sistemelor de indicatori de referință și a mecanismelor de asigurare și management al calității.

Universitatea Tehnică de Construcții din București a implementat proiecte precum: *Pachete de cursuri opționale pentru programele de studii de licență și masterat din domeniul inginerie civilă, specializarea transporturi terestre, adaptate cerințelor de acces pe piața muncii*, POSDRU, 2014-2015; *Facilitarea tranziției studenților de la școală la viața activă prin intermediul metodelor interactive tip întreprindere simulată în domeniul construcțiilor și al producției de materiale pentru construcții-CONSIMAT*; POSDRU, 2014-2015; *Fii profesionist !* POSDRU, 2014-2015; BUILD UP Skills QualiShell “*Schema națională de calificare pentru forța de muncă din construcții pentru realizarea de anvelope de înaltă performanță ale clădirilor*”, 2012 – 2015. Totodată, UTCB oferă cursuri gratuite pentru perfecționarea profesională a studenților în vederea facilitării accesului pe piața forței de muncă.

Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București încheie anual convenții de practică cu companii din domeniul agricol, ferme, Direcții Sanitar-Veterinare, clinici veterinare, unități de procesare a produselor agro-alimentare, ocoale silvice, primării, societăți comerciale, parcuri, grădini, situri istorice, persoane fizice autorizate etc. pentru efectuarea practicii studenților. Pe lângă stagiile de practică efectuate în unitățile menționate mai sus, studenții USAMV B beneficiază de baza materială dezvoltată în acest sens în stațiunile didactice și centrele de practică ale Universității de la Moara Domnească, Pietroasa, Istrița, Stoenеști și Bran.

Politicile educaționale ale **Universității din București** sunt în permanență calibrate în raport cu dinamica pieței forței de muncă din România și din Europa. Astfel, școlarizarea în cadrul anumitor programe de masterat s-a făcut alternativ, în funcție de feedback-ul primit din viața socio-profesională. Sunt organizate periodic întâlniri cu angajatorii și ofertanții de programe de practică profesională specifice programelor academice ale universității. Este de menționat colaborarea cu Camera Americană de Comerț din România la nivel instituțional și organizarea a numeroase conferințe de management al carierei în cadrul diferitelor proiecte. Un exemplu de program de masterat acreditat recent care integrează cerințele pieței muncii este cel dezvoltat la Facultatea de Biologie *Managementului calității în laboratoarele medicale*.

Academia de Studii Economice din București a creat platforma e-Alumni - comunitatea virtuală a absolvenților. 100% dintre absolvenții promoției 2015 sunt înscriși pe platformă. Platforma e-Alumni a fost dezvoltată în cadrul proiectului POSDRU/56/1.2./S/31541 *Modernizarea educației academice prin introducerea unui sistem informatic pentru managementul universităților românești (SIMUR)* și are ca obiectiv realizarea unei platforme online care să permită menținerea unei legături strânse a Academiei de Studii Economice din București cu absolvenții săi.

Facilitarea accesului pe piața muncii a studenților din cadrul ASE București reprezintă o preocupare permanentă a membrilor comunității academice. Astfel, în cadrul celor 19 proiecte aflate în implementare în anul 2015, în cadrul DMI 2.1 Tranziția de la școală la o viață activă, 5328 de studenți de la programele de licență și masterat au beneficiat de stagii de practică sau consiliere profesională. Pentru a răspunde exigențelor impuse de către mediul de afaceri pe piața muncii, prin implementarea celor 6 proiecte din cadrul DMI 1.2 Calitate în învățământul superior, în anul 2015, ASE București a avut în vedere creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea unor oportunități sporite pentru participarea viitoare a

studentilor pe o piață a muncii modernă și flexibilă. Grupul țintă aferent acestor proiecte este de 1535 studenți și 215 cadre didactice.

La **Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București**, fiecare facultate are mijloace și proceduri prin care monitorizează sistematic traseele profesionale ale absolvenților, fiind în măsură să-și actualizeze bazele lor de date. În perioada iulie 2010 – ianuarie 2012, SNSPA a participat la implementarea proiectului POSDRU „*Absolvenți pe Piața Muncii: Studiu național de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților din învățământul superior*”. În ultimii doi ani, proiectul POSDRU dezvoltat de DRIIE „*Competențe, calitate, flexibilitate și ocupabilitate în oferta educațională a programelor de masterat*” este încă o dovadă de interes față de rata angajabilității și de calitatea programelor de studii. Una dintre activitățile proiectului se referă la înregistrarea percepțiilor absolvenților cu privire la relația dintre universitate și piața muncii, la criteriile de care țin cont angajatorii în procesul de selecție a resurselor umane, la impactul pregătirii masterale asupra vieții de muncă, la dificultățile întâmpinate de absolvenți în procesul de inserție pe piața muncii, la mijloacele folosite pentru identificarea locurilor de muncă vacante și la impactul vârstei asupra oportunităților de angajare.

Centrul Național de Dezvoltare
a Învățământului Profesional și Tehnic
Strada Spiru Haret nr. 10-12, Sector 1
010176, București, ROMÂNIA
Tel: +4021.311.11.62
Fax: +4021.312.54.98
E-mail: vet@tvet.ro

www.tvet.ro

Competența face diferența!

**Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă
cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.**

**Titlul proiectului: Cadrul strategic pentru infrastructura educațională și sprijin în planificarea
strategică a educației și formării profesionale - INFRAED**

Editorul materialului: Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
Data publicării: martie 2017

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială
a Uniunii Europene sau a Guvernului României

Material gratuit